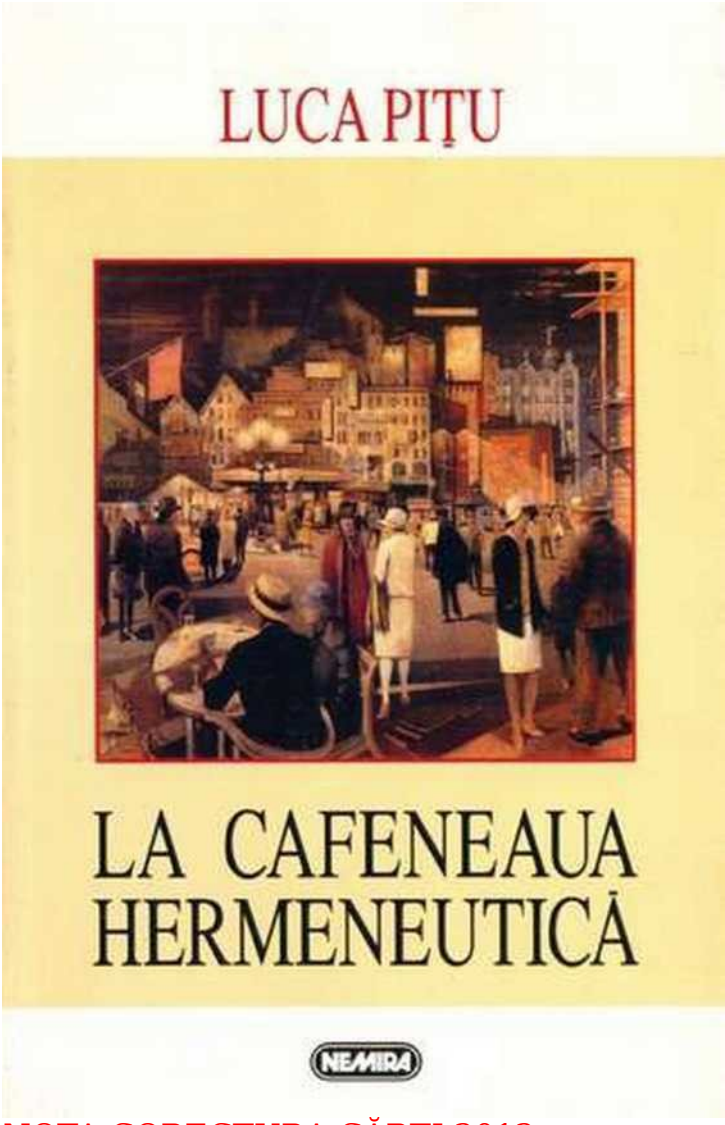

NOTA CORECTURA CĂRŢI 2012

1. Abbyy a sărit Notele de subsol, întrucât tehnoredactorul editurii le-a pus la sfârşit de capitole sau la final document. Am fixat (aproximativ) intrările notelor

în text, iar explicaţiile Trebuie puse cu copy-paste, vezi notele şi cuprinsul la final.

2. A NU SE MAI introduce în unelte automate de curatzare. Se face direct v.1.0.

«Dar nu e vorba, aici, despre un scriitor. În Luca Piţu se manifestă întreita figură a eticianului, esteticianului şi filosofului. E greu de spus care dintre ei predomină. Probabil că toţi trei – autorul nefiind, în niciun caz, adeptul separaţiei genurilor. Dimpotrivă, postmodernul concept de *impureté* îi vine ca o mănuşă: o mână parodică în care se află sublimul Excalibur al acelor spirite rare şi delicate pe care le descoperi cu încântată uimire.»

Mircea Mihăieş

Colecţie coordonată de DAN PETRESCU

Luca Piţu

LA CAFENEAUA HERMENEUTICĂ

Unde ne îndeletnicim îndeosebi cu vorbitura, cetitura şi scriitura

Niscaiva cerceturi dezordonate în livada ştiinţelor umane

Ediţie nouă: remaniată, îmbogăţită cu intervenţii recente şi an ti dotată cu un pamflet prefaţial contra-auctorial & alograf.

1998

Coperta colecţiei: DAN PERJOVSCHI Ilustraţia: RICHARD GESSNER, *Paris bei Nacht,* ulei pe pânză,

1927/28
LUCA PIŢU LA CAFENEAUA HERMENEUTICĂ e Editura Nemira, 1998
ISBN 973 – 569 – 206 – 6

DE ACELAŞI AUTOR

Le chasseur de corbeaux. Préface cynégétique à l'Histoire d'une Pine *de Ion Creangă* [împreună cu Jean-Paul Goujon], Éditions À FÉcart, Muizon, 1986.

Lettre à un a-mi occidental, Éditions À F Écart, Muizon, 1990.

Naveta esenţială, Editura Moldova, Iaşi, 1991: Premiul pentru Eseu Debutai, refuzat de auctor, al Uniunii Scriitorilor.

Sentimentul românesc al urii de sine, Institutul European, Iaşi, 1991.

La Cafeneaua hermeneutică, Editura Moldova, Iaşi, 1992.

Insem (i) nările Magistrului din Cajvana, Institutul European, Iaşi, 1992 – cu o prefaţă de Ion Bogdan Lefter.

Ultima noapte de dragoste şi întâia noapte de filosofie, Edifufa Julimea, Iaşi, 1992.

Fragmente dintr-un discurs în? comod, Institutul European, Iaşi, 1993.

Eros, Doxa & Logos, Institutul European, Iaşi, 1995.

Breviarul nebuniilor curente, Editura Timpul, Iaşi, 1996 – cu un hipertext postfaţial de Victor Georgescu.

Naveta esenţială, ediţia a doua, Moldova, Iaşi, 1996 – cu prefaţete de Aurel Pantea şi Mircea Mihăieş: Premiul de Eseu al «Convorbirilor literare».

Sentimentul românesc al urii de sine, ediţia a doua, Institutul European, Iaşi, 1997 – cu un cuvânt de prefaţare al lui Comei Moraru.

Capodopul acesta – cu secţiunile, im? perfecţiunile şi ruinurile sale [unde grăieşte, se agită şi vituperează un subiect ce, având membru, nu este membru al Uniunii Scriitorilor, ci un eseist libertar… deşi depozitar al unui savoar riguros şi al unor competenţe de soi academic, titular chiar al unui doctorat: noţiune reabilitabilă sub liberalismul social-democrat al Convenţiei naţional-ţărăniste, acest glorios succesor al Epocii de Argint iliesciene, când ştiinţele umane renunţă să mai fie curve ale ideologiei marxiene, iar titlurile universitare rămân doar odrasle de tranziţie ale solidarităţii cumetriale şi inflaţiei curente] – se dedică, ab **illo tempore, unei** *fiinţe dragi, tovarăşă de fre***ie Körperkultur în m***inunatele veri vameze & doimaieze, ce mă va fi însoţit în pelerinaj la mormântul scitic, îmi va fi purtat uneori noroc şi alteori îndulcit raporturile, tensionate de regulă generală, cu Tovarăşul Destin Destinovici.*

*…la grande parole de Rabbi Iéshoua le Galiléen qui est ordre de pédagogue: All***ez [dan***s les cafés littéraires?], ryt***hmo-catéchisez tous les Gôyim… c'est** *cel ordre de Rythmo-catéchiste qui nous a guidé dans nos travaux anthropologiques.*

MARCEL JOUSSE: *Anthropologie du geste*
J'ai mai occu, ai mai occu.
J'ai mai occupé ma jeunesse;
J'ai trop été, ai trop été Dans les cafés.
CANTUS GALLICUS

În loc de prefaţă:
Monstrum eruditionis

Quousque tandem abutere, Luca Piţu, patientia nostra? *Aşa aş începe, dac-aş fi un Ciceron patafizic, «piţulinara» mea. Dar cum nu sunt decât un discipol, din*

fericire ratat, al celui ce-şi zice L.P. Sau Magistrul della Cajvana sau Căjvăneanul sau Traducătorul Poveştii Dânsei *pe francie, cum răbdarea mea nu se confundă cu a ciurlăilor, wolfilor şi a celorlalţi din fauna securisto-universitară, voi da-o mai domol, zăbovind cu mirare în faţa textelor sale [lui, dânsului, Domniei Sale, ăluia, Iu ăla, ale lui dom! doctor]:?!? Şi încă o dată:?!?*

Precum ţăranul în faţa omitorincului, mi-aş putea face cruce [cu limba], aş stuchi în sân şi mi-aş spune: «Aşa ceva nu există!» Şi totuşi, există, este, se află, a ajuns la timpt ocupă şi un loc. Şi nu de azi, de ieri, ci – hăt! – de alaltăieri, de pe când «Dialogul» avea seri, «Opinia studenţească» vedea farfurii zburătoare, iar de la Dl. Răduţi se vorbea pe fir direct cu «Europa liberă». Glorioase vremi, pe care bietul om se străduia să le penetreze de subt ele! Şopârle, fitile, două sute douăzeci şi şapte empsoniene tipuri de ambiguitate, Emanuelle Kant, Brazde peste [ra] haturi, *note, notiţe şi notule – straşnic se mai băteau munţii în capete! Cei opt virgulă doi cititori ai Căjvăneanului, excitaţi de subtila-i lectură, gemeau, chiuiau, bolboroseau, chiţcăiau: «bahluieţi», «băştinoşi»,* «Wozu Noica?», «Ollam mi-am mecum porto», «cojones» *etc., etc. De dinainte şi de dinapoi…*

Celebra definiţie «Le style, c'est la femme même» *i se potriveşte barocului [prin natură], manieristului [prin exces] şi postmodernistului [că tot ar fi fiind termenul în vogă] Luca Piţu. Eseistul şi-a construit imaginea – cu nespusă grijă pentru amănunt – la întretăierea eului empiric şi a celui artistic. Egoist, nu egotist. Paginile viitorului profesor universitar de la Iaşi sunt, într-adevăr [cum cu orgoliu acceptă el însuşi], greu clasificabile şi încadrabile unui gen anume. [Cum să le defineşti, când ele nu au «gen proxim», ci numai «diferenţă specifică»?] Luca*

Piţu este un creator de limbaj, inconfundabil şi inimitabil. A-i călca pe urme te transformă fie în epigon [puahl], fie în pastişor [hm…], fie în parodist [adio, maestre!].

După şapte volume româneşti [i-au mai apărut două în Franţa], s-ar putea spune că, rămas în captivitatea propriului său discurs, chiar Luca Piţu a devenit pastişorul şi epigonul [vezi parantezele de mai sus] Magistrului Luke McPitoo. Naveta esenţială [oare?] între pleonasm şi oximoron, între tautologie şi paradox, pe care ne-o oferă drept cheie hermeneutică şi la care nu pare dispus a renunţa, îl constrânge, o dată epuizat intervalul, la baterea aceluiaşi şi aceluiaşi traseu. Domnia Sa nu conştientizează sterilitatea lustruită a acestui particular «danţ bufon cu ţi] reverenţe şi mecanice cadenţe». A-l continua înseamnă [îi preiau ticul analitic]: 1. Tautologizarea paradoxului; 2. Paradoxizarea tautologiei; 3. Pleonasticizarea oximoronului; 4. Oximoronizarea pleonasmului. Pe nivelul [epistemo] logic, limitat la un capăt de tautologie şi la celălalt capăt de paradox, şi pe cel expresiv, limitat, la rându-i, de pleonasm şi oximoron, se ajunge, prin reluare, la infinite mises en abymes. *Cum ar fi: paradoxul «Scriitura este citi tură» devine paradoxul tautologizat «Scriitura este cititură» şi înseamnă «Scriitura este cititură»; tautologia «Luca Piţu este Luca Piţu» devine tautologia paradoxizată «Luca Piţu este Luca Piţu» şi înseamnă «Luca Piţu este Petruţa Spânu»; oximoronul «Petru Piţu» se pleonasticizează în «Petruţa Spânu» sau în «Luca Piţu», iar pleonasmul «Luca Piţu Magistrul din Cajvana» se oximoronizează în «Petruţa Spânu din Cajvana» [unde, cică, sătenii dau cu barda în Dumnezeu]. Ni se răspică: «Oximoronul, pleonasmul, tautologia, paradoxul = cărămizi neutre. Important e ce edifici cu ele; capital e cum te deplasezi printre dumnealor; esenţială îi naveta. Dar asta parcă am mai proferat-o. Ei şi?»* [Eros,

Doxa & Logos, *Institutul European, p. 16]. Ei aş! Cele enumerate cărămizi esenţiale. Ele = repere, poli, limite ale cunoaşterii şi expresiei. Esenţială nu este naveta, ci forţarea limitelor navetei. Între tautologie şi paradox nu edifici nimic: juisezi de unul singur, cum, cred, am mai, cu teribile precauţii, sugerat. Între pleonasm şi oximoron te amuzi pe seama limbajului. Precum în versurile unui pios amic, aşa şi pe pământ: «Între da şi nu/Lulu [sau Nelu, sau Nietzsche, sau, de pildă, Piţu] strigă „Buhu-hu"!».*

De ce se va fi blocat Luca Piţu în acest stereotip du-te-vino? Ce determină, sub aparenţe carnavaleşti, recursul, suspect de insistent, la metodă? Veţi spune că, fără nicio legătură, mă grăbesc să evoc figura Jokerului din benzile şi filmele cu Batman. Aşadar, înclin să cred că paradoxal-tautologicul eseist ascunde o vanitate academică, pe de o parte, şi o apreciabilă megalomanie [resentimentară, se subînţelege], pe de aceeaşi parte. Dezabuzarea sa e un travesti, la care nu scapă ocazia de a ne face atenţi. În cele şapte cărţi [de fapt două, dacă eliminăm preluările de texte de la una la alta] aminteşte de douăzeci şi trei de ori [atât mi-a ieşit mie la numărătoare] că este Doktor în Litere, cu o teză despre Lautréamont, scrisă după toate canoanele, apreciată de toate somităţile naţionale; că ştie şapte limbi [latină, engleză, franceză, spaniolă, italiană, germană, andoneză] şi puţin ruseşte, că face onoare Catedrei de limbă franceză din Iaşi, că a publicat un studiu sub numele conspirativ Al. Casian în Direcţii în critica şi poetica franceză contemporană, *la Ed. Junimea, în 1983, şi un altul, sub nume propriu, în «Caiete critice». Îşi mai trece în cont o scrisoare neinclusă în* Epistolarul *lui Gabriel Liiceanu şi o poză în care apare alături de Cioran. Are, cu siguranţă, un inventar acribios al textelor sale. Nu lasă nimic pe de lături. E convins că orice spune i se cade, orice face-i şade bine. Pentru el îndoiala*

nu există decât la Descartes. Propria-i valoare o «proferează» ca pe un postulat. Să nu uit dintre «realizări» – ca să nu mi se ia în nume de rău – refuzul net al lui L.P. De a semna în «Cronica» şi în «Convorbirile literare» de pe vremuri, alături de… Liviu Antonesei.

*Apelul insistent la titluri, vădind nevoia de recunoaştere, de impunere publică a imaginii, clamarea propriei erudiţii, autoinvestirea cu autoritate, veto-urile discreţionare conturează, sub săltăreţele rânduri, portretul nu tocmai simpatic al unui ins în criză de identitate. Nu tocmai simpatic, deoarece această criză se ipostaziază – am mai arătat – în megalomanie. Sau, dacă urechile sensibile ale apropiaţilor Domniei-Sale suportă, într-o micuţă paranoia. Un apropiat al său mărturisea: «Domnule, Luca are în el ceva de Führer…» Eu am spus: «Joker». De aceea, probabil, cultura nu rămâne, pentru Luca Piţu, un spaţiu al gratuităţii ludice, cum ar fi fost de aşteptat de la un patafizician. Aşa-zisa gay*a seien za subl*imează, de fapt, puternice refulări. Erudiţia piţuană se manifestă rareori decontractat [dar, când reuşeşte, ce bijuterii!] ca subtilă artă pentru artă [cum se întâmplă în cazul unui Şerban Foarţă]. Paginile lui Luca Piţu sunt deformate de turgescenţe umorale, «ţintesc» în referent, urmăresc o execuţie [prin forţa împrejurărilor] simbolică. Eseistului îi lipseşte adeseori detaşarea şi clarviziunea. Este, cum ar spune indienii, captivul gunei roşii. Luca Piţu nu ştie să se amuze cu adevărat. Ratează comicul în sensul puternic, universal, al cuvântului. Râsul gurului, cum ar zice Dorin Spineanu, e un râs rău. Nu muşcător, ci îmbătător. Încearcă să descalifice. «Exige» blam social. Băşcăleşte. Face de trei parale. Spurcă. Ia la mişto. Ridiculizând, urmăreşte să anihileze un adversar foarte concret. De la relevarea inconsistenţei intelectuale până la fiziologia genitală deficitară, to*tu*l poate fi întrebuinţat ca*

argument împotriva stigmatizatului. L.P. Nu ezită, din nefericire, să-şi coboare erudiţia în răfuieli de gang. Se înverşunează să demonstreze că existenţa aceluia constituie o eroare şi o oroare, un afront pe care doar izolarea prin râs l-ar diminua într-o anumită măsură. Pe vremea Revoluţiei franceze, Luca Piţu s-ar fi dovedit un eficient acuzator public. A râde, citindu-i paginile [uneori este irezistibil], îţi dă o neplăcută senzaţie de complicitate. Şi, pe reversy deşi [de cele mai multe ori] n-ai niciun motiv să simpatizezi cu victima [dimpotrivă], cauţi să-i găseşti circumstanţe atenuante. [Şi le găseşti: nimeni nu merită să fie «tăvălit» într-un asemenea medieval spectacol al degradării. Mă surprind însă, ca de atâtea ori când e vorba de Luca Piţu şi de propriile-mi resentimente, şovăind. Chiar nimeni? Nici Boţârlan? Nici Ciurlău? Să nu aibă Luca Piţu dreptate să-i dea prin smoală şi pene pe slujbaşii terorii? Trebuie refuzată şi această, în fond minoră, satisfacţie? Singura. Compensatorie. Ireală. Răspunde chiar tu, cititorule! Eu mă mulţumesc să precizez că epitetele care i se potrivesc lui Ciurlău nu i se potrivesc lui Al. Călinescu, nici lui Al. Andriescu şi nici altora pe care Luca Piţu îi stropeşte fără discernământ.] Furia piţuană se ascunde după un pretext etic. Eseistul vrea să pedepsească răii, să corijeze moravurile, să se despartă de trecut râzând mai ceva decât Karl Marx şi François Rabelais la un loc. În fapt, de cele mai multe ori îşi varsă năduful, plătind poliţe personale. Ieşirile crâncene de după 1989 ale lui Luca Piţu sunt, repet, resentiment are şi nu justiţiare. La autopsia din 2050 a magistrului, bila sa va fi prilej de mare mirare şi admiraţie pentru specialişti şi nespecialişti şi va păstra, în borcanul cu formol, faima Căjvăneanului mai mult decât, în biblioteci, unele din scrierile sale.

E adevărat, sub regimul de tristă amintire, Luca Piţu

a atras – nici nu se putea, spre cinstea lui, altfel – aversiunea oficialităţilor, de la securişti la «universecuri tari», a fost marginalizat, deţinut ani de zile la «Corabia nebunilor», percheziţionat, pus de serviciu la căminul C4 din Tg. Copou, în final «extirpat» din organismul «sănătos» al Universităţii comuniste. Aceasta ar fi partea goală a paharului. Totuşi, în timp ce alţii făceau naveta, Luca Piţu era universitar. În timp ce unora li se respingeau dosarele, Luca Piţu îşi da doctoratul. Totuşi, în ciuda cenzurii, putea publica în «Dialog» şi «Opinia studenţească» texte cărora, după 1989, nu a avut motiv să le schimbe nici măcar un Umlaut.

Ce vreau să afirm cu această retorică năvală, ce riscă să devină «înfierbătoare» şi antipatică? Am rămas un advocatus diaboli *necesar, ori mă voi fi boţârlănit fără să-mi dau seama? Niciuna, nici alta, sper. N-am făcut decât să exprim – că o fi, că nu o fi momentul – opiniile unui particular. Pe care societatea democratică – i-o fi plăcând, nu i-o fi plăcând – este obligată să le suporte. Iar dacă nu le suportă, are libertatea să le combată. Şi, dacă nu le combate, să le ignore. Sau să se prefacă a le ignora, înghiţindu-le. Din una-n alta, cum se vede, fandacsia-i gata. Adică:*

Stilistica eseisticii lui Luca Piţu este similară unei patologii a scrisului, cu toate implicaţiile sale. Prezint, fără a mai numi termenul, definiţia: «… trouble de l'esprit, caractérisé, selon Kraepelin, par un orgueil démesuré [hypertrophie du moi], par une susceptibilité exagérée [impression de persécution], par des erreurs de jugement [justifiées parfois par des arguments absurdes], par une inadaptation sociale (…) … (la) se rangent les caz des persécuteurs, des érotomanes, des jaloux (…)». Marca definitori*e a «stilului Piţu» este egocentrismul [«tendance à fair*e de soi le centre de l'univers» – am vorbit de

str*ategia de mitizare a persoanei proprii, Dl. Luca Piţu complăcându-se în a-l juca pe Luca Piţu, L.P., Magistrul din Cajvana, Luke McPitoo etc.] Din egocentrism derivă blocajul [epistemologic] în sofism patafizic şi, la nivelul expresiei, manierismul. Iată, dar, fandacsia.*

Erudiţia se arată a fi singura valoare în sine din cărţile Domnului Luca Piţu. Dar ne găsim în faţa unei erudiţii care, slujind vanitatea eseistului, devine partizană, carnivoră, bizutantă [ca să preiau un termen din ultimul volum al Domniei-Sale]. Argument în plus că, dacă nu se manifestă castalian, erudiţia, de fapt, nu este o valoare în sine. Să mai notez, cu neconsolată – şi, pare-se, neconsolabilă – părere de rău că nici Dl. Luca Piţu nu este un magister ludi, *ci un* monstram eruditionis.

NE. Pendularea între paradox şi tautologie a paginilor acestora este un defect şi nu o metodă.

O. NIMIGEAN

«Timpul», Iaşi, mai 1996

LA CAFENEAUA HERMENEUTICĂ

On dit que V énergumène allait beaucoup au café, et c'est vrai. Or, littéraires ou non, les cafés sont des endroits où Von boit; où Von fume; où Von drague; où Von se drogue aux illusions les plus récentes; où V on se répand en propos a mers sur cette putain de vie, en attendant de V enculer, ou, faute de pouvoir, la culbuter; où V on casse du sucre sur le dos de la Mort, cette gourgandine rouge, réfractaire aux cajoleries et imposible à amadouer; où, en règle générale, on passe au peigne fin le réel, en attendant d y foutre la pagaille, sinon de le marx… turber.

PAUL CHAUVEAU: *Propos tabulaires sur le Maître de Kantschwana* **în Cafeneaua Hermeneuţilor**

PROVOCATORUL PROFESIONIST: Nene Lucuşor…

MAGISTRUL SURD DIN CAJVANA: Ha?

PROVOCATORUL PROFESIONIST: Iar plouă…

MAGISTRUL SICTIRIT DIN CAJVANA: Decriptează, că nu mă prind unde baţi, gagiule.

PROVOCATORUL PROFESIONIST [aplecându-se la urechea nepăroasă, dar blazată a comeseanului din Cafeneaua Hermeneuţilor]: Iar ne ascultă convorbirile telefonice, ne cetesc vârtos corespondenţa, ne augmentează dosarele, ne altoiesc dacă ridicăm vocea, promovează tot pe baze cumetriale, vechi şi cunoscute, îşi trimit tot naşii, finii, verii, şogorii + nepoţii în streinătate, se premiază între ei, îşi dau interviuri unii altora şi, culmea ororii postmoderne, *ils viennent jusque dans nos bras sucer nos fils et gamahucher nos compagnes.*

MAGISTRUL DUBITANT DIN CAJVANA: Eşti sigur? Ai niscaiva certitudini la purtător? Sau numai interpretezi interpretări, pe urmele lui Michel de Montaigne, în spatele lui Michel Foucault[i]? Atenţie ca paranoia exegetică să nu te pască la cotitură, cafegiule literar!

PROVOCATORUL PROFESIONIST: Cum te văz, cum mă vezi şi cum îi vedem, nenicule. Eu unul nu cred că e minciună ce-i în mână, că organul de aprehendare a realului mă înşală şi că, dincolo de vânzoleala asta aparentă, în structura de profunzime face echitaţie Spiritul Universal şi se amuză la marea farsă tragică montată de Arhontele Debilescu…

MAGISTRUL ADVERBIZANT DIN CAJVANA [care, plictisit, urmăreşte zborul unei muşte impavide şi aterizarea ei forţată pe o chelie din vecini]: Da, da, da…

PROVOCATORUL PROFESIONIST: Ce dada, cumetre eseistule, ce dadaism dadanubian, ce stuprarealism ubwcovinean, nu vezi că iştea iar plouă?

MAGISTRUL LEHĂMITISIT DIN CAJVANA: Ba da, ba

da, ba da.

PROVOCATORUL PROFESIONIST: Şi nu gângureşti nemica, nu-i aşa? Că de întreprins…

MAGISTRUL PIZDUITOR DIN CAJVANA: Mai dă-i în Preda Marinescu!

PROVOCATORUL PROFESIONIST: 111

MAGISTRUL EXPEDITOR DIN CAJVANA: Inimos cum mă ştii, îi trimit în *regressio ad uterum*, dându-le astfel şansa de a reveni ameliorați într-o altă existenţă, sub un alt regim, preferabil de banane[ii], în cazul preafericit că doctrina veşnicei reveniri a lui Idem nu suferă de irealitate cât iadul lui Scotus Eriugena; dar, vai, suferă…

PROVOCATORUL PROFESIONIST: Tare bun la suflet eşti, *Magister ex Casvana ventus* fără şapcă de velur.

MAGISTRUL INSINUANT DIN CAJVANA: … Şi nu gânguresc nemica, nu-i aşa? Că de făcut…

PROVOCATORUL PROFESIONIST: Chiar aşa, te ocupi mai mult cu zisa, nu?

MAGISTRUL I-IPER-ILOCUTION AR DIN CAJVANA: Quand dire, c'est faire[iii], fac şi eu ce pot *Je fous ce que je peux. I fuck what I can.*

PROVOCATORUL PROFESIONIST: Faci şi tu ce poţi: locutezi în dorul lelii, ilocutezi cât cuprinde, perlocutezi de dimineaţa până seara [doar – doar îl vei distrage pe Emil Brumaru de la şoldul lui Tamara… Dobrin], interpretezi caii verzi de pă pereţi, efect creezi printre cirezi.

MAGISTRUL RESEMNAT DIN CAJVANA: După cum vezi. *Ich kann nicht anders. Se helfe mir Gott*[iv].

PROVOCATORUL PROFESIONIST: Aşa să-ţi ajute dumitale Petre Got[v].

MAGISTRUL TIMID DIN CAJVANA: Atunci mi-i îngădui să dau drumul robinetului hermeneutician, cântării cântărilor, căutării căutărilor, interpretării interpretărilor

cu tot ce presupun acestea într-o lume unde datul ni se dă, e drept, dar totdeauna sub etichetă ori marcă înregistrată.

PROVOCATORUL PROFESIONIST: Vas-y, mec. Start please doing new things with old words. Acţionează prin – şi cu – vocabule. Narativizează-ţi gândemele de moment

MAGISTRUL POVESTITOR DIN CAJVANA: Să reîntâlnim, dară, lumea lui «ca şi cum»; să începem cu statutul discursului ficţional şi avantagiile sale; să trecem apoi la cestiunea paternităţii şi maternităţii în autoriâcul literar, la masochism, carele nu-i inversul sadismului, la puterea fofoloancei, la dublul genitiv messalinian şi *the basic instinct*, impotenţa ateilor, conotaţiile emanate de tancurile Armatei Roşii, superioritatea lui Adrian Marino ş.a.m.d., spre a încheia cu niscaiva cerceturi dezordonate, *disjecta membra* titulate, nu?

PROVOCATORUL PROFE… SIONIST: Nu mai trage de timp, bădie, că acuşi vine ora închiderii în cafenelele hermeneutice ale mileniului nostru. Dă-i cox!

MAGISTRUL OBEDIENT DIN CAJVANA: Aşadar, deci, prin urmare, de aceea… merită să ne mai întâlnim odată cu…

Reîntâlnirea cu lumea lui «ca şi cum»

Ocazie preafericitei întâlniri îmi iaşte recidiva romanescă a Magdei Ursache, de astă dată în colecţia «Inorog» a Institutului European, cu *Astă vară n-a fost vară… Mur*mur «recidivă» şi nu mă retractez. Pe bune: căci auctricea a mai comis ficţiuni – una bunăoară pe tema entităţilor marginalizate de Vechiul Rejim cu excluderea din slujbe şi multe tribulaţii, iar alta abandonată sertarului pentru o vreme şi încă un sfert de vreme, Univ*ersitatea care ucide, ce*lebrizată la începutul anului 1995 de Editura Timpul a poetului Cassian-Maria Spiridon, dar şi de recenzia «indirectă», cât o pagină de ziar, ce i-o va fi consacrat Ţucu Andriescu în bahluvianul hebdou

«Cronica» al Puiuţului Holban, semn că va fi făcut valuri opul în orizontul moldav, chiar măricele. În ele mărturiseşte Magda despre Epoca de Aur a tovilor Dej & Ce-au ori cu privire la Epoca de Argint, plasată sub vocabulul Cucuvaiei ot Cotroceni, epoci agitate, frământate de curentul ideologic, învolburate, înlăncrănjate, crăcănate, perturbatoare de numeroase traiectorii destinate. Fireşte, cine mărturiseşte se şi mărturiseşte. Drept care o întrebare se pune mintenaş. Aceasta: ce stratageme foloseşte auctricea pentru a [soţ mărturisi? Răspunsul vine lin: multe + mari + mărunte.

Le-om circumscrie acuşica.

La viaţa ei va fi practicat Magda… redacţia unui săptămânal socio-cultural, învăţământul superior, institutul de cercetwri, vacanţele marine, escapadele montane, automobilismul, escapadele montane, imobilismul, peregrinarea pedestră, lecturile cele mai obstinate, conversaţiile cu oameni hiperinteligenţi, conflictele cu obtuzii la nord de linia Mărăşeşti-Oituz, şicanele mărginiţilor, imbecililor sau ticăloşilor ca şi ale instituţiilor nivelatoare, inamicele personalităţilor accentuate. De aici a cules ea îmbelşugată mate*ria prima în* vederea travaliului ei de imaginalizare a ţi] realităţilor imediate, cărora din adolescenţă va fi aspirat să le concocteze modelul naraţional, graţie unei neabătute «critici a naraţiunii pure», prin recurs la inconturnabila «impuritate» a discursului ficţional postmodern, unde se revarsă de toate: eseu, notulă, scriitură de fragment, injertext citaţional poetic, prozaic ori paremiologic, autobiografeme des şi transfigurate, la care se adaugă visul secret, dezagreabil unui Umberto Eco* vis şi al ultimului Kundera, al celui din Nemu*rire şi* Len*toare, de* a atinge înecranizabilitatea. A nu fi ecranizabil, da, îi un vis esenţial pentru auctorii dornici să ocolească insaţiabilul

consum de masă, «cultura populară de calitate» şi mai ştiu eu ce.

Acu, să nu uităm de stratageme şi de promisiunea devoalării lor. Mai cu seamă a unora dintre ele. De fapt, cea mai astuţioasă ar fi însuşi apelul la ficţiune, adică ridiculizarea pretinsului «roman autobiografic». Pentru Magda, romanul, de orice fel s-ar prezenta la interval, îi povestire la persoana întâi; pentru ea, romanul e istorisire ficţională şi, ca orice naraţiune – pură ori impură –, nu se poate relata singur, ci cărat este de un narator, de un ventilator, carele uneori se întâmplă să hie, chiar în cărţile unei instanţe auctoriale masculine, şi o povestaşă. Numai nişte dobitoci de securişti [vai, ce pleonasm! vai, ce pleonasm!] l-au putut lua la întrebări pe Marcel Petrişor pentru că Lafon, un fost lector francez la Universitatea din Capitală, uzita în *Crébillon-sur-Bucarest* o naratrice occidentală ce se amorezează de un intelectual valah cu prenume marcelin. Lafon era însurat De unde faptul că oxiurii antemenţionaţi îl apostrofează pe M.P. Aşa: «Bă, cu care dintre ei ai trăit: cu el sau cu ea? Ori cu amândoi? Că nu reiese din exemplarul confiscat de organele noastre la vamă!» Aşadar + deci + prin urmare, eul auctorial nu coincide cu ăla naratorial; coincidenţa are loc doar în autobiografii, memorii, note informative şi alte jurnale. Orice studinte absolvitor al anului întâi filologic o ştie, fiindcă respectiva distincţie funcţionează ca *pons asinorum* în naratologie. Plus de asta, Dostoievski nu îi nici povestaşul său, nici Zosima, nici Karamazovii, nici Katia, nici Gruşa, cu toate că intromite fărâmele sale existenţiale în toate personagiile. La fel, în *Astă vară n-a fost vară*… povestaşa îi şi nu-i Magda, după cum, la palierul istoriilor vehiculate romanesc, Vali Munteanu, Popuţoaia, Vasile Ciubâcă ori Leon îs fiinţe fictive, de hârtie, oricât ar încerca să ne convingă de contrariu un Adăscăliţei, un

Gavrilă Istrate, un Ţucu Andriescu sau alţii *eiusdem farinae. Fer*nando Pessoa, în Auto*psihografia-ï, a v*ersificat ideea limpede şi memorabil:

O poetă e um fingidor.
Finge tão completamente Que chega a fingir que e dor A dor que deveras sente.

Eul auctorial nu se suprapune celui intratextual, carele este simulat, carele fentă îi poetul iaşte un plăsmuitor, un *fictor,* un navetist între *fictio* şi *Ficktion*, un *plast es,* un *maker*, un *fing idor9* un simulator ce… de varii ori vrea să ne deie impresia că îi durere pretinsă suferinţa pe care o trăieşte realmente.

Atingem aici problemul referinţei din ficţiune, din «jocul de limbaj» construit pe simularea realităţii, asemeni oricărui act ludic de *mimicry*, de bună seamă. O propoziţiune ca «Actualul rege al Franţei ŭ chel», neposedând decât sens, nu şi referinţă, nu e nici adevărată, nici mincinoasă. Ca să poată fi taxat un enunţ ca adevărat sau fals, trebuie dumnealui să aibă corespondent în real, despre care să predicheze corect ori incorect. Diferit ŭ însă statutul unui enunţ ca următorul: «Antoine nu mai exista nici pentru ea», aflător în ultima parte a romanului *Astă vară n-a fost vară… Nu* iaşte oare, aristotelic + fregian grăind, nici adevărat, nici mincinos? Gestiunea se pune altminteri. Mai exact: o pun John Searle în Logi*ca discursului ficţional, Fr*eud în Crea*torul şi fantazarea, Kä*te Hamburger în Logi*ca genurilor literare şi,* înaintea lor, speciosul Hans Vaihinger [cel pentru care orice zisă umană culisează pe traseele mit-ipoteză-dogmă şi dogmă-ipotezămit]. Sub ăst unghi, propoziţia ficţională aparţine de un discurs ce ne descrie lumea pretinsă, lumea lui «ca şi cum»; ea funcţionează ca şi cum ar fi adevărată sau falsă, ca şi cum ar descrie, bine ori rău, universul

imaginat de auctor, holonul simulat, adică populat cu acţiuni şi fiinţe plăsmuite. «La *belle affaire! ar* mormăi cârcotaşii. Plus: Unde ni-i scofala?» Afle ei că este mare, cel puţin din punct de vedere juridic. Adicătelea? Păi, avertismente de soiul «Orice asemănare dintre întâmplările şi personagiile acestei cărţi cu întâmplări şi persoane reale îi pur coincidentală» nu îs numai creatoare ale efectului de real, ale «motivaţiei realiste», tomaşevskian definite, menite să incite cetitorii la depistarea de similitudini între datele ficţiei şi environul istoric. Ele îl pot scuti pe auctor, într-o societate «deschisă», de unele procese păgubitoare. A se revedea cazul lui San-Antonio cu eroul Bérurier, fruct al minţii sale. Însă hazardul va fi scos din Hexagonul profond un baronel cu acelaşi nume ce, la început, căta harţă scriitorului pentru denigrarea imaginii de marcă aristocratică. Neţinând îmbârligarea, îi solicită pe urmă un tribut de utilizare a etichetei nominale. Invers de cum i se va fi întâmplat lui Claude Lévi-Strauss: când un afacerist magrebin i-a propus cumpărarea dreptului de folosire a «poreclei» pentru crearea unei firme de jeans ca să o paraziteze comercial pe aia americană. Drept îi că, peste ocean, chelnerii californieni, mai culţi decât colegii lor hexagonali, îl întrebau pe etnologul nostru, când se înscria pe listele de aşteptare la restaurante: *Which Lévi-Strauss? The books or the pants?* Dar cu asta o cam luarăm pe digresie.

Magda, abilă, şi-a anexat precauţia suplimentară a redistribuirii semiotice şi a dezarticulării biografemelor unor Ţucu, Istrate, Buţi, Stol etc. A pus în Popuţoaia, de exemplu, trimiteri ontice la mulţi, inclusiv la Popârda. A mozaicat-o până la irecognoscibil. Leon are ochelari şi în *Astă vară n-a fost vară... cee*a ce nu posedă pretinsul corespondent din exteriorul istorial. Asta nu l-a împiedicat

pe Ţucu să-şi depisteze cu îndârjire demnă de o cauză superioară, sub jocul ficţional, unele psihografeme, ca şi textele ouate entuziast în coteţul proletcultist al diverselor publicaţiuni dejiste, ca *Iaşul nou şi Iaşul literar, al*ături cu Ion Sârbu, Liviu Leonte ori Al. Călinescu, despre experienţa scriitorilor sovietici care, într-o adunare de partid, iau «atitudine hotărâtă împotriva abuzului de expresii locale sau triviale»; despre chiaburii «ce opăresc seminţele»; despre «vălul limpezitor adus de Armata Roşie în satul lui Vasile Rebreanu»; despre Maria

Banuş, «adversară înverşunată a idealismului în artă»; despre «impostura letrismului»; despre… f en *passe, et* d*es pires! D*[vi]*eh*, parcă mai nostimi ni se ivesc Vasile Adăscăliţei fredonând, şpriţuit, Plug*uşorul cu motor, şi* Gavrilă Istrate căutând cu busola, pe teren transilvan, casa lui Ion al Glanetaşului. Asta nu l-a împiedicat să ruspeteze nechezator, pesemne cu gândul misterios că, de vreme ce romanele îl deconstruiesc ficţional şi-i augmentează faima locală de «fost», gagademizarea, la care s-a prezentat de vreo trei ori până acum, ar trebui să răsară de după colţ în marş forţat.

Avantagiul strategiei ficţionale acesta îi cutare personagiu romanesc funcţionează «ca şi cum» ar fi Ţucu, dar, logic şi juridic, nu e defeliu.

Cu asta regăsim poetica romanului «cu cheie», *Bijuteriile indiscrete* de Diderot, *Cele unspe mii de vergi* ale lui Apollinaire de Kostrowitzki, *Mandarinii* Simonei de Beauvoir, *Istoria ieroglifică*, *Bietul Ioanide*, mai ales *Bietul Ioanide* [ce modelizează durabil sectorul universitar interbelicos]. Diderot, scriindu-şi opul eroticesc în veacul 18, se vede silit să-şi expună cheile personagiilor la ţinea cărţii, ca să intensifice curiozitatea lecturală pentru povestea libertină în centrul căreia patrulează Regele

Soare şi iubita sa principală, trăitori cu un veac înainte, şi să disipeze astfel intenţia de a căuta aluzii în contemporaneitate. Cantemir va fi fost şi el convins că-i abundă cetitorii dacă oferă un cod de intrare în universul bestiariului său destul de complicat, greoi chiar. Asta-i treaba, vrei să acroşezi, musai momeşti cu deschideri similitudinare spre spaţiul mundan. Romanul lui Apollinaire nu fu echipat cu lista acestui gen de corespondenţe, încât puţini se mai prind azi că Mony Vibescu desfigurează şi religurează pe Antoine Bibesco ori că Culculine d'Ancône face cu ochiul la cutare actriţă de la începutul acestui veac, ceea ce sporeşte ficţionalitatea şi/sau poeticitatea operei în noul orizont de receptară, lăsându-se istoricilor ori po ţi] eticienilor sarcina ingrată de a dezvălui cum se originează – polemic sau intertextual – o carte şi cu cine se răfuieşte genitoarele ei. Misia dumnealor îi să se întrebe dacă, în *Mandarinii*, Dubreuil îl remodelează pe Sartre, iar Henri pe Camus. Timpul trecând veloce, cheile pierzându-se, textele de felul aista se transmută în ficţii pure, cum se va întâmpla cu *Bietul Ioan ide,* tematizator, şi el, al «iarmarocului» universitar, ori cu *Universitatea care ucide*, când doar bunul Dumnezeu îşi va mai aminti cine fu seră Janeta Benditer, Gavrilă Istrate, Adăscăliţei, Al. Andriescu, Iorgu Iordan, Titi Irimia ş.a., când numai specialiştii vor mai opera cu Teofil Simensky, Petru Caraman şi alţi faimoşi dezuniversităţi cu tăvălugul bolşevic, la incitarea Curvei Roşii, din învăţământul moldav. Sigur, pierdura-vor tezele de doctorat, precum aceea a lui Dănuţ Doboş, respinsă la comisia superioară de validare printr-un istoric de serviciu şi cărăuş al numelui platonic[vii], dar şi altele… ce vor anvizaja ştiinţific şi măgăriile din periodul 1960 – 1989, în învăţământul univeryecwritar ieşenesc.

Pe de altă parte, romanul cu cheie tot de regnul

ficţional ţine, treabă nulă are cu monstrul lingvistic botezat «roman autobiografic», nu cade sub incidenţa titilării judiciare şi-l poate determina doar pe un «naiv» ca Blaga să-l reclame pe romancierul Mihai Beniuc la C.C. AI P.M.R. Iar aserţiunea: «Viaţa mea, ce roman!», produsă de Napoleon, metaforă *in praesentia* se adeverează. Zic asta deoarece mulţi neuniversitari bahluvieni, după lectura *Universităţii care ucide*, i-au reproşat auctricei că n-a dispus lista cheilor la închiderea textului ei ficţional. Imperturbabilă, ea le-ar fi putut dărui, în cel mai bun caz, ceva de soiul: «Protestez cu indignare proletară împotriva tuturor celor de îl cetesc pe Scarlat Carp drept Ţucu Andriescu, pe Vali Munteanu drept Dumitru Irimia, pe Z drept Papa Stol, pe N drept Caraman, pe B drept Popuţoaia, pe L drept L.P.: să le fie o ţâră de ruşine pentru a lor *mélécture!*»[viii] Le-ar fi putut răspunde astfel, însă i s-ar fi părut facil procedeul din stimă pentru Viktor Şklovski, gigantul formalist rus…

Cu asta voi fi debitat totul. Şi totuşi, parcă ar mai fi ceva de adăugare, în contextul când hoitarii Veroluţiei decabrii încearcă rescrierea Epocii de Aur în sensul cel mai convenabil, iar «foştii» reocupă, aidoma ciorilor, crăcile găinăţate înainte de 1989. Au multe tertipuri la purtător. Exclamă, bunăoară, ca Ţucu, că sub comunişti se vieţuia mai rău decât în «comuna primitivă», dar se prefac a fi surzi când li se aminteşte că, ocupând posturi de rectori, prorectori şi decani, au întocmit liste cu studenţii participanţi la manifestaţia din februarie 1987, pentru care liste receptară congratulările şi remuneraţiile Secului, sau că au expulzat, conform imboldului dat de Iorgu Iordan altă dată, profi din Universitate; organizează sesiuni de elogiere a activităţilor academice sub domnia lui Moş Ceau, dau titula de *doctor honoris pausa* cui oferă mai mult; îşi promovează numai neamurile; şicanează pe ăşi cu

discurs critic ori cu deziranţe de reformă instituţională a «M.A.I. Cuza», tratându-i drept «repetenţi» şi «golani». *Le fin du fin* îi să-i acuze pe an-amnezici că îs resentimentari, vindicativi şi necreştini, că nu iartă, că perseverează întru veştejirea găinăremelor universecuritare. Ce replică li s-ar putea vehicula, în numele Magdei, creatrice, ea, numai a unui spaţiu de simulare, a unui *as if world?* Aceea a lui Paul Goma comentând pe «colaboul» Ivasiuc, ori a lui H.R. Patapievici glosând pe Nenea Ce-au ca sorginte a morţii paterne: «Eu nu-i iert; să-i ierte Dumnezeu… dacă poate». Atâta slăbiciune umană ne îngăduim şi noi. Ea îi sursa dignităţii noastre, a perseverenţei noastre vituperante în mijlocul unui popol cam uitucei cu sine şi cu istoria sa, lesne strigătorul «Fără violenţă» când îi la trei paşi de ananghie, des strivitoriu al buruienii curajului cu talpa bocancului său… în sfârşit, s-a ivit momentul să punem în contact mottoul la Universi*tatea care ucide,* întâiul roman al Magdei, unde li se acordă generos iertare exterminatorilor morail ai profesorului M.D., şi ultima parte a declaraţiei gomiene: «Să-i ierte Dumnezeu, dacă poate». Lectorii iscoditori ar putea s-o certe pe auctrice cam aşa: «Creştineşte-i oare, doamnă, să-i ierţi, în paratextul epigrafic ori în viaţa cea de toate zilele, pe ticăloşii care nu numai că nu îşi vor fi cerut scuze, dar, replasaţi de Veroluţie pe vechile crăci, dezvoltă ei înşişi ranchiună, resentiment + ură faţă de fostele victime? A se revedea situaţia lui Sulică Popesco, *V indic* faimos[ix], ce va fi dat Secului, în 1987, propriile studente, conversatoare în lectorat franţuz cu un jurnalist britanic: acu abuză de ele şi le persefiite. Just îi gentilă duduie?» Răspunsul nu poate surveni decât sub chipul unui «Nu!» energic, ba şi energizani. Apoi, Goma, transverberat fulgerător de însuşi logosul ortodox, ştie ce spune când zice «Să-i ierte Dumnezeu… dacă poate!» Goma, chiar de nu l-ar fi

lecturat niciodată integral pe Origenes şi nu s-ar fi familiarizat îndeajuns cu teologemul apocatastazei, intuieşte că, iubirea Divinului Pantocrator inepuizabilă fiind, până şi Satan ar putea fi mântuit la sfârşitul sfârşiturilor… sub condiţia să se pocăiască, să regrete sincer şi să-şi ispăşească diabolicele-i potlogării.

En attendant, să-i \tuperăm în continuare pe secii curişti, pe activişti, pe curlingăii Tovului Vechi, pe felatorii Tovului Nou, până iese untul din ei, dar să cetim *Astă vară n-a fost vară… ca* pe un document existenţial, sociologic şi, îndeosebi, ca pe o naraţiune mai mult sau mai puţin «pură», însă alertă, vivace, petulantă. Că zău că merită!

Gestiunea maternităţii şi a paternităţii în autoriâcul literar

Este cumva Corneille auctorul operelor lui Molière? Are el auctoritate asupra lor? Şi în ce sens??? *Auctor,* derivat al lui *auger e, n* designează pe augmentator, pe sporitor, pe amplificator: în concepţia aceasta particulară şi ţinând seama de vânzoleala is-**Am încercat: imposibil! (n.red.) –**

tonei în literatură, Jean-Baptiste Poquelin nu ar fi decât îmbogăţitorul propriei sale opere, al cărei însămânţător şi *primus movens* va fi fost Corneille. Voi lua de coame în altă parte, mai la vale, acest taur şi, polemmnd cu Pierre Louÿs, Henri Poulaille + Jean-Paul Goujon, mă voi strădui să argumentez că în afacerea corneliano-molierescă îi vorba de un gen de colaborare de care nu ne poate da seama, analogic, decât cooperarea dintre un tată şi o mamă în vederea unui terţ viitor. În acest fel ni se pare nouă a fi capabili să proiectăm lumină în *authorship*, în autor-itate, în faptul de a fi autor a ceva, de a genita ceva, un op sau un dop. Numai şi numai în acest fel luăm de coame cestiunea autoriâcuhii literar şi a

celălaltului ca auctor, cestiunea paternităţii şi a maternităţii, căci şi în travaliul script-oral, *pater incertus est*, iar nu de rareori şi mama *est incerta*, ca în cazul textelor discursului anonim, al celui autogenerator, ce se dispensează de genitori, ori al celui creator, ce-şi produce singur părinţii[x].

Dacă Pierre Corneille este inspiratorul, sfântul duh fecundator, Molière nu mai rămâne decât mama operelor sale, în măsura în care îi instanţă maternă şi popicul din Caracas, a cărui *legenda aurea* o literaturizează Ezra Pound într-unul, nu vă spun care, din cele 33 de *Cantos*[xi].

Cât priveşte statutul «negrului literar», eugen-barbian sau nu, el se luminează în relaţionarea cu practica inseminării artificiale, dar mai cu seamă cu aceea a închirierii de către o damă – dornică de progenitură, însă atentă la siluetă – a unui uter etranjer, fertilizat cu material cumpărat de la o bancă de sămânţă umană. El se luminează de-a binelea dacă ne coborâm la datina lui *adiutorium matrimonii* sau la aceea a vechilor slavi, *snohacestvo* numită. Ingrat mai era, într-adevăr, soţul roman din satira iuvenală, care uită de cel ce i-a făcut copii soaţei sale, ajutându-l astfel să-şi păstreze averea adusă în familie de către aceea! La vechii slavi era cu totul elementar: socrul avea datoria, în absenţa îndelungată a fiului, să întreţină focul sacru la noră şi, eventual, să pună de opere vii, cărnoase, cum se mai întâmplă azi în familia iugoslavă lărgită[xii].

Greu de cernut e plagiatul. Unde să-l pui la judecare analogică? La furtul de copii [de care, sub Tovarăşul Nekulay, erau suspectaţi periodic neoprotestanţii ori gitanii, cu sectele – şi insectele – lor]? La pedofilie şi Marc Dutroux? Pesemne. Şi ce contrapunem operaţiei adoptatoare de puradei şi sate moldovalahe? Iată, există o veche praxă a modestiei auctoriale, în simetrie inversă cu

însuşirea textului strein, fiindcă, elaborat poate sub inspiraţia unui sfânt precursor, apostol ori zeu, textul nou numaidecât se punea în cârcă acelora. Intenţia era pioasă. Şi aşa avem un corpus atribuit lui Hermes Trismegistul, numeroase evanghelii necanonice, atribuite lui Toma Necredinciosul sau altor ucenici iisusiaci, dar cu redactare târzie, *Cartea lui Enoh*, Legile lui Manu, doctrinele celor 23 de *tirthamkaras* ai religiei jainiste, anteriori lui Mahāvīra. Da, aşa avem un problem al textelor apocrife. În maniera asta, salutul de bun găsit adresat de Marcel Petrişor oficialilor, la sosirea în Pyongyang, a fost transmutat de poeţii de serviciu ai organului nord-coreean într-o poezea de douăşpe stroafe, lăudatrice a Marelui Chimir[xiii], sub semnătura însă a bucureşteanului nostru. În această manieră a fost făcut Marcel de rahat ideologic.

Situaţia familiară e şi mai răscolitoare în cazul paternităţii feminine, atunci când entitatea masculină asumă maternitatea operei: în cazul când o asumă admitind intervenţia muzei, recunoscând infiltrarea seminţei streine, a vocii celeilalte ca *logos spermatikos.* Am să prind în teorie fenomenul mai încolo, iar ilustrările, multe şi bune, n-or să fugă de mine. Cioran, bunăoară, recunoaşte că a primit sâmburele teoretic pentru doi copii spirituali ai săi, cazaţi în *Istorie şi utopie*, de la Maria Zambrano[xiv]. Felibrii îşi spuneau *nourrissons de la Muse*| numele lor vine de la *fellare,* «a suge», şi înseamnă «sugaci». Ei îs aşadar felatori ai Muzei, în măsura în care aceasta e o mamă falică, dispensatoare a sucului inspirational şi soră bună cu entitatea feminină, dotată cu ţeastă vulturie, din fantasmul dezghiocat de Freud în *Eine Kinderheitserinnerung des Leonardo da Vinci.* Nu degeaba invocă înjurătura spaniolă, citată în *Pentru cine bat clopotele* de Hemingway, *la leche de tu padre*, laptele patern şi reveriile asupra lactaţiei masculine[xv].

Legenda lui Erechteion o ai în *Metamorfozele* ovidiene. Nimfa e fugărită de zeu, care nu o prinde însă ca în anecdota cu ardeleanul tuciuriu din tren. Ei i se face totuşi milă de picătura de *semen divinum* picată pe sol din boaşele urmăritorului şi îi dă îngrijirile necesare, aşa cum i se face milă featei lui Faraon de micuţul Moise de pe apă ori editorului cumsecade faţă cu manuscrisul găsit, cu manuscrisul orfelin.

Auctorul poate foarte bine să hie odrasla operei sale, generator generat. Valéry o spune pe şleau, iar Apollinaire floral şi pe ocolite, în *Brânduşele de toamnă*[xvi]. Dar teoriile despre autogenerarea textului, a semnificatului + semnificantului, ne reamintesc modul cum unele religii păgâne rezolvau dificultatea spinoasă a începuturilor, a originii şi a oului cosmic: Osiris provine dintr-un ou ouat de el însuşi. Bineînţeles că exista falacia oului şi a găinii, a materiei marxiene şi a naturii engelsiene con sten te de ea însăşi, însă nu la Meister Eckhart, ce posedă o soluţie creaţionistă cu Dumnezeu ce întâi a produs-o pe ouătoare, ci în snoavele populare, exploatatoare ale circularităţii, regresiunii la infinit şi «punerii în abis»[xvii]. La început a fost reînceputul, de acord, totuşi, mauarméan grăind, la început n-au fost nici operă, nici auctor, căci auctorul nu-i auctor cât nu a ouat nemica, apoi, o dată ouat o [pul, acesta se descurcă singur, pe când tătânele se detătânizează, auctorul se dezauctorizează, trece la şomaj, cu sau fără alocaţie de la Uniunea Scriitorilor sau ASPRO.

Ce ne relevă însă o lectură severă a mallarméanului *Dar al poemului*, din fază poetică timpurie? Tot toposul, drag lui Jung şi alchimiştilor, tot toposul gestaţiei cerebrale: copilul unei nopţi idumeene, odraslă a neisprăvirii, născută mental, *fructus mentis suae*, înainte de a fi depusă pe foaia imaculată a scrisului empiric *que la blancheur défend*, şi multă invidie pentru puterea genezică

a femeii, *Vaginaneid,* ca la antifreudianul Bruno Bettelheim ori în cutuma cuvadei, de care om da seama acuşica, după ce vom poposi niţel la naşterea rectală. Ea e pertinent evocată de expresia «a oua un poem», nu numai de ţâşnirea lui Dionysos, a De-două-orinăscutului, din coapsa lui Jupiter. *De souffrance caquettent! Et poules et poètes*, formulează îndrăzneţ traducătorul frânc al lui Fritz Nietzsche.

Poetul = găină ouătoare de ouă de aur. Au cine iaşte cucoşul, fecundatorul, călcătorul? Muza??? Poate că da, poate că nu. După propriile-i teorii tardive, auctorul de tip mallarméan iese din propriul său ou autofecundat, carele, ouat – şi cum spuneam adineaori –, îl concediază, nemaiavând nevoie de el, şi se privatizează.

Femeia, iubita, e de multe ori pe post de inseminator, asumatoare a paternităţii. Altminteri greu putem explica de ce istoriile literare tradiţionale, metodele biografice ori cele înrâurite de discursul freudian, acordă atâta importanţă mamelor, soţiilor sau amantelor scriitoriceşti, de la Abélard şi Ronsard până la Robert Desnos, Borges şi Saul Bellow, ca să nu-i mai pomenim pe Catul şi Properţiu. Exemplară pentru mersul şi demersul nostru II Lou Salomé. Ce năşteau auctorii îndrăgostiţi de ea după nouă luni? O capodoperioară. Aşa se trezeşte ea, mai mult nevrând, tătine al operelor unor Nietzsche, Rilke, Freud. Realmente, de fiece dată când un intelectual se îndrăgostea de ea, nouă luni mai târziu dădea la iveală o [pul, capodoul, splendida carte[xviii].

Acum, niţică incursiune în rostirea analitică nu strică. De ce? Pentru a plasa sub lupă rivalitatea mimetică a sexelor şi lupta pentru o înaltă productivitate a travaliului generator.

Aşa descoperim că normalitatea masculină se

hurducă atunci când apar, la bărbat, gelozia şi invidia cu privire la atributele tradiţionale ale femeii: pasivitatea, fecunditatea, parturiţiunea, sau când acceptă cu vioiciune să-i acorde părţi din prerogativele de *macho:* pantalon, pălărie, şefia întreprinderii economice ori politiciane, cheile maşinii, hăţurile cailor, mânerul coasei, mulsul oilor, reparatul gardului + postura – din momentele de intimitate erotică maximală – botezată «diligenţa din Lyon» *[mulier super virurri].* Aceste prerogative nu sunt toate cu bază fizică sau biologică; ele ţin de convenţii, de coduri sociale, de prejudecăţi; îs totuşi ţiorme ce le adoptă un anumit mod de organizare a societatului, transmiţându-le membrilor comunităţii, şi de fiecare dată când sunt încălcate serios, de fiecare dată când cineva o ia pe devianţă şi adoptă rolul social cuvenit sexului opus, politrucii diagnostichează la el/ea atitudine duşmănoasă faţă de proletariat, iz revizionist, antipartidism unic, iar psihanaliştii – disfuncţii emoţionale grave, poate chiar ceva nevroză. Indivizii ce fantasmează să aibă ciclu, să nască sau numai să rămână acasă, între tigăi, copii de înfăşat şi alăptat, aspirator şi televedenie chelioasă ori everachiană[xix], incoloră + inodoră + insipidă, nu pot întotdeauna invoca scuza comodităţii. Lăsarea în voia impulsului profund înseamnă pentru dânşii necurajul asumării rolului lor social şi biologic, nu neapărat temeritatea singularizării.

Fiindcă transsexuarea e o izbândă medicală de dată recentă, le mai rămâne travestirea prin Cişmigiu, Parcul Copoului, Bois de Boulogne ori Hyde Park; n-au alt recurs decât reveria, gluma, actoria, creaţia artistică, unde se pot manifesta liber maternitatea masculină, g est aţi a imaginară şi restul. Să nu uităm că, înaintea venirii pe lume a Atenei, pe Zeus efectiv la durut capul: el a trecut realmente prin durerile facerii. Dar şi fabricarea o [p] ului dă bătaie de cap creatorului. Alternativa lui majoră nu-i

alta decât aceasta: *aut liberi aut libri.* Ori cărţi, ori copii: îs într-adevăr opţiunile principale pentru el. Însă cărţile elaborate sunt numai substitute simbolice, premii de consolare[xx]. Occiputul viril are numai forma uterului – şi a atanorului –, totuşi nu e uter.

Auctorii se referă fără încetare la această maternitate masculină ce este actul de a scrie: în prefeţe, postfeţe şi alte trucuri paratextuale purecate de G.G. În *Seuils*. Nici avangardiştii de la *Tel Quel*, reconvertiţi acum la farmecul discret al societăţilor burgheze [dar antologaţi cum se cuvine de Adriana Babeţi în ediţia de la Univers, colecţia «Studii»], prin Sollers, Kristeva & Co, nu scăpau metaforismului obstetrico-ginecologic atunci când insistau, la sfârşitul anilor şaizeci, pe practică, producţie şi productivitate textuală, atunci când marxi [mao]izau în draci. Parangonul ar fi următoarea declaraţie impudică: «Aştept o carte, şi de nouă luni o duc în mine; de nouă luni nu-s în stare a da o formă convenabilă, un început, un mijloc şi un sfârşit chestiei ce se agită în forul meu interior.»

Unul îşi compară munca de editare cu aceea a struţului, carele îşi lasă oul în nisipuri, predând soarelui deşertic grija clocitului; altul îşi înfaşă manuscrisele în scutecele cele mai preţioase. Graiul franţuz, poet şi el de multe ori, numeşte dosarul *chemise*, pe când Emil Brumaru porecleşte *pampers* prosopelul cu care şterge regulat praful de pe dactilogramele plachetelor sale nepublicate încă. Veacurile trecute abundă în referinţe la maternitatea masculină a scripţiunii, dar nici al nostru, după cum zărirăm, nu-i mai prejos. Descartes, spre exemplu, în epistola către Huyghens din 29 martie 1637, e cât se poate de explicit şi de duios: «De altfel, cu toate că nu-mi închipui că vă veţi da osteneala să recitiţi acest *Discurs*, vi-l trimit împreună cu *Geometria,* ca să fie

adăugate la *Dioptrica* şi *Meteorii*, ce sunt deja în casa dumneavoastră, şi mai vin cu un exemplar întreg. Sunt însă doi copii pe care vi-i trimit, din cauză că librarul m-a convins că nu se face să lege şi coperteze cărţile înainte de a fi terminate, căci lipsesc două sau trei foi acesteia de faţă, adică să deie hăinuţe copiilor din prima zi când au venit pe lume.» Vezi-l şi pe Kierkegaard, în *Jurnal*, încântat de a fi asistat la o prelege re a lui Schelling, în Berlin: «De îndată ce a pronunţat cuvântul „realitate", în legătură cu relaţia dintre filosofie şi realitate, copilul ideilor mele a tresărit de bucurie ca sâhul Elisabetei.»

Toţi l-ar fi putut îngâna şi, îngânându-l, transtextualiza pe nemângâiatul Ovidiu, antic abonat la metafora parturiţiei virile, când ritmează *Palladis exemplo de me sine matre creataJOpera sunt.*

Cutare om politic – şi homo – al Epocii Victoriene exploatează altă metaforă pejorantă, actualizatoare a locului nostru comun, ca şi cum scriitorul disraelic şi-ar exprima oroarea de propriul său limbagiu paraşi metatextuant, fiindcă zice: «Auctefrul ce vorbeşte de propriile sale cărţi rivalizează în ineleganţă cu mama ce discută de copiii săi»[xxi]. La extrema opusă e un straniu biograf, mecena, protector, ce-şi înconjoară poetul productor cu toate îngrijirile necesare parturiţiei: pune fin pe stradă ca să înăbuşe zgomotul trăsurilor şi tramvaielor, alungă pisica, pune căluş la câine, blochează soneria, strică televizorul şi aşteaptă ca prietenii textouătorului să vină spre a-l întreba de sănătate, a-l firitisi pentru conţinutul uterului mental, aducându-i totodată borcănele cu gem, compot, magiun, cafea, Nutella, Finetti. Soros îi numele «generosului» mecena în versiunea sa americană şi postmodernă.

Opera, dac-ar avea gură, ar spune scriptorului ei, ca în povestea strămoşească binecunoscută nouă: «Tăticule,

ai fost o mămică pentru mine!»

Însă nu s-au fişat cu elan bibliografic toate cărţile ce tematizează pe tinerii soţi scriitori şi cum încearcă ei să-şi învingă frustrările, necazul, obida de a fi fost trecuţi pe al doilea plan în urma graviditătţii şi parturiţiei nevestice. Trimitem, ilustrativ, la acelaşi *Don du poème*, unde ne este evocată pe un ton duşmănos tânăra femeie alăptându-şi pruncul, în timp ce poeticul de bărbat n-a adus pe lume, după o noapte de nesomn şi chin, decât un *ridiculs mus*, decât un avorton caraghios: *«O la berceuse, avec la fille et V innocence! De vos pieds, accueille une Horrible naissance…»*

Rivalitatea mimetică a sexelor e veche, după cum veche îi relaţionarea travaliului artistic şi al parturientei.

Se va fi definit – de multe ori sau de puţine, nu contează – traducătorul ca un băiat isteţ ce face copii muzei auctorului de tradus, bărbatului pe care îl «traduce». Definitu – s-a şi adulterul ca o traducere, ca o translaţie, ca răsărit al unui terţ restructurant în câmpul binomului conjugal, a cărui banalitate o salvează[xxii]. Ar trebui anvizajat inversul: că traducătorul gestant al traducţiei sale e o mamă, că muza celuilalt e fecundatoarea, asumatoarea paternităţii feminine. Michel Tournier, înainte de a-l înfrânciza pe Erik Maria Remarque, reciteşte romanele zoliene, se lasă pătruns de lexicul şi stilul lor. Aţi înţeles?

Cu auctorul şi traducătorii săi navigăm în plină Poli… garnie, printre nenumăratele insule şi faţete ale acesteia.

Maternitatea masculină atrage paternitatea feminină, cu toate că aceasta din urmă a intrat mai puţin în vizorul exegeţilor. Manipulăm, pentru a ne dezinforma cititorii, un singur exemplu legmanian acilea, introducerea la cartea lui Lancelot Hogben: *De la pictura rupestră la banda desenată*, unde aflăm că: «Fireşte, numele meu figurează

pe prima pagină ca acela al auctorului acestei cărţi. Însă, cinstit vorbind, nu mă pot pretinde genitoarele ei masculin. Actul fertilizant în urma căruia am conceput, foarte timid, planul unui text despre un muzeu ce urma să fie clădit trebuie căutat într-o sugestie a Mariei Neurath»[xxiii].

Morala următoare îi de reţinut, prieteni ai hermeneuticii auctoriale, în materie de istorii cu paternitate feminină, în materie de snoave cu maternitate masculină. Ea susură că «elementul masochist ce intră în maternitatea masculină nu e niciodată mai evident ca atunci când este prezentă şi femeia, în rol de bărbat când maternitatea îi exclusiv monosexuală, când bunăoară paznicii de la grădina zoologică se servesc de furci pentru a respinge maimuţele mame, mângâie pui de maimuţă sau le oferă tedne de cauciuc; ori când cortiştii, toţi bărbaţi, încep să coase, să gătească şi, în general, să fie plini de solicitudine unii faţă de alţii, în cea mai bună tradiţie a magazinelor pentru masculi, pentru masculi şi numai pentru masculi, elementul esenţial îi atunci şi înainte de toate, unul misogin şi homosexual»[xxiv].

Benedictus fructus palmae tuae!

Benedictus fructus palmae scriptoris!

În povestirea lui Versin, encicloped al sefeului, cineva îşi invaginează mâna stângă şi îşi trişează bicotidian scorpia nedomesticită. Naraţiunea lui cuprinde, aşadar, pe lângă semne de misoginie, pederastie + autoerotism, urme ale rivalităţii genezice cu celălalt sex. Dovada? Intenţia maternităţii masculine prin inseminare, gestaţie şi naştere palmară.

Blanchot a polemizat cu Valéry pe tema mâinii pascaliene. Irina Mavrodin a dedicat o carte întreagă, la cuţovlahi, organului scriptural, atât de prolific[xxv], până la Dumnezeu de prolific, adeverindu-se acesta din urmă

prolificul suprem.

Auctorii veacurilor 17 şi 18 găseau multă plăcere în a eşafoda fantezii medicale asupra vânturilor umane. Revezi, cu *Vulpile în vie* de Feuchtwanger, preocupările similare ale lui Franklin, sosit ca ambasador american la Paris, şi memoriul său pe această temă adresat cutărei academii francofone.

Aristotel le opunea deja strănutului, expir divin, ca mesagere ale sacrului josnic, iar cinicii le integrau conduitei lor figante, contestării lor flatulentioase. Altfel fantasmau scriitorii veacurilor 17 şi 18. Conform reveriilor acestora, gazele, private de ieşirea inferioară, nu cereau decât să se urce la cap şi să se transforme, acilea, în… vânt de nebunie. Expiraţia nemaiavând loct ele urmau să se transforme în inspiraţie şi, cu această fericită ocazie, un pedi*tum, un* bomb*us, ge*nera o carte stranie, se metamorfoza într-un poem bizar. Contemporanul nostru Vasko Popa ar fi zis despre ei că le făta mintea «adieri pestriţe», dacă nu cumva chiar la dânşii se referea în viersul său dulce, în stihul său sârbo-croatec.

Procesul de fabricare a acestor elucubraţii trece printr-o fază infantilă, prin ideea copiilor despre fecundare, gestaţie şi concepţie: *pater*, cocoşul de el, ar intromite gaze în puiculeana de *mater*, după modelul coitului galinaceesc ori cloacal[xxvi]. Fanii discursului analitic au crezut a vedea înrudire între acest tip de crezuri copilăreşti şi teologemul obumbririi spirituale din mariologie, al fecundării auriculare şi al parturiţiei imaculate. Reamintiţi-vă stihurile eretice convocate în *Latina mistică* a lui Rémy de Gourmont: *Gaude*, *virgo, mater ChristiJQuae per aurem concepisti!*

Eu menţin că nu ai înrudire, cât simetrie inversă. Văd mai degrabă legătură între strănutul Stagiritului, indus de zei şi întorcându-se la ei, şi naşterea prin ureche, organ al

receptării mesajului extramundan la creştinii de toate nuanţele, ca să nu mai vorbim de gnosticii doketişti. Flatulenţele au legătură durabilă cu grosul, cu satanicul, cu infernalul, şi, bun homeopat, ştiutor că *similia similibus curantur*, le recomand călduros în alungarea ghiavolilor, activiştilor partidului unic, politrucilor, securicomuniştilor, în exorcizarea vrăjmaşilor stateninişti, în prigonirea boţârlanilor, în gonirea ciurlăilor sereişti.

În mod tot atât de curios, zeiţa Atena trebuia să se nască din capul lui Zeus, iar Dionysos, fiul Semelei, să se ivească a doua oară, ca spre a-şi justifica numele, din coapsa divină, adică din dos. *Benedictus fructus ventris tui*, repetă cu beatitudine evanghelistul translatai de Ieronim cel mare şi sfânt. *Benedictus culi tui,* ţipă psihanalistul, anal… istul de el. Bene*dictus fructus capitis tui, în*gaim eu, trecut prin Psih*ologie şi alchimie, fa*miliarizat cu analogia cap-uter-atanor.

Acela, minervic, este exemplul cel mai cunoscut de maternitate masculină oferit literaturii de mitologie. Alegerea craniului jupiteric drept amplasament al naşterii zeiţei vergure, ca şi a urechii mariale pentru întruparea Logosului neviolent în istorie, seamănă cu o supracompensaţie, dar de ce ar trimite neapărat, şi sub deghizare, la parturiţia rectală a mamei masculine[xxvii]?

Trec peste digresiunea relativă la ouarea de cărţi, la *chiar du fric* şi *to make money*, la măgarul căcător de aur, la găina fermecată ori la rivalitatea dintre cocoşul moşului şi puicuţa babei. Le-am atins altundeva, într-un adaos humuleştesc. Mă încumet mai degrabă, încă o dată, la *Ich denke mich* din *Jurnalul de la Păltiniş*, la cel mai vechi suvenir noician, şi-l interpretez ca o complexă împletire a gestaţiei cerebrale cu parturiţia rectală. Reamintiţi-vă numai că proferatorul formulei se află pe oliţă şi e întrebat de guvernantă în germană cu ce se îndeletniceşte. Dar, în

germană, «gândesc» este *Ich denke*, nu *Ich denke mich.* Avem şi aici o identificare a actului de a gândi, a strădaniei cogitante, cu acela de a naşte, de a defeca în chinuri. De altfel românul, sensibil la trudă, la orice trudă, fizică ori intelectuală, spune «mă gândesc», «mă plâng», «mă râd», «mă piş», «mă cac», subliniind paralelismul operaţiilor, participarea la chin şi replierea către sine. În toate aceste operaţii ai scremere şi se înalţă broboanele frontale.

Englezii au ei înşişi un calambur trăgător de profit din atari analogii: *Sometimes I sit and think, but sometimes I only shit and stink*, pe când, la transilvani, Văsălie admite că nu cugetă, ci stă numai. Oricum, paralelismul cogitaţie-defecaţie îl surprinde talentuos şi franţuzul Lionel Lebel în *L'Endurance de la pensée à l'âge postindustriell*: «Când era pe punctul de a gândi – mărturiseşte auctorul despre aproapele său, inginerul Frank Pétain – dădea impresia că intră rapid într-o stare de concentrare intensă; deschidea ochii, strângea buzele şi dădea toate semnele unei vii tensiuni a sistemului muscular. Faţa i se înroşea, vinele i se umflau pe frunte, ochii i se injectau vizibil. Un stomatolog ar putea compara acest proces cu tipul de presiune ce se manifestă în cursul unei treceri intestinale dificile.»

Fantasmul maternităţii masculine cere, ca pe un complement necesar, miracolul lactaţiei masculine. În *Bereshit Rabba*, un *midrash* din secolul al VI-lea e.n. Pictează fenomenul ca real şi întâmplându-i-se lui Mardoheu, unchiul Esterei, ai cărui sâni se măresc şi încep să secrete lapte pentru a o hrăni pe viitoarea salvatoare a poporului hebreu de la genocidul plănuit de Hainan[xxviii]. În caz că povestea lui Mardoheu şi a Esterei face semn la divinităţile Marduk şi Iştar, n-ar fi rău să percepem lactaţia personagiului ca o broderie mitică în jurul situaţiei ciudate a consortului zeiţei sau reginei dominante. Căci nu era

uşoară viaţa consortului Mariei Tereza, Elisabetei, Victoriei, *consort qufon ne sort pas toujours*, ca să nu mai insistăm asupra destinului nefericit al tovarăşilor conjugali ai Marilor Zeiţe, ucişi, castraţi, feminizaţi în varii rânduri şi moduri.

Când femeia poartă pantalon de autor… itate, când găina cântă la casa omului, şi nu cu glasul cocoşului, asistăm la o veritabilă kata*stroika a v*irilităţii tiranice ori hiperactive. Faţă cu imperialismul zeiţei Iştar, ce asumă rolul bărbatec, Marduk preia din privilegiile feminine pentru reechilibrarea economiei cuplului.

Tema bărbatului lactant şi hrănitor al copilului de sex feminin constituie după toate probabilităţile o prelungire arhaică. Latura miraculoasă din *lactatio mascula*, pe lângă că ne reaminteşte modelele mitologice ale eroilor «hrănitori», poate semnaliza înspre zeitatea auroral din *Urmonotheismus*, bună şi rea, feminină şi masculină, paternă şi maternă, cumul de valori contradictorii, *complexio oppositorum*. Urmele acestui fantasm îs găsibile în toate culturile. Astfel, o hagiografie a lui Rumi, a fondatorului frăţiei dervişilor rotitori [1207 – 1273], pretinde că ilustrul mistic îl alăptase pe Sultanul Wehd şi că strămoşul nostru Avraam, marele prieten al lui Dumnezeu, supsese lapte pur din propriul său deget auricular vreme de patruzeci de zile. În orizont creştin, pe de altă parte, există două serii de legende, istoriete, anecdote, fabule, credinţe: întruna, cutare sfânt, Mamin ano de pildă, poate, prin intervenţie divină, alăpta un bebeluş orfelin; în cealaltă, ivirea laptelui în sân bărbătesc are loc doar ca pedeapsă binemeritată pentru o purtare incompatibilă cu societatul[xxix]

Aşa că nu ne miră că, într-o cărţulie autobiografică, fantasmează Michel Tournier pe acest fenomen, pe acest mitem, tocmai în India, departe de legendele bretone. «Ce

am văzut mai frumos, mai exaltant şi emoţionant până la plâns, entuziasmant până la ţipăt, nu erau Taj Mahalul, grotele de la Elefanta, rugurile funerare de la Benares, ne mărturiseşte dumnealui, pedofilul. Era un camion-cisternă vechi, hurducător şi cobâlţâitor, iar îngustimea drumului ne împiedica să-l depăşim. Se zdruncina din sat în cătun şi, pesemne, se oprea în anumite puncte prevăzute, fiindcă era aşteptat Grupuri de copii zdrenţăroşi se adunau cuminţi în spatele cisternei. Şoferul cobora şi acţiona un robinet gros ce pişa un terci de orez în micuţul bol întins de copil, care, îndată ce era servit, se aşeza pe călcâie şi îşi vâra boticul brun în recipient Am crezut întâi că nemica pe lume nu e mai invidiabil decât rolul acestui şofer hrănitor şi mi-am dorit cu putere soarta lui. Dar, sub înrâurirea – poate – a acestui cer indian saturat de mistere şi monştri, am visat o metamorfoză şi mai exaltantă: să fiu cisterna însăşi şi, asemeni unei scroafe uriaşe cu o sută de ţâţe imense, să-mi ofer burta ca hrană micilor indieni înfometaţi[xxx]».

Şi alţii le-au avut cu fantasmul «tătânelui hrănitor» ca sursă de creativitate poeticească, de-ar fi să-i numim deocamdată numai pe József Attila şi Mihai Beniuc. Din întâiul îmi revin în memorie *«Cât aş vrea să fiu un pom sălbatic! Din coroana mea bogată, copilaşi flămânzi să poată! Să se sature odată!»,* celui de al doilea atribuindu-i-se capodopul *Mărul de lângă drum*, fală a manualelor literare din Epoca de Aur, unde cetitoriul îi invitat să ia fără sfială, prin efracţie metaleptică, merele roşii de la cheptul arboresc al eului liric. Mallarmé însuşi, în precitatul *Dar al poemului*, teatralizează invidia masculă faţă cu laptele sânului matern: *«Avec le doigt fané presseras-tu le sein! Par qui coule en blancheur féminine la femme! Pour les lèvres que V ar du vierge azur affame?»* Dar, în căutarea de grile ale înţelegerii pentru auctorul ce

îşi concepe, gestează şi naşte opera, nu e rău de poposit în *Povestirele secrete ale ruşilor*, culese de A. Afanasiev, dragi şi lui Apollinaire, care le va edita, alături de Sade, Baudelaire ori John Cleland, în colecţia-i «Les Maîtres de l'amour», pentru La Bibliothèque des Curieux.

Noutatea de aici ar fi ostilitatea femeii faţă de bărbat, ostilitate ce o împinge să preia prerogativele exterioare ale aceluia şi să-l lase acasă, unde joacă rolul mamei, printre cratiţe şi rufe de spălat. Maupassant însuşi are o nuveluţă cu un om normand, devenit neputincioş şi inutil în urma unei paralizii, dar regăsindu-şi buna dispoziţie, cheful de a pierdura în fiinţă, în ziua când nevastă-sa, ţărancă aprigă, îi dă un sens de vieţuire: îl pune să clocească ouă la subţiori. Imaginaţi-vă bucuria lui, imensa lui bucurie, în clipa când iese din găoace întâiul puişor – bucuria utilităţii, bucuria maternităţii, bucuria creativităţii.

Bărbatul din povestirea slavă culeasă de Afanasiev, dacă s-a apucat de clocit, nu e pentru că ar dori ceva beneficii, dar pentru că, adormind acasă în vreme ce nevastă-sa trebăluia la câmp, va fi venit uliul şi-i va fi păpat toate orătăniile. Într-o altă povestire culeasă de acelaşi, se pune la cale o farsă în cursul căreia i se explică unui popă că viţeluşul nou-născut de lângă dumnealui are statut de *fructus ventris sui.* Cu asta regăsim, a nu ştiu câta oară, legenda Papesei Ioana, literaturizată de Rhoides, tradusă de

Alfred Jarry şi Dr. Saltas, reliteraturizată de Lawrence Durrell, probabil o sublimare şi o raţionalizare a unui vechi fantasm catolic stârnit de inconvenientele celibatului ecleziastic. Se ştie că papesa legendară dă naştere, la Roma, unui plod… cora*m populo. Car*tea lui Rhoides cuprinde şi aluzii la practicile creştinilor timpurii, condamnate oficial, de autocastrare în vederea

nepăcătuirilor şi a împărăţiei celeste: de aici, la conclav, controlul integrităţii corporale a candidaţilor; de aici formula duos *habet + c*ompletarea pişicheră: … Et be*ne pendentes.*

Ar mai fi o practică ancestrală, dar impactul ei asupra reveriilor auctoriale nu-l văz încă prea bine: cuvada, practica lehuziei «pe dos», în cursul căreia soţul, el, stă la pat după ce nevasta a născut un copil. Sub simpatia ce pretinde a oferi parturientei, acest răsfăţ al masculinului se dovedeşte în fapt un şiretlic defensiv pus la punct de societal pentru a proteja nou-născutul de ostilitatea tatălui şi a o ocroti pe mamă[xxxi], invidiată nu doar pentru putinţa genitantă, ci şi că se bucură de un tratament de favoare datorat stării sale, fiind ea degajată de obligaţia de a roboti şi stârnind, şi prin aceasta, gelozia soţului. Legman ne reaminteşte, el, marele, pseudosarcinile trăite de unii bărbaţi în timpul graviditătţii reale a nevestelor: slăbesc brusc, se îmbolnăvesc, trec la pat, gem, doctorul trebuie să se ocupe de cei, redescoperitori spontani ai lehuziei virile.

Ne putem însă imagina şi cazuri de soţii auctoriale, ostenite, marcate de travaliul scriptural al consortului, de parturiţia lui livrescă, urmată de convalescenţa de rigoare. Să ne-o închipuim, dară, pe nevasta lui Blaga declarând cu vocea lirică a poemului final: «O boală învinsă-i orice carte!»

Relansez întrebarea de *incipit* textual: este cumva Pierre Corneille auctorul operelor lui Jean-Baptiste Poquelin? Şi în ce sens? *Auctor*, derivat din *augere*, denumeşte pe sporitor, pe augmentator, pe amplificator. Cu acest înţeles precis şi cont ţinând de exigenţa clartéistă a istoriei literare, predica-vom că Molière nu ar fi, cum vom explica mai colea, decât îmbogăţitorul propriei sale opere, pentru care Corneille va fi fost inseminator, fecundator,

primus movens + muz. «Şi, deşi în zilele noastre muza a devenit un simbol desuet luat în derâdere ori de câte ori avem ocazia, dacă ne gândim bine… îi referinţa la ea mai puţin specioasă decât se crede. Aşa cum preotul îşi trage puterea de la zeul său, poetul, vorbind de muză, de inspiraţie, chiar de inconştient, se referă la acest tip particular de experienţă limbajieră, în cursul căreia locutorul se simte însufleţit de un glas ce nu coincide cu al său». C[xxxii]a să se arate cum imaginea carteziană a unui vorbitor bine individual, şi care şi-ar controla perfect emisiunea vocală, nu se acordă defel cu producerea ficţiunii literare, îi de ajuns să argumentăm cât sunt de insesizabile jocurile vocii în discursul naraţional. Diversitatea acestor posibilităţi [glasul scriitorului ca individ, glasul povestaşului dign ori indign de încredere, glasurile personagiilor distincte unul de celălalt sau, dimpotrivă, mai mult sau mai puţin amestecate, vocile amalgamate ale inspiratului şi inspiratorului, ale înrâuritului şi înrâuritorului etc.] face superfetatorie orice tentativă de a ancora rostirea literară într-un punct de originare bine împrejmuit ori în metafizica prezenţei, fie şi revizitată de fenomenologii husserlieni.

Ce obârşie să atribui împletiturii vocale molieresti? Poate convivialitatea dintre un tată şi o mamă în vederea terţului viitor.

Căci, dacă Pierre Corneille este inspiratorul, sfântul duh fertilizator, Molière va rămâne atunci, pentru totdeauna, mama operelor sale.

În august 1919, Pierre Louÿs s-a interogat, la revista *Intermediarul cercetorilor şi curioşilor*; dacă: «Este oare Corneille auctorul lui *Amfitrioni*»[xxxiii] Şi cititorii săi credeau poate că asistă la o încercare în genul celeia a lui Abel Lefranc, ce voia restitui altuia dramele lui Shakespeare. Ca replică la un articol al lui Emile Henriot, el publică în

octombrie 1919, la *Timpul*, un articol sub intitularea *Genitoarele lui «Amfitrion»,* unde ne asigură peremptoriu că «nu stilul lui Corneille – ci semnătura lui Molière – are necesitate de dovezi». Urmează un atac în regulă contra paternităţii şi pentru maternitatea lui Jean-Baptiste Poquelin. Argumentează polemistul c-ar fi bucuroşi molieriştii să posedeze două rânduri de Molière în legătură cu subiectul «amfitrionic» la data de 1650: ar ţine la purtător dovada irefutabilă. Doar două chitanţe ne parvin de la acea dată şi ne conving că, la 28 de ani, comediantul nu ştia încă acordul participiului trecut. Cineva care scrie *acordez* în loc de *acordée* şi *ordonné* în loc de *ordonnée,* nu vede unde sunt vocalele mute, e incapace să priceapă un alexandrin, nu ştie unde respiră versul lui Corneille, nici locul lui *Amfitrion.*

Dezvoltându-şi îndelung arguţiile – în *Corneille cel Mare, Cele două texte pentru «Psyché», Impostorul lui Corneille şi ipocritul lui Molière –,* Louÿs insistă asupra unor puncte precise. Nu-i vine dificil să sublinieze vigoarea şi prospeţimea stihului comeillan, nici să arate că numeroase versuri moliereşti sunt de o slăbiciune şi o platitudine digne de Ronsard şi Emile Augier. «Nu simţiţi aici – ţipă el – două suflete şi două stiluri fără contact?» Altundeva răcneşte: «Pianistul de ocazie ce niciodată nu va înţelege de ce Bach ar înnebuni de mânie dacă ar putea citi *Ave Maria* de Gounod, nu ar pricepe nici de ce, într-o pagină de Corneille, patru versuri de Molière îs încastrate ca un sâmbure scuipat în fructul incomparabil al unei astfel de poezii.»

Drept exemplu de cooperare alege Louÿs pe *Tartuffe,* unde reperează stihuri slabe şi şocante, unde «amestecul celor două fantezii şi contactul celor două epiderme» dă de gândit filologului. El crede că textul original, sămânţa, era cornellian. Poquelin l-ar fi de… format, re… format,

augmentat şi mutilat prin introducerea unor cârje explicative. Argumentul suplimentar în favoarea colaborării maritale, în favoarea cuplării celor doi, în favoarea mariajului lor scriptural, iată-l: Corneille a lucrat efectiv cu Molière pentru *Psyché*, piesă pe care cel din urmă a semnat-o mai târziu singur. Şi dacă această cooperare se va fi extins la *Amfitrion y Mizantropul*, *Tartuffe*, *Don Juan, Şcoala femeilor?*

Articolele lui P.L. Nu vizau decât să-i restituie lui Corneille paternitatea comediilor de caracter ale lui Molière, maternitatea continuând să-i incumbe acestuia. Cu timpul, crescând zarva stârnită de intervenţiile sale, omul nostru a ales silenţiul şi nu a mai dat luminii negre a tiparului rezultatele investigaţiilor sale.

A acumulat, a acumulat, la sertar el a băgat.

I: *„urjă*

Cestiunea concubinajului literar Comeille-Molière a sfârşit prin a deveni o adevărată obsesie pentru Louÿs. Se poate pretinde astfel că, din 1919 până în 1921, el a fost integral acaparat de acest caz de moştenire culturală, ce constituia pentru dânsul ilustrarea logică a poeticii sale, a doctrinei sale secrete despre geneză textuală şi pierdurare semantică. Polemica publică a mascat totuşi adevărata miză a ceartei, a cherelii: era în joc o anchetă asupra autor… itătii şi autoriâcului, asupra maternităţii şi paternităţii literare, asupra meşteşugului stihie ori a mariajului literelor cu istoria evenimenţială şi ne… Ea îmbrăţişa toată literatura, de la Ronsard la Hugo, de la Shakespeare la Chénier, de la Corneille până în veacul nostru, pe care ni-l poluară saltimbancii şi nărozii. Douăzeci de ani de lecturi şi adnotări îl puseseră pe Louÿs în posesia unei erudiţii excepţionale, aliată cu o reală iniţiere în cele mai obscure arcane ale paternităţii literare.

Ancheta şi-o începuse cu Pierre Corneille, a cărui

operă o recitea cu extremă minuţie. De maternitatea literară a dramaturgului nu se va fi ocupat însă mai deloc. A studiat istoria familiei aceluia, pregătirea sa culturală şi ştiinţifică, drumeţiile, amorurile, lăsându-ne despre el o cronologie minuţioasă. Demonul fişăiii l-a împins să întocmească tabele cu dedicaţiile, incipiturile prefaţiale, autografele.

Cronologia vieţii şi operei comeiuene l-a învăţat multe lucruri. A decelat astfel în *Cidul* un suvenir de la blocada Rouenului, în 1592, de către flota engleză, iar în *Polyeucte* o aluzie la scandalul cu posedaţii de la Louviers, unde fusese implicată o radă de-a autorului. A mers şi mai departe, întocmind liste de anagrame, cataloage cu numele peronagiilor, relevee asupra rolului consoanelor în stihul comeillan, cu tabele, frecvenţe, comparaţii. Nimic nu a fost lăsat în voia întâmplării.

Şi lui Molière i-a cercetat viaţa + opera cu lupa. Aşa a descoperit că studiile şcolare ale lui Jean-Baptiste Poquelin fuseseră foarte vagi. Ori că nu se ştie nemica despre anii când a dirijat o trupă de actori în provincie. Dar Louÿs evidenţiază un fapt ce i se pare singular: acesta îi va furniza cheia problemei. În april 1658, Molière traversează rapid toată Francia pentru a reveni la Rouen, unde va rămâne aproape şase luni, înainte de a se transporta definitiv la Paris. Pentru P.L. Şi Goujon, pentru dumnealor, nu-i loc de îndoială: comediantul, ce până atunci nu scrisese nici nu publicase nemica, vine de bunăvoie la Rouen, în şcoala lui Corneille, şi se lasă invadat de ştiinţa acestuia, a dramaturgului cel mai ilustru din Europa vremii; îi devine ucenic, mintea îi este fecundată de către maestru: «Molière este o capodoperă a lui Corneille. Nu-i seamănă nici la stil, nici la suflet, nu e sânge din sângele său, dar îi din mâna sa scăpat»[xxxiv], *fructus palmae suae.* După acest sejur cu totul inexplicabil,

entitatea fasonată, şi inseminată cu grăunţii sav o arului teatral, urcă la Capitală, mândră odraslă a labei comeillene; începe prin a juca tragedii de la Rouen, apoi îşi prezintă primele comedii personale, semnate cu pseudonimul Molière. Pentru Louÿs, pentru Goujon, pentru mine, aceste comedii sunt în realitate piese scrise, schiţate ori însămânţate în occiputul sub formă de atanor al lui Poquelin de însuşi auctorul *Cidului,* de însăşi mama *Cidului,* de Marele P.C.

Louÿs analizează fragment cu fragment aceste opuri, ale căror eşecuri şi incongruităţi le scoate la vedere dârz, spre a trage concluzii relative la colaborare, nupţii cerebrale, nunţi necesare, coprezenţa în text a doua limbagii: al unui dramaturg comeillan + al unui regizor molieresc[xxxv].

Acesta va fi fost mariajul putativ dintre doi clasici. Afacerea aceasta resurge însă periodic, precum şarpele mării sau monstrul scoţian din bine cunoscutul lac.

În 1951, Henri Poulaille, ce avusese acces la o parte din documentaţia lui P.L., editează, atribuind-o lui Corneille, versiunea rectificată a lui *Tartuffe*, iar în 1957 scoate un cărţoi, *Corneille sub masca lui Molière*, unde reia argumentaţia louÿsiană. Întreprinderea nu era lipsită de coragiu, dar s-a izbit de ostilitatea specialiştilor, ca şi de mocheriile lor.

A fost respins în bloc.

Descoperirile celor doi rămân totuşi tulburătoare, iar punctele obscure ale vieţii şi practicilor moliereşti, irefragabile. Molière nu va fi fost decât cloşca lui Corneille? Decât omul său de [pe] paie? A devenit el cumva «ceea ce Corneille nu voia să hie – însă voia ca altul să hie în locul său»? Am fi nevoiţi, în această ipoteză, să admitem că Molière, în 1664, a acceptat să ia asupra sa tărăboiul

stârnit de întâia versiune tartuffică, piesă pe care Corneille nu ar fi îndrăznit să o semneze cu numele său, iar favoarea de care primul se bucura din partea regală ar fi servit de paratrăsnet[xxxvi].

Există şi o morală. E aceasta: Pierre Louÿs, Henri Poulaille, Goujon şi dumneaeu nu ne-am dat la bunul *baby-sitter* al plaselor comeillene, *puer spiritualis* totodată, născut după şase luni de şedere la Rouen; nu, nu ne-am dat la el cu încrâncenare: l-am recunoscut drept cel mai mare om teatral din Francia prebeaumarchaisiană. Doar modul louÿsian de a proceda îi puţintel cam falocratic – deoarece tatălui operei molliereşti i se restituie tot remarcabilul, pentru a nu se lăsa parturientei decât realizări minore, dacă nu mediocre.

Masochismul nu iaşte inversul sadismului

Iată despre ce îi vorbă acum, sturiubaticii mei. Întâlnim în *Femeia şi paiaţa*, ca şi în *Afrodiia* până la un punct, tematizarea iubirii ce transcende contactul epidermic şi ajunge înrobire[xxxvii]. Pasiunea lui Mateo pentru Concha face din acesta o paiaţă, menită ridiculizării ori nemiloasei exploatări financiare, poate şi un as al amorului pur neîmpărtăşit.

Desigur, Mateo se prezintă la interval ca masochist: dar în ce sens? Oare în acela că sunt masochişti Hitler şi Saddam Hussein, care fac tot ce le stă în putere pentru a fi bătuţi de aliaţi, sau Hidra din Lema, ce visează să fie omorâtă de Hercule, sau politrucii securicomunişti, ce caută cu luminarea ocazii de a fi vituperaţi în publicaţiile postceauşine? O, nu. Alta este experienţa lui Mateo cu nebunatica de Concha. Aceasta ceva carmenesc, aşadar drăcesc, în ea tot are – cum impune o întreagă tradiţie literară vivificată de exotica Spanie, îndepărtată şi totodată familiară, în orice caz stimulatoare pentru imaginarul neiberic. Experienţa lui Mateo îi formatoare, e

o *ausbildende Erfahrung*, este călitoare ca o boală grea de care tocmai ai scăpat, ca o carte pe care tocmai ai terminat-o de scris ori de cetit. El iese liber, şomer teafăr deşi marcat, din angajamentul cu muierea, precum iese cu bine Pierre Louÿs din chinurile gestării romanului *Femeia şi paiaţa*: deoarece avem, nu-i aşa? [de vrea ori de nu vrea dumnealui], puţintică «punere în abis», nu degeaba va fi fost el prieten cu Gide, auctorul *Falsificatorilor*, întâiul exploatator nemilos al povestirii speculare, al povestirii autoreflectoare şi autotematizatoare. Ştim noi, înrăiţii awscultării textuale, cine-i paiaţa! Ea nu e numai Mateo, terorizat de capricii carmeneşti; e şi auctorul louÿsian, înrobit exigenţelor pozetice, pretenţiilor genului romanesc şi ale scriiturii, incapace să se smulgă pru… riturilor stilului şi altor chinuri gramatologice.

Pentru a nu ne frustra eventualii 8, 2 cetitori[xxxviii], aşa cum face sadicul cu masochistul [demonstrând astfel că relaţia lor nu poate fi una antagonică, antitetică şi, implicit, că din întâlnirea lor nu răsare copil masosadic, product sintetic, efect de *Aufhebung*], vom zgândări o – doctă? – paralelă, poate şi o perpendiculară, cu Leopold von Sacher-Masoch, origine inocentă a termenului creat de Krafft-Ebing în *Psychopathia sexualis*, adecătelea cu eroul său din *Venera îmblănită*, op ce ar merita, şi el, propagat în spaţiul cisnistrean şi/sau cistisan.

Buuun: şi ce ar ieşi din asta? Păi, că, la Mateo, masochismul îi doar o etapă pe drumul vieţii[xxxix], o probă cam iniţiatecă, în vremele lui Masoch – şi, implicit, eroului său – îi este fiinţial, consubstanţial, esenţial chiar, putându-se îngăima despre anume personagii ale sale, în care el se va fi proiectat vârtos, ceea ce vocea autorizată a instrumentistului din Schitul Duca a murmurat pe timpuri despre ale lui Stelian Baboi: că iubesc [suferinţa] definitiv şi mortal. Să ne reamintim apoi că masochismul lui Mateo

îi unul al dragostei pure, postfizice, meta… fizice, neîmpărtăşite, la care Conul Alecu Paleologu, în Ipot*eze de lucru, or*[xl]eră leacuri băbeşti de tipul: «Nu o iubi nici tu pre ea, flăcăule!» în replica sa, găzduită de hebdoul Cron*ica, pe* care pretinde că a uitat-o, Mihai Ursachi îi argumenta viitorului ambasador monarhist al golanilor că iubirea, aşa cum o pricepe el, nu-şi merită numele fără un cât de neîmpărtăşanie, căci împărtăşirea completă, simetria perfectă din V am*our [mal] heureux réciproque, ar* nihiliza-o.

Tot aşa cum simetria, dedusă numai din studiul sadismului clinic, fără atentă aplecare asupra operelor Divinului Marchiz, dintre sadism şi – ceea ce va fi bănuit un *alind* al său, adică: – masochism îl degradează pe acesta din urmă, dacă nu cumva îi distruge specificitatea. E meritul lui Gilles Deleuze de a ne fi prezentat pe Leopold von Sacher-Masoch, împreună cu *Venus im Pelz*, în această lumină neaşteptată, şi masochismul drept altceva decât contrariul, decât inversarea, decât răsturnarea gestului sadic: în relaţie de disparitate, neîmperecheabil cu acesta. Derridian gândind, chiar dacă am admite opoziţie între ele, ar fi una slăbită, nu ar genera sintetizare şi ar posibilita deplasări, ca pe banda lui Moebius, de la un termen la celălalt, îngăduindu-ne să decelăm un excedent sadist în masochism, un supliment masochist în sadism, pentru că amândouă, la urma urmelor, musafiri şi gazde ale unui Text General al Pasiunilor îs.

Şi Mateo şi eroul lui Leopold von Sacher-Masoch suferă umilinţe din partea unei femei fascinante, uneori în prezenţa unei terţe persoane, masculină şi aceasta. Osebirea e largă totuşi: la auctorul din Lembergul de altă dată există un contract cu o damă ce aşteaptă să joace rol de Veneră îmblănificată, mânuitoare de bici nemilos [aşa cum, într-o poză veche de tot[xli], Lou Andreas-S alomé se

preface a-i şfichiui pe Nietzsche & Paul Rée, trăgători la o sanie]. În *Femeia şi paiaţa* e joc, nu e contract; acolo *trahit sua quemque voluptas*: Concha îi cum e prin firea ei, nu prin liberă consimţire la o comedie perversă. După clasificările lui Otto Weininger din *Sex şi caracter*, ar fi doar o cochetă[xlii]. Are totuşi ceva din cruzimea iniţială a lui Chrisis faţă cu Demetrios, din aceea, finală, a lui Demetrios faţă de Chrisis. În *Afrodita* însă, nu avem terţ pentru a juca rolul de amant al femeii şfichiuitoare, rol de «grec», precum în *Venera îmblănită.* L-avem poate în cutare roman al lui Camil Petrescu, ştiţi voi, nebunaticilor în care, că doar nu în *Un om între oameni* [decât dacă acceptăm că iubita lui Bălcescu, patria, îl trişa intenţional pe acesta cu «turcul» şi cu «rusnacul»], dar…

…nu numai pentru asta ar trebui să [re] cetim Femeia şi paiaţa, Psychopathia sexualis, Afrodita, Venus im Pelz, Filosofia din budoar, Ultima noapte de dragoste şi întâia noapte de război, Geschlecht und Charakter, Histoire d* O; nu numai pentru asta s-ar cuveni să regândim, câteodată, tribulaţiile sado-masochiste ale omului şi cetăţeanului.

Îl potere della fica

Sub această intitulanţă pişicheră, poate chiar şocantă, se adăposteşte un plan de lucrare de… plan, fireşte că ştiinţe/zeci. În chip de epigraf ar merita o stroafă dintr-un cânt individual alassian, pe aceasta: «La *fica te* ridicaJLA *fica te* coboară". La fica *îţi* dă viaţăvla fica *te* omoară». Dar ai de scotocit, pentru a-i da viaţă respectivului plan de lucrare, nu numai în politicul antico-modem: nu doar la puterea curtezanelor, la pomocraţie, la pomeionul parlamentar, la presiunea amantelor regale, prezidenţioase ori dictatoriale, muje*res de los dictadores, Lu*peasca, Leana Ce-au, înfăptui to area societăţii

multilateral bordelizate, savacă şi chimizdă de renume mondial, nu numai la Doamna Pompadour, ce mare rol jucat-a în oblăduirea auctorilor Enci*clopediei, a l*ui Diderot şi a tovilor săi, sau în alungarea iezuiţilor din Francia…

Nu numai…

Sofia gnosticilor te coboară, Tricksteriţa de ea, căci din greşeala, adică din concupiscenţa dumneaei, apărut-a lumea asta de rahat, apoi, la capăt de multiple suferinţe şi răbdări prăjite, tot prin ea te reintegrezi în Pleromă.

Das Ewig-weibliche zient uns hinan, miaună dulce o voce goetheană la sfârşit de *Faust; das Ewig-weibliche zient Dich hinab*, murmură în vara lui 1991 *la ragazza di Genova*, vituperând *îl potere della fica* şi îndemnându-te să devii independent de ea şi mai aplecat către ale Spiritului, spre ale Pneumei, ca un adevărat valentini an: în stare să audă Materia plângând, capace să le vază pe Sofia şi Elena din Troia înglodate până la brâu în irealitatea înconjurătoare, destoinic să-l surprinză pe Demiourgos că şi-a ratat marea operă mundană. Fata din Genova mai insinua că, în plan personal, în cultura vieţii, omul adevărat, pneumaticul, are nevoie de a trece *al dilà della fica*, aceasta ţinându-ne prizonieri la Arhontele din Hârlău, carele strică bun şi face rău; aceasta obligându-ne să ne multiplicăm fără socoteală şi să ne pierdem locul din Plenitudine pentru o bucată de şoric[xliii].

Naraţiunea lui Yukio Mishima tematizează ceva asemănător: se pare că se înrădăcinează într-un străvechi apolog budist [poate chiar din *Tripitaka*, dacă ar fi să-l crez pe S.L.] ori hindus. Acolo, Tilotama, ispita nudă, îi special construită pentru a-i deruta pe zei, ce, fenomenologi husserlieni *avant la lettre*, îşi fabrică inumerabili ochi… spre a o putea savura simultan sub toate unghiurile, nemaipunându-şi întrebarea dacă există faţa ascunsă a lunii.

Aici, în istorieta lui Mishima, curtezana îl induce întru păcat pe ascet, deghizându-se în călugăriţă şi forţându-l pe acela, sub pretext că e obosită, să o care în spinare. Ca urmare, pustnicul se compromite, îşi pierde puterile magice şi… o ia de la capăt.

O legendă medievală, zugrăvită şi de Hans Baldung, acroşată exegetic şi de Magistrul din Cajvana[xliv], îl arată pe însuşi Aristotel, apostolul logosului, călărit de o fufă cu moravuri lucrative. Căci, dacă la Iena, în 1808, Hegel pe Napoleon vedea ca Spirit Universal călare, trecând pe sub geamurile sale, cei din Evul de Mijloc şi Renaştere zăreau, călărit de o gagică, pe însuşi agentul principal al rostirii apofantice.

Se ştie trucul magistral al avocatului Frâneei, ce exhibă completului judecătoresc caracterele sexuale secundare ale curtezanei şi-i obţine astfel achitarea. De multe ori însă, în procesele americăneşti ficţionalizate de abundenta producţie filmică de peste Atlantic, avocatul însuşi, de data aceasta muiere emancipată, uzitează, pentru a salva viaţa cutărui răufăcător şi a-l înrâuri pe betranul judecător, atuuri erotice terţiare: o voce catifelată, de exemplu. S-a răsturnat lumea cu poponeţul în sus? Dacă ne gândim la *Body*, op cinematografic în care corpul delict se întâmplă să fie însuşi trupul, pulsional + ameţitor, al tipesei jucate de Madonna, eşti mai degrabă tentat să fluieri: *Nil novi sub sole* + «Alte măşti, aceeaşi piesăv Alte voci, aceeaşi gamă».

Ciudat totuşi este că, la ispitirile lui Iisus din pustie, principele acestei lumi, Dracul, nu implementează fufe, paraşute, pârţotine. *Warum? Why? Pourquoi?* [Cunosc răspunsul, însă nu-l produc acum: toate la vremea lor!] I le va aduce mai târziu Sfântului Antonie, voiculescianului Părinte Evtichie ori celuilalt, drag lui Huysmans, care, legat fedeleş + pus în prezenţa unei tentaţii goale, se

autocastrează metabolic, muşcându-şi limba, pentru a împiedica erecţiunea mortală. Or, cu Tebaida Sf. Antonie, dăm şi peste o contranaraţiune: a ascetului ce o seduce [= o converteşte] pe curtezana Thais, deghizat în curtezan înainte de a pătrunde – şi ca să pătranză – la ea. E drept că, în romanul lui Anatole France, asta costă; e drept că, în el, Pafnutie se pierde, iar practiciana amorului tarifat se mântuieşte; e drept că, acolo, avem un procedeu transtextual, ba şi transsexual, fiindcă pustnicul convertitor recade sub puterea făcu, pe când curtezana trece *al dilà della fica*, îngerizându-se, murind în miroaznă de sfinţenie.

Monokteism sau polikteism? *That is the question.* Calamburul e lesnicios dacă ne gândim că, în greaca veche, avea *kieis* şi misia semantică de a o înco/z-ota pe smochinită de *fica.* Întrebarea adevărată e dacă s-ar putea armoniza, în teorie, monokteismul bărbaţilor cu propensiunea spre dictatură, totalitarism ori tiranie, polikteismul – cu înclinaţia către pluralism, liberalism, economie de piaţă, alegeri libere, environ poluat

Răspunsul nostru ar fi: Poate, poate, măi nepoate. După care am grăi sentenţios: *Timeo hominem unius mulieris.*

E posibil oare să ajungem *al dilà della fica?* E posibil, oare, în universul acesta, unde – din când în când – le auzim pe Materia şi pe Sophia plângând când suntem singuri şi ne duce gândul la garsonierele lacustre? îi ca şi cu de-cofzstrucţia, operaţie interminabilă, poate chiar minabilă; îi ca şi cu exodul din falocentrism, din onto-teo-logo-falocentrism, operaţie neîncetată, cu metafizica tradiţiei certată.

Nihilismul lui Vattimo: îl ceteşte pe Heidegger cu lupa nietzscheană; pentru el, când fiinţa e redusă la fund,

acesta la valori, iar ele la valori de schimb, gândirea este debilă, slăbită, suplă. *Îl pensiero è debole.* Aceasta marchează sfârşitul modernităţii, când nu ne mai rămâne decât să de-coâzstruim, când homosexualul trece drept singurul inteligent, *parce qu'il ne dé-con-ne jamais*

Nu la fel se întâmplă cu heterosexualii, cu bieţii de ei, şi cu săracii de bisexuali, amanţi ai deconării, iubitori ai înconotărilor şi coneriilor de tot felul, în cel mai bun dintre cazuri reciclabili ca *empêcheurs de déconher en rond.*

Lisistrata dă un senz pozitiv, ba şi unul soteriologic, *al potere della fica.* La ea putem grăi despre *la force tranquille de la figue,* despre forţa liniştii, despre forţa făcu. Acolo, femeile greceşti nu dau pildă bărbaţilor belicoşi până nu se ajunge la pace între beligeranţi. Practic, în piesa lui Aristofan întâlnim o grevă a făcu cu efect destabilizator asupra economiei de război. În direcţia aceasta voia să se angajeze şi Cicciolina cu ani în urmă, când târguia cu Saddam Hussein pacea în Golful Piersicii: o noapte de amor în schimbul încetării ostilităţilor şi slobozirii ostatecilor; cu ani în urmă, când plănuia un Pod al Dragostei peste Carpaţii Occidentali, invitindu-l pe György Funar, transilvanul lidăr naţionalist, la o partidă de ceardaş pe orizontală, prelungită cu ingurgitări pantagruelice de gulaş. I-a reuşit figura doar cu

Vladimir Jirinowski, naţionalistul moscoveţ de operetă, tonitruantul, gagicarul, cacealmistul: cu acesta s-a tras… în poză certamente.

Până la un punct, şi Iudita cea preafrumoasă cicciolinizează, căci, simbolic, tăierea capului de general inamic, pentru a salva poporul evreu de la asediu prelungit, ce altceva ar însemna? însă cu tăierea, cu muierea, războinicului furios, cu ea dăm de alte chestii şi nu vrem să arăm pe ogorul lui Georges Dumézil, în câmpul

trifuncţionalităţii indo-evropeneşti[xlv].

Restif de la Bretonne, în veacul al optsprezecelea, propunea naţionalizarea stabilimentelor prostituţionale pentru ca, în caz de răzmeriţă, guvernanţii să dispună de batalioane de fete, expediabile – cu ţâţele în vânt – spre insurgenţi. Aceştia, zărindu-le, ar fi uitat obiectivul agitaţiei lor şi ar fi dispărut cu fufele în poieniţele învecinate. Morala acestei istorisiri edificatoare nu e prea departe:

Guvernul petre-romanesc ar pierdura şi acum la oiştea statului dacă ar fi avut ideea de a exploata sugestia restiţiană. Cum? Asmuţind asupra minerilor manipu/aţi de Ion Ilicescu, în 1991, detaşamente de entităţi speci/zeate de la Apaca, întărâtate cu ţuică de Piteşti vioaie şi deschiloţate, că n-o fi fost penurie şi de *fica streâta* în Bucurescii acelor vremi de tranziţie!

Acum, că tot grăirăm de chiloţii lucrătoarelor feseniene, să nu uitaţi că, dacă sonetul lui Mallarmé cu rime în *tixl* şi *lori* alegoric pentru el însuşi se adeverează, şi bine face, eu nu poseriez, pentru ideologemul schimbării – politice sau de soiul alternanţei la Putoarea Puterii –, decât ilustraţia naraţionică, decât ficţia cu gardiana ce survine, pişicheră, în lagărul pentru femei, vestindu-le că are la purtător, întru uzul dânselor, două ştiri: una bună, alta proastă. «Pe care să v-o anunţ întâi?» «Pă a bună.»

«Iat-o: astăzi o să vă schimbaţi dedesubturile.» «Ura! ura! ura!» «Da, dar între voi!»

Ne putem închipuiţii, în locul auşviţului ori gulagului de rigoare, un tractir şi să nu omitem faptul că prima intitulanţă a binecunoscutei plase de Jean Genêt, alegorică pentru agitaţia mundană, era nu *Balconul*, ci *Bordelul*, căci, la francii contemporani, cu această misie figurală îi echipat stabilimentul prostituţional, boxonul adicătelea: de

a conota dezordinea, povestea idiotului shakespearian, plină de zgomot şi furie, dar semnificatrice de nemica, ori, pur şi simplu, banala *pagaille*, anostul *merdier,* curentul *foutoir*, gaullista *chienlit.* Bordelul, fiindcă şi Eugen Ionescu îl convoacă într-un nume de bucată teatrală, unde-i înşurubează epitetul «formidabil», boxonul acesta ni-l reprezentăm cu alternanţă, cu travaliu în două ture, cu schimbarea periodică a lenjeriei intime… între lucrătoare.

Da, dar… în ianuar 1990, când am clamat de la înălţimea Conv*orbirilor literare dob*resciene strigătura că «vin Ai Noştri, pleacă-Ai Voştri/tar disidenţii, opozanţii + apoliticii activi pier [d] ca proştii», mi se va fi reproşat că bat câmpii pesimismului integral, în timp ce, după mineriade şi instalarea solidă a demo creaturii iliesciste, că am cobit mă acuzară. De aceea zâc: nu-i rău că, implodând bolşevismul, pecereaua explodă în zeci de grupuleţe, coterii şi partiduţe, infiltrate, ici & colo, de câte un betranel naţional-ţărănist, un ghiuj national-liberal, un hodorog social-democrat sau vreun pezevenghi necomunist, june ori matur; nu-i rău nici că între ele răsar convergenţe şi/sau divergenţe de interese, rapturi, alianţe, polemici şi alte dialectici. Cu vremea, corabia Argo îşi va înlocui din mers piesele obsolete, betranii pecerii vor da ortul Popii Tatu, diabolicului arhimandrit de la Plumbuita, odată cu fesenarii iliesco-romanieni, elementele tinereşti or să preia succesiunea şi aşa mai departe.

Până s-o îndrepta vasul naţional către adevărata… ginecocraţie, după o escală în Doulopolis[xlvi]

Cam atâta pentru moment

Despre dublul genitiv messalinian şi *the basic instinct*

Buun. Ne înhămăm la o cercetură despre un dublu genitiv, implicat, în două romanţuri jarryce, de «căutarea

Messalinei», şi unde nădăjduim să ajungem? La cutare film vogos printre yankei pentru că tematizează cel *basic instinct?* Mai degrabă la Divinul Marchiz, ce teatralizează, printre primii în Apus, «tendinţa criminală de a reduce viul la obiectualitate»: acela ne-ar servi de *terminus ad quem*, de *terminus a quo* ţinându-ne loc opurile gemene *Messaline & Le Surmâle*, răsărite în 1901 şi respectiv, 1902… pe fond de art *nouveau, mo*de*rn style sau* bell*e époque, de* bell*e époque épique şi* «apocalipsă veselă».

Buun. Ne înhămăm la un travaliu de cercetură asupra «căutării messalinice» şi, de bună seamă, lansăm înainte cele două întrebări ghidante: *1.* Cine o caută pe respectiva duduie? 2. Pe cine ori ce caută dânsa?

Dar… o vom lua dă depărtişor, molcom, necrispat, meandric. Aşa vom observa că, pornind de la titulările originale, decelăm la auctoriul nostru, în context liberal-capitalist, intenţia concurenţială, invidia neamară şi stimulatoare, avântul de rivalitate, impulsul de a fabrica la fel de bine, chiar mai bine, decât unii dintre anceştrii şi contemporanii săi nărăviţi la Eros + Epos, cârdăşiţi cu Epos + Logos, puşi pe creativitate deşănţată şi *polein mul*tilateral. Căci, prin însăşi titula a doua, Supr*amascuiul, ne*-a oferit o transtextuare parodică a unui concept nietzschean, iar dorul ajungerii dincolo de bine şi de rău, transmutării valorilor Gut *& Böse în* Gut *& Schlecht, se* corelează lesne cu teoria lui Marcueil, protagonistul romanului, că, după ce depăşeşti limita omenească, în imposibil, are loc un cu totul alt joc amoros: acolo, maşina dezirantă se defectează, numerele şi recordurile nu mai contează şi… poţi face dragoste indefinit Este probabil însă că, în cura-i scripturală, a tras cu ochiul Jarry şi la alte opuri, de auctori amicali sau îndrăgiţi, din categoria Domnul V*enus de Rach*ilde, Eva vii*toare de Vill*iers, Afrodita *lui Pie*rre

Louÿs, *Salammbô* a lui Flaubert, *Thaïs* a lui Anatole France, *Grădina supliciilor* de Octave Mirabeau, *O mie şi una de nopţi* în versiunea Mardrus, *Fiziologia iubirii moderne* de Paul Bourget, *Logica sentimentelor* de Ribot, *Psychopathia sexualis* de Krafftebing, a cărei transpunere hexagonală apare în 1896, *Psihologia iubirii* de Gaston Danville, *Fizica dragostei* de Rémy de Gourmont[xlvii], tezele schopenhaueriene din *Lumea ca voinţă şi reprezentare* despre instinctul sexual şi vrerea oarbă de a trăi. Şi multe altele: *Gargantua & Pantagruel*, de exemplu, fiindcă, prin medierea lui Rabelais, graţie largilor sale citate din antici, ajunge Alfred, eroto-tanatologul nostru, la Teofrast, Pliniu cel Betran, Aristotel, Plutarh, Dio Cassius, Diodor din Sicilia, Suetoniu, Columella, mai cu seamă la unele din istorioarele şi teorioarele lor, căci se teoretizează + demonstrează + argumentează multişor în scrierile jarryce, unde răsar doctori, ingineri, chimişti, ofiţeri; unde îi la mare preţ erudiţia; unde se convoacă autoritatea savanţilor vechi ori moderni.

Pentru analiza performanţelor erotice şi a transmutării lor, prin distrugerea maşinii dezirante, găsim o sămânţă, un germen, un spermatozoid textual, în intratextul însuşi al lui Jarry, în ciclul ubuesc. Astfel, o conversaţie, ventilată de *Almanahul lui Taica Ubu pe 1901*, glosează pe marginea virtuţilor hrănitoare şi afrodiziace ale alcoolului, iar Conştiinţa îl ia în derâdere pe Ubu pentru că nu e capace să toarne mai mult de 18 copii pe zi şi că, până a doua zi dimineaţă, nu mai e bun de nemica. Sub acest unghi, în măsura în care Messalina şi Marcueil ridiculizează sau pulverizează performanţele erotice ale celor din jur, au de-a face cu Ubu, vin în prelungirea sa. De la dumnealui îşi trag elanul spre infinit şi supravirilul modern şi hipergagica antică.

Să nu uităm, de asemeni, că *Messaline* poartă subtitlul *Roman al vechii Rome*, în timp ce *Supramasculul* îl are pe acela de *Roman modern*, fiindu-i intriga ştiinţifico-ficţională, cu acţiunea plasată în anul 1920, posedând un personagiu Elson ce-l rechea mă amintirii pe Edison din *Eva viitoare*, propunând obiecte avenirice precum trompeta zburătoare şi lipsindu-i mottourile.

Romanul messalinic are însă câte unul pentru fiecare din cele 15 capitole. Acest gen de textuşor însoţitor, de paratext, deţine funcţii numeroase, şi nu numai de conectare intertextuală, de contract generic sau de hipertextualitate; el posedează şi celelalte funcţii rubricate de agilitatea genettiană: de explicitare a titulei, de şapou, de apel la protecţia unui auctor prestigios, ca Aristotel şi Tertulian, de precizare ori de subliniere a esenţialului, de exhibare a culturii clasice a lui A.J., deoarece mottoul devine şi indice al capacităţii de a-i convoca în original pe Suetoniu, Tacit, Juvenal, Plutarh, spre a oferi egida intelectuală şi cauţiona noul mod de a ceti căutarea şi tribulaţiile curtezanei imperiale, pofta ei de uniune cu zeul, ceea ce niciun Magre, Nonce Casanova sau Dumont nu vor fi fost în stare să execute, din moment ce-i interesa târfa de rang înalt, cu aventurile-i scandaloase pentru morala comună, şi doar atâi

Supramasculul, el, nu are paratext epigrafic, adică mottouri: poate pentru că Jairy îi plasează acţiunea în viitor; poate pentru că este exploatare a viitorului, a unui viitor improbabil din care vin fulguraţii ale imposibilului, domeniu neincitant pentru savanţi de soiul doctorului Bathybius – pentru că, în imposibil, oamenii de ştiinţă nu au norme de cercetare, nici catedre, nici state de funcţii.

La ţinea veacului nouăşpe, în artă, străluce mare curiozitate pentru femeile fatale: pentru Irodiada, Iudita şi, mai cu seamă, Salomeea. Ele nu le sunt indiferente unor

Mallarmé, Oscar Wilde, Huysmans, Odilon Redon, Gustave Moreau, Beardsley, Gustav Klimt, Egon Schiele *et aliis*[xlviii]. În măsura în care toate participă de la esenţa feminină ca messalinitate, îl vizitează oare acelea şi pe jarrycul nostru auctor? Acesta le dă el lor târcoale uneori?

Iată, reîntâlnim cestiunea dublului genitiv, obiectiv şi subiectiv, din «căutarea Messalinei». Da, tipesa caută şi este căutată. Jarry nu avea cum să nu o caute. Din unghiul lui de vedere, Messalina îi tipul femeii normale; din punctul lui de vedere, eminamente patafizicesc, femeia se realizează cu adevărat atunci când îşi implementează întreaga messalinitate primită de la Demiourgos. Comparate cu Messalina, femeile celelalte se văd coborâte la rangul de excepţii, deviaţii, sărmane *virgines intactae.*

E, aceasta, perspectiva din cărţile surori, din *Mçssaline & Le Surmâle.* Pentru că şi Ellen Elson, fiica savantului ficţional, atinge, la finalul întrecerii cu supervirilul Marcueil, punctul mefesalinic, de unde cele şapte prostituate de rezervă îi apar ca nişte biete vergure. Sub acelaşi unghi însă, toate muierile, toate muierile, până şi maşina amoroasă, cu excepţia lui Ellen, rămân fecioare fragile pentru superpotent, pentru violatorul mortal. De două ori totuşi, în raport cu Silius şi cu Phales, Messalina îi şi ea vergină: o dată fiindcă nu i-a aparţinut, ca soţie şi împărătească, decât lui Claudius, şi nu celui mai chipeş dintre junii romani, celui mai divin dintre ei; altă dată deoarece, atâta vreme cât numeroşii ei iubiţi nu o satisfac, ea rămâne o biată fecioară în aşteptarea întâlnirii cu falul, cu paloşul zeiesc, obiect al căutării ei intermitente.

Pesemne: superfemeia s-ar împerechea cu superbărbatul Marcueil, aşa cum cuplu fac cele două romane cărora le acordăm zel hermeneutic aici. Dar, se va pricepe acuşica, supermasculul nu-i decât epifania

modernă a străvechii curtezane romane, în cele două opuri, din 1901 şi 1902, găsim două vieţi în două inimi şi un singur libido, indestructibil, câtă vreme numai nevoile se satisfac, iar dorinţa rămâne ardere nepotolibilă. Există, de altfel, două aluzii importante la Messalina în *Supramasculul:*

O dată când se citează versurile lui Juvenal, din *Satire*, cu privire la ieşirea nesatisfăcutei împărătesc din lupanar[xlix]; a doua oară când, la prima ei discuţie intimă cu supergagiul, Ellen îi murmură că, într-o viaţă anterioară, va fi fost el o regină prostituată.

Marcueil, dublul masculin al Messalinei, nu? Căutările unuia sunt şi ale celeilalte?

Amândoi îs protagonişti ai lipsei, ai neîmplinirii, ai penuriei… câtă vreme nu-şi află partener pe solul posibilului; amândoi, spre a-l afla, trebuie să facă saltul absurd în imposibil sau, cum se exprimă Patafizica, ştiinţa soluţiilor imaginare, într-un univers ce trebuie să învăţăm a-l vedea în locul acestuia prezent Aşa se uneşte Messalina cu paloşul – pe care imaginaţia o ajută să îl identifice cu falul lui Phales, cu sexul zeului – în moarte; aşa ajunge Marcueil, dereglând maşina amoroasă, variantă jarrycă a Evei lui Villiers, în moarte: cu Eros pe Thanatos călcând, the *fucking machine zdr*obind.

Inspiraţi de etica nicomahică, am putea gini în Messalina pe campioana privaţiunii, iar în Marcueil, pe campionul excesului, pe purtătorul Forţei, al energiei debordante incapabile să-şi descopere spaţiu de investire. Buna mijlocie, *tô méson*, am decelat-o la oamenii de bine, la burghezi, la Ellen reînviată şi unită cu un soţ «în stare să-şi menţină dragostea în limitele înţelepte ale tăriei omeneşti». Osebirea lor îi bine tranşată de exegeta apuseană: aceşti doi campioni «se opun unul altuia în ce

priveşte esenţialul. Vreau să spun că obiectul însuşi al căutării îi desparte definitiv; în timp ce Messalina nu încetează a-şi interoga trupul asupra unei dorinţe ce se confundă cu existenţa ei, supervirilul, dimpotrivă, lansează în vid cestiunea iubirii pe care nu o cunoaşte încă»[1].

Cursa celor Zece Mii de Mile şi întrecerea amoroasă ar fi paralela care centrează *Supramasculul.* Pe de o parte, o cursă între biciclişti şi un tren îi câştigată de un ciclistănac fantasmagoric: pe toţi el îi supraclasează, lăsând potoul încoronat cu roze, ca o emblemă priapică şi o reverenţă pentru Phales; pe de alta, velocipedardul Marcueil se înfruntă cu locomotiva Ellen în cadrul unui concurs erotic inuman, ce se lasă cu moartea femeii, înlocuită cu maşina-de-inspirat-dragoste, dar energia libidinală a supermasculului o încarcă şi o transformă în maşină îndrăgostită, invers decât în povestea cu Yin şi Yang, până ce maşina… Aici luceşte Marcueil ca un fel de Silius, încoronat, fără voie însă, cu electrozii conectaţi la maşina dezirantă, atât de messalinizată.

Cu ispita concursului, ce germinează chiar în capitolul întâi din *Messalina*, unde hipergagica imperială se ia la întrecere cu o bordeleasă, cu această tentaţie, prezentă peste tot în celălalt roman, dăm de viziunea mecanicistă a amorului, a iubirii, întâlnibilă la pictorul Marcel Duchamp, la Kafka, la Charles Bukowski, la Villiers, în *Locus solus*, în *Impresii din Africa*, în…; cu ea întâlnim problemul cel mare al maşinilor celibatare, dragi unui exeget al suprarealismului şi supraomului, pre numele său Michel Carrouges. Punctul de plecare al acestor maşini celibatare ar fi ceea ce S.F. Numea compulsiunea de repetiţie, at [li]racţia lui Thanatos, ce face din erotologie o erototanatologie şi din orice romanţ pomo o copulaţie a clişeelor, coroborată cu intensificarea fantasmelor spre care năzuieşte cetitoriul de cărţi

lecturabile unim anual: îi vorba de imposibilitatea dorinţei de a se sustrage revenirilor încât dragostea să nu devină mecanică a morţii.[lii]

Maşini, cifre, recorduri de atins ori de bătut, depăşirea forţelor omeneşti, întreceri erotice, pariuri: uşor e de găsit – lesne îi de reaflat – o astfel de tematică în cele două opuleţe sororale. Noutatea jarrycă ar fi că supervirilul defectează, distruge sau ridiculizează maşinăriile. Culmea culmilor este că maşinade-ins-pirat-dragoste se înamorează, ea, de supraom, precum a lui Villiers, precum a lui Bukowski din *Poveştile nebuniei obişnuite.* Superpotentul se adeverează mai tare decât orice maşină dezirantă, deleuzian vorbind; el iese din maşinie ca o enigmă pentru a da prilej doctorului observator, mixoscopist până la Allah, să repună întrebarea oedipiană, întrebarea Sfinxului teban: «Cine eşti tu, fiinţă omenească?»

Căutarea Messalinei*, să quête*, *her quest for*, îi până la anume punct, aceea a lui Isis; e căutarea căutărilor; îi căutarea faiului, ce mereu se repliază în ascundere, nimic absent din poala Ofeliei; dar e şi explorare a sinelui secret. Imperiala îndrăgostită ia ca pretext al căutării teogamia, dorinţa de uniune cu zeul Amorului însuşi. Hierofaniile şi teofaniile nu-i lipsesc din momentul când o zguduie revelaţia speculantăţii, cunoaşterea în oglindă, în ghicitură, anume că ea şi Roma stau faţă-n faţă, că numele secret al Urbei, obţinut prin palindrom, Amor iaşte. Înţelege că acesta are musai să i se dezvăluie, ceea ce se întâmplă în grădinile lui Lucullus, însă doreşte să o accepte ca egală a lui, în *unio divina*, ceea ce se produce tot în grădina cu pricina, la sfârşitul penultimului capitol, când zeul o penetrează în chip de paloş soldăţesc, provocând apoteoza curtezanei virgine.

În *Supramasculul*, ca o raritate a eroticii apusene, «bărbatul şi femeia par să meargă la egalitate», şi nu doar împreună, ştiutori de *ars bene co-eundi*, cum procedează Silius şi Messalina; ei se duc egali întru enigma lor… şi caută – nu falul zeului, nu vulva zeiţei, ci – răspuns la tristanica întrebare: «Cine suntem noi?»

«Şi după ce mai umblă ei?» mă veţi întreba, acuma, vol. Iar eu voi bolmoji ceva de feliul: dacă Blanchot, într-un timp nu prea îndepărtat, căuta comunismul de dincolo de comunism, cei doi caută dragostea ce e mereu dincolo de dragoste. În ei, ca şi în sadiana Juliette, ai o «voinţă criminală de a merge până la capătul căutării»; la dânşii dai de inocolibilul *basic instinct.*

Ne întoarcem totuşi la tematizarea specular㠖 în oglinda împărătească din *Messai ine,* acolo, se privesc femeia şi Roma-Amor. Este ceea ce declanşează căutarea dublului şi intensificarea nemulţumirii cu masculinii reali, deceptivi, care îi dau numai pentru o clipă iluzia de a fi manifestări ale zeului, purtători ai energiei nesecabile, capabili de a suscita beatitudinea sub forma orgasmului neîntrerupt. Ea nu cumulează amanţi după amanţi spre a le savura diferenţa, cum face seducătorul absurd al lui

Camus din *Mitul lui Sisif.* Boala ei, dacă Noica i-ar fi diagnosticat-o în cele *Şase maladii ale spiritului*, să fi fost neputinţa de a depista în singular universalul, *das Ewig-Männliche*, iar în individul omenesc zeiescul ori, măcar, făloşenia divină? Boala ei nu cumva Messalina şi-o descoperă singură în grădinile lui Lucullus, unde e misterul în floare, împreună cu remediul? Messalina îi virgină, chinuită de castitatea suprafemeiască, atâta vreme cât nu a dat cu norocul peste acela în stare a o introduce în extazul fără de sfârşit, peste zeiescul *ithyphallos*, ce va lua aspectul mundan al unui paloş.

La sfârşit de veac european, odată cu *modern style*, *art nouveau, Sezession* + *Jugendstil*, se iţeşte şi voga romanului antic. *Salammbô* deschisese calea. O urmează *Thaïs, Afrodita, Quo vadis.* Se poate să fi fost legată de expectanţe milenariste, de nostalgie, apetit pentru restauraţie, aviditate de *renovatio.* Se poate, nu zice-voi că nu. Însă, iarăşi + prin urmare, întâlneşti o altă proiectare de fantasme, generată de insatisfacţii curente şi sentimentul decadenţei, într-o lume unde credeai că se iubea mai patetic, mai intens ori mai mult[liii].

Pe acest fond de aşteptare a barbarilor trebuie plasată şi moda romanelor messaliniene, a vieţilor amoroase de împărătesc curviştine. I-am pomenit deja pe Dumont, Casanova şi Magre. Dar… multă invidie a stârnit printre romancieri şi succesul ficţiunii neocatolice a lui Sinkiewicz. Faima lui Quo *vadis va* fi umbrit oleacă intrarea Mess*alinei jar*ryce în orizontul de receptură hexagonală. Căci a intrat acolo odată cu traducerea franceză a romanţului poleac. De unde întrebarea lecturală firească: fi-vor unele mici răfuieli, în opul lui A.J., cu neocatolicismul? Răspundem abrupt:!!!

Fireşte că expresia – folosită în penultimul capitol al părţii întâi – de «prezenţă reală» a lui Phales comportă trimitere aluzivă, nu blasfematorie, la euharistie, dar, pe de altă parte, şi Vassili

Rozanov, metafizicianul rus al sexului, visa, cam în aceeaşi vreme, un «creştinism falie»[liv], ce să acorde un spaţiu de împlinire dimensiunii erotice a pravoslavnicului. Mai e şi povestea cu sclavii, al căror nume II Chrestus ori Christus, ocheadă nietzscheană la interpreţii creştinismului primitiv ca religie a robilor mulţi, slabi + resentimentari, ca victorie a acestora asupra aristocraţilor puternici şi solitari, necoalizaţi. Bănuiesc eu însă că

patafizicul Alfred e mai degrabă atent la calambur şi la efectul oximoronic, nepotrivindu-se numele de Chrestus decât cu o fiinţă excelentă, nobilă, superioară.

Cine ia *Messalina* drept un roman de cetire unim anuală *sub nocte sola*, acela amarnic se înşală. Explic şi de ce: în cărţile porno copulează clişeele acestei specii de *Trivialliteratur,* iar lectorul grăbit [ce nu parcurge din *Răscoala* rebreniană decât pagina cu violul Nadinei] are impresia că asistă, ascuns în pielea copilăriei, la «scena primitivă», transmisă în direct de un povestaş complice[lv].

Erotismul celor două romane jarryce s-a văzut cât îi de supus distorsiunilor şi transmutaţiunilor patanalitice. S-a văzut, dreptu-i, dar o să mai arătăm o dată şi în dialect retoric dacă va fi cazul, căci gândirea navetează între pleonasm şi oximoron, între tautologie şi paradox, între clişeele parmenidiene şi obscurităţile heracliteene. Aşa-i de când lumea.

Pe Jarry însă l-a terorizat toată viaţa ideea că, dacă nu-ţi modelezi un suflet de băcan sau de portar al Universecurităţii, nu supravieţuieşti[lvi]. Prin urmare, a încercat să vieţuiască nu neapărat *pericolosamente*, cât diferit A izbutit chiar să scrie diferit, adicătelea ca el însuşi. De aceea nu ne-a propus spre degustare clişee, pleonasme ori tautologii. Decât arareori: şi nu din întâmplare, ci pentru efecte ludice. Nu ne-a amăgit cu pleonasmul Messalinei curviştine, ci cu oximoronul curtezanei virgine, modulat de Silius şi de împărăteasa însăşi în paradox, loc unde se hurducă şi se reîmprospătează cugetarea teoretico-practică.

Aici s-ar cuveni să ne reamintim că Jarry era contemporan cu alt inamic al banalităţii, cu exegetul locurilor comune ale gândirostivieţuirii burgheze, cu Léon Bloy. Deşi o concesie pieţei literare tot a făcut bietul analist patafizicesc.

A scris două romane sororale pe înţelesul oamenilor cu inteligenţă şi cultură medie, le-a obscurizat mai puţin decât operele sale simboliste sau postsimboliste şi, dacă omitem saga ubuescă, decât celelalte ficţiuni, decât *Isprăvile şi opiniile doctorului Faustroll*, *Amorul absolut*, *Amorul în vizită*, *Zile şi nopţi*, *Dra|goneasa* ori transpunerea franceză a *Papesei Ioana*. Doar *Messalina* are un stil ceva mai complicat, mai mallarméan, cuprinzând unele trimiteri la auctorul lui *Un coup de dés jamais n aboliră le hasard*, fiindcă şi bătrânul Claudius lucrează la o *Carte a zarurilor*, inventează litere noi, pune în acord numele persoanelor cu realitatea lor fizico-socială, semnul cu referentul, iar cele ce i se întâmplă soţiei îi apar, în final de naraţiune, ca un abur oniric, nicidecum ontic.

Ar mai rămâne de luat în colimator o problematică a măştii în cărţile-surori[lvii].

Astfel, în primul dintre romane, peruca blondă, ţoalele de curtezană, totul signalează bovaryca dorinţă de a fi altceva, mai tare şi mai sus: paredra zeului; în al doilea, Marcueil are existenţe multiple graţie deghizării, datorită trecerii de la Jekill la Hyde şi înapoi: îi când intelectual pirpiriu, când ciclistănac fantasmagoric ori indian cu piele roşie, dornic totuşi de a-şi arăta cu degetul masca, tot aşa cum se autodenunţă, prin trucuri autoreferenţiale, literatura noii episteme: «De ce ar simţi Marcueil nevoia de a se ascunde şi trăda în acelaşi timp? De a-şi nega forţa şi de a o dovedi? Pentru a verifica dacă masca-i era bine prinsă, fără îndoială. Poate că mai era şi „bestia” care ieşea fără ştirea lui.» Această Bestie să fie oare Eros, Lupoaica, messalinitatea Messalinei, *the basic instinct?* Dacă îi pulsiunea eroto-tanatică, avem atunci în Sade un Jarry *avant la lettre*, de vreme ce ne exhibă printre primii, la rădăcina dorinţei, «atracţia pentru inuman, număr şi repetiţie», din moment ce teatralizează,

întâiul, «tendinţa criminală de a reduce viul la obiectualitate»[lviii].

Ne oprim aici cu ancheta asupra dublului genitiv messalinic. Poate nu vom fi vorbit cu păcat capital. Doar cu venial.

Sunt oare impotenţi... ateii?

Două întâmplări m-au determinatără să repun pe tapet întrebarea titulantă. Două întâmplări: destul de mărunte mi-au apărut ele.

Întâia va fi fost cetirea, în trenul naveţial consumată, a unui soi de roman al lui Pamfil Şeicaru, al gazetarului interbelicos, al ăluia cu «şantajul şi etajul», roman ce se vrea o retemalizare a anilor de ucenicie şi tinereţe ai Elenei Wolfescu, regala amantă, carlista liubovniţă celebrată până şi de un *limerick* al epocii. Opul, editat cu multe erori de culegere, cu vocativele neîncadrate de virgule şi alte nostimade, la *Jurnalul literar*, se cheamă *Vulpea roşcată.* El m-a interesat cât de cât, doar fiindcă denudează un ins cu pană măiastră de ziarist, ceea ce, orişicât, cunoşteam din auzite sau din unele numere ale cotidianului *Curentul* colecţionate cu sfinţenie, la Sabasa, de regretatul poet & amic nemţean Aurel Dumitraşcu.

M-a surprins însă, şi foarte agreabil, cultura literară a tipului, la curent cu toate marile cărţi şi mişculaţiuni avangardiste din vremea sa, inclusiv cu ancheta lui Jules Huret, la care va fi răspuns, se ştie cât de important, însuşi Mallarmé. Lecturile alese se văd cu ochiul liber chiar în scrisoarea deschisă către Sadoveanu, către «tovarăşul Sadoveanu», ori în textul a despre cupidul + egoistul + tarabagiul Tudor Arghezi[lix]. Dar, *Vulpea roşcată* ficţiune vrându-se, Şeicaru nu-şi etalează direct marile-i cetituri, ci le pune, pişicher, pe seama personagiilor cu care se întretaie, în ascensiunea ei societată, Magda Lupescu, viitoarea metresă şi, la urmă de tot, nevastă monarhică.

Aşa se face că, în capitolele despre gândirostivieţuirea farmacistului Lupescu la Iaşi, în vremea Primului Rezbel, ofiţerul francez cu care se iubeşte fiica-i în absenţa soţului, plecat pe front, îi prezintă acesteia un melitar şi prinţ ras, Dolgoraki: excentric, beutor şi sentimental, însă mare degustător de Vassili Rozanov, filosoful nesistematic ras[lx]. Or, interbelicoşii noştri îl consumau pe acesta, ca şi pe ceilalţi filosofi religioşi petersburghezi, fie în germană – precum Blaga, Cioran, Crainic –, fie în franţuză, ca restul cuţovlahilor, căci avea exilul moscoveţilor activitate febrilă, iar*L'E sseulement + UApocalypse de notre temps* se găseau, la bibliotecile centrale universitare, în versiunea lui Vladimir Pozner, prefaţată de Boris de Schloezer şi, cu siguranţă, conspectată de Pamfilul nostru cel Şeicar, ce convoacă unele gândeme ale nesistematicului auctor chiar în hexagonală.

E aşa de încărcat pasagiu! din insul în cestiune că simţim nevoia să reproducem integral, sau aproape, pagina 120 din *Vulpea roşcată*, de unde aflăm că: «Atunci când memoria nu-l ajuta, lua din bibliotecă o carte a filosofului ras şi-mi traducea ceea ce credea el că era necesar să-mi lămurească, la *primauté du corporei*, adevărata realitate fiind carnea şi operele cărnii, iar spiritul… doar Varô*me du corps, ce*ea ce, în treacăt fie spus, nu este aşa de rău. Pentru Rozanov, aşa cum mi-a explicat prinţul Dolgoruki, spiritul este fizicul nostru port*é à sa plus haute puissance. Prec*um am înţeles, acest filosof ras vede tot ansamblul vieţii omeneşti, îndrăznesc să spun, sub *specie carnis. Şi,* în consecinţă, actul sexual este un act religios prin excelenţă. Ascultă, Elena, aforismul rasului: Nu e*ste ateu decât acela care nu are sensul cărnii.* Imaginează-ţi şi tu o noapte întreagă ascultând apologia religioasă a sexului care, prin conţinutul şi funcţia lui, este de ordin transcendent, religios. M-a impresionat,

mărturisesc eu, când traducea, cu vocea lui de bariton: Le s*piritualisme intégral, c'est Valgèbre, c'est la réalité vidée de son contenu concret, de să chiar…».*

A doua întâmplare ce ne va fi incitat să repunem întrebarea titulară îi prestaţiunea televizuală a lui Adrian Marino la şezătoarea muzicală a lui Iosif Vissarionovici Sava din 31 august 1996, când era secondat comparatistul clujean de doi fani iaşioţi, falnici *yesmen* în ritm cu magistrul de moment, ţuţeri de ocazie. Atunci, dtilat de muzicologul ce-şi lansa propria carte odată cu întreprinderea editoare, făcu dânsul declaraţia de raţionalism neţărmurit şi de ateism impenitent Atunci ne-am pus a doua oară, dimpreună cu Rozanov, întrebarea despre impotenţa ateilor şi raţionaliştilor seci, duri + nemiloşi, căutându-i totodată câteva răspunsuri potrivite, maică, potrivite.

Desigur, noul conformism social exige cotroceanului iliescist, căgăbăucului de la Cotro, să-şi facă mari cruci, şi dese, înainte de alegeri, spre a linişti peizanii superstiţioşi din giudeţul Vaslui; el cere unui tânăr istoric bahluvian, fost activist în structurile CUASC, să invoce la tot pasul de Dumnezeu când abordează, în serată de televedenie, metodologhia istoriografiei carpato-dunărene, de parcă s-ar fi întors vremile lui Bossuet ori Joseph de Maistre, când nu exige amicului nostru Sorin Antohi, genitore al unor articole în care, sub Nenea Ce-au, trata episodul biblic al Genezei ca experiment de tip utopic, să se proclameze mare ortodox şi să-şi deie cu părerea asupra uniaţiei. Toate bune şi mişto: avem pluralismul meritat, iar a te declara, ca Marino, ateu când în ţerişoară se ajunge la exces de imagerie creştină[lxi], nu e rău deloc. Doar că al nostru clujan de adopţiune dădea declaraţii de bezbojnicie şi sub emblema secero-ciocanescă, ceea ce putea fi tâlcuit ca

oportunism deşănţat, cunoscându-se, de la Étiemble cetire, din opul acestuia despre Confucius, că insul cu spinare hiperflexibilă se dă comunist cu Mao şi bonz cu un cârmuitor budist, iar disidentul… invers: bonz cu Marele Timonier şi marxian cu un principe religios.

Toate bune şi drăguţe: poate că A.M. = naţional-ţărănist reeducat în pămăile dejiste, după metodul dramatizat de Ionesco în *Setea şi foamea* [cu referire, zice-se, la reciclarea canonitoare a lui Nichifor Crainic], unde supa zilnică, aburinda supă, ateul o receptează în momentul când proferează *Tatăl nostru*, iar credinciosul… când proclamă cu putere inexistenţa Pantocratorului. Unde batem cu asta? Aici: Marino, de se vrea raţionalist şi om scientific, n-are cum să aserteze că posedează certitudinea absolută a nimicniciei divine, căci s-ar trezi un soi de spirit religios à re*bours. Cel* mult se poate cantona într-o poziţie agnostică, aidoma unor Kant, Malraux, Koestler, adică în imposibilitatea epistemologică de a statua cu privire la existenţa ori inexistenţa unor realităţi transcendente, ultime, obiect al metafizicii tradiţionale, atât de supusă deconstrucţiei, sireaca de ea, cu Nietzsche, Heidegger, «Derrida sau Levinas. Însă, aici îi buba dulce – binară sforţare de gândire marxiană a nihilizat cu şiretenie, cu tenacitate, cu brutalitate, această a treia, intermediară, poziţie gnoseologică, mda Cine ateu nu e, acela îi conform doxei emanate din curul tancurilor Kremlineze, musai religios, credincios, superstiţios, în incompatibilitate cu mersul + demersul ştiinţelor. De aia zic şi rezic: Marino se proclamă urbi *et orbi ate*u fiindcă va fi fost silit cândva să telescopeze această poziţie prudentă a cercetorului scientific nebolşevizat.

Să ne întoarcem însă la impotenţa bezbojnicului. Cu toate că mă tentează, nu mă raliez poziţiei rozanoviene cu privire la infertilitatea + neputinţa genezică a marilor

speculativi, a grandioşilor abstracţi. De ce? Păi, m-am prins că, rus, cu origini sănătoase, munceşti chiar, Vassili al nostru moşteneşte arhaica epistemă în care puterea sexuală se suprapune cu rodnicia

Astfel, pentru consătenii comorieni ai foştilor mei colocatari Charafou şi Mohamed, pentru dumnealor, dacă te-ai însurat şi, după un an, nevasta nu se prezintă la interval cu burta spre gură, ceva şchioapătă în sistem: te iau deoparte bătrânii cătunului, *Ies anciens du village*, şi, prin varii semne obscene cu degetul arătător, te interoghează dacă ai niţcai necazuri dinspre partea zigunetei, dacă, adicătelea, îţi disfiincţionează unealta genitantă. Aceia nu pricep gratuitatea relaţiei sexuale, erotismul ca victorie asupra reproducerii comandate de specie indivizilor. Sincer să fiu, mi s-a întâmplat şi mie asta cu un musulman pakistanez, când ne îndreptam, partenera mea hexagonală şi cu mine, către satul Bumburet din văile unde adastă Kalash People. Neglijenţi, i-am concedat tovarăşului de drum că suntem căsătoriţi de trei ani, dar nu deţinem copii. Atâta i-a trebuit Imediat m-a luat deoparte: să mă întrebe de frecvenţa erecţiilor şi să-mi recomande un doctor bun, amic de-al său, din Rawalpindi sau Citral, nu mai ţiu minte. Ca să nu mai fim amerdaţi cu filantropii din acestea, ne văzurăm nevoiţi să concoctăm versiunea cu puradeii noştri, patru la număr, lăsaţi, la ţară, sub îngrijire socrală.

E drept, Rozanov are metafizica sa, afină uneori cu nemţeasca filosofie a vieţii, *et îi en démord pas*: spiritul neîntrupat, abstract, speculativ, hegelian, inamic al sufletului se adeverează şi, îndeobşte, al corpului, iar trupul spiritualizat, duhul încorporat, ele, cată să hie fertile, apte de multiplicare, conform comandamentului biblic venind tocmai din fundul Genezei. Ai zice, pe de altă parte, că în ale sale *Foi căzute* grăieşte un gnostic ieşit

parcă din *Pistis Sophia*, somatofil, ce acordă corpului un rol în epuizarea energiei demiurgice prin procreaţie, contribuind astfel la mântuirea umanităţii ivite din eroarea eonului feminin, Trickster muieriu, şi a Creatorului, fiul Sophiei, Păcălici masculin, îngâmfat, nechibzuit + fanfaron. Ai zice numai şi, în concluzie, ai vedea în Marino un fals ateu, un agnostic ce se ignoră, fertil spiritual, ouând *libri, non liberi*, ceea ce nu ar constitui, pentru filosofii religioşi postmoderni de feliul lui Jean-Luc Marion, motiv suficient să-l taxeze de neputirinţă, iar pizmaşilor le-ai clama: «Nu, domnilor tovarăşi, nu, tovarăşilor domni, nu şi nu; ateii nu-s toţi impotenţi, ci mai mult sau mai puţin virili, ca toată lumea, pe când genialul comentator bibliografic de pe Someş îi foarte bărbat, cu toate că nu e activ din punct de vedere demografic, doar cultural şi livresc dovedindu-se greu de întrecut.»

Conotaţiile emanate de tancurile sovietice

- Uf, greu am mai agiuns la tema ce justifică titula textulei noastre!

Aici reaminti-voi că e un popol *complètement foutu*, deci anchiulat în bulbul rahidian, când admite, pe lângă ocupaţia materială a teritoriului, părerea învingătorului despre el şi a lui Roller despre istoria sa. În genul: «Eşti mancurt [ori: mistic, fascist, iraţionalist, naţionalist, guénonist, neprincipial, snob, cosmopolit, burghez, chiabur, exploatator, denigrator, calomniator, duşmănos, ciocoi, antiproletarian, anticolhozian, antimiciurinist, putred, dăunător, chiulău, trântor, bogătan, *mamalâjnik*, necorespunzător etc.], valahule păduchios!» «Sunt, să trăiţi veşnic, tovule & genialule Stalin!» «Cât e ceasul, mămăligarule[lxii]?» «Cât doriţi matale, tovarăşe Nikita Sergheievici!»

Unde bat? Unde vreau să ajung eu cu povestioare din

astea? Acolo: adică în locul de unde pot aserta, sus + tare, că ele, conotaţiile negative[lxiii] ale unor vocabule ca «iraţional», «mistic», «cosmopolit», «snob», «naţionalist», «burghez», «chiabur», «neprincipial» sunt emanaţii mefitice din curul mefistofelic al tancurilor sovietice «eliberatoare»[lxiv]. Câtă vreme respectivele cuvinte se uzitează cu aceste conotaţii, ocupaţia sovietică nu s-a încheiat şi Roller continuă neabătut travaliul la istoria sa.

Proferez încă o dată, da, că-s emanaţii mefitice din găozul tancurilor sovieticeşti conotaţiile negative ale unor slove ca «mistic», «iraţional», «naţionalist», «cosmopolit» sau «burghez», dar şi caracterizarea statului naţional antonescian drept «fascist» ori excesul de insistenţă pentru «raţionalism», înţeles ca variantă *soft* de marxism diabolectic şi histrionic. Atâta timp cât preacinstitele unităţi lexematice se utilizează cu acele fetide conotaţiuni, prezenţa bolşevicioasă nu se va fi încheiat în *locus mioriticus.*

Ea nu se va fi încheiat şi, cu toate că peste tot în Apus alegătorii au propulsat la cârma caşcarabetei statale de drept guvernanţi liberal-capitalişti, adică de centru ori de dreapta, aici nu se va putea coera un discurs politologician creştin-democrat, de extremă dreaptă, naţionalist, social-democrat, de extremă stingă, radical, tradiţionalist, cosmopolit, socialist, comunist, federalist, monarhist; aici nu vei avea pluralism adevărat, nici *complexio opposiâorum*, cartea lui Dodds, *The Greeks and the Irrational*, se va traduce, la Editura Meridiane, tot prin *Dialectica spiritului grec*, doctrinologii carpinschieni şi alţi neopolitruci miftodieni[lxv] vor mârâi la transpunerile din filosofii religioşi petersbuighezi [Berdiaev, Şestov, Rozanov, Florenski, Soloviov], omul mari*nou* ne va reproşa editarea lui Vasile Lovinescu, traducerile din Keyserling ori din Guénon, reapariţia – pe piaţa cetiturii – a lui Crainic, Nae

Ionescu, Dan Botta, Ţuţea, Pan M. Vizirescu, reeditarea tinerilor Cioran, Eliade, Ionescu + Noica, rostirile alternative ale unor Arşavir Acterian, Dan Stanca, Patapievici, Teodor Baconsky, Sorin Dumitrescu, Dan C. Mihăilescu, Liiceanu, Pleşu, Grigurcu, Alexandru George, Mircea Mihăieş, George Pruteanu, înţelegerea nepărtinitoare a fenomenului legionar, denudarea adevărului despre experimentul piteştean, pe motiv că, «neraţionaliste», îs susceptibile să nu placă lui cutare Roller *redivivus*, lui Petre şi Walter Roman, Anei Pauker, lui Nikolski şi Bodnăraş, adică tancurilor antecitate, consumatoare de petrol mioritic şi împrăştietoare de conotaţii negative către bulbul rahidian al mancurţilor anchiulabili, labili de tot.

Vom zugrăvi altă dată de ce, la faza asta, le-am prefera lor, emanaţiilor din găozul kaghebeic infundibuliform, pe Vladimir Tismăneanu, Steinhardt, Ionel Vianu, Paul Goma, Théo Baconsky, Ţuţea, DanSilviu Boierescu, Răzvan Codrescu, Emil

Iordache, Virgil Podoabă, Patapievici, Dan Stanca, Pleşu, Liiceanu, Monica Lovinescu, Florin Ardelean, Traian Ştef, Alexandru Muşina, Gh. Crăciun, Nicolae Oprea, Ierunca, Eliade, Cioran, Noica, Ion Cuşa, Neculai Constantin Munteanu, Comei Moraru, Cristian Livescu, Marius Ghica, Al. Cistelecan, V. Gogea, George Pruteanu, Dorin Spineanu, Dan Petrescu, Liviu Cangeopol, Livius Ciocârlie, Nicolae Manolescu, Mihai Zamfir, Dorin Tudoran, Doina Cornea, Gabriel Andreescu, Gheorghe Grigurcu, Mircea Mihăieş, Ţeposu, Adrian A lui Gheorghe, Cezar Ivănescu, Ion Vartic, Radu şi Dorn Mareş, A. Babeţi, Dan Alexe, Dan Arsene *etalii*; tot atunci vom descrie şi de ce preferăm pe Liviu Omea lui Zigu Omea, pe Andrei Cornea lui Paul Cornea, pe Omea editorul lui Omea

rescriitorul istoriei locale în direcţie marxiană, pe Norman Manea ca fenomenolog al ontologiei diasporale lui Norman Manea câştigătorul unui substanţial premiu în dolari ce recompensa un articol antieliadian vehement cât Tertulian, pe X lui Y, pe Y lui Z şi aşa mai departe.

Cu aceeaşi nobilă ocazie vom povesti pe larg ce visa odinioară Sergiu Streza, actualul paroh roman, spre a-i speria pe cei de la catedrele de materialism diabolectic şi sifilism scientific, anume: să intre, la respectivele lăcaşuri de cult marxian, în toiul şedinţelor tovărăşeşti, şi să urle: «Mistică! Mistică! Mistică!» Urma s-o ia la goană după ce ar fi savurat, preţ de câteva secunde, leşinul Doamnei Puha, sughiţul lui Mitiţă Bulimar, infarctul proiectului Hagiu, colapsul lui Herşcovici, strănutul neprincipial al lui Moş Neculce + groaza efemeră de pe chipurile politrucilor străvezii.

Da, acuma, noii politruci, crezându-se-degetul înmierdat al lui Maiorescu, se screm să înlocuiască doxa marxiană din

Puha **este unul din numele diavolului, repertorial ca atare în** ***Mcignum Moftologicum*** **(n.red.).**

creierele contemporanilor cu una «raţionalistă»: ca şi cum marxiatismul nu ar fi cheia de boltă a raţionalismului de la începutul veacului douăzeci, ba şi «nedepăşibil», cum îl descria cutare Jean-Paul Sartre.

Doxă raţionalistă = ciopragizantă, somniferă, găunoasă. Da, găunoasă: căci limbii de lemn îi succede cu necesitate, în societatea semideschisă + tranzientă, limbagiul gol pe dinăuntru, *creux*, sforăitor, neabordat încă de Françoise Thom, iar activistului, dumnealui, îi urmează *homo latrans novus*, cu identitatea rănită, sfâşiată, în curs de restructurare, dar prizonier involuntar al multora din

vechile ticuri ideologice.

Să nu ne amăgim: titulări de soiul *Politica şi cultura* le-ar fi semnat Ion Dodu Bălan cu toate cinci membrele, ca să nu mai grăim de tovii Alecu Floareş, Crihană ori Constantin Coroiu, corespondentul bahluiesc al *Scânteii* redevenite *Adevărul*[lxvi].

Noii activanţi se reprăsesc. Ei se multiplică *praeter necessitatem.* Dâhşii se înmulţesc exponenţial.

Estimp, Derrida, Foucault, Levinas, Deleuze, Heidegger, Vattimo, Ioan Petru Culianu au lucrat, fiecare după puterile sale, la deconstruirea conceptului cartezian de raţionalitate, făcându-l mai suplu, *fuzzy*f *debole*, cooperant cu marginalitatea, cu iraţionalitatea, cu nebunia, pe a cărei excludere va fi fost el edificat, în veacul Marii închideri[lxvii], cu *la chose littéraire*[lxviii] ori cu rostirea inspirată a poeţilor şi autografilor. Feyerabend, în *Against Method,* Mafia de la Yale, în frunte cu Paul de Man, Jung, păstorul arhetipurilor, Lacan, spionul inconştientului, al «celeilalte scene», Culianu mai ales, cu povestea muştei aptere[lxix], ne arată ce se va fi tâmplat după nihilizarea puritană a pluralităţilor renascentiste, prin cenzurarea discursurilor astrologice, magice, erotice, în cadrul Reformei şi Contrareformei. Dar, în acest timp, în Valachia Minor, unii telectuali folosesc «raţionalismul» ca pe un obiect contondent pentru a stârpi grăirile alternative, aşa cum odinioară uzitau discursul marxiade pentru ca să nu-i percheziţioneze în fund SeRelul predecembrist.

Îmi aduc aminte că, în separeul de la Casa Universecuritarilor Iaşioţi, profesorul Gheorghe Ivănescu îi recomanda unui june lector franţuz să-l cetească pe filosoful Mihai Ralea… «fiindcă este un mare raţionalist», iar hexagonalul, normalian trecut pe la cursurile lui Michel Foucault, crezu că are de-a face cu un înapoiat mintal. Bietul prof. subînţelegea probabil că, raţionalismul nefiind

incompatibil cu marx… turbarea, cedtoriul lui Ralea nu risca denunţ la Secu nici închichinare pe linie de partid. Cam în aceeaşi vreme, Onofrio Cerbone, un lector tali an, comunist şi ahtiat să ouă o teză doctorală cu Raskolul din 1907, declara că auctorul său preferat II Leopardi. Întrebat de ce, răspundea: «Pentru că este raţionalist şi materialist!» Curent[lxx]ul său filosofic îndrăgit era V illumi*nisme, ceea ce*-i uimi pe colegii franţuji, care numaidecât mirosiră damf de ocultism, iluminare, esoterism, Saint-Martin et compa*gnie. S-au de*zumflatără repede când i-am lămurit că omul, prost francofonf, voia să zâcă Epoca Luminilor, materialism, ateism, Helvétius, d'Holbach, Condorcet. Cam tot atunci, discipola cea mai importantă a profesorului Ivănescu, doamna cercetătoare Carmen Pamfil, susţinea, într-o conversaţie animată cu Magistrul din Cajvana, că semnifica/? tul lingvistic îi materialist-dialectic. Iar Sulică Popesco, delatorul studentelor conversatoare cu jurnalişti britanici, prodecanul de scârbavnică pomenire filologică, atribuia acelaşi epitet., referentului extralingval chiar într-o teză de doctorat susţinută la Universitatea din Bucureşti.

Azi, desigur, şi-au adaptat concepţia «ştiinţifică» la necesităţile economiei de piaţă şi strigă peste tot, cui vrea să le pună urechea nepăroasă la dispoziţie, că semnificantul şi referentul raţionaliste adeverindu-se, conform noilor cerceturi, zbiară după integrare în structurile euro-atlantice.

Superioritatea lui Adrian Marino

Din serviciul melitar, această corvoadă pe termen lung, mă voi fi ales, ca tot răcanul nebelicos, cu o mulţime de istorioare sau întâmplări, ce nu se referă toate la leftenendi Bucur şi Marin, senilul polcovnic Donica ori Năzăreanu, vigurosul Moş Teacă agrementat cu o

alteritate tuciurie, ci şi la numeroasele dispute dintre camarazii Vasile Crăiţă-Mândra, Paul Grigoriu, Ilie Vasile, Afilică Ganci, Radu Simionescu, Ilie Tecuţă, Mircea Brânză, Cruciat, Hac & Co, unele susceptibile de a se preschimba, cu vremea, în *exempla*, în modele, în scheme heuristice, în chei paradigmatice. Aşa a fost, bunăoară, aceea cu Bălinişteanu şi Potorac, vechii mei colegi de la germană şi, respectiv, rusă.

Parşiv se adeverea întâiul dintre ei… mai cu seamă când le venea rândul să facă de Planton unul după celălalt Căci, dacă Bălini se nimerea schimbul trei, iar Potorac doi, ca să aibă cu cine omorî timpul până la cinci dimineaţa, îl stârnea pe slavist întru convorbiri de specialitate. Acesta – grav, serios, pedant, nărăvit la jutele speculative de amiciţia cu viitorul teolog Sandu Joiţa – se aprindea uşor: fie că era anvizajată superioritatea limbii nemţeşti, posesoare de articol declinabil, asupra idiomului moscoveţ, neposesor de aşa ceva, ori întâietatea Titanului de la Weimar asupra Marelui Dosto. Ultima oară, înainte cu o săptămână de lăsarea la vatră, sau şi certat la sânge, vreo două ceasuri, pe algoritmul următor: «Ştii ceva, Potorace?» «Oi afla, măi Bălini, dacă mi-i spune.» «Ei bine, află că eu mi-s superior lui Fiodor Mihailovici!» «Cum aşa, măi Bălini hrănit cu bâline de Şendriceni?» «Uite-aşa, camarade din Zăpodeni: eu îl pot expedia pe Dostoievski al tău în regr*essus ad uâerum cât* ai zice peşte, pe când în cap ac îi dânsul să mă trimită pă mine în borta maternă, că este mort gagiul, iar les *morts, c'est sous terre et ça rien sort guère… ca s*ă ne deie ultima replică şi să ne închiză pliscul gălăgios.» Potorac, el, rămas fără glas după asemenea interpretare pişicheră, recurse la unica ieşire din ambuscada hermeneutică întinsă de camaradul său de arme şi *discordia concors:* nu mai grăi cu Bălini, germanistul poznaş din Şendriceni + fala liceului din

Dorohoi, până la… demobilizare.

Mi-am reactualizat respectiva gâlceavă camaraderească dintre Bălini şi Potorac după cetirea postumei textule cioraniene, *Mon pays* titulată, de Humanitas editată în 1996, unde ai şi masa rotundă cu Alain Finkielkraut, Gabriel Liiceanu şi un june tezard franţuz ce argumentează radiofonic [poate cu oarece temei] că Omul din Răşinari, fratele lui Aurel, s-a camuflat numai, asemeni amicului eliadesc, dar nu se va fi dezis de unele nebunii + ideologeme + păcate ale tinereţii cuţovlahe. În fapt, o bună parte din intervenţiile ori tulburările de genul ista vor fi reînceput – şi la Heidegger, şi la Mircea E., şi la Paul de Man, şi la Cioran – după decesul auctorilor, când aceştia, chiar de ar fi vrut[lxxi], nu ar mai fi fost capaci să replicheze unor Tertulian, Isaac Chiva, Norman Manea, Victor Farias, Dubuisson *et aliis*. Mda, *les morts*, *e* est sous terre*, *et ça ne rétorque guère*, fiindcă s-au repliat sub sloganul *botus et mouche cousue*, fraţilor! Doar Levinas fii domn, ba şi după ivirea cărţii «denigratoare» + «duşmănoase» a chilianului Farias, zicând el că, fireşte, raportul lui Heidegger cu Hitler va fi fost ce va fi fost, cât va fi fost, însă *Sein und Zeit* pierdurează ca una din marile, numerabile pe deştele unei singure mâini, opere ale genului uman. A separat, dară, cu grijă unele biografeme de aportul aletic al lui Martin cel Baban & Nesfânt iar Derrida, el, a dedicat chiar un op apărării memoriei lui Paul de Man, din a cărui vină juvenilă ar fi fost expusă Mafia Hermeneutică de la Yale acuzaţiilor de «fascism» şi «destabilizare» a Americii democraticeşti: da, omul – evreu de primă mână – a desprins cu precauţie ceea ce enumerăm adineaori. Ceea ce, ahtiaţi după mediatizare, neglijaseră Norman Manea, Tertulian, «întreitul trambalator al babei»[lxxii], Farias, Lucien Goldmann ori, să zicem Dubuisson, genitoarele unui

capodop ce stă să se ivească şi la Nemira, care, deja în revista *Le Genre humain* a Şcolii de înalte Studii din Ştiinţele Sociale, ne introducea la «ontologia antisemită» a lui Mircea Eliade, ca şi când acesta ar fi fost, la viaţa lui, filosof, nu istoric al religiilor; de parcă ontologia descrisă de dânsul, aceea a omului arhaic, ar fi şi a lui personală; ca şi cum a fi gospodar necolectivizat + nefesenist + nepedeserizat iliescăneşte, a gândirostivieţui cu reîntoarcerea meree a anotimpurilor, în timpul circular adicătelea, te-ar transforma nuni aidecât în antiiudeu + anticreştin + antihegelian, în vrăjmaş al devenirii liniare a Spiritului, a Istoriei sau a Materiei marx… turbate de faceţioşii ideologi BLEAF/Noragici.

Să nu ne pierdem însă cu firea şi să revenim voioşi la gâlceava dintre camarazii Bălini şi Potorac. Ne-am mai amintit de ea zilele trecute, când ni s-a narat că, la şezătoarea muzical-păunesciană a lui Iosif Vissarionovici Sava din 31 august 1996, aia de sâmbăta, caragialiana de ea, ce mereu se încheie în consens şi pupatul Pieţii Independente, Adrian Marino se va fi dovedit spectacular. Din mai multe pricini…

…din mai multe pricini, da. Şi-a declarat editorul iaşiot, lansator de Pent*ru Europa + P*oli*tică şi cultură [ca*re lansator, scoţând şi un opuşor al lui Iosif Vissarionovici Sava cel afin cu instanţa-i paternă, accedea ingenios + automat la medierea televizuală], şi l-a declarat mare cât Gallimard, uriaş cât Gallimerde, baban ca Galimatias, comparaţie cu care însă blagoslovea şi Institutul European când îi răsăreau acolo Evad*ările spre Europa Liberă a lui Gelu Ionescu. Nor*mal e: fiştece fierar îşi laudă ciocanul, uneori şi nicovala. Mai haios ni se pare Marino când ia câte un premiu şi-i invitat la festivitatea decernării: imediat, ca memorandiştii ardeleni, se face judecător şi parte; imediat se ridică în picioare şi felicitează juriul

pentru obiectivitate, mai ales când din juriu se întâmplă să facă parte şi dumnealui. La revista 22, de exemplu, a fost nevoie să se aleagă între Ilaşcu, întemniţatul transnistrean, şi comparatistul de la Cluj. Prezent în juriu, acesta s-a votat, fireşte, presine, după care s-a autofelicitat pentru nepărtinire.

Evoluând maiestuos, precum policele uns cu fosfor, înmierdat şi înmiresmat al lui George Călinescu, dă, în subtitlul celei de a doua cărţi poliromizate, direcţii pentru o nouă cultură română, ca şi cum fenomenele spiritului s-ar dirija de la un centru de putere: dinspre Emil Bobu şi Gogu Rădulescu ieri, dinspre Clujul marinou azi. *Politică şi cultură* i-ar aminti, vai, tractoristului Alecu Floareş al judeţenei pecerii de pe impetuosul Bahluviu o «carte diferită poate, însă cu titulă asemănătoare şi de indicaţii culturale furnizatoare, scoasă de el, acu douăzeci de ani, la Editura Julimea a lui Andi Andrieş, ţucălarul ceauşiu de la leş, reinstalat în funcţie după 1992. Aşa că ne întrebăm *à brûle-pourpoint*, brusc, deodată + instantaneu, cu Ion Simuţ[lxxiii]: «Nu cumva „critica ideilor literare" teoretizată şi practicată de Adrian Marino este o simplă [şi doctă – e adevărat] critică bibliografică?»

Parcă mai ponderat ni se iveşte Napoleon când, întrebat de ce Francia vremii sale nu posedează o mare literatură, îl responsabilizează pe… Fouché. Nous *îi avons pas de bonne littérature? La faute en revient au Ministre de VIntérieur. Abi*a acesta se îndeletniceşte cu luatul măsurilor şi greutăţilor, cenzurarea corespondenţei la Doamna de Staël, trasarea direcţiilor pentru cultura imperială, formularea preţioaselor indicaţii, recrutarea şi instrucţia indicatorilor de plan.

Atins, pare-se, de luminismul transilvan, Cluj anul nostru se proclamă, şi la televedenia savauană şi în noile-i capodopuri, raţionalist + bezbojnic. Asta e bine: sub

condiţia ca raţionalismu-i să nu hie nemilos, ci bine temperat de savoarurile + sapienţele neevropeneşti; asta e bine: sub condiţia ca bezbojnicia să hie contrapusă tactic noului conformism social, ce te incită să te declari ortodox ori credincios, să invoci Numele Domnului la tot pasul, chiar într-o discuţie de specialitate, şi să înlocuieşti citatele din clasicii marasmstaleninismului cu versete biblice, într-o vreme când amicul meu anglicist S.P. Va fi lipit imagerie creştină chiar pe coperta orficului Dan Botta, ca pentru a ispăşi participarea «interesată» – era înaintea unei ieşiri în Apus – la o dezbatere ateist de ştiinţifică organizată de Petru Zugun, fratele ateologului Tid Eliohim, în amfiteatrul HI-12, şi prezidată de Papa Stol-Panaitescu; asta e bine, dar… Marino făcea profesiuni de bezbojnicie militantă şi sub Nicolae Atee seu din Scorniceşti, ironiza pe Radu Gyr că i-a intrat Iisus Nazareteanul [şi nu Duduia Kultura] în celulă, confunda eul auctorial cu ăla liric, putând astfel trece drept oportunist, căci propriu acestuia e, o ştim de la Étiemble, savant drag transilvanului nostru, să se manifesteze ca bonz sub un principe budist şi comunist sub Mao cel Cârmaci. Însă de această temă ne-am legat mai strâns în altă parte, un[lxxiv]de am anchetat serios dacă Vassili Rozanov are dreptate când asertează că ateii, raţionaliştii seci ai spiritului, s-ar adeveri, în praxa istorială, mari impotenţi.

Isteţ, Sorin Antohi, discipolul său ateu de ieri, se declară azi ortodox anticlerical, ceea ce pre toţi împacă… ca la un final de clacă.

Televizual & scriptural [însă nu cu intenţionalitate poznaşă, asemeni colegului meu Bălini], îi va fi luat la refec pe «camaradul Steinhardt», «Sfântul Ţuţea», Nae Ionescu, Pan M. Vizirescu, Noica, Emil Cioran, şi culmea, chiar pe Eliade, căruia totuşi i-a dedicat odinioară o carte excelentă, lăudată de toată lumea bună, cu excepţia lui

Dan Petrescu, ironizatorul său din *Tentaţiile anonimatului*, şi a lui Zahei Sângeorzan, nepotul său de la *Cronica* bahluiaţă. Or, cât era Ţuţea viu, pulsional şi meticulos, îi atrăgea atenţia că, în *Hermeneutica lui Mircea Eliade*, vrând să comită un calambur epistemologician, cu opoziţia *pars pro toto/toto pro pars*, confunda latina cu italiana ori uita momentan că romanii declinau substantivele şi, prin urmare, ziceau *totum pro partey* nu-i aşa? [Scăpăciunea îi menţinută şi în versiunea hexagonală de la Gallimard, cum am băgatără şi noi de seamă.] îi mai atrăgea atenţia şi asupra faptului că arhetipurile, jungiene sau eliadiene, bine este să se definească platonician ori parmenidian, nu heraclitean, nu hegelian, deoarece dânsele din start se propun drept ceva *ne varietur*.

Acum, Ţuţea, Nae Ionescu, Steinhardt, Crainic, Eliade, Cioran, Vasile Voiculescu, Dan Botta, ei, decedaţi sunt, iar Marino le e sùperior cât camaradul meu Bălinişteanu lui Fiodor Mihailovici Dosto: îi poate trimite la origini, deconstrui, critica, acuza de fascism, antisemitism, iraţionalism, plagiat, sofistică *und so weiter*, secondat de unul dintre cei doi ţuţeri locali [săvârşindu-se antecitata transmisie televizuală de la Iaşi], că ăl al alt era timid ori mut ori neobişnuit cu luările de cuvânt în afara şedinţelor partinice ale Uzinelor «Tehnoton», pe care, înainte de 1989, le diriguia digital. Aceluia, secondantului, nu-i transcriem numele, că suntem în period preelectoral şi nu dorim a-i ştirbi imaginea de *homo latrans novus,* demagog de şcoală şi cultură nou, pentru uzul căruia dă directive opul auctorului napocan; nu i-l transcriem, dar s-a lepădat cu dezinvoltură şi de regalitate, al cărei simbol îl exhiba pă chept în anii trebuit, şi de Noica [al cărui învăţăcel se pretindea altă dată, rupând lănci cu oricine se lega de Bătrânul de la Păltiniş[lxxv], care uneori poposea în apartamentul său bahluvian, alteori îl bombarda epistolar],

ca şi de bunicul anarhosindicalist, de socialistul Allende cel chilian, de mămuţa

Şi pe bună dreptate: expulzat periodic din SUA, bunicul sosea la vatră şi mai turna câte-un plod, umplând astfel ţeara cu fraţi Muscă, dar neplantând în America nici picior de muscă! Privat în felul acesta de neamuri peste ocean cu care să se întregească, nepotul a fost sfătuit prin ’88—89 de amicii glumeţi să reclame nedreptatea pe care a suferit-o neamul său, ca urmare a persecuţiilor aplicate de amerloci anarhosindicalistului său de bunic: ar fi fost, de altminteri, un caz de persecuţie pe care, amberlificotat fiind, yankeii l-ar fi înţeles foarte bine (n.red.).

Ilegalistă, de tătuţul cruciverbist Ţuţerul şi noul său magistru s-au dedat adicătelea la biografemele noiciene, acuzându-l pe Dr. Nicasius că, după ce va fi simpatizat cu extrema dreaptă interbelicoasă şi după trecerea prin pămăile marxiene, accepta «compromisul creator»… ca să poată oua o operă, clădi o şcoală de filosofie şi dinamiza viaţa spiritului valahicesc.

Mda: râdea ruptul de cârpit; *V hôpital se moquait de la charité*, de parcă Marino, pentru a ieşi des în străinătăţuri şi a-şi scoate pe piaţă impresionantele-i tomuri, nu se preta arhicunoscutelor concesii, pe care Paul Goma, colegul său întru deportare bărăganică, i le reaminteşte metodic. Mă rog! însă… de aci şi până la a taxa «devenirea întru fiinţă» sau «închiderea care se deschide» drept sofisme uşuratice, mda, pas important se face. Iar Clujanul nostru îl comite, deşi acceptă să figureze, alături de gagademicul Ciopraga, listaş ieruncian în Anto*logia ruşinii şi* telectual prăfuit de vremuri calice, ca director de onoare al fantomaticei – dar şmenarei –

fundaţiuni «Convorbiri literare», solidă mulgătoare a Casei cu Absidă. Noica vax îi dar Ciopraga este de nivel marinou. Ha! Parcă ne vine a murmura că suntem de acord cu a doua parte a afirmaţiei acesteia intempestive. Nu-l apăr eu, obsoletul de mine, pe Noica: îşi are alumnii leali, care-i predau sistemul filosofic, fiindcă a creat unul, prin universităţi. Eu îmi îngădui să amintesc doar că Mala*diile spiritului, şa*se la număr, s-au înfrâncizatără la Éditions du Centurion cu o introducere a doamnei Jacqueline de Romilly, sorbonardă şi auctoritate mondială în ideaţiile veacului grecesc al lui Pericle, cu lucrările ieşite la Presses Universitaires de France. Dumneaei ia, prefaţial, în serios functorul noician «întru», cu toate că nu-l traduce prea fericit prin vers.

Oare greşesc? Ţuţea, Noica, Vulcănescu, Nae Ionescu, Steinhardt, Dan Botta, Cioran, Vasile Lovinescu, Nichifor Crainic, Eliade, Cioran, Eugen Ionescu, Haig şi Arşavir şi Jenny Acterian, ei, trebuie deconstruiţi când îs fetişizaţi precum Eminescu ori exploataţi ideologic, la dreapta şi la stânga, însă apăraţi când se dau la ei cei de vor să-i înlăture spre a-şi face loc neted şi a plasa înainte fosforescentul, pseudomaiorescianul, înmierdatul deget călinescian.

Mda: joc îşi bate – culmea ironiei! râsul gurului! – ruptul de cârpit, iar spitalul… de orfelinat După ce-au atins, cu preţul unor multilaterale concesii, statutul de glob*e-trotters, îl* vituperează pentru compromisuri ideologice pe Omul de la Păltiniş. Desigur că, bălinişteanu grăind, Cluj anul nostru îi este superior. Cam cât? Cam cât îi este şi Ciopi, cu care dirijează onorific Fundaţia «Convorbiri literare» ce, iată, acum nu mai are nicio treabă cu publicaţia junimistă a lui Cassian-Maria Spiridon, persistând numai gâlceava juridică în privinţa computerului donat de Soros.

Encomion pentru Goma, nebunul-întru-adevăr

Neblagoslovindu-mă zeul cărui plec a mea inemă cu har de arheu al rostirii polemice cuţovlahiceşti, ca pe împovestibilul László Alexandru de la Cluj, ca pe auctoriul volumelului *între Icar şi Anteu*, ieşit deunăzi la Editura Dacia, ca pe prefaţatorul celor trei *Jurnale* nemirizate de care vorbeşte, fără însă a le fi lecturat deontologic, toată lumea literatoare, neavând eu pasiunea şi verva lui bisturie [de-l ridică, pe sol getic, la înălţimea noilor afirmaţi, de calitate hiperbună: Adolf Crivăţ-Vasile, Théo Baconsky, DanSilviu Boierescu, H.R. Patapievici], m-oi mulţămi cu un encomion, cu un product încadrabil genului epidictician, cu o apologie – ne? paradoxală – a «singurului român integral», adecătelea capace să… asume, însumeze + cuprindă în cogitaţie, în scriitură, în gândirostivieţuirea-i curentă, ce? Les *hauts et les bas ale* neamului cisnistric şi cistisaic, rareori admirabil, de enorm de multe ori becisnic, pe care-l şfichiuieşte cu un sado-masochism propriu doar profeţilor veterotestamentari, pre şi postexilici, atâta numai că misionatorul său nu e câtuşi de puţin Adonai Elohim, ci Domnul Adevăr, Mister Truth.

Fräulein Wahrheit, Domina Veritas [poreclită şi *Adaequatio Rei & Intellectus*], Tovarăşa Pravda, Duduca Aletheia [cu exigenţa ei mnezică, da, cu tot].

Da, Goma îl, cum s-a mirosit deja, agent al Pravdei, al… adevărului-dreptate, al pravilei morale; dânsul e agent alethic – al neascunderii, al neuitării, al comemorării; el îl un glas care de multe ori a strigat în pustiul istui sfârşit de veac la Ubucarest, în deşertul patriei dadanubiene, la umbra deasă a Kakarpaţilor dejo-ceauş-iliescani, folosindu-se de ce avea la îndemână, de ce-i hărăzise lui zeul tutelator al arheilor amintirii justiţiatoare: de cuvânt. Din el, din cuvânt – scris pixual, vorghit la cafine, telefonat,

dactilografiat, computerizat, gesticulat, mimat, tipografiat – va fi meşterit combinaţii ficţionale de tip romanesc, mda [care, oricât or să mârâie felatorii Partidului Unic, flocării poltroneriilor varii, tu căi arii Regimului Burghezo-Moşiliesc, cunnilinctorii Universecurităţii ajunse Universecumetritate ori ţuţerii dilemelor tranzitorii, au să pierdureze, totuşi, intrând în manuale şi biblioteci comunale, urmând să hie cetite de noile generaţii ce, îi de presupus, nu au să-şi caute idealuri de eu în politruci, în securicomunişti, în curluntrişti, în agenţi de influenţare pozitivă a revoltaţilor, în geluţi ioneşti că-l supără, de la microul Europei Libere, pe cutare misionat hoişesc al Miliţiei Esoterice, în geloşii pe coragiul şi înzestrările artistice ale confratelui posesor de cojo*nes]; din* el, din cuvânt, va însăila dialoguri, pe teme culturale şi politologice, de o mare precizie analitică + epistole schimbate cu vârfurile diaspomice + jurnale propriu-zise [unde ai, ca şi în romanele sale, creativitate nemaiîntâlnită încă la moldovalahica gintă] + scrisori către Tovul Iliesc şi alţi căgăbăuci de moscoveaţă pomenire.

Are să ne concocteze, bănuim noi, formule comunicaţionale noi, căci, în ciuda durerilor de şale şi a bătăturilor care le înmuguresc periodic foştilor deţinuţi antibolşevicioşi, Goma iaşte viu, pulsional, intens gândirostivieţuitor şi, cu toată candidatura sa prezidenţioasă, an arh perpetuu al seminţiei sale, creator – după

Eminovici, Bud ai Deleanu şi cei doi Caragiali – al celei mai savuroase limbi literare, unde afluează, maiestuos şi concordant, ardelenisme, basarabenisme, bucureştenisme, oltenisme, argou pămăiaş, jargon de Casa Scriitorilor şi/sau Madam Candrea, xenisme hexagonale, romisme + grozav de multe găselniţe personale. Plin de

ele se adeverează *Jurnalul* nemiric în trei tomuri.

Va fi comis şi un dicţionar de cuvinte-valiză [dă soiul: oniric + onanist = onanirist], un ficţionar, *Alfabecedar* titulat: neterminat, abandonat, fiindcă nu a forjat definiţii umoristice la toate lexemele iscate de ingeniozitatea sa răbdurie. Despre el, despre dicţionar, George Pruteanu idee greşită îşi va fi făcut… pentru că nu l-a parcurs hermeneutic, adecătelea navetind între fragment şi întregul textual, aşa cum n-au parcurs Jurn*alul tri*volumic ăi de s-or grăbitără să-l radă înainte chiar de a fi lansat pă piaţa cetiturii neprofesioniste.

Fraţilor, tăria unui caracter, forţa unui om de onoare, ele, se măsoară şi în capacitatea de a încasa, mai cu seamă lovituri ce pun în vedetă scăpăciunile, slăbiciunile, eventualele concesii, insignifiantele laşităţi. În a le recunoaşte şi asuma stă nobleţea. E valabil, credem noi, pentru Manolescu, Liiceanu, Ţepeneag, Pleşu ş.a.m.d. Restul căcănărie se cheamă, mai ales că Goma nu neagă, nu trece sub tăcere, meritele – mari, mici ori mijlocii, când sunt – ale celor luaţi în colimator mnezic. Mai cu seamă celor buni + mari + tari le debitează dânsul crudele adevăruri, le reaminteşte păcatele, veniale sau capitale, înfruntând din nou urgia, dispreţul, cabala, injuria, riscul rupturii cu amicii ocazionali ori de o viaţă, din teară sau din exil.

— 07

Goma nu e nedrept… decât arareori şi din întâmplare. Totul se probează şi reprobează la el. Dreptu-i că uneori ne aminteşte apăsat de profeţii Vechiului Legământ, de Rabbi Ieşua Galileul, de nebunii în tru Hristos, salo*i dia Christon ori* iurotistrişti, de pedagoghia cinicilor în genere: aia de contează să suscite, graţie voroavei şi gestului scandalos, după o reacţie imediată de respingere, niţcai reflecţie, cutremur interior, schimbare

de sentiment, *metanoia;* uneori, Rabbi Paul ot Calidor energic antamează ceaclăul discursiv… pentru a mătrăşi calpuzanii, şmenauţii + alţi ţambalabagii ai Sinecdoacei Totalitoane din prezidiul ekklesiei mioriţe. Ceea ce nu înseamnă că, de foarte multe dăţi, nu aplică şi strategii socratice, şiretlicuri ironice îndeosebi; ceea ce nu înseamnă că nu recurge la simularea conformismului discuţional spre a strecura capcane logice, epistemologice + etice, generând astfel implozia şubredelor subterfugii morale… ale interlocutorilor săi curenţi ori prilejuali. Revedeţi numai conversaţia, la Bujor Nedelcovici, cu Veroiul perorator, cu Peroiul verorator, în antiteză netă cu perdaful ce i-l trage lui Ţonţu, Tanaselui Virgilic şi iliescizant, ducător de pâine înmierdată Doinei şi copiilor ei.

Stopez acilea maşina scripturală. E greu Cajvanul de urnit, dar, de-l ambalezi, nu-i lesne de oprit… nici cu frâna manuală. Mă opresc aici şi, drept clauzulă, propun [căci nu mi se ivesc suficient de roborative propoziţiunile frastice: «Goma, de n-ar fi, ar trebui inventat» + «Vai de curul neamurilor ce nu posedează un Goma în patrimoniul lor istorial!»]… atât:

Dacă nu aş fi fost LP, Magister ex Casvana emersus, *nu mi-ar fi displăcut să gândirostivieţuiesc sub chip de Paul Goma ot Calidor, auctorele «Justei», «Ostinatoului», «Culorii curcubeului», «Gherlei», «Bonifaciei», «Jurnalelor*», «*Scrisorilor întredeschise*», sub chip de Goma, nebunul-întru-Aletheia, zănatecul-întru-adevărul-ca-ieşire-din-uitare, cu exigenţa-i mnezică indestructibilă, neîmbotniţabilă, inocolibilă, indecrotabilă şi antiderapantă.

O hi Itic Strul dezertoriul odraslă a lui moş Nechifor Coţcariul?

— 9

De-abia la receptura epistolei horasangiene, emanată

din tumul televedinial, voi fi reacţionat cu promptitudine hermeneutică [de vreme ce, în emisie cu DanSilviu Boierescu şi Cătălin Ţârlea[lxxvi], ne pierdurăm în digresii], adică mi-a căzut fisa cu…

Moş Nechifor inseminatorul şi generatorii textuali ricardolieni, ca să nu mai grăiesc de anagramele saussuriene şi *Taurasia Cisalpina Samnio coepit.*

De fapt, tot repetându-mi, în gând, locuţiunea «Moş Nechifor Coţcariul», ce băgai de seamă? Că e gravidă cu «Iţic Ştrul», Dezertoriu au ba. Mda, mda, mda: grafemele iţichiene sunt diseminate în prenumele, numele şi cognomenul Hara [m] ba [ga]giului, halal să-i fie Harabagiului şi noroc aibă cu exegeţii postpiţulieni, câţi îi va da avenirul cel cu sintaxă abraşă! îs diseminate, ascunse, ocultate, împrăştiate, uite-aşa! Căci ele – numele & prenumele & cognomenul îl conţin şi pe *i* şi pe *ţ* şi pe *e* şi pe şi pe *t* şi pe *r* şi *pe un* şi pe /, doar că nu îi ordinea aceasta, dragă Bedros + iubite Horasangiene, punător de întrebări încuietoare despre genitoarele real al personagiului rebrenesc.

Or, ne apare o primă evidenţă, anagram atică: *Moş Nechifor Coţcariul* îl conţine, titular exprimându-ne, pe *Iţic Ştrul*: acesta iese din acela, îi puiul lui, dar… inseminarea cerebelului rebrenian cu grafeme creanghiene dă impresia, deocamdată, să se fi produs fără participare de uter malkain. De[lxxvii]ocamdată – şi dacă admitem imposibilul: anume că inconştientul, literar ori general, e un ne-*uter, un* neutru, ignorant al diviziunii sexuale, asexuat şi indemolabil.[lxxviii]

Pe de altă parte, ce mai băgăm la înaintare? Că sintagma titulară a Humuleşteanului cuprinde şi alte prenume neindoeuropene: *Rifka, Şloim, Gherşom* etc. Dă de gândit, nu? Nu prea mult, fiindcă, de-mi aduc eu bine

aminte, în cartea lui Martin Buber de povestiri cu hasizi, acolo, ai pe lângă faimosul Rabbi Motel din Cernobîl [introdus de mine în dialogul *Hegel, Ilicescu und die Aufhebung*[lxxix], cu sarcina de a trage apa concluzională] şi alţi «învăţători» din Ştefăneşti, Rădăuţi ori Sadagura, ai un Rabbi Menahem Mendel din: „Kotzk. Atenţie sporită, frate: din Kotk!!! însă, cum ştii, hasizii şi descendenţii lor.au pululat tot la umbra Carpaţilor Orientali, atât de prezenţi şi în ficţiile lui Leopold von Sacher-Masoch, descriptorul perversiei cu acelaşi nume masochist însuşi lexemul *Moş,* scriptat nemţeşte *Mosch* pe vremea ocupaţiei austriece, mi se iveşte mai degrabă ca un titlu galiţian, ca o introducere în porecla generală, ceva de soiul *Baal… din* Baal *Schem Tow, un*de Baal înseamnă domn, magistru sau stăpân. Mosc*h Nekiphor aus Kotzk sun*ă binişor, nu? O fi Coţcariul cumva descendentul ori, măcar, umbra Mosc*h-ului din* Kotzk?

Mă întreb, numai că, repunându-mi tu epistolar întrebarea aceea, întrebarea din care-mi făcui titlu de textulă, îmi vei fi băgat mortul [hermeneutic] în casă, iubite Bedros & dragă Horasangiene. Iaca, nu am linişte, caut răspunsuri şi, mai cu seamă, nexuri între serii disparate de fenomene. Trebuie să recitesc şi povestirea lui Liviu, că din liceu nu m-am reîntünit cu ea, ca să-mi confirm impresia că Dezertoriul tot prin Carpaţii Orientali rătăceşte, semnificam nomad, căutând poate locul tainic, locul profund, *locus mirabilis* al concepţiei sale, maculate sau nu, din regiunea cea nemţeană, din Codrii Respectivi, zişi şi ai Grumăzeştilor. O hi defecţiunea ipochimenului, dezerţiunea sa, un alt fel de a spune, cu una ocheadă către Jack London, «răspuns la chemarea străbunilor»? O fi ocheadă spre ceea ce Eliade va numi, mai târziu, «nostalgia originilor»? Am tupeul să cred că da.

Cam până acilea ajunsei cu cercetura, dragă B.H. Şi

nu m-am ocupat încă de semnificantul Malkăi, al «Reginei» – ştiut fiind că grupul triconsonantic semit M L K regalitate şi alte şefii evocă –, nici de postura, de impostura chiar, a trântorului inseminator, coţopenitor, coţcaritor. De aici, alt necaz: Iţic, de ar fi fost sută la sută subiect austriac, *österreichischer Untertan*, «târtan» adevărat, mai simţea nevoia dezerţiei? *Que non! que non! que non!* E posibil să-l fi tras genele paterne, transmise lui, în Codrii Grumăzeştilor, prin videşug perlocuţionar[lxxx].

Ar mai rămâne de lămurit alte două grozăvii:

Ce arhetip se manifestă în Harabagiu, în practicianul unei meserii prea puţin băştinoase, prea puţin autohtone, cu oarece damf alogen, vocabulul însuşi ce-i denumeşte *le gagne-pain* adeverindu-se etranjer, deoarece *haraba* coboară, pare-se, din *chiar à banes*? O fi un arhetip arondat imaginarului hasid al Poloniei Orientale şi/sau al Ucrainei Occidentale? Interogaţia merita măcar o audienţă la Moses Rosen, că Safran se va fi îndeletnicit mai puţin cu cei *tzadikkim* din Ştefăneşti şi împrejurimi ori cu statutul diverşilor Jupâni Ştruleşti ai Pietrei + Târgului nemţesc.

- Prin ce şiretlic metaleptic[lxxxi], prin ce viclenie Acţionară, a; sărit Iţic din universul creanghian, unde va fi fost zămislit în condiţiile cunoscute, spre cela rebreniu, unde-l va paşte destinul de steaclă uşor casabilă?

Aşteptând să dau răspunsuri potrivite celor două întrebări, după ce voi fi aflat cât de asiduu frecuenta auctorele *Răscoalei* humuleştenele naraţiuni, confirm că am receptat de la tine, odată cu numărul din *Libertatea* ce publicita ediţia secundă a *Navetei esenţiale*, încă un exemplar din *Enciclopedia Armenilor* [pe care iute + repejor + degrabă îl voi fi cadouat unui admirator focşanez de-al tău, că socru-meu preferă gazeta *Ararat*, capace să-i

reamintească figuri armeneşti din Iveşti, Dumbrăveni ori Suraia]. *Zăpada mieilor* o aştept, fie şi epuizată, fie şi în reeditare. Poate mi-o aduce poştaşul, *La neige du coucou [arménien?],* mâine-poimâine. Dacă-mi trimiţi două copii, nu mă supăr, că-i dăruiesc una lui Dorin Spinakis.

Îţi reaminteşti întâmplarea cu Valeriu Gherghel şi Costică Andrei, căutători, în Bucureşti City, ai unui prieten ce locuia pe o stradă cu nume de erou cultural armenesc, uitat de ei[lxxxii]? Dacă da, o parte din cele trebuincioase unui răspuns epistolar fiind deja scriptate[lxxxiii], *je t'embrasse à bout portant, t embarasse un tantinet et te quitte*, până la cel mai târziu, Iarmarocul de cărţi din iunie 1998.

Disjecta membra **şi alte căcăţişuri [Niscaiva cercetur i dezordonate]**

1

Oare cum îi posibil să debanalizezi un text în limbă de lemn sau în dialect găunos? Sergiu Streza, Vaticanul popă şi fostul meu coleg de facultate, propunea intromiterea neaşteptată a unui rând întreg de *pula, pula, pula… la* mijlocul unei pagini cu discurs enkratic. În aceeaşi vreme, pe la debutul deceniului al optulea, tipografii ieşeni ouau un gând apropiat, punându-l şi în practică. Atunci îşi va fi pierdut Magda Ursache slujba de la hebdoul Cron*ica, ge*stionat de alde Ţăranu, Liviu Leonte şi Puiuţu Holban: era cap limpede, scumpetea de ea, şi nu băgase de seamă că, în corpul unei mese rotunde relativă la succesele impetuoase ale practicii productive elevo-studentine, zeţarul pensionabil, scârbit sau faceţios, modificase un capăt de frază în… căcat, c*ăcat, căcat, mrptdh*gf*nadbrzutsdhgenmiştătrasnmefdgh. [Ce îi était que justice, îngână* unii, căci, după o notulă şfichiuitoare a dânsei din preacinstitul săptămânal iaşiot, îşi va fi pierdut Petre Ţuţea dreptul de epifanie, sub nume propriu, în

Familia *bihorea*nă.]

Magistrul Ursachi ot Ţicău era şi mai astucios. De câte ori îi chema Uniunea Scriitorilor pe membrii ei la Bucuresci, întru varii congrese, şi-i caza în acelaşi hotel, microbetonat + bine auscultat, ruga să fie sunat amical din exterior, sălta receptorul şi, vreme de cinci minute, nu modula decât şirul recomandat de Sfinţia Sa S.S., Vaticanul, fiul parohului uniat: *pula, pula, pula… Pese*mne cu intenţia magică de a stârni funcţia apotropaică realizată, aiurea, prin monstrarea genitaliilor, sperietoare de ghiavoli şi alţi securicomunişti. În orice caz, insolita şi el, debanaliza şi dumnealui, pe urmele prozatorilor dragi formaliştilor ruşi, când nu frustra aşteptările, relative la comunicări înregistrate pe mag, ale Morpionilor Securii, de multilaterală amintire – fiindcă pierdurează nestingheriţi printre noi, ba pretind, more *ulieriano, la*

ProTV că nu-s nici curve, nici fete mari, ci «curvergine de tranziţie».

2

Mare simpatie nu posedez pentru iudeii ce, sub regim naţional-comunist, când posturi de secretari partinici deţineau pe la uzinele Tehnotonului şi alte instituţii, asemeni cumnatului spineanesc şi poliromic, produceau rostiri antisemite, culpabilizându-şi consângenii pentru aducerea bolşevismului în *locus mioriticus* prin filiera walter-romanescă, iar acum fac mare caz de europenitate, deschidere, uitarea porcăriilor trecute, înţelegere pentru colabori Secului, reprovincializare, ciopragizare ori abandonarea lui I.C. Drăgan pentru Butucă, Vonica & Solcanu… pe considerentul că non *olet pecunia. Înţ*elegere nesfârşită am pentru cei ce îşi asumă iudaitatea deschis + responsabil, indiferent dacă doresc repatrierea, aculturarea ori menţinerea în intervalul

diferont, în spaţiul intercultural, în V en*tre-deux, în* interval. Susur cu invidie neamară: être *juif | c'est quelque chose, me*s *amis. Iar* alteori adaug: mai bine alogen sortit nihilizării prin câte auşviţuri sau transnistrii decât securicomunist, politruc, pedeserist, emanator de conotaţii mefitice, fesănău, aoleu, aoleu, vai ş-amar de curul meu [tău, său].

Şic rebus stantibus, dacă vreun grup etnic s-ar întâmpla să fie persecutat pe aceste plaiuri, evreii bunăoară, mă convertesc forţat la mozaism şi iau drumul Maidanekului ori al Vapniarkăi. Problemul nu-i acilea. *Lepus hic non jacet.* Treaba îi aledcă. *Amici Iudaei sed magis amica veritas*, chiar aşa deconstructibilă cum îi chiar şi ca efect de adevăr, ca pravdă accesibilă în urma unor confruntări de perspective numeroasă, ca instrument de concordie vremelnică.

3

Fălos vorovind, *habeo discipulum*, însă îi timid şi refulau Doar la şpriţ şi în presă se dezvăluie uneori.

Astfel, în 1990, la Casa Universecuritarilor Iaşioţi, în prezenţă doroftiană, mi-a mărturisit că, deşi mă urâse foarte mult pentru *Wozu Noica?* [eseul din *Opinia studenţească* preluat, în perioada post decembrie, de *Sentimentul românesc al urii de sine]* şi ne considerase de conivenţă cu Securea – în vremea interviurilor ilegaliste cu Europa Slobodă şi Vocea Americii – pe Dan Petrescu, Filip Răduţi şi subsemnatul, mă ţine totuşi drept intelectualul cel mai tare din parcarea iaşiotă, văzând în mine un incredul şi un demistificator absolut. Totodată, că, după modelul meu, va învăţa limbi moarte şi streine, va ceti, va studia, locului nevrând să stea. Al meu alumn *à rebours* se dezvăluie şi în *Timpul*, mensualul Marelui Titirez Antonesian, din mai 1996, pagina 11. De acolo, din

Monstrum eruditionis, se vede fascinaţia lui pentru mine, ba şi rivalitatea-i mimetică.

Inconştientul dumnealui mă iubeşte. Cât priveşte tămâierile la adresă hoişiană, le bănuiesc a avea întemeieri doar lucrative: vreo bursă, vreun post pentru nevastă, cine mai ştie? Drept e că şi instanţa corbească l-a luxat în 1990, privându-l de o ieşire îndelungată la Angers, pe motiv că-i «beţivan fără caracter», sub un pretext cât se poate de falacios. În locul lui o va fi expediat, împreună cu Al. C., de acord cu săndelul nostru drag + parşiv, pe Măgduţa, fata lui Moş Ciopi, faţă de care «aveau unele obligaţii».

S-a văzut ce-a ieşit cu instanţa filială ciopragiană. Nu mai insistăm. Să-i urăm însă noroc de data asta discipolului paradoxal. Noroc de tip cumetrial.

4

Niciun lexem ca «fascist» nu se uzitează oricum. Poate cu sensul din politologic, unde nu rimează cu «antonescian», cu «legionar», cu «hitlerist», cu «franchist», cu «salazarist», necum cu «horthyst», unde are trimitere numai la realităţi italiene, adică mussoliniene, antebelice. În limba cea de toate zilele a occidentalilor îi sinonim liber, sălbatic, sprinţar, cu «urât», «nasol», «negativ», «rău», «fundamentalist». Vezi *sale facho*, apelativul descalificator curent. La nivel conotaţional ar corespunde cu – şi ar fi de transpus prin – «securist», «împuţit», «ţucălar», «găinar», «curlingău», «fesenar», «merdofag», «duplicitar» [adică alcătuit, spune undeva Cezar Ivănescu, din căcat şi din rahat].

Comprehensivi să fim doar cu spicheriţa de la televedenia basarabeaţă, care ne grăia zilele trecute despre «hoardele fasciste» ca organizatoare ale Olimpiadei din 1936, la Berlin desfăşurată. În ea, în sărăcuţa de ea, abia începe să agonizeze *homo sapiens sovieticus.*

5

Uite unde-l duce conduita raţionalistă pe ciolovec! Adrian Marino ar trebui să merditeze la cazul Garaudy şi să ne debiteze impresiile Domniei-Sale.

Acela, Garaudy, fu la viaţa lui de toate: leninist, stalinist, catolicist, comunist liber, realist şi antirealist socialist, băgându-i pe toţi, la un moment dat, în cofa realismului şi/sau raţionalismului materialist-dialectic. *D'un réalisme sans rivage* suna titula unui opuleţ de-al dânsului, antijdanovian cu aprobare centralist-democratică. A trecut omul şi prin convertirea la islam şiit, adecătelea de la comunism la khomeinysm, nu? Deunăzi ieşi, betran de tot, cu un opuşor negaţionist pe piaţa cetiturii, cu un texticol revizionist, cu o carte de contestare a termenilor de *holocaust* [: evreii nu s-au adus jertfă lui Adonai prin buchenwalduri, nici nu cercară să reîntemeieze istoria sacrificial, aidoma Redemptorului creştin], de *genocid* ori de *Şoa,* ca şi a cifrei de şase milioane, a camerelor de gazare, a crematoriilor [de vreme ce aviaţia aliată nu va fi fotografiat fum deasupra localităţilor blestemate, iar declaraţia lui Rudolf Hoess va fi fost smulsă sub tortură de sergentul iudeu britanic], a autenticităţii jurnalului Annei Franck, a săpunului de provenienţă umană sau a înţelesului dat îndeobşte sintagmei de «soluţie finală» ca exterminare în spaţiu german a tutui or israeliţilor. Scandal. Groază. Agitaţie. Toţi, cu excepţia lui Faurisson şi a *Analelor revizioniste*, s-au dezlănţuitără contra polimorfului + polifagului Garaudy. I-a luat apărarea mediatecul Abate Pierre: imediat l-au exclus din L.I.C.R.A. Şi expediat întru post + rugăciune la o mănăstire din Italia.

Da, da, raţionalismul are limite istoriale. El nu îi neţărmurit ca realismul socialist ori ca revizionismul postjdanovian. Conceptul de raţionalitate se reelaborează periodic, epistemic, şi nu mai e, azi, intolerant cu alţii săi,

pe care încearcă a-i pricepe, cu care intră în negocieri, trăgând învăţăminte până şi de la Bădia Roger, chiar şi din tribulaţiile Conului Garaudy, denigrator al «miturilor fondatoare ale statului Israel».

6

Reiau cândva separat, augmentându-l, texticelul *Prout-proutorout*, explicând şi titlul xenic, başca faptul c-ar trebui scris *Pruth* în hexagonează, pentru a evita scatografia şi/sau scatologia, cât şi apropierea Prout-Proust. Căci în epistolele mele, numeroase, către Jean-Paul Goujon din Spania, în ele, ziceam *au-delà du Proust* când aluzionam la Basarabia sau Huniunea Sovietică. Nici *Prout* nu e prost: are tangenţă semănticiană cu râul prutums, poluat, mâlos, dar poetizat în limba germană de bucovineanca Rose Ausländer. În el se va fi pişat, când adolescentea la Czernowitz, şi Paul Celan, cel cu *Fuga morţii*, cel cu *Roza nimănui*, dar şi cosmopolitul Gregor von Rezzori, nu ştiu cât de mediatizat în *Danubiul* lui Claudio Magris.

Podul de flori din 1990, peste Prut, îmi evocă, pe lângă baia din bulboană, în prezenţa amicului Dorin Spineanu şi a «listaşului» Pataphyl, etimologia sintagmei «copil din flori», lucrată odinioară de Magistrul Forţos de pe Bega. «Din flori», adicătelea concoctat pe menstră, pe fluenţă, când curg englezii, când ai Albionului copii debarcă iute, când se ivesc soldaţii Maiestăţii Sale Britanice. Însă… hijo*s de puta nef*iind totuna cu hi j*os de la Chingada, ba*sarabeţii, ei, aduc nu cu spaniolii, hijo*s de algo o de puta, câ*t cu mexicanii lui Octavio Paz: îs odrasle ale mamelor moldave siluite de ciubota spermatopoietică a Cazacului, îs hijo*s de las chingadas madrés rumanas*, ce o frig în continuare cu «hoardele fasciste» ca organizatoare de olimpiade berlineze.

7

Cred că nu voi mai introduce, la ediţia a doua din *Sentimentul românesc al urii de sine*, bucăţeaua *sunt regalist!… spr*e a spori capitolul cu modesta propunere de a gestiona nişte alegeri monarhice, marcând preferinţa noastră secretă pentru le r*oi des consf Ubu Rex or*i Să M*ajesté Ceauşescu I-er, roitelet ubucarestois, stupraréaliste, dadanubien et cocufié par Dame Histoire.*

Fireşte, Nenea Ce-au fu Rege Ubu în versiune dadanubiană şi ubucureşteneacă: nu degeaba îi va fi glosat Dalí «sceptrul prezidenţial»…

Există, desigur, partea serioasă a cestiunii. Ai, de bună seamă, consideraţiile volkoffiene, hipersobre, despre mediocosmosul regesc, intermediar al Cosmosului şi microcosmosului uman, al Fiinţei Infinite şi fiinzilor muritori. Pierdurează şi Kantorowicz, el, cu cele două trupuri ale monarhului: realul + simbolicul – ultimul vindecând bolnavii de scrofule prin simplă atingere a suveranului. De aia se striga *Le roi est mort + Vive le roi!* numai unul din corpuri murind, cel nesimbolic, bicisnic şi nepurtător al perenităţii societante.

Pe de altă parte, în *L'Ancien Régime*, cărţulie recomandată nouă de Părintele Steinhardt, a lămurit Franz Funck-Brentano şi povestea celei abominabilizate *lettre de cachet*, sperietoare principală înainte de 1789, de care însă cam toţi regii au uzat cu moderaţie, în limitele compromisului intern. Un altul a ridiculizat povestea dreptului la pulpărit, invenţie a juriştilor franţuzi republicani, dornici să compromită ideologic regimul politic dinaintea Revoluţiei. Însuşi Tocqueville, prin *L'Ancien Régime et la Révolution*, a insistat asupra absolutismului îngrădit al Ludovicilor, restrâns prin *franchises*, temperat de libertăţile grupurilor socio-profesionale, provinciilor, parlamentelor locale sau necesitatea de a convoca, la restrişte, Stările Generale.

Absolutismul nu-i cumva introdus de iacobini, odată cu centralizarea administrativă, limba unică, legea împotriva suspecţilor, ghilotină, cultul obligatoriu al Raţiunii?

Util ne-ar fi şi Dumézil cu preferinţa lui tainică, devoalată în convorbirile-i cu Eribon, pentru regalitate, necesară bunei trifimeţionalităţi decelate de el, indo-europenistul, fostul maurassian şi francmason. De pedalat îi pedalabil şi pe nevoia cuţovlahă de a poseda o căpetenie spurcabilă, una de-i zici Iliescu, Păunescu, Văcăroiescu, nu Maiestatea Sa: ca spre a reduce, la ciolovecul estnic, pulsiunea pupincurizării, adorării materiale, limbizării infinite a Camaradului Kim în Gol sau a Tovarăşului Kim Ir Sen, pe care aţi văzut că masele îl plâng sincer, neconstrânse, neşutate la popou. E aici în joc… ceva precum exigenţa de a-i lăsa pe copilaşi să se zbenguie în scârna personală, modelând-o, împrăştiind-o, analizând-o, ca să sacralizeze mai puţin când or să hie adulţi, ca să relativeze mai mult, să aibă distanţă critică şi să lingă dezinteresat cât mai puţine cizme ori funduri. Fiindcă, într-un fel, monarhia, la valahi, ar întreţine coeficientul ridicat de bizantinism, regele ar continua, ca surogat de basileu, Besearica ună în simfonie cu Puterea laică şi cu şeful harismatic, a cărui strălucire se adeverează numai ca sublimare a rahatului în care puradeii nu vor fi fost lăsaţi să se joace când erau mititei de tot, când vor fi fost siliţi la curăţie corporală şi mers la privată, când vor fi fost privaţi de excremente, de care li se părea că sunt frustraţi, ca şi cum ar fi fost acelea sacr*a: pr*eţioase ori blestemate.

Bine a grăit un muncitor dobrogean prin 1990, în hebdoul *Contrast:* regelui îi preferabil preşedintele, deoarece îl poţi, pe preşedinte, puşca, spânzura, tăia anual, fie şi sub chipul porcului de Crăciun, al Păunescului de sărbători. Liiceanu, în ediţia a doua din *Apelul către lichele*, punea punctul pe vocală când zugrăvea «porcul

nostru de serviciu».

Alte consideraţii şi nuanţări ar merita Cioabă I regescul şi Iulian [Popescu] imperialul, sizigia bufonă, carnavalizantă şi grotescă, dublura jucăuşă a cuplului monarhic hohenzollemian, emanată de sub tronul preşedinţiei iliescotrocene, în jurul căreia zumzăi-vor mereu autocraţii, delatorii, labagiii, fesenarii şi şmenauţii.

8

Paul Goma, în septembrie 1996, expedia *Timpului* gogoşian o epistolă deschisă, lunguţă, ca replică la un editorial hiperinspirat al lui Liviu Antonesei, ce ataca exigenţele memoriei şi îndemna la uitarea şi/sau rescrierea trecutului personal + colectiv… pornind de la Calm*ul valorilor nem*oianeşti, măsurabile, acestea, cu un aparat special pe care-l au în dotare cei ce scriu manuale şi elaborează istorii ale literaturii [din care-i îndepărtează pe «resentimentari», deranjatori, înlocuindu-i cu gâdilatorii discursului găunos, hered al dialectului de lemn].

Oare va publica L.A. Mirabila refutare gomiană a *Epocii resentimentului*? Pentru a nu mai fi taxat mensualul în cestiune de practicarea cenzurii faţă cu articolele neconveniente. Sau va incita populaţia giudeţului nostru la înlocuirea spiritului polemic prin competiţii postistorice de felul concursurilor de halit tochituri la restaurantul Bolta Rece, de beut beri străineze la Ad-Hoc, de alergat în jurul primăriei orăşeneşti? Om muri şi om vedea.

9

Vreau să contribuie şi eu cu un supliment hermeneutic la lectura sloganului panicard al evenimentelor decabriste din 1989, la «Fără violenţă! Fără violenţă!», lansat, zice-se, de politrucii şi securicomuniştii îngroziţi că le-a venit sorocul debarcării, spăimiţi de posibilitatea de a fi trataţi aşa cum îi trataseră ei altă dată pe ceilalţi din comunitatea moldovalahă. Ecoul lor se va fi

făcut, într-un faimos editorial, Buzura însuşi, viitorul *homo îl ieşean us erect us.*

Drept e: ce resurse de ingeniozitate mai puteau scoate la interval decât invitaţia la non-violenţă, pupatul Pieţei independente, frăţietate şi cult, regăsit + gol, al Pantocratorului? Să fim însă juşti: şi popolul ieşit pe străzi era înfricoşat... încât trebuiră să-l calmeze, cu dulci voroave, forţele de ordine, armata, Secu, teroriştii: «Rivaliuţionaţi, rivaliuţionaţi, tovarăşi, c-avem ordin să nu tragem, ba să şi trecem de partea voastră în caz că ni se comandă să vă atacăm!»

Acum, eu aş aplica tăvălugul unei interpretări similare şi la acuzele de calomnie, de «injurii calomnioase», de «calomnii injurioase», ventilate de foştii politruci ori securicomunişti ori aparatnici de câte ori li se aminteşte ce au fost şi, mai cu seamă, dres, făcut, desfăcut, contrafăcut Cum enunţi ceva critic la adresa unor Marx, Lenin, Engels, Dej, Stalin, Mao, Anna Pauker, Nikolski, Leonte Răutu, Nenea Ce-au, I.C. Gulian, Tertulian, Popescu Iulian [tezardul cu rostul materialist-dialectic al referentului lingvistic + delatorul studentelor conversatoare, la lectorat franţuz, cu un reporter britanic, denunţător ce îşi va fi motivat actul ca însărcinare din partea Rectoratului viorelo-barbuin], Valteri şi Walteri, riharzi sau romani, Paveli de tot neamul, Cărcălence de tot soiul [misionate cu stricta supraveghere a lectorilor italieni], Ghiţulice, Crihani, Coroi «scânteieşti», Petruţe Spâne şi Popârde slute [delegate cu ţinerea din scurt a lectorilor hexagonali ori cu furtul şi substituţia tezelor de la admitere: ca să aluzionăm la o recentă găinărie universecuritară de la Litere], Avădani şmenuitori de admiteri doctorale sau recrutări asistenţi ale, Vereşi neîntrecuţi în matrapazlâcuri cumetriale, corbeşti personagii de sfori trăgătoare, ocupate mereu cu

itineranţe ambasadoriale şi combinaţii editoriale, cum te legi de ipostazele jdanoviene ale unor Nina Cassian, Maria Banuş, Crohmălniceanu, Beniuc, Eugen Frunză, Cicerone Theodorescu, Omea, Cornea, Novicov, Roller, Titus Popovici, Vasile Rebreanu, cum auzi vechiul ţipăt, parşivul îndemn: «Fără calomnie! Fără calomnie!»

Ai scris neelogios despre dânşii, urlă că i-ai înjurat la ziar. Ce le poţi răspunde oare decât: «Ei bine, o să vă critic", înjur", „calomniez", „denigrez", vituperez în continuare, dragi tova răşi, căci... la l*otta continua, vi*aţa îi construită astfel, şi nu ne putem hodini pe calmul valorilor [de care, în paranteză fie scris, lui Virgil Nemoianu jenă îi este acum, că nu şi-a reeditat cartea cu asemenea sintagmă în titlu, pe care Northrop Frye, teoreticul relativităţii judecăţilor de valoare culturale, nu ar fi dat nici doi flaimuci], ci pe revalorizări continue, pe ierarhizări cu geometrie variabilă, pendinţi de voluţiile jocului istorios. Heidegger susură, în Scri*soarea despre umanism, că* a gândi în termeni de valoare îi curată blasfemie la adresa fiinţei, dar cine-l aude? Toate, inclusiv Universitatea din Iaşi, se schimbă, se trec, se petrec, îs perfectibile, ameliorabile, reformabile, deci criticabile. Nu-i spânzurăm pe securicomunişti de crăcile arborilor anterior găinăţate, pe care le-au reocupat asemeni ciorilor, dar să ţinem minte unele + altele, ca martori, nu ca procurori, ne îngăduim. Atâta tot. Iar operaţia va fi nesfârşită. Căci, dacă nu-ţi aminteşti tu, nu te lasă ei în pace, îşi amintesc ei că, existând, te constitui ipso *facto în* testimoniu, în dovadă, în urmă mnezică a gândirostivieţuirii lor potlogăreşti.»

10

Apropo de memorie şi de drepturile ei: acum că, probabil, nu îi mai titilează la cur SeRelul, Pedesereaua şi ceauşescul interior, nu ar trebui cumva rectul Universităţii,

Gheorghe Popa, şi Todiraşcu, proiectul ei, să ceară scuze publice doamnei Monica Lovinescu + domnilor Virgil Ierunca şi Gabriel Liiceanu pentru laşitatea de a le fi interzis, nu prea demult, să se întâlnească, în aulă, cu tineretul studios şi profesorii… sub pretext că, fiind instituţia «Al. I. Cuza» fesenistă, adică apolitică la modul Eugen Simion, Buzura & Sorescu, ar fi avut obligaţia de a evita contactele cu intelectualii de vază ai spaţiului mi-o?

Îndrăzniţi, îndrăzniţi! Nu e nicio ruşine ca Tovărăşiile Voastre să repare efectele găinăriilor, măgăriilor sau mârlăniilor trecute.

Dimpotrivă.

11

Cântărind mai bine lucrurile, găsesc îndreptăţire scrisorii replicante a lui P.B. Din numărul pe noiembrie 1966 al *Convorbirilor literare*. Fireşte că rămâne problemul scăpăciunilor: expresiile pleonastice de genul «coaja superficială», din prefaţa la *Mitul sfâşiat*, ori «panaceul [remediul] universal», din nota nr. 3 de la pagina 226 a *Incantaţiei sângelui*; expresiile latineşti cu hibă din speţa *renovaţi o universale* şi *crux de croce* [ultima ivindu-se doar în schemele din – şi de pe – carte]; etimologiile necorecte la «dulie» şi «latrie», pe care ca editor textual, avea îndatorirea să le semnaleze… chiar dacă-i aparţin lui Vasile Lovinescu; absenţa unei, măcar, succinte biobibliografii guénoniene, ca şi a unui micuţ comentar filologic asupra versiunilor, dactilografiate ori tipărite, ale productelor auctoriale. Etc.

În rest, îi posibil ca multe erori să fie imputabile culegătorului pe calculator, computeraşului, corectorului sau lectorului de carte, neavând acesta din urmă decât pregătire politehnică, dar intervenind şi unde nu era competent: în sectorul umanist; altminteri nu-mi explic

lecţiunea «Isaac Luxuria» din nota 3, pagina 225 a *Incantaţiei sângelui*, pentru «Isaac Luna», vizionar al Noii Cabale. Pe de altă parte, din nota 12, pagina 225 a aceluiaşi op lovinescian, nu rezultă ce este un *tetragrammaton*, adică rădăcina cu adricon son antică JHWH din Vechiul Testament, vocalizabilă ca Iahwh ori Iehowah, nepronunţată însă de fidelii evrei şi înlocuită prin lexemul *Adonai*, «Domnul» semnificând.

Voi fi fost excesiv de aspru în textul a cu pricina, în *Ciorăniile... res*pective, faţă cu un fost simpatizant, căci nu i-am recunoscut acestuia două calităţi: faptul de a poseda stil propriu şi ambiţia de a se forma, ameliora + autodepăşi pe parcurs. Nimeni nu s-a născut învăţat şi gata înarmat, cu excepţia Atenei, ieşită direct din capul ştiut. De la regula asta nu scapă nici Ştefan A., cel mai tare din parcarea filosofică iaşiotă a momentului prezent. I-a luat vreme şi lui să-şi pună la punct latina, greaca esenţială, lectura limbii nemţeşti şi practicarea, în comunicări de specialitate, a limbii carteziene, ca să nu mai vorbim de acurateţea scrisului ori de înalta ţinută a editărilor din PseudoAreopagit. Dânsul trebuie luat ca model de atins şi surmontât, nu eu sau altcineva.

De altfel, nu am ridicat vreo obiecţie fundamentală la *Monarhul ascuns*, bine introdus prefaţial de Ştefan Gorovei şi P.B. Întâmpinările mele vizau celelalte două opuri lovinesciane, de a căror corectă editare nu am avut cum să mă îngrijesc, în calitate de coordonator al colecţiei ce urma să le găzduiască, din motive de momentană absenţă din *locus mioriticus.*

Pe urmă, indiferent de rolul ce jucai în structurarea unor serii de la Institutul European [sunt de acord, aici, cu toate versiunile ce ar putea circula], asupra a trei cestiuni aş reveni în forţă:

- Am participat întru lansarea unor colecţii, două

botezându-le chiar eu, şi am propus [împreună cu Anca Dumitrescu, Dr. Sandu Ciochină şi Sorin Pârvu] autori + titluri ce figurează în planurile anuale respective, foarte multe dintre ele fiind preluate la Polirom: a se compara cataloagele celor două întreprinderi editoare.

Din primele douăzeci şi ceva de titluri ale colecţiei «Eseuri de ieri şi de azi», de la pagina 2, reiese că am coordonat *ex aequo* cu altcineva, măcar simbolic, preacinstita serie, postură din care mi-am îngăduit să intervin periodic spre a-l muştrului pe însuşi redactorul şefial lupescian de atunci, fără pregătire filologică, greu de convins că prefeţele, postfeţele ori citatele în limbi streineze se culeg în cursive sau altminteri decât textul principal, că stereotipiile copertale asigură şi ele personalitatea unei colecţii, la fel cât calitatea tehnoredactării, traducţiunilor, prefaţatorilor + auctorilor locali.

Perfecţionist dovedindu-mă în ce priveşte deontologia editorială şi zâmbitoriu la ideea deschiderii seriei «Obligado» [pentru colmatarea breşelor cumetriale], mă voi fi retras în neutralitate binevoitoare şi echidistantă când am priceput că voi fi cerut prea mult, excesiv de mult, patronilor, însă am păstrat cu ei relaţii amicale şi de cooperare auctorială.

Aşa să-mi ajute Zeul-cu-aripi-la-picere, hermenoedcul de el!

12

Încerc să clasific narcisicele, gogoşienele tertipuri de impresionare şi înrâurire a celorlalţi, de atragere a celorlalţi pe orbita propriilor interese momentane, în ţarcul punctualelor hachiţe ale influenţatorului respectiv. Dacă lăsăm deoparte ca, deocamdată, neinteresantă izbirea curului copilăresc de duşumeaua parentală, ele îs, cum rezultă din cercetura noastră dezordonată, de natură

perlocuţionară, adică implementate *by saying*, urmat sau nu de simularea gestemului autodistrugerii, şi sunt rubricabile în: mimeme suicidare, ataşabile periodului predecembriu şi, după 1989, sublimabile în greva foamei, demisii + «demisia demisiei»; greva foamei, bine medializată pe plan municipal, dar niciodată antamată la modul serios, măcar de florile mărului; demisia din funcţii vremelnice şi, mai mult, simbolice, urmată de grabnica revenire asupra deciziei, rugăminţile prietenilor amuzaţi şi ale clienţilor interesaţi neîntârziind, pe fond de spectacol caragialesc şi pozã măricică a demisionarului profesionist în cotidianul *number one* al târgului, în *Monitorul de Iaşi*; «demisia demisiei», cu referire precisă la *Căutarea căutării*, placheta stihuitoare a eroului nostru de tranziţie, înţelese, ambele, autoreferenţial, specular, nu în regim de superlativitate.

O dată evidenţiată, în structura ei de profunzime, perlocuţionaritatea acestor şolticării gogoşiene, rămâne să ne achităm de partea naraţională, de ilustrarea lor cu exemple edificatoare şi alte istoriete *croustillantes*: de soiul celeia cu blocarea în closetul profesorului N., a cărui fiică îl tradusese cu un coleg de facultate, şi cu invitarea proprietarului de drept al apartamentului să micţioneze în Piaţa Unirii până îşi va fi terminat «părăsitul» de curmat zilele. Lui Emil Brumaru, altă dată, i-a promis că-şi dă foc în vecinătatea statuii lui Cuza, cu un chibrit suedez şi o pungă de benzină ascunsă sub căciulă, ca protest pentru nu ştiu ce întârziere editorială. În prezenţa noastră, piţuliană, a jucat comedia aruncării de la etajul patru, cu balans neprimejdios deasupra puţului scării nicoliniene, ca represalii la infiltraţia de apă din camera fetiţei. Bineînţeles că ni l-am făcut duşman o vreme şi Brumam şi eu; bineînţeles că şi Brumam şi eu i-am râs în nas, dezamorsându-i trucul, care i-a ţinut cu o amică literară

din Bucureşti, unde s-a putut da în stambă *joyeusement*… până ce a trecut Domniţa Petri pe la aceea [plânsă, panicată şi dornică să intervină la Manole pentru recuperarea editorială a poetului provincial + neînţeles de contemporani sau de orânduire] şi i-a recomandat să-l lase în pace atunci când omul vrea să-şi bage ţeasta sub duş rece ori în cuptorul aragazului: «Când s-o plictisi, ne caută el în sufragerie, că n-o să ne lase să bem singurele bunătate de Krepkaia».

Cu o zi înainte, goi şi piliţi, cercaseră să se arunce de pe coperişul blocoteţului din Balta Albă, însă le-a tăiat elanul o ploaie mocănească, densă şi rece, suscitatoare de comentarii duşmănoase la adresa regimului ceauşiu: «în pizda mamii lor de comunişti, nici pentru luatul zilelor nu-ţi oferă condiţii!»

Dar, cum lăsai să se înţeleagă adineaori, ameninţările cu greva foamei, demisii şi demisia demisiei, la care va fi făcut ecou *Monitorul de Iaşi* cu periodicitate pendular de previzibilă, reproducând şi poza de circumstanţă a micului lidăr bahluviaşiot, ele alta nu-s… decât sublimări de Tranziţie ale sinuciderilor perlocuţionare predecembrii, introduse de mine în maşina de teoretizare a Cafenelei Hermeneutice, alături de preaomeneasca, hegeliana dorinţă de a fi recunoscut, lăudat, adulat, comentat, curpupat, compătimit, premiat, citat, recenzat, candidat, irumat, felat, ales etc. Uitai însă, uita-m-ar securicomuniştii în vecii vecilor, de episodul petrecut la bojdeuca ţicăuană a Magistrului Ursachian, în co-prezenţa danilovobrumariană, cu recursul gogo şi an la ascuţişul unei lame aduse de acasă pentru demonstraţii automutilante şi îmbierea gazdei cu fofoloancă nevestie.

Îl uitai pe bune, uita-m-ar etern Insectele Nihilului bolşevicios!

13

Lectorul grăbit – ori cu memorie nestraşnică – ni se pare că va schimonosi viersurile poetului ce douăzeci de ani petrecu la pandaimoase, sub varii regimuri, şi, în urma travaliului său de «lucrătură deconstructivă», o să rezulte ceva hipertextual, ceva fain, anume că *doar flocării şi codoşii/Joacă-n hora Morţii Roşii.* Noi, iştcealaltii, am clama, galvanizaţi, entuziaşti, izbindu-ne arătătorul de tâmplăria ţestei personale: «Grozava lucrătură se adeverează o formidabilă cetitură! Moartea, curvă bolşevică*? îl aurait fallu y penser»!*

Căci, pentru doxa de finiş secular şi început milenial, Dama-cu-coasa nu vine de la Berlin, ci din Răsărit, nu? Nu, aparent nu, de-i dăm crezare poetului cernăuţean înecat în Sena, adică auctorelui *Fugii morţii*, pe care traductorul hexagonal, ajutat de noi, ăşi cu ecouri din valéryanul *Cimitir marin*, îl face să murmure: *La mort, la mort est un maître venu d'Allemagne.* Dar… poate că Paul Cel an, stihuitorul cu pricina, nu aluzionează doar la Gulagul naţional-socialist. Imposibil să nu fi intuit şi el, măcar o fracţiune de secundă, că Gulagul celălalt, kremmarxiinist, kremleninist, kremstaleninist, fost-a edificat şi el cu cărămizi ideologice nemţeşti, aşa cum avea să documenteze Alain Besançon în Gene*za intelectuală a leninismului. De* la Petru cel Mare la Vladimir Ilici Ulianov şi Iosif Djugaşvili, care îi sursa de meşteri dacă nu ţinutul luterano-hegelian? Lenin i-a fost ucenic, apoi calfă, Meşterului Karl, iudeului convertit la protestantism, cu mamă olandeză şi uşor antisemit în C*estiunea ovreiască, nu*?

Pe urmă, ruşii vechi posedau un singur vocabul pentru ideea de frumos şi pentru aceea de roşu. Nici azi *krasivâi* nu e prea îndepărtat, fonetic vorbind, de *krasnîi.* Cravata roşie îi *krasnîi galstuk,* iar *galstuk* iaşte *Halsstück*,

altă contribuţie tedească. Nu-i frumos ce e frumos, ci-i frumos ce este roşu. Frumoasă armată mai era, prieteni, Armata Roşie; krasivaia mai fu *Krasnaia Armiia*: frumoasă, roşie, ca o execuţie în Piaţa Roşie, în Manta Roşie, în Moartea Roşie. Albul *culus* şi negrul *cunnus* trec, se preschimbă, se primenesc, în vreme ce limbile, roşii, ale culilinctorilor şi cunnilinctorilor de serviciu, ele, rămân. Poetul Horia Zilieru, cel cu pseudonim stahanovist şi efectuator de nopţi-muncă în ceapeurile literaturii realist de socialiste, întrebat dacă a cântat, în obsedantul deceniu dejian, clarificările aduse în satu-i natal de *Krasnaia Armiia* cu baioneta, ne mărturisea, la un târg de carte din holul Teatrului «Luceafărul», că, desigur, glorificase Frumoasa Armată în viersuri vibrante, însă… izbutise, contând pe caracterul pervers, dacă nu duplicitar, al semnificantului, să împace varza pupincurismului jdanovian şi capra disidenţei, căci – oleacă mai târziu, sub Cumătrul Ce-au, în timpul decretului cu obligativitatea sporului demografic – libertoarea oaste cârmâzie avea să evoce lectorilor isteţi, la nivel metaforic şi/sau alegoric, sentimentul de uşurare produs unei gagici, unui cuplu, unei familii, de reapariţia ciclului menstrual, indice al sfărâmării jugului fascistei graviditătţi, dorite doar de politica Partidului Naţioanal-Comunist, semn că se poate trece la noi ştrengării ori că viaţa merge înainte, oricât ar mârâi Kunta Kinte.

Să nu-i dăm uitării, dară, pe stihuitorii harnici de au nemurit, precum amicul nostru Horia Zilierescu, frumoasa armie slobozitoare, necum pe ăi de au vituperat, asemeni lui Radu Gyr, târfa roşie a bolşevismului ori au vărsat la dosar, ca Paul Celan, dovada inconturnabilă a originilor nemţeşti ale morţii. Iubirea noastră o merită, cu prisosinţă, tustrei; cu toate că din pricini osebite, poate şi incompatibile unele cu altele.

14

O întâmplare mi-a tulburat existenţa intelectuală şi certitudinea naratologică, de tip aristotelic, în principiul identităţii, care principiu stă temelie unităţii personajului, istoric ori ficţional, consecvent în inconsecvenţele sale; mi-a tulburat existenţa şi mi-a dăruit prilej, teologului de mine, să mă întreb dacă nu cumva *le Malin génie* şi Antecristul vor submina într-o zi pe Dumnezeu sau pe Stagirit, perturbând tocmai buna funcţionare a principiului identităţii şi corecta circulaţie a ideii consecvenţei în inconsecvenţă, întemeietoare – amândouă – ale operei divine, umane şi scriitoriceşti. Nici acum nu mi-am revenit din şoc, cu toate că între timp am trecut, în vizită de curtoazie interesată, pe la vecinii Deleuze şi Klossowski, pe la Klossowski, Deleuze & Clc.

Eram, deci, într-o seară cu lună, după ţinea studiilor universitare, în tovărăşia unui camarad, actualmente cleric Vatican, pre numele său greco-catolic Sergiu Streza, şi ne îndreptam în pas vioi către garsonieriile noastre din Cartierul Latrin, de pe Corabia Nebunilor, în cvartalul Nicolinei. Ne încrucişăm paşii, în Piaţa Unirii, cu ai Magistrului din Ţicău. În mare formă narativă se afla dumnealui şi nu s-a sfiit să abuzeze de urechile noastre nesăţioase. Ca mai vârstnic, mai ştiutor şi *sujet supposé savoir*, doar făcuse pârnaie politică pentru tentativă de forţare a cursului Dunării spre amicii cetnici din zonă severină, avea mereu cu ce ne lua piuitul. În atmosfera aceea vesperală ne-a înşirat el o întâmplare din temniţă, o încercare de evadare – desigur – a unui ortac de smuls stuf. Întâmplarea marcantă pentru mine îi aşadar şocul cu un text gural, cu o povestire orală, cu un exerciţiu de vorbitură. Îl las pe Magisstru să-i dea cox, în timp ce ne însoţea, cu anişori mulţi în urmă, spre Podu Roş:

«Tovarăşul meu de cules stuf era ceea ce se cheamă

un evreu excepţional, versat în toate celea: matematici, limbi streine şi moarte, studiul Torei, Talmud babilonic, Zohar, Maimonide şi *Ghidul rătăciţilor*, Kant şi *Critica raţiunii pure*. A pus cu mare abilitate la punct fuga din puşcăria bolşevismului. L-am ajutat şi noi cât am putut. I-am procurat în ascuns potol, apă, alcool. Şi le-a depozitat într-un vagon de mărfar ce urma s-ajungă-n Austria. Când totul a fost gata, s-a pitit şi el sub stuful vagonal.

Trenul a pornit la timp, a ajuns cu bine la Episcopia Bihorului, însă – ce ghinion! – o defecţiune tehnică îi sileşte pe ceferişti să-l tragă pe linie moartă. După vreo lună de zile, terminându-şi de păpat proviziile, de băut apa, alcoolul şi urina, fugarul îi nevoit să bată în pereţii ţugului şi să se predea. Fu readus cu şutu-n fund, între baionete. Aşa-i trebuia. Era un tâmpit şi un incult, un ignar sadea. Credea că Vechiul Testament a fost scris de Tudor Arghezi. O juchiţă puchinoasă!»

Aici, Ţicăuanul s-a oprit Streza şi cu mine ne-am uitat unul la altul, muţi de uimire şi plini de un respect cvasireligios pentru povestaş. În răcoarea serii ne-am tras lângă nişte tufişuri din preajma Palatului Culturii, unde am micţionat îndelung şi abundent Pe urmă fiecare din noi a luat-o către sine şi întru el; pe urmă, am înţeles, în spaţiul unei luciri, structura *Cânturilor lui Maldoror*, astuţiile lui Lautréamont şi de ce i se schimbă personagiului eponim parametrii din cânt în cânt; pe urmă, am mai priceput rolul Vrăjmaşului şi al Antihristului în acţiunea de subminare a operei divino-umane şi m-am hotărât să mijotez o teză de doctorat, să arunc adicătelea încă o piatră în balta maldororiană.

15

Isidore Isou: acest Dalí născut în câmpia moldovalahă, cam prin vecinătatea Proustului naţional.

Căci *Prout = Prut = Proust* când criptezi numele râului şi aluziile la Măreaţa Uniune ori Basarabia. *Au-delà du Proust = au-delà du Pruth = En Moldavie transpruthique et/ou ex-soviétique,* ca să nu priceapă o iotă urechile păroase ale măgurenilor de anţărţ, neoşi/sau veterocăgăbăuci.

Isidore Isou: *Admirable Roumaine,* ah, ce opus admirabil, deşi ivit în colecţia «Aphrodite classique» a Editurii J'ai lu! Simţi, la cotitură, că [asum cacofonia ce urmează cu responsabilitate de tranziţie] Catinca, curva involuntară, *cette catin malgré elle,* protagonista romanului în cestiune, îi instanţa auctorioasă însăşi, o configuratoare a paradigmei valahului, autohton ori alogen, ce a izbutit cu greu, adică penibil, în Vest, după ce va fi suferit violul terorii istoriale în Răsărit, unde va avea curs această poantă al cărei erou principal este elevul bulic, ăla întrebat de învăţătoare dacă Marx, fondatorul socialismului ştiinţific, era filozob ori om de ştiinţă. Răspunsul bulean sunând că filozob fu, interoghează institutoarea: *Warum?* Replica elevească nu se lasă mult aşteptată: «Pentru că, de ar fi avut vreo treabă cu osârdia ştiinţificească, îşi experimenta Meşterul Karl micuţa-i descoperire mai întâi pe necuvântătoare!» Fireşte că, la faimosul colocviu organizat de Clubul din Arad în mai 1988, pe tema intervalului în discursul artistic, Florin Iaru, arătând că nu-i lipseşte coragiul – de care va uza şi la ţinea anului 1989 – o va fi pus pe seama unui ascultător al postului de radio Erevan şi… a mai narat-o o dată, în plen. Desigur că populaţiile carpato-dunărene, ce asociază spontan numele indigenului alumn Toto cu cela al faiului, Bulă *rim*ând cu scul*ă pre*cum Béni*s cu* Péni*s şi* Val *cu* Phal*le, el*e ignorează existenţa a doi sfinţi ortodocşi, Bula şi Buca, al căror suvenir îi perpetuat de orice calendar pravoslavnic, Lege*nda aurea pro*slăvind poate şi marile lor

isprăvi în slujba credinţei, iar cutare bisericuţă din Gura Humorului, răscumpărată de la armeni, măluindu-le chipurile hieratizate. Bineînţeles că Isou, în Moşt*enitorul Castelului, un*de capitolul al unsprezecelea îi o răfuială cu Cioran, acuzat că disuadează tineretul de la creativitate, că-l împinge la disperări oţioase, bineînţeles că îndeamnă iuventutea spre şatoul kafkian, reciclat de personagiul botoşăneanului nostru în atelier belousovian de inventică, novatică şi alte creatici.

Da, letristul nostru şi-a tematizat mereu neputinţa de a fi un Rafael + consolarea de a rămâne un simplu Leonardo da Vinci al Vremilor Moderne Urzii, carele, în *Agregarea unui Nume şi a unui Mesia*, formulează, prin mijlocire personagială, un «proiect de iudaizare a Franciei», arienilor simpatici urmând a li se acorda statut de evrei *ad honorem*, pe când în *Voluptatea înaltă*, unde alternează ingenios bedeul cu narativitatea scripturală, aspiră la o culme de roman erotic, teoretic + poliţist, ba pune un erou să clameze că Divinul Marchiz vax iaşte pe lângă Isidore Isou, *qui fait du super-Sade*, că nu mai punem la socoteală scrisoarea-i deschisă către I.V. Stalin pentru înfiinţarea unui partid comunist sionist, nici filmele-i experimentale, nici tentativele-i de revoluţionare a geometriei sau chimiei, nici restul. Deocamdată.

Deocamdată amintim că Ioan T. Morar, academicianul caţavencic, îl va fi întâlnit, imediat după ocultarea Tovului Ceauşiu, la Pantruche, spre a-i aduce la cunoştinţă că-i cetise, popularizat de bahluvioasa *Opinie studenţească*, fragmentul, din *Adorabila româncă*, despre Matei Cara şi Clubul Absurdului, unde figura definiţia mititeilor bucureşteni ca *boulettes de viande* tăiată mărunt şi… en f*orme de phallus! Cul*mea, alogenul împarizienit a acceptat să stea de vorbă cu BijU în dialect botoşenean, fără complexe pentru arhaitatea graiului, cu justificarea că

poseda o instanţă sororală, în spaţiul baştinal, ce nu şprehuia pe French şi cu care se întreţinea în idiomul comersanţilor din Bucecea. Mda, Biju i-a luat un interviu, iar Gheorghe Săbău, amicul nostru arădan, îi studiază filmele experimentale, fiindcă va fi intromis tipul o ţârâ de creativitate şi în a şaptea artă.

Isou: nebunul, inventivul sublim, căruia Liviu Cangeopol i-a decelat, întâiul, aluzia, prin *Monsieur Horia Poulamasii*, la Horia Stamatu, *Stamăsii*, *Zdamăsii* etc., când va fi lecturat unele pagini din *Moştenitorul Castelului.* Acum Liviu trăieşte la Neviorc, scrie al *Lumii româneşti libere* editorial şi-şi aminteşte cu duioşie cum, altă dată, sfida atotputernicia Neanicului Scorniceştean, arătându-i chiar figa ori răspunzând în dialect scatologic, la telefon, securicomuniştilor deghizaţi în cetăţeni ai indignării proletariene.

16

Ce înţeles particular posedează *coitus interruptus* în idiolectul Magistrului din Cajvana? Bănuim noi că, pentru dânsul, atâta semnifică preacinstita expresie lăţinească de adineaori: că întrerupe un act sexual cam pe la mijloc – ori pe unde se nimereşte – spre a merge în bibliotecă să verifice corectitudinea unui citat din auctori clasici sau vreun senz mai rar al cutărui verb nemţesc, apoi că se întoarce să-şi reia travaliul futativ, cu dezinvoltură, de unde îl va fi lăsat în suspensie… *comme si de rien n'avait été.*

E vorba de o simplă suputaţie, adevărul adevărat scăpându-ne ca un păstrăv printre degetele nedibace + noduroase.

17

Toussaint, lingvistul guillaumian, mă rugase cândva, prin intermediul unei epistolii, să-i procur textul a cea mai importantă a lui Gavrilă Istrate, a fostului decan stateninist

al Facultăţii iaşiote de Filologie, scrisă, textul a aceea, la o vârstă ştiinţifică fragedă, înainte de glorioasele colaborări ale ardeleanului în cestiune cu ororile ceauşidejiste, înainte de 1948. Cineva mi-a procurat extrasul din nu mai ţiu minte ce revistă de specialitate. Ea aprofunda, respectiva textulă, «denumirile femeii de moravuri stricate» cu agiutoriul terminologiei animaliere în folclor şi la mai cu seamă, Cuconul Sado, colaboraţionistul vituperat în misiva deschisă a lui Pamfil Şeicaru şi abordat riguros într-o viitoare carte a slavistului Emil Iordache. El culegea, mirabilul cercetor, şi glosa sinonime din neamul lui «mârliţă», «puiţă», «puielniţă», «futemiţă», «futişcă», «futniţă», «curfutniţă», unele mai savuroase decât altele, cu tot contextul lor ireverenţios pentru citadin, scandalos pentru discursul feminist ori *antimachoist,* energizant pentru peizanul trăitor în universul carnavalesc de mioritic. Lui Maurice Toussaint îi erau trebuincioase atari sinonime ca să-şi consolideze teza doctorală *peri onomaton orthotheta,* cratilistă până la Dumnezeu, epifanizată editorial sub intitulanţa *Contra arbitrarului semnului.* Iar lui Istrate, decanului, politrucului şi nomenclaturagiului stateninist, ignorant al oricărei limbi streine, vii sau moarte, bătăuş de asistenţi chiar în sediul catedral [regretant mai apoi, în public, al faptului de a nu-i fi caftit pe toţi sub Gigi Dej, când cumula vreo zece funcţii importante], îi va fi folosit spre a demonstra că, deh, şi el poseda aptitudini de savant serios, după terminarea studielor, ca şi de precursor al cerceturilor unor Gauger ori Giraud asupra lexicului erotic. Numai că Partidul, luând-o pe o direcţie naţional-comunistă, nu i-a mai dat ocazie să redevină om, l-a pensionat prematur, la şaptezeci şi ceva de ani, expediindu-l să caute cu busola, pe teren transilvan, casa lui Ion al Glanetaşului… în compania unui cârduleţ de şcoleri gălăgioşi.

Acum trece Gavrilă Istrate, asemeni comilitonilor săi Ştefan Giosu; Costache Ciopraga, Leonte, Andriescu, Adăscăliţei, Husar, pe la Universitate, ca şi pe la Facultatea de Litere, însă nu mai ştie de ce ori în ce scop. Singur Maurice Toussaint perseverează, la Louvain, la Moscova sau la Cáceres, în antihermogenismul său de înaltă ţinută guillaumiană.

18

Am să vă expediez exemplarul ce vi-l datorez dintotdeauna: nu ştiu însă când o voi putea face – în orice caz, înainte ca *homo sovieticus redivivus* să acceadă la Golful Piersicii, credeţi-mă, ca să nu zic *avant de mourir*. Oricum, vă pup, la toţi din gaşca hermeneutică, primele trei vertebre + ochiul pineal. Dar ceea ce îmi istorisiţi cu privire la povestea pineală nu mă surprinde câtuşi de puţin. Creangă, dumnealui, pesemne că semăna cam peste tot, ca unul ce se adeverise mai mult ori mai puţin celibatar, şi culegea tot pe unde putea… în calitate de povestaş, de habl*ador amin*titor de acela din romanul lui Mario Vargas Llosa, şi de scriptor cu nivel junimist, uşor anticlerical, totuşi… la mod rabelaisian, neateist. Asta-i cu ochiul pineal din ceafa soacrei cu trei nurori. Originalitatea se adeverează fie un mit tenace, fie de reinventat. Sarmalele însele, purtătoarele unui falacios însă persistent – specific naţional, îs de obârşie turcă, dacă nu mediteraneană. Nevasta lui Lebel, a succesorului lectoral al lui Toussaint, kabilă de origine, îmi gătea odinioară, la întâlnirile petrecăreţe din preajma Pieţei Unirii, *des boulettes de riz habillées de feuilles de chou*, dovadă suplimentară că nu se constituie dumnealor în fel de potol daco-get ori, cum credea nebunaticul Ave Caesar, în minunatele sale *încercări etimologice*, de sorginte şarm… aţă, odată cu hoţii, de stirpe gotică, ce şterpeleau găini, raţe şi plăpumi din ogrăzile gospodarilor Daciei

Felix…

Origo, originis: oare vine vocabulul din *os, orisy* designare a orificiului, fie şi bucal? Ne reaminteşte, de bună seamă, *le tron noir* de unde purcedem, drag lui Jarry, ce-l evocă în *Cântecul descreierării*, şi altor căutători de *black holes*, sefişti au ba. *Prefaţa cinegetică* elaborată de Jean-Paul Goujon şi Magistrul din Cajvana pentru *L'Histoire dune pine*, versiunea hexagonală a capodopului humuleştean, pune ferm punctul pe vocală, deasupra ei şi chiar alături, căci Nică A lui Ştefan Apetrei, vânător pe terenurile conştientului + inconştientului colectiv, se va fi dovedit un vajnic precursor al colhozurilor din mirificele noastre vremuri, când totul îi al tuturor, când propriul se dezapropiază, când proprietatea îi le *vol,* de nu-i *le vi [o] l du même par le même,* cum lasă a se înţelege, într-un serial poliţier propui at de ProTV, cutare căgăbău, anchetat de miliţia ianchee, cu numele de Iliescu, nu-i aşa?

Ba da.

19

Pe la începutul anilor optzeci ai veacului al douăzecilea, în Catedra de Franţuză, ce nu se preschimbase încă în Cloaca de French, ţinu o conferinţă despre anaforă – despre aia gramaticală, nu despre ceea eclezială – poleacul Marek Kesik. De îndată ce o mântui, studenţii fură lăsaţi să plece şi, în grup restrâns compus din profii siguri + lectorii franţuji Mathieu & Réchou, i se cerului polonezului din Lublin s-o frigă normal şi să ne zugrăvească succesele incipiente ale Solidarităţii. Omul, într-adevăr, a fript-o normal, povestindu-ne că securicomuniştii varşovieni nu îs invulnerabilizaţi cu căţei de usturoi, nici nemuritori, şi că o pot lua, jos ori sus, urgent, sub condiţia ca ăilalţi să aibă *cojones,* ca şi o bună complicitate. Eram cu toţii uzi în chiloţi de… uluire. Imediat am criptat episodul catedral aşa [într-o epistolie

către sevilianul Goujon, viitor editor gallimardesc al lui Pierre Louÿs]: L'au*tre jour, on a eu, à l'Institut de Gaulois, la visite d'un sujet ubuesque, spécialiste de Vanaphore. Il nous aura conté pas mal de choses époustouflantes. Chez eux, à la fac, tout le monde's înscrit chez Bougrelas et trăite le Père Ubu de vieux con obsolète. Pourvu que ça dourre!*

A durat ce-a durat năvala lui Bougrelas… până ce Jaruselski starea de asediu a proclamat, iară pe popa Popieluszko l-au asasin atără. Antamând apoi ruşii gorbaciovieni o katastroikă, poleacii comunismul au avort atără şi pe Wałęsa l-au prezidenţiatără. Pe urmă eu, Dom Luca Pizzutti da Casvana, intrând la Hall du Livre din Nancy, dau, în 1992, peste o carte de Marek Kesik, sub titulanţa L'An*aphore şi* cu o introducere în care auctoriul mărturisea că la origina relativă a opuşorului său se găsea o comunicare ţinută, davn*âm-davno, în* Catedra de French a Universităţii iaşiote. Necuvenită cinste pentru o instituţie de învăţământ superior ce-şi va fi ales «liber», în 1990, asemeni celei ubucureştene + constantinesciene, pe fostul secretar partinic, de esenţă gavrilistratiană, ca rector de tranziţie imobilă spre euro-atlantidicul al*ind val de nu?*

Ba cum să nu.

Dar cu titulanţa am probleme mnezice: era *L'Anaphore* sau *La Cataphorel*

20

Ginere I Kurluntritzki strikes back.

Or… statua sa de bronz o voi fi turnat în textul a, de fericită pomenire, Préf*érer n'est pas choisir, st*recurată în Inse*m ţi] nările Magistrului din Cajvana, In*stitutul European, Iaşi, 1992, pp. 129 – 132. O revăz, acum, şi conclud că nemica nu e de retusat la ea, lăsând zburătoarelor de ocazie misia de a o găinăţa periodic şi a-i testa durabilitatea. Altu-i problemul: *Ginerel Kurluntritzki*

strikes back!

El sare de pe postament şi ne şicanează, ca-n vremurile bune, când ne mustra c-avem rapoarte proaste cu Secu, pix ludic şi că nu scriem în limbi streine numai, pentru reviste de specialitate. Unde ne începitează dumnealui? în *Civitas imaginalis*, Litera, 1994, la paginile grăitoare despre Cioran şi stigmatul românesc. Asta e. Nu putea trece falnic peste *Sentimentul românesc al urii de sine*, ivit în 1991, c-ar fi râs şi curcile. Ş-atunci? Alege, la întâmplare, din dialogul respectiv – descriptor al pendulărilor cioraniene între ura iubitoare de Valachia Maior şi iubirea urătoare de Valachia Minor, între naţionalismul exaltat şi antinaţionalismul delirant – un fragment şi îl refute, atribuindu-mi-l mie, instanţei auctorioase, ca gândem osificat. Dar, în textul meu îs două personagii, doi convorbitori ce posedează poziţii neidentice, le confruntă amical şi, în esenţă, tot cioraneştile convulsiuni identitare tematizează, subiacent fiindu-le gândemul piţulian cu privire la eşecul unui apatrid de a se instala în imponderabilitate transetnică, asemeni unui Plutarh, unui Diogene, unui Anacharsis Cloots sau unui Gregor von Rezzori; îl refute şi, în paginile următoare, spune acelaşi lucru + … Multe altele. Nu o fi fost la şcoală în ziua când am predat dialogismul bahtinian? Nu o fi cetit niciun dialog de-al samosaticului Lucian? Ignoră cartea lui Sartre despre «Sfântul Genêt, comediant şi martir» [mai eficientă pentru înţelegerea auto stigmatizării decât cutare socio-psiholog de trei parale]? Mai degrabă credem că, vai, cum a fost aşa rămâne şi sub deghizarea de homo *latrans novus, că*ci hrăneşte în continuare pretenţia Stelian-baboică de a zidi o hermeneutică a românismului, recuperează patriotic pe Decompozitor şi urlă: «Noi», «ţara noastră», în p*atria nostra multaie sylvae sunt, «l*a noi sunt codri verzi de

brad», «cultura noastră», «viteaza noastră armată», ca şi cum ar ţine de paradigma lui Michelet, nu de Şcoala «Analelor», e jude şi parte ca memorandistil, ideolog deci ori, cel mult, istoric de serviciu cu Pascu, Buzatu, Platon şi Agrigoroaie, ca un bun fost membru CC al UTC.

E drept, într-o notă finală, îşi recunoaşte laşitatea de a nu fi acceptat să i se citeze numele, înainte de 1990, în *Agora* lui Dorin Tudoran, însă nu o pomeneşte pe aceea de a fi încetat, la solicitarea soacrei paiuane, şefă de Protocol şi Protoconerii la «M.A.I. Cuza» – Iaşi [ce-i procurase post la Institutul de Istorie şi apartament în blocul de alături, îmbunătăţindu-i relaţia cu organele de pe SeRelrie], să-l mai frecventeze pe Dan Petrescu după ce a primit promisiune de bursă în Germania: ceea ce nu-l împiedică astăzi să reia textul despre Noica sub semnătură proprie; ceea ce nu-l împiedică acum, prin interviuri, să se proclame ortodox, după ce, în deceniul trecut, tratase – pentru magazinul Studenţin *Dialog* – episodul biblic al Genezei ca experiment utopic.

Român de aeroport, halitor insaţiabil de prebende şi subvenţii Soros, Ginerel Kurluntritzki nu mi se mai iveşte, asemeni lui Cioran, de la care a împrumutat subtitlul *Istorie şi utopie*, un ipochimen cu frământări identitare, acum când mi se va fi adus la cunoştinţă că Marian Papahagi însuşi, alt dornic de prosperitate, ar fi nici mai mult nici mai puţin decât nepotul Zoei Dumitrescu Buşulenga. L-aş percepe mai degrabă, cu oleacă de bunăvoinţă, drept un tipic juisor – juiţator chiar – al postmodernităţii, foarte grăsunei, foarte calviţios, foarte confundabil cu socru-i păios şi molcom.

Greşesc oare?

21

REVISTA «R*INTERVAL»:* în ce fel ţi-a determinat viaţa & opurile ea, epoca în care ai gândirostivieţuit?

LUCULLUS PITULUS CASVANAEUS: O voce se suprapune peste a mea, ca a zeului delfic peste a pitonisei, şi mă sileşte să murmur, în limbă vecină, că nu poţi *éviter d'être contemporain d* une foi, d'un système, dune idéologie, d'être, tout court, de son temps. Pour s'en émanciper, îl faudrait avoir la froideur d'un dieu du mépris*... Mi-a cauzat Epoca de Aur, multilaterala, supradezvoltata Vreme Aurie, modificări, fie ele şi esenţiale? Da, da, da. Oui, *oui, oui. Ja, ja, ja. Şi, şi, şi. Îi* datorez, de exemplu, faptul că, dintre gagii răspunzători la prezenta operaţie de chestionare, sunt singurul a cărui singularitate îi că se aseamănă – până în 1990 [dacă nu pun la socoteală placheta, editată la Muizon de William Téry, despre Le c*hasseur de corbeaux]* – cu Joubert, auctor fără operă, eseist fără scrieri involumate şi cu şansa de a rămâne o vreme + încă un sfert de vreme tot aşa. Îi datorez mulţumiri Epocii Colorate nu numai că m-a sprijinit, prin contrare, prin intertextuare, să-mi alcătuiesc sărmana Welt*anschauung, câ*tă este, biata mea morală, câtă iaşte, dar şi pentru că mi-am păstrat, vrând-nevrând, imacularea tipografică, puritatea linotipică, gradul zero al auctorialităţii. Aurului sus-pomenitei Epoci i-a răspuns cu regularitate, mai mult sau mai puţin îmbelşugat, funcţie de politica aprovizionării populaţiilor moldovalahe şi de praxa alimentării scientifice, aurul meu personal. Sunt sibilinic aicea, văz bine, însă nu vă alarmaţi, dau desluşiri hermeneutica acuşica. Faptul că am fost auctor lipsit de operă, eseist lipsit de scrieri involumate, nu înseamnă că nu am augmentat urmele, derridienele trac*es. Şi* nu numai pă pereţi intravaginali sau în orificii bucale boţârlaniene, ce mi se întâmpla să le irumez şi sub Vechiul Regim. Şi altminteri. Cum? Aşa: fără a izbuti să propulsez caselor editoriale opuri vizibile, publicabile, difuzabile, am elaborat zilnic opere complete... în sensul sintagmei

argotice spaniole obras co*mplétas, trimiţâ*nd scatologic la insul prompt în a-şi executa toate nevoile – prin micţiune şi defecaţie simultane. Tot astfel fost-am eu, sub Epoca Aurie, şi un sculptor necompromis, în accepţia locuţiunii galeze ce designează expulsarea productelor superfetatorii ale dezasimilaţiei solide ca mouler u*n bronze. În acce*pţia aceasta, aurul piţulin se va fi opus cu fermitate, cu regularitate, celui ceauşin.

REVISTA «INTERVAL»: Cum priveşti relaţia dintre viaţa şi opera ta?

LUCULLUS PITULUS CASVANAEUS: Aş putea să vă răspund *à brûle-pourpoint,* o privesc eu c-un rece ochi de mort. Dar, băiat fin cum sunt, băiat de chioşc şi de asfalt, nu o voi face. Tocmai vouă să v-o fac, intervaliştilor? Vouă: care nu mi-aţi signalai trimiterea în numărul al doilea al revistei – la *Vânătorul de ciori* – de la pagina 37 la pagina 55, ci numai invers, de crede popolul cetitorul că eu am translatai, postveroluţionar, *Povestea Poveştilor*, şi nu Mariana cu al ei Jean-Paul Goujon, în 1986, la Sevilia, pentru Éditions À l'Écart? Vouă am să vă răspund precipitat, căci nu am multă vreme la dispoziţie, ţeara are nevoie de mine, azi – când se compromite cu acelaşi elan şi economia de piaţă şi instituţia doctoratului şi admiterea în învăţământul academic; azi – când se edifică neabătut o democratură virginală. Vouă am să vă răspund la partea a doua din cvadrupla întrebare. Cvadruplă? Fireşte. Pişicheri, împingeţi anchetaţii să reacţioneze într-un cadru tetralematic subiacent interogaţiei voastre: *1.* Viaţa înrâureşte opera. 2. Opera înrâureşte viaţa. *3.* Fiecare o înrâureşte pe cealaltă simultan, succesiv, succesiv-simultan şi simultan-succesiv. *4.* Nice viaţa nu înrâureşte opera, nice opera nu înrâureşte viaţa.

Dau răspuns numai la lema nr. 2 a preacinstitei

tetraleme precitate. De ce? Deoarece, dacă m-aş da la nr. 1, aş intra în conflict cu Sainte-Beuve, Taine, Lan son şi alţi corifei ai metodului biografic al criticei literare, iar dacă m-aş da la nr. 4, m-aş război cu a lui Proust idee că eul social şi cel poetic sunt paralele şi se ating la infinit. La nr. 3, ar trebui să mă răfuiesc ţigăneşte cu Monsieur-Tout-le-Monde, cu Lenin, cu Al. Tănase şi cu teza muncii creatoare de om, a omului inventician de munci herşculeene. Cum nu a apărut printre exegeţi, nici printre hermeneuţi, o disciplină ce să trateze riguros influenţa personagiilor asupra auctorelui – a lui Ubu asupra lui Jarry, a lui Dionysos şi Iisus asupra lui Nietzsche, a lui Alioşa asupra lui Dostoievski, ori im pactul operei asupra biografiei –, îmi propun să umplu eu această lacună, înscriindu-mă pe circuitul epistemologic *theoria cum praxi*, particular-general, particular de stat şi general-soldat, racordându-mi autobiografemele la teoria literaturii şi, chiar, a literatologiei.

Ce entităţi teratologice, li-teratologice, a intromis în biografia mea Destinul Călăreţ, cum m-a călărit el pă mine, cum am încercat eu să-l dezarsonez ori să trag oarece copite în al nostru *dürftige Zeit*, astea nu am a le băgare în teorie. Îmi refrenez pulsiunea de teoretizare şi debitez două autobiografeme susceptibile de a face vălureţe în orizontul de receptură al publicului revuistic. Fiindcă, nedandy, nu m-am străduit să îmi transform viaţa într-o operă de artă, însă opera mea – aceea invizibilă, aceea nepublicabilă, aceea neştiinţifică – era cât pă ce să facă din mine o dejecţie, un reziduu al socialismului pruritlateral subdezvoltat, un rahat al Marii Poluţii din Octomvrie, în accepţia dată de Vladimir Ilici Katzowski intelectualului fără chipiu. Când?

O dată în 1983, după percheziţiile din 18 mai, ale căror subiecţi au fostără inşi din jurul *Dialogului* şi *Opiniei*

studenţeşti în genul lui Dan Petrescu, Tereza Culianu-Petrescu, Liviu Antonesei, Mihai Dinu Gheorghiu, Dan Alexe, Sorin Antohi, George Pruteanu, Radu Spemeac, Ioan Voicu, Al. Călinescu, al Domniei Mele şi altora ca noi[lxxxiv]. Dan Petrescu şi Sorin Antohi cetiseră largi extrase din romanul-foileton *Brazde peste haturi revisited* în 1982, la o petrecere culturală de la Buzău, la care luau parte Adriana Babeţi, Gheorghe Crăciun, Mariana Marin şi alţi textu' alişti, aşa c-au intrat ca-n brânză în biografiile noastre… şi au început scotocirea. Atunci au irupt gândacul Boţârlan + insectele Poncu şi Chirica în garsoniera mea, iniţiind scotocirea biografemelor şi a sulurilor de hârtie igienică, în căutare de senzaţional şi de manuscrise dăunătoare administraţiei scornimicitoare; atunci a urmat interogatoriul încrucişat de pe SeRelrie, în cadrul căruia am asumat bărbăteşte maternitatea la câteva episoade foiletonice, foarte tonice, erotice şi arctice, precum *Dictotaurul* ori *Ascensiunea lui Iordache Leahu poate fi oprită.* Recurgând la cel Jan soni an metod axat pe convivialitatea vieţii cu opera, boţârlanii au tras concluzii prompte asupra activităţilor mele pedagogice şi, după ce i-au arătat rectorelui barbuin episoadele problematice, i-au cerşut să mă zboare în tenebrele învăţământului secundar sau măcar în cercetare. A rezistat Viorectul cobâlţâirii securitare. *In extremis* şi pentru că l-am ameninţat cu emigrarea.

A doua oară în 1989 – după colocviul despre Descartes, după lectura eseului meu asupra avatarurilor formulei carteziene în prezenţa unui ataşat cultural franţuz, după respingerea lui de către cenzorul universecuritar Ioan Pe uneresc u la *Opinia studenţească* şi epifania în *Agora* tudorană, urmată de entuziastul comentar al lui Virgil Ierunca, pe unde scurte, relativ la rezistenţa intelectuală în Dulcele Târg al Bahluviaşioţilor,

când Oxiurii Morţii au dat ultimatum arhontelui barbuviorectal de învăţământ superior, Ţucalului Andriopauzeze şi Băbuţei uteciste Agrigoroaia.

Astfel voi fi avut şansa, în două reprize, ceva mai târziu, să primesc eticheta excluderii şi a disidenţii, măcar că eu, nevolnicul, am fost şi rămân doar un apolitic activ şi un practician al gândemului răzleţ, un *Privatlächer*, un *Privatdenker* şi un cogitant prilejual, un *Waldgänger* şi un *Gelegenheitsirrumator*, un *râleur d'occasion* şi un *enculeur de mouches du coche*, un an arh impenitent şi un…

Astfel voi fi avut norocul, în două reprize, ca operele-mi, câte n-au fost, să cobâlţâie puternic schelăriile gândirostivieţiuirii piţuane. Înainte, fireşte, ca să se instaleze în *locus mioriticus* Epocile de Argint şi, respectiv, de Bronz.

22

A Cincea şi, poate, ultima Republică: nu se predă mare lucru în şcolile acesteia, în laicele stabilimente ale Dânsei? Pare-se: de vreme ce se înmulţesc şcolile confesionale, «libere» oarecum de tutela statului profan, unde afluează odraslele celor *fric*-oşi, încântaţi că li se vor struni mai bine moştenitorii răzgâiaţi; de vreme ce elevul nu mai răspunde – nu mai e în stare să răspunză – decât la numele de *apprenant,* iar publicaţia metodologică *Le Français dans le monde,* atât de scumpă profilor liceali din exteriorul Hexagoneriei, trâmbiţa cândva urgenţa «de a reabilita profesorul», pe *V enseignant.* Noi credem însă, din spirit de contrazicere, că n-ar fi rău, într-o bună zi, de s-ar reabilita şi *V apprenant,* redându-i-se postura + statutul + demnitatea de alumn-învăţăcel-discipol-emul, chiar de elev, ca să nu mai rimeze dumnealui cu partenerul de pe divan al analistului psi, cu Domnul Analizant. Doar pentru ştudinte, pentru *V étudiant,* nu a rămas nemica de

înfăptuit, lexical grăind. Nemica?

O, nu, nu tocmai: să-l reboteze, prevălăhie, *studiant,* cu nădejdea că postura participială activă de la nivelul semnului lingvistic se va răsftinge şi asupra referentului istorial, aşa de incapace să se mobilizeze contra unui simplu [Liviu] Maior.

De ce nu?

23

Îţi aminteşti tu, *old giddy goat of all seasons,* scena aceea unică în care personagiul jucat de Lee Marvin udă urinai, prin mijlocirea unui*Duel din Pacific,* pe ostaşul nipon încarnat de nemuritorul Toshirō Mifune? O degustaşi odinioară graţie televedeniei moldovaiahe. De altfel, se crede că în Epoca Şogunilor [de ce mă gâdili, James Clavell, la memorie? de ce nu-mi dai pace mnezică? de ce?] iţitu – s-a compisajul ca ultragiul cel mai nesuferit de pe lumea asta sublunară, pe când samuraii ce, eventual, ar fi fost obiectul unei asemenea deriziuni lichide, al unei atari practici negativizante, ei, *sepukku* aveau să-şi aranjeze numaidecât, adicătelea, în idiom curent sau vulgar formulat, *harakiri,* conform codului etician *bushido.* Din ne? fericire, punctul de onoare va fi ajuns, în veacul nostru, la temperatura cea mai joasă, niciun fermoar neizbutind a oculta delincvescenţa aceasta. Doar…

…eroul lui Petronius moraliza energic, în Saty*ricon, un* fal lenevit ce, în loc să năzuie per *aspera ad astra ca* să atingă zenitul ontologic [purtat de instinctul transcendenţei], pleca ruşinat capul şi contempla, încăpăţânat ori jenat, nadirul existenţial. Ar hi mult mai bine în epoca noastră, săi, în loc de a-l certa, lecturăm – închinând, la o adică, pe ficţionala damă de companie a lui Raymond Jean din Citi*toarea, Ed*itura Univers, 1996, tradusă de Muguraş Constantinescu; aia pusă de trei boşorogi libidinoşi să le verbalizeze fragmente picante din

Marchizul de Sade – minunata întâmplare cu ziguneta misterioasă căreia o curtezană louysiană îi va suporta atacul intempestiv, însoţit de abundente aspersii.

23

Ai recepţionat epistola în care îţi naram, cu verva-mi duminicală obişnuită, primirea călduroasă ce o făcusem revistei *Gramma*, de scriitură, vorbitură & cetitură, plachetei poeticeşti *Pybrac*, louysiană de tot, ca şi *Manualului de maniere elegante pentru utilizanţa domnişoarelor de pension?* Acolo îţi mai depănam treaba cu telefonul, *le coup du coup de fii*, *Sânii de gheaţă* şi obţinerea de către succesorul Alterităţii Tale a salve-conductului matrimonial, *comme quoi îl pourra convoler impunément en justes noces.*

Dacă da, fie slăvit Numele lui Allah, singurul despre care putem predica, logic exprimându-ne, că-i *akbar.* Da, da: Allah se adeverează *akbar, babur, je han gir, shah jehan & aurangzeb.* Înţelegi, ahtiatule după miniaturi moguleşti, nu? *Sapientibus paucum.*

24

În privinţa anagramelor şi/sau anafoniilor, clar mi-i acum că Ferdinand de Saussure nu îi singurul care le abordează şi practi că la o aşa de mare adâncime a forării. Wolfson, Brisset, Roussel + Louÿs îmi apar, la tema dată, mai buni – adică mai năstruşnici exegeţi – decât dumnealui. Zi-i asta lui Starobiński şi o să-ţi trântească uşa vespasienei în nas. Şi poate că nu va greşi recurgând la maniere atât de ţopârlăneşti. Paradigma sciendfică se edifică, ea, cu preţul unor excluderi severe. Marginalii, dânşii, nu au decât să aştepte schimbarea de epistemă, tăietura epistemologică, restructurarea paradigmatică, perestroika ideologică ori mai ştiu eu ce. Odată ş-odată fi-vor recuperaţi şi ei la Moara acestei lumi, prin diligenţele Arhontelui Suprem. Apropo: nu te-a vizitat…

…ideea tipăririi unui manual de engleză sub intitulanţa Appr*enons le Britiche avec Pierre Louÿs, Wolfson, Bris*s*et et Raymond Roussel? La* nevoie, ai putea să-l adaptezi tuturor limbilor vii, adăugându-i chiar discuri sau înregistrări magnetice. Obştea s-ar reîntâlni aici şi cu pleşuana limbă a păsărilor, numai să-l alcătuieşti cum scrie la Cart*ea graiului adamic, da*r neuitând idiolectul căutat de Pasolini cu Păsă*rici şi păsăroaie, un*de călugărul franciscan ajunge să ciripească mesagiul Evangheliilor către zburătoarele cerului: să-l ciripească drept limbaj bazial, ca autentic basi*c language.*

25

O idee mă frecventa, concubinând uneori cu mine, acum douăzeci de ani: să redau în valahă postmodernă povestirea lui Jojo Bataille sub transtitulanţa *Tovarăşa Edwarda* şi să-i atribui ca auctori, în locul enigmaticului franţuz, *des vieux chnoques* bolşevicioşi din organizaţia de bază a unor Titus Popovici, Petru Dumitriu, Eugen Barbu, Vasile Băran, Vasile Rebreanu, Alecu Ivan Ghilia, academicieni de faimă merdicalo-mondialo-meridională. Tot atunci, în depoul personal, unde tramvaiul de mine se retrăgea vesperal, înlocuisem, pe geamurile garsoneriei, afişele, afişetele + alte postere dadaiste ori ubucoviniene… cu vitralii postolacheşti. Aşa mi-au ieşitără vorbe în Cartierul Latrin al Nicoliniei, pe Corabia Nebunilor, la Hulubărie. Dar, când aprindeam…

…lumina, Liviu Cangeopol simţea, de peste drum, că mă adunasem acasă şi ţăcănesc – fără vreun rost major? fără vreun ţel maior? – la Olivetti.

26

La maşina Olivetti, la ea, pretextul patafizic al următoarei mele agitaţiuni scripturale se va fi dovedit translaţia, agrementată cu publicare învalahizatoare, la *Secolul 20*, nr. 7 + 8/1977, a epustuflantei poezeme

daliniene *Oui! à la Roumanie*/, ouată, zice-se, prin 1972, în care Musteciosul se adresa *urbi et orbi*, prin intermediul eului său liric, prin el însuşi, ca papistaş, monarhist, latin şi cuţovlah iberic, evocând totodată sacrele texticole trai a ne dar profeţind, în acelaşi timp, re-regalizarea scumpei noastre Spânii din Orientul europendic, «lipsită şi de un *Siglo de Oro* şi de un Quijote al amărăciunilor noastre». Aceeaşi revistă dâmboviţană mai traducea, la data respectivă, conferinţa lui Nenea Salvador despre anusul rinocerontic, asemănător, conform analizei ţ-arano-critice [atât de contestată odinioară într-o scrisoare deschisă ce i-o vor fi adresat, din Iaşii dejieni, Mihai Ursachi şi Dorn Ionescu faimosului zugrav catalan, opunându-i propria lor metodă de contemplare a sexului nud], asemănător creierului freudian. Videni mai fură redactorii publicaţiei ubucureştene! Căci totul era asezonat cu reflecţii daliniene botezate – de revistă, desigur [spre a obnubila pe dulăii securicomunişti ai cenzorialului Dulea] – *Pentru realism în artă.*

Aşadar + deci + prin urmare, catalanul pictural ne mijotă, după cura urmată în stabilimentul geriatrie al Doamnei Aslan [căreia i se vor fi decelat, la vamă, dolari ascunşi în coc: revedeţi degrabă pacepienele *Orizonturi roşii* la paginile cu pricina!], mult înainte de a-l felicita telegramic pe Tovul Ce-au pentru minunatul său oximoron – instituirea sceptrului republican, acest signalator al despotismului minunat, precursor şi al Democratuni Iliesciene Originale –, da, un călduros *Da! României* ne concoctă dumnealui:

Glorioasele gonade ale împăratului nostru Traian sunt desigur, şi mai mult ca sigur, cele mai glorioase din istoria arjei.

ÎN PRIMUL RÂND. Însufleţit de puterea lor, Traian plecă din Italica, aflată la zece kilometri de Sevilia, şi,

trecând prin gara Perpignan, străpunge cilindric Dacia, creând astfel România. Vârtej cilindric al Trofeului de la Adamclisi învelit cu propria-i columnă traiană ridicată la Roma, columnă ce reprezintă prima bandă desenată în relief, care, în loc să falsifice realitatea cu visele şi obiceiurile proprii relelor deprinderi orientale, umple ca un caltaboş, cu carnea crudă a realităţii istorice, intestinul fin al visului imperial, afirmând în mod definitiv suveranitatea topologică şi holografică a civilizaţiei noastre asupra civilizaţiei barbare.

ÎN AL DOILEA RÂND. De aceea Pujols ne învaţă că noi, bărbaţii, avem încărcătura noastră genezică plină de îngeri, fiinţe ce nu există potenţial decât sub formă de energie spirituală pură.

Deci capsulele imperiale, receptacule de viaţă pe care le purta Traian, acumulară într-o sămânţă unică viforul victoriei finale: trofeul îngeresc ridicat la Adamclisi, care sperăm cu toţii să fie recunoscut ca autentic; să recapitulăm şi să înscriem în mâna deschisă a istoriei această linie a gloriei seviliane, care în mod ierarhic are două puncte suverane.

ÎN PRIMUL RÂND. Gara Perpignan, care, în momentul formării Golfului Biscaya, a protejat Europa, obligând deriva continentelor să povoteze spre Polul Nord în jurul peninsulei iberice şi granitice.

ÎN AL DOILEA RÂND. Şi imediat după, unde fu ridicat trofeul glorios al Şcolii Seviliane.

Ceea ce, vulgarizând „înseamnă că Velásquez, cel mai mare suveran al viziunii imperiale, care domni cu privirea sa flegmatică asupra a tot ce Traian cucerise cu armatele sale, n-ar fi putut exista niciodată. Căci chiar dacă Traian s-ar fi născut în Australia, de pildă, propriile-i gonade nu i-ar fi servit la mare lucru, aproape la nimic, cel mult ca să-şi poată exercita suveranitatea limitată

arbitrând câteva clipe un episodic meci de box între paraşutiştii marsupiali şi inconştienţi care sunt cangurii.

Îndepărtaţi-vă, rogu-văf de livida Australie şi lăsaţi-mă să mă întorc la malurile roşii ale primăverii mlaştinilor de la Guadalquivir, ca să dau frâu liber celei mai legitime dintre reveriile mele, aceea-n care mi-l imaginez pe împăratul nostru călare, ucigând mistreţul cu lancea, aşa cum sevilienii o fac până în ziua de azi, şi după cum o arată un basorelief pe care-l am în faţa ochilor.

Acest mistreţ mi-i necesar şi indispensabil, căci acesta – şi nu un cangur – e nobilul animal care-l ucise pe Adonis, rănindu-l la gleznă, şi sângele săuf macul pe care-l vom numi floarea prin excelenţă adonisiană – a sângelui regal spaniol – tiveşte cu stacojiul velăsquezian fluviile gri-argintate ale imperiului de sânge... eu, Velásquez, Picasso şi Traian.

Şi toată această perpetuare genetică numai pentru a dovedi că pe aceste drumuri imperiale de maci ai lui Adonis se deschide calea regală ce mă conduce prin România spre Gala, căci voi descinde din Trofeul de la Adamclisi, prin Delta Dunării, la debarcaderele de sânge ale Mării Negre, în răcoarea căreia mă aşteaptă Gala.

Şi fiindcă structura comunistă poate convieţui cu structura monarhică a sângelui, cu crudă plăcere unei Gala regină barbară vrui să-i devin sclav.

Şi fiindcă sângele patriei este etern şi nemuritor şi fiindcă în aceeaşi arteră regală curge mersul triumfal al lui Traian şi pentru a fi ca el, din nou şi întotdeauna, primul din genul uman, mă proclam Salvador Dalí, monarhist, catolic, apostolic, roman şi român.

Aşadar + deci + prin urmare + de aceea + în consecinţă, conform intuiţiei daliniene din 1972, structura comunistă poate concubina voios cu aceea regalistă a

sângelui român de… Nekulay I ot Scorniceşti, Cioabă al II-lea de Sibiu, Sulică Popescu al III-lea de Constanţa sau Yoni Liescu de Olteniţa? Parcă şi Ţi g*aniada lui* Budai ne şoptea ceva în această direcţie când ne zugrăvea combinaţia nouă între cele trei moduri de kybe*rnein, de* guvernare chivernisitoare: … Că ţi*ganii din toate ştiute! Forme de chiverniseală streine/N-au aşezat vruna, ci din tute/Luând ce-i mai bun şi de folos/Toate cele întoarseră pe dos.*

Adică puseră să nu fie! Stăpânirea lor nici monarhică/Nici orice feliu de aristocraţiel Dar nici cu totul democratecă: /Ci demo-aristo-monarhicească lăă fie şi aşa să se numească.

FRAGMENTE
DINTR-UN
DISCURS
DROMOLOGIC

Now the Lord said unto Abram, Get thee out of thy country, and from thy kindred and from thy father's house, unto the land I will show thee…*

Genesis: XII, 1

În căutarea Europei

Nu vă panicaţi, nu vă panicaţi: nu am de gând să dau răspuns, încă unul, la întrebarea subiacentă sintagmei titulatoare. Pe de altă parte, ea nu este retorică deloc, oricât de subiacentă s-ar ţine, vă rog să mă credeţi pe textul a mea de onoare; pe de altă parte, ambiţul meu îi altul, mai puţin modest: să trec prin ciur hermeneutic un set de chestionări relative la locul, scandalos ori insituabil, al Cajvanei natale în România, al României în Evropa, al Evropei pe mapamond[lxxxv]. Nişte oameni, rurali ori citadini, analfabeţi ori literaţi, s-au interogat despre cestiune – în

glumă, cu anxietate, cu emfază, ce contează? Eu încerc îndată a gâdila *le pourquoi du comment de leur chose.* Însă mă opresc, în această clipă, în loc de a continua s-o frig discursiv, şi vă întreb: vreţi să vă fac raţionamente asupra întrebărilor despre loc… sau să vă debitez poveşti cu tâlc [aşa cum proceda învăţătorul lui Alcibiade şi Platon], feţii moşului?

Vă bănuiesc a îndrăgi istorisirile, drept care mă voi autoinstitui *hablador* Carpaţian, povestaş cu Doctorat în Litere, narator postmodernist, ca să vă depăn câteva acuşica. Toate or să cuprindă întrebări despre situsul celor trei entităţi geografice susmenţionate. Am să vi le ventilez sub condiţia de a vă preface că nu-mi observaţi parşivenia strecurării unui dram de reflexie teoretică printre ele, ca liant, sau chiar în sânul lor cel dalb.

Locul Caj vanei în spaţiul mi-o [secu] ritic pe unde va fi fost? Păi, din fragedă pruncie am luat cunoştinţă cu sentimentul cajvani an al urii de sine şi simţirea căjvănară a în sul ari taţii. Mai târziu voi fi aflat că, etimologic, «izolat» şi «insularizat» tot una sunt.

Cu adevărat era poreclită comuna aceasta, de un reportaj pentru «Scânteia» al unui corespondent sucevez, «Insula» – din cauza necazurilor multiple ce le suscita socialismului atotbiruitor: grad ridicat de neşcolarizare, atitudine refractară la revoluţia tehnico-ştiinţifică, ataşament pentru meseriile şi practicile tradiţionale, superstiţii ortodoxe şi deschidere la neoprotestantism, grai maramureşean în contrast cu voroava bucovinească din jur, peizani sărăciţi de colhozitate, dar hotărâţi să supravieţuiască. Pe nimeni nu mira aici blestemul retroactiv al moşneagului localnic: «Da-o-ar Dumnezeu să fii făcut din *locus casvanaeus* un giumalău pe care să fi păscut giunincile!»

Pe nimeni nu mira aici legenda de întemeiere a

satului, care,*mutatis mutandis*, putea fi şi a Valahiei Mari, ca şi – *why not*? – a Evropei, apendice asiat, sau măcar a Evropei familiarizate cu teroarea istoriei, a Evropei răsăritene, cu est-etica şi inechităţile ei. Or… legenda curge că, la facerea Bucovinei, Pantocratorul ia dintr-o pălărie şi plantează, în «vesela grădină», localităţile, aşezările creştineşti + alte cătune. Câmpulung şi Gura Humorului ajung, astfel, pe malul înverzit al Moldovei, Vatra Dornei, pe malul troienit al Bistriţei învolburate, Cernăuţiul pe Prutul încă nemilos, Suceava lângă Şiretul bogat în lunci şi mori sadoveniene, Arburea pe apa Solcii zburdalnice. La un moment dat, terminând locurile, mai scotoceşte par *acquis de conscience în* clop şi vede cajvana. Unde s-o puie, că se epuizaseră toate siturile? închide ochii, o aruncă în sus, şi cade cajvana ca un zar, ca un joc al hazardului, unde cade dumneaei? într-un loc epuizat, într-un neloc, departe de apă curgătoare, de gară, de munte, de câmpie, de Yahweh, pe un sol nefertil şi puţin, ceea ce va sili oamenii, înainte şi după colectivizarea dejiană, la cărăuşie, la coasă munteană sau regăţeană, la pribegire.

După tifeprivatizarea gospodarilor, în loc să irumpă în comună vreun avenir luminos, treaba s-a nasolit cumplit[lxxxvi]. Astfel, multă vreme se va fi dus Lelea Vironea a lui Bomei la Grigore Gurău să-l chestioneze cotidian [că era omul penticostal, ştia carte şi cetea Biblia] când vin americanii să-i deie pământul înapoi, de-i râdeau şi curcile în organul nazal, aşa cum nu-l înţelegea poate Rubaşov din *Zero şi infinitul* koestlerian, la pandaimos, pe ţăranul dekulakizat ce îi propunea, la promenada rituală, sfâşietoarea propoziţie interogativă: «Domnule tovarăş, or să revină oare vremile lui Saturn, vremile de aur, vremile faine de altă dată, fără bolşevici şi cu ţarini bogate,

vremile noastre?»[lxxxvii]

Poziţia României punea şi ea problemuri şi suscita nedumeriri de soiul: «Dar spaţiul mio-ecMritic pe unde mi se află?»

În *Crima de la Chiralesa,* învăţătorul Apostol, personagiul popii C.V. Gheorghiu, explică moşierului Dracopol că Valahia, cel puţin până la 1877, se adeverea o atopie, un nicăierea: făcea, adicătelea, parte din Imperiul Otoman, pluricontinental, greu situabil şi el, dacă nu insituabil; în interbelic, ştim din comentariile năiste, poseda România suprafaţa Italiei şi ducea politica Bulgariei, a balcanizatei Bulgarii. Apoi satelitul Germaniei şi al Rusiei bolşevizate devenea: rând pe rând. Pe urmă, în spiciuirile Epocii de Aur, întâlnim dubla perspectivă: pentru discursul puturoasei Puteri, naţional-comunist & etnocentrist, zona carpato-dunăreană îi perla planetei, buricul pământului, *umbilicus mundi*, furnalul «celui mai superior socialism», tutelat de *Genius loci carpathicus,* de Danubiul scorniceştean al gândirii, de Tovarăşul N.C. Personal; pentru rostirile anticratice ale opozanţilor, pentru grăirile acratice ale apoliticilor activi, purtătoare ale nemulţumirilor moldovalahiceşti de sine, ţerişoara ajungea *cloaca valachica, Anus mundi,* Ceauschwitz ori Ceauşima.

Scrisoarea celor şase foşti dignitari ai Sinecdoacei Totalitoante îi reproşa Bâlbului scornimicitor că a mutat-o în chiar neagra Africă, iar Anonim Anonimescu i se plângea odată lui Neculai Constantin Munteanu, la Evropa Slobodă, de iminenţa albanizării, de inevitabilitatea etiopizării şi, la final, de inconturnabilitatea nord-coreeanizării plaiului mio-cwrit, returul pe betranul continent iţindu-i-se ca un vis himeric «printre anii trecători». Retur, de altfel, în care Europă veterană? De Est, a coşmarului pansovietic? în

aceea balcanică prin Muntenia, asumând tot ce opţiunea asta implică: libanizare, bordelizare, neofanariotism? în Mitteleuropa, în Europa de Centru, alături de Banat, Ardeal şi Bucovina, cu care se mândresc şi de care caz mare fac Milan Kundera, Guy Scarpetta, François Fejtö, Jacques Le Rider şi Adriana Babeţi? Cunoaştem melodiile. Timişoara = Mica Vienă; Cernăuţiul = Micul Berlin, al lui Paul Celan şi Rose Ausländer mai ales; Blajul = Mica Romă; Tg. Mureş = Mica Budapestă ş.a.m.d. România însă ne apare ca insituabilă geografic: din cauza istoriei sale plurale şi tumultuoase, a cestiunilor teritoriale, dar şi a topografiei + topologiei nelinişitoare[lxxxviii]. E, fireşte, o insulă latină plutitoare într-un ocean slav, aşa cum se află Cajvana ostrov maramureşesc în marea bucovinească? Dar e oare dânsa o adevărată insulă latină? Sau posedă numai un lustru de romanitate [la care aluzionează Decompozitoral din Răşinari în *Mica teorie despre destin*]? Mare treabă nu văz să aibă Moldova, Basarabia sau Muntenia cu Evropa Mijlocie şi valorile ei, cu toate că Eugen Ionescu a luat parte, alături de arhiducele Otto von Habsburg, la colocviul nostologic de la Duino[lxxxix]. Mai rămâne tematizarea României, pe urmele Statelor Unite ale Austriei, ca *melting pot* ne? reuşit, loc de întâlnire a pluralului rasial şi lingvistic şi religios, structură caleidoscopică, iarmaroc al diferenţelor, carnaval postistoric, placă turnantă.

Totuşi nici Evropa prea situabilă nu îi de vreme ce asupra statutului ei geopolitic, actual şi/sau vechi, nu ai *consensus omnium.* Nu-l vom uita prea uşor pe Generalul de Gaulle, curtezan al Moscovei în vederea unui *continuum* europeic de la Atlantic la Urali ce să-l şicaneze pe Uncheşul Sam. Cât priveşte Noua Dreaptă Franceză, ninistă, a lui Alain de Benoist, ea nu-i agrea nici pe muscali, nici pe yankei, profund, într-o carte cu Măiastra

brâncuşiană pe copertă, *la Renaissance de l'Europe*, reînvierea necreştină a străbunului continent. Înainte de ea, are totuşi Heidegger pasagiul din *Introducere la metafizică*, unde Germania îi prinsă ca într-un cleşte de capitalism şi bolşevism, de sovietici şi americani, care, sub unghi filosofic, egali sunt: posedează frenezie tehnologică, le-au fugit zeii şi-s bolnavi de amnezie, de uitarea fiinţei, de *oubli de V être.* Tot p-atunci, în anii treizeci ai veacului al douăzecilea, «Fratele Hitler» şi «Vărul Jünger» se zgâiau, mai degrabă admirativi, la Rusia staliniană, la Rusia galvanizată de planuri cincinale… în lipsa oricărei constituţii: aşa vor fi demarat rivalităţile mimetice dintre Adolf şi Iosif Vissarionovici, înainte ca să fi asertat Paul Morand că, la evropeicii est/zici, simţul ironicului încetează pe malul drept al Nistrului.

Acum… să uităm o ţâră de ale lui Denis de Rougemont proiecte de federalizare a continentului ce cumulează, sub raportul existenţei, douăzeci şi opt de veacuri, să neglijăm cât de cât schizarea intromisă prin Zidul Berlinez ori tentativele de extindere a Occidentului militar + economic spre Răsărit, declanşatoare de reacţii Kremlineze, şi să revenim la ale noastre, căci, îndrăgind voi poveştile, feţii mei, am să vi le racontez pe cele făgăduite mai la deal în loc de mit sau de silogisme riguroase. Au ele tale până la Dumnezeu. Una îi cu nişte unchi iletraţi & rurali, dar cajvanieni de-ai auctorului, alta cu Socratele cloşardizat de pe mal dâmboviţean: amândouă bat la locul nelocalizabil, la nelocul, la atopia căjvănaro-valaho-europească. Ascultaţi-le cu răbdare, că rău nu vă va părea.

Personajele primei întâmplări sunt două ipostaze avunculare: uncheşul partinic Iacob, intrat în pecereu nu pentru a-l intelectualiza şi hominiza, ci pentru ţeluri lucrative, ca să nu hie reţinut de miliţie în noua

agricultură, ca să se poată deplasa liber prin regiune spre a face negustorie cu sămânţă de trifoi ori lucernă, cu pălării de la Arad şi Timişoara, sau spre a izbuti să fabrice nestingherit şi neamendabil samahoancă în timpul prohibiţiei colectiviste[xc] + uncheşul, mai jun şi mai analfabet, Vasile, însă respectuos cu fratele mai mare, *sujet supposé savoir* [fiindcă participa la şedinţele tovărăşeşti, unde se drămuia misterul socialist, laminat de o ştiinţă indescriptibilă de tip superior]. Între ei tronam eu, student în anul I, venit în vizită ca să ascult, la radioul uncheşial, emisiunea *în special English* a Vocii Americii, Curopa Slobodă ori Deutsche Welle; ei grăi au de preţul la grăunţe în târg la Arbore, eu stam cu urechea lipită de aparat[xci].

La un moment hărăzit, prinde avunculul mai jun din zbor vocabulul «Europa» şi-l întreabă pe întâiul *sujet supposé savoir*, pe fratele său – şi unchiul meu – partinic: «Iacobe, unde-i Oropa? în America?»

Atotştiutor şi, totodată, şocat, răspunde acela: «Nu, mă Vasâle, Ioropa-i în Asia, mă; nu grăi prostii, că te-aude nepotul nostru.»

Desigur că logosul – acela violent, heraclitic – vorbea prin ei; fireşte că erau amândoi conducte, paiplainuri, ale logosului violent şi neioanic. Dar uncheşul mai iletrat nu părea convins. Evropa i se iţea lui ca numele unei chestii atât de extraordinare ce nu-şi putea avea situ sul decât pe nexul pământ al făgăduinţei cu numele lui Amerigo Vespucci, unde emigraseră înainte de primul rezbel mundi al mulţi apropiaţi de-ai să-i şi-a amintit atunci brusc de mine, de faptul că-s la şcoli înalte, deci *sujet supposé savoir*, şi m-a designat ca arbitru: «Lucă, unde-i Oropa? în Asia ori în America? Ai habar?»

Cum un răspuns tranşant ar fi supărat pe unul din ei şi nu ar fi corespuns nici concepţiei mele despre

insituabilitatea evropeiască, despre Valachia Minor, cajvană a unui continent indefinibil, despre cele două ispite occidentale care-s trei

[sovietizarea, americanizarea + japonizarea], am îngăimat ceva la repezeală, anume: că-s netare la geografie, că am uitat, că am să le spun data următoare, după ce mă voi fi uitat într-un manual. Total dezamăgiţi de răspuns, s-au reconciliat pă chelea subsemnatului. Astfel: «Pe vremea noastră se mai preda câte unele în şcolile putredului regim burghezo-moşiliesc. Azi, în şcolile multilateral dezvoltate, vă zice numai prostii, că nu există Dumnezeu, că există doar Sfânta Treime: Partidul – Ilicescu – România, şi alte parascovenii.»

Istorisirea secundă îmbrăţişează profeţia – întâmplătoare? – a lui Nenea Petrache Ţuţea faţă cu o personalitate sovietică, în trecere prin Ubucarest şi dornică să vază tip autentic de om moldovalah, şi nu flocar al limbii de lemn. Huniunea Scriutorilor face apel disperat la Marcel Petrişor şi Aurel Dragoş Munteanu. Dânşii izbesc deştul de tâmplă: *H ab emus papam; nous tenons notre homme; îl fera bien notre affaire.*

Şi îl duc pe moscoveţ la Socratele de extremă dreaptă, dirigent, sub Mareşal, al economiei de război, ajuns, după ani îndelungi de temniţă, dispensator de *savoir* oral în crâşmele cetăţii dâmboviţane. Marcel şi Aurel o singură teamă au: să nu se apuce Betranul a pedala pe una din temele lui naţionaliste favorite, să nu înceapă a-i înşira oaspetelui despre babele ce trebuie să mulgă vacile cu coif metalizat pe ţeastă, despre Carp am înţesaţi cu rachete, toate îndreptate împotriva lui Ivan Ivanovici Ivanov. Nu a fost cazul. Nenea Petrache, încrăvăţit + afabil + curtenitor, a vorovit de unele şi de altele, s-a oprit la Kant şi triumful aparenţei, a stăruit asupra respectului

baudelairian pentru Joseph de Maistre, s-a ocupat de nulitatea ştiinţifică a sociologiei faţă cu rigoarea dreptului natural, apoi, deodată, şi-a felicitat interlocutorul: «Voi, ruşii, sunteţi cruciaţii moderni; voi, cavalerii celei de A Treia Rome. Datorită vouă, Evropa se va reface în curând, şi nu doar de la Atlantic la Urali, ci până la Vladivostok.»

A rămas moscovitul lampă. Nu mai întâlnise asemenea gagiu nici la Petrograd, nici la New York, nici la Paris, nici la Hiroşima, nici la Nagasaki. Însă, după plecarea mosafirului est/zic, se întoarce Socratele din Cetatea lui Bucur spre cei doi învăţăcei ai săi şi le gavareşte: «V-am dat niscai emoţii, hai? Credeaţi că îndrept rachetele către Ivan Ivanovici Ivanov şi militarizez cumetrele din cătunele montane? Aflaţi că băiatul nu-şi face prietenii de rahat. Nu vă aşteptaţi s-o întorc precum la Ploieşti, nu-i aşa? Aţi uitat, iubiţilor, că am *plusieurs cordes à mon arc*!»

Tot Sibila de la Cumae vorovea şi pre limba Socraticului Ţuţean. Căci *perestroika*, *pornostroikat* Gorbi, *katastroikaf* Elţîn, Casa Comună a Europei, implozia Uniunii Republicilor Suverane Sovietice, ieşirea bălţilor de sub obroc, zavera cecenilor, îmbogăţirea siberienilor, clovneriile jirinovskiene… nu-s tot atâtea semne că prorocirea Dâmboviţanului înhumat în ţintirimul din Boteni e p[xcii]e cale de împlinire? Chiar dacă se vor fi ars etapele; chiar dacă se va fi sărit peste faza de ocupaţie căzăcească a Vestului, urmată de lupta de eliberare a popoarelor occidentoase de sub ciubota leninistă, cu şansă dată şi balcanicilor de a dovedi că nu posedează natură de servi şi se pot insurge întru slobozie, după îndemnurile lui Slobozan & Romândor din Ţiga*niada.*

Mai greu ne e cu Tovarăşul Nekulay I Elicopterescu. El… ce ne-ar fi gângurit de l-am fi chestionat asupra

amplasamentului evropic? Dacă îi drept că şi post *coitum* – iertare: post *mortem* – emite mesagii, din eternitatea superioară, tot prin gura kagemushei Ioan T. Morar, s-ar putea să nu ne fie cu totul strein punctul său de vedere: «Am vizitat Oropa de mai multe ori, şi Anglia, şi Spania, şi Balta Brăilei, şi Oropa, şi Anglia, şi pot să vă spun, tovarăşi, că Acropolele sunt… o ruină!»

Ignorăm însă concepţia Tovarăşei Hélène Scornicesco despre *locus europaeus.* Îl identifica ea oare cu gara din Găeşti, unde îşi începuse vijelioasa carieră revoluţionară meşterind pipe şi/sau vânzând bomboane agricole la soldaţi? *Ignoramus, ignorabimus* multă vreme, că încâlcite vor mai fi fost căile danubienelor *mujeres de los dictadores*: Magda Lupescu, Maria Antonescu, Leana Ce-au, tipese cu trecut dubios, voinţă fermă de manipulare a tovarăşilor lectali şi discurs dromologic destul de consistent *Evita volveré.* Pesemne, în istoria universală [măcar sub formă de film având drept protagonistă pe Madonna], ca *Wegweiserin,* indicatrice de potecă, descâlcitoare de hăţişuri istoriale, stimulatoare la marş către Atlanticul de Nord, sporitoare a productivităţii anecdotice, exhibatoare alegorică a veritabilelor *cunnus & culus Europae.* Aviz cineaştilor dadanubieni amatori de vieţi romanţate sau pomocraţie.

Escapada cu părintele Calciu şi cu Marcel Petrişor

Cred că nu mă înşăl prea mult dacă zic orwelliana toamnă a anului 1984, căci tocmai recitisem opul în Doi Mai, spre finiş de august, întru a britului Eric Blair cinstire. Octombrie, noiembrie, nu sau prea binef în vreun jurnal n-am notat: învăţasem, chipurile, ceva minte la Percheziţia şi Ancheta din 18 mai 1983. Nici nu pretind, ca Liviu Antonesei în Jurnalul anilor ciumei, *a fi lecturat, înainte de 1989, o carte steinhardtiană ce, adevăraturi,*

*propune trei tipuri de rezistenţă la limbricizarea totalitoantă, însă… este editată abia în 1991 şi-i utilă doar ălora de-şi pierd vremea cu interogaţii de genul «Cum ar fi voluat viaţa-mi dacă, sub Gen*ius Loci Carpathicus, pore*clit şi Nenea Ce-au, eram un pic mai nepoltron?»…*

Aşternusem pe un caiet că am primit cadou *Schimbarea la faţă a României.* Două zile m-au pisat să zâc de la cine. A trebuit să dau declaraţie peste declaraţie tovului colon Rotaru, binecunoscutului beţivan de la Casa Universecuritarilor şi Comisart, că mi-a paraşutat-o însuşi Iehova în curte, aşa cum obişnuia el să-i fericească pe Martorii Săi – şi pe alţi neoprotestanţi – cu Biblii, şi nu Emil Cioran, necum camarazii Horia Sima, Petre Vălimăreanu sau Papanace. Nu m-a lăsat să plec până nu am făgăduit să-i vând pontul peste zece ani. Aşa că i-am suflat numele donatorului, numele lui Ion Condrea, la data promisă, dar alcoholicul păduche nu s-a prezentat la întâlnire, nici nu crez că-mi va fi conspectat textulele vituperante.

„Am petrecut atunci o săptămână la Bucureşti, la documentare, ba la Biblioteca Academiei, ba la ceea a franţujilor, ba cetind – prin camera de oaspeţi a prietenului Marcel Petrişor – Aventurile bravului soldat Ivan Cionkin, Fidelul Ruslan, *sau* Povestirile de la Kolîma? *Ce anume, nu reuşesc a situa. Deoarece, aşa cum zisei, după 1983 am încetat să aştern pe catastif apropiat: decât poate sibilinic, în pagini aiurite, pe foi dispersate. Fapt e că a venit veloce uichendul şi, sătul de lecturi complementare ori diagonale, m-a prins ispita să-l vizitez pe Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa, proaspăt reieşit din beciurile de la Aiud, după inombrabile intervenţii ale unor lideri apuseni pe lângă Limbricul Suprem. Aflasem, de ani de zile, despre dumnealui de la Marcel, ce-i fusese camarad de pârnaie în periodul obsedant de stalinian…*

Îl întrebam des pe Marcel… nu despre rezistenţa lor interioară în interior, firească la nişte deţinuţi politiceşti, ci despre nimicurile cotidianului, bunăoară dacă eterna coprezenţă înăuntru nu-i împingea la aced*ia, la taedium vitae şi* certuri pentru bagatele. Mi-a citat amicul meu două disputaţii de acest soi [recuperate, acum câţiva ani, în Secr*etul Fortului 13, la* Editura Timpul]: una cu privire la funcţionarea maşinii de tuns, alta relativă la structura funicularului, amândouă vizând obiecte din exterior, neaccesibile percepţiei lor de moment. Susţineau teze diametral opuse în ce le priveşte. S-au supărat foc unul pe celă

lalt şi nu şi-au vorbit vreo două săptămâni. Omul îi incapace de a fi complet rău. Prin urmare s-au împăcat şi reîmpăcal înţelegem, dară, mai ghini pesimismul unui Stendhal şi refuzul lui Camus de a-l lectura pe Céline. Pricepem şi de ce, la penitenciarul din Craiova, gardienii se văzură nevoiţi a-i plasa în celule separate pe fanii concepţiei că… nu gâsca, ci gânsacul se ocupă primăvara cu travaliul de clocire a ouălor dogmatice… şi, respectiv, pe părtizăneii teoriei că, în sezon vemal, nu gâscanii, ci femelele dumnealor au a se îndeletnici cu operaţia clocitoare. Infernul, fie el şi bolşevist, nu este lipsit de elemente carnavaleşti – ne asigurau altă dată Magistrul Ursachi ot Ţicău şi Zahei Or*bul al lui* Vasile Voiculescu.

…Ştiam că relaţiile lor continuau solid. Viaţa şi opera clericului ortodox, părăsit de superiorii săi hieratici, securişti însutanizaţi ori felatori ai satanocraţilor cu vizaj umanf le ştiam binişor şi le respectam eu, educatul, de nişte penticostali amărâţi. Mă amuzau şi incidentele, conflictele, controversele-i policrome & permanente cu omni [im] potenţii Păduchi ai Neantului…

Marcel invită telefonic pe vechiul său camarad de temniţă, caterisit, şomer al Domnului, la Ocişor, în Ţara Zarandului, întru cules de barabule. Conversaţia e însă auscultată de către auzitorii de serviciu ai Catedrei lui Tudorel Postelnicu. Instituţia îi pusă pe economii de benzină, Părintele ni-i convocat, sub un pretext futil, pentru a doua zi la Gâhsacii Dracului, iar excursia se ratează. Marcel va culege singur barabule. Ba le va şi pune în groapă. De cutare Crăciun e pohtit din nou Ghiţă Calciu la Zarand. De data asta netelefonic, *de bouche à oreille.* Iau trenul pe şest. Se află cu ei şi Bobiţă, un licean alumn al lui Marcel, adolescent de nădejde. Îşi iau în primire cuşetele. Forfotă pe culoar. Vecinii din faţă şi din spate îşi iau tălpăşiţa. În paturile acestora se strecoară boţârlanii *aux groins monumentaux.* Autogara din Brad. Coadă la bilete, miros de mititei şi urină transilvană. Popa se duce la maşina cu filatori şi îi roagă pe agenţii belzebuboşi să-l transporteze ei înşişi, explicându-le timpul pierdut în faţa ghişeului codoş. Ei se prefac a nu-l cunoaşte. Oleacă mai târziu, în autobuzele statale, ululează uluiţi şoferii: «Tii, da’ frumos alai mai avem astăzi!» La Ocişor, Părinţelul binecuvântează în biserică. Imediat îi luat în şuturi parohul. O maşină cu doi bărzăuni staţionează zi şi noapte între halta satului şi uliţa marcelină. Soseşte, pe întuneric, un penticostal, să-l vază pe clericul disident; soseşte şi îl avertizează că n-a trecut pe la Irod şi că, prin urmare, poate avea încredere în el. Bobiţă, el, vrea aventură; exige fentarea pazei rele; se duce, tot noaptea, prin livadă, înfăşurat într-un cearşaf… şi-i aude sforăind pe godacii de serviciu. O şterg prin spatele haltei, sar în trenul de Arad, Calciu nu-i primit la episcopul Bihorului, prinde un ţug de retur şi o taie către Bucale. Întorşi la Ocişor, dimineaţa, Bobiţă & Marcel îs ridicaţi, duşi la Brad şi anchetaţi o zi întreagă de pretorienii Bâlbului din Scorniceşti, carele

merita să-i bagi în cur trei peşti. Sunt interogaţi separat. Bobiţă dă iute duma din el. Marcel, bătrân pişicher, lasă a se înţelege că ignoră unde a tulit-o eclesiasticul său fârtate: «Poate a tuns-o la sârbo-croaţi. Cine ştie?» Din exterior se aud zbiarăte: «Imbecililor! V-am dat Ness, Kent, Johnnie Walker, în timp ce popolul cu întreaga clasă muncitoare beau apă chioară şi fumează Mărăşeşti, dar nu furăţi în stare a păzi un drac de popă! Unde-i popa? Nu e popa! Ce-i spun eu ministrului, dobitocilor? Mă beleşte ministrul, labagiilor!» Seara de tot, ajunge slujitorul – fără slujbă – al Domnului în Capitală, unde îi reperat de cine trebuie. Marcel şi Bobiţă îs lăsaţi la vatră, la vatra strămoşească. «Le-ai zis, Bobiţă, cum stă treaba?» «Am dat duma din mine, Marcele; nu-s obişnuit să mint.» «Întâia ta gafă de disident, Bobiţă: Tătânelui Minciunii vruşi tu dzâce adevărul?» – aşa îl va fi blagoslovit ăl mare peă l mic.

*...«Vrei să-l cunosci?» m-a întrebat Marcel. «Da, vreau să-l întâlnesc pe Părintele Calciu», am murmurat eu. «Bine», a conchis mai vârstnicul meu amic. Şi ne-am dus amândoi în cartierul popesc. M-a lăsat cumva la Cezar Ivănescu? Nu. Cezar nu era acasă. M-a depus la un flocar, la unul Suciu de la <râuceafărul», care şpriţuia cu elenistul Florea Fugaru, cel convertit la ţiganologie, şi înjura Europa Slobodă. Ţiganologul, în schimb, se lăuda că nu are decât cu mâna un signal a face, şi... Cicerone Poghirc părăseşte Bochumul untului pentru revenire pe Dâmboviţa pueri? culturii. Mie nu-mi reproşau ca provincial decât că, spre osebire de Trăienel Diaconescu, spre osebire de latinistul bahluvian, sunt irespectuos cu oamenii de cultură ai Capitalei, altminteri aş fi ieşit la interval măcar cu o damigeană de «tu*lb*urel». În t*imp ce-mi puneam cenuşe în cap, se întoarce prietenul marcelin cu vestea că Sfinţia Sa urma să vină a doua zi, duminicală, pe la el. În cel mai dur secret. A doua zi va fi apărut, într-*

*adevăr, aşa cum nu-l imaginam: agil, bărbos, vioi ca prâsnelul. Arăta cu cinşpe ani mai jun. Puşcăria conservă, nu? îl întovărăşea presvitera. Fusese tocmai caterisit de mai marii săi ecleziali, «Secu Ÿistii Sutanaţi», cum îi va boteza mai târziu Liviu Cangeopol în prima versiune a interviului său din 1988 pentru ziarul Lib*ération. Veni*seră cu tramul. Nu zăriseră Jigodii ale Morţii la curul lor. Punem la cale escapada, în maşina petrişoriană, în rabla mare elină. Ni se adaugă şi Dana Konya-Negruzzi-Petrişor, nevasta amicului meu, ultima descendentă a prozatorului ce ouă, în veacul trecut, nuvela Ale*xandru Lăpuşneanu. Ieşi*m de la Marcel, di*n *Intrarea Ştirbey Vodă: nemica; ieşim din Bucale: nemica. Survine pana. Ne oprim ca să instalăm roata de rezervă. Atunci îi gineşte presvitera…*

Avea ochiul exersat, sireaca. În perioada ultimei detenţii – de cinci ani – a soţului clericesc, de varii ori se oprise brusc şi-l apostrofase pe urmăritorul galonat: «Parazit social! Iei 15.000 de lei pe lună ca să te ţii de fundul omului şi al cetăţeanului. Ruşine! Huo!» Lumea se aduna indignată: «Ce se întâmplă, Doamnă? De ce se leagă de dumneavoastră?» «Iaca, un nemernie. A vrut pesemne să-mi fure poşeta.» Şi limbricul se roia spăimit. Golanul o lua la goană. Labagiul înstelat o lua la labă. Altă dată, urmărită presviteră se hotărăşte a-şi urmări urmăritorul, a-şi teroriza teroristul. Acesta face cale întoarsă, o ia la… fugă. Preoteasa după el. Urmăritorul urmărit se repliază în holul unui blocoteţ. De acolo o ameninţă aproape ca în apelurile telefonice din zilele noastre, comandate de Măgăreanul Astaloşiu, executate de diverşi căpitani solari: «Te prindem noi în parc singură, într-o bună zi, şi îţi sucim gâtul, neobrăzato!»

…«Iată-i! strigă ea. Mânca-i-ar focul gheenei! Roade-i-ar viermii cei neadormiţi!» Ne şi depăşesc. Se opresc la o sută de metri. Simulează că meşteresc şi dumnealor la

tărăboanţă. Pornim cu toţii pe traseul Cetatea lui Bucur-Valea Prahovei-Târgovişte-Bucale. Pe drum recită popa rugăciuni, narează despre flăcău-i din armată, scutit de lecţia politică, ne ventilează obligaţia la exil, expune episoade din cele două gândirostivieţuiri temniceresti, rezumă intermeţoul profesoral, când seminariştii îl conduceau până în pragul casei de drag ce le era. Comentăm apoi. Comentăm apoi cele şapte predici îndreptate contra demoliţiilor de besearici şi a subdezvoltării plurilaterale…

Marcel îi destăinuie Părintelui, cu acest prilej, ce a sporovăit socraticul Petre Ţuţea despre cele şapte predici antitotalitare, şi anume: că or să hie tot atât de slăvite pentru istoria neamului valah ca *Didahiile* lui Antim Ivireanul. Vor apărea, e drept, la Paris, în *Le Messager orthodoxe*, reluându-le sub chip de carte, mai târziu, Editura Anastasia. Au o frumuseţe aparte predicile în cestiune. Ea va supravieţui curajului ce le-a subîntins.

…Ne oprim între Valea Prahovei şi Târgovişte, pe un tăpşan, la ieşirea din pantă, ceea ce obliga Larvele Nimicului să reculeze cam cu o sută de metri după cotitură. Picnic decidem. Îngenunchem pentru frângerea pâinii. Popa se roagă ostentativ. «Să vază că nu ne temem de ei! Mântuitorul e cu noi!» ne îmbărbătează el. Marcel îl temperează: «Ghiţă, nu-i provoca; vai de cozonacul lor!» După masă, ne răspândim prin pădure în căutare de ciuperci. Părintele şi cu mine coborâm pe un pârâuleţ până în dreptul unui hăţiş… prin care în voaiorizăm pe gagiii urmăririi. Aceştia se plictisesc de moarte. Ne continuăm drumul cu vehiculul. Dăm în Târgovişte. Vizităm ctitorii voivodate. Privim din turn istoric la Păduchii-cu-Pardesiu-de-Piele. Aceştia se învârtesc în jurul caşcarabetei marceline. Preotul se roagă, damele se indignă, prietenul meu le consolează: «Nu fiţi fraiere; dacă

mai rămânem o dată în pană, ei ne-or fi salvare. Wo aber Gefahr ist/wächst das Rettende auch. De m*ai rămânem în pană, mă duc la dumnealor, cu tupeu, după roata de rezervă. Interes avea-vor să ne-o deie, ca să nu înnopteze p-acilea şi să hie deseară în Capitală, la nevestele lor rele de muscă.» Vizităm şi centrul urbic. Popa intră cu damezele în sfântul lăcaş modern, la un fost elev seminarial. Se pupă ei. Mieros, parohul se iveşte şi el. Îi dă a înţelege Părintelui Calciu că l-a pomenit în rugi cât a fost la pandaimos. Estimp ne întoarcem, Marcel şi cu mine, de la un amic târgovişteanu... negăsit acasă. Cădem, prin spatele besearicii moderne, pe doi Lăţei ai Nihilului cu geci pieloase: aşteptau ieşirea proscrisului din Templul Domnului. Nici nu s-au sinchisit de noi. Am mai dat o tură pân' zonă, ne-am holbat la jamul tărăboanţei filatoare, dar s-a făcut vizitiul ei, muscalul scopit, că nu ne vede şi moţăie. Ieşind Părinţelul cu doamnele din Casa Domnului, ne reîmbarcăm şi... ţuşti la vale, spre Bucale, unde vinul amărăciunii şi ţuica tristeţii se beau în oale. Intrăm în cartierul Sfinţiei Sale. Tărăboanţa gonococilor se evaporează. Ne luăm la revedere. Caterisitul îmi reiterează invitaţia de a-l vizita acasă. N-a avut însă timpul răbdare. Nu i s-a dat timp timpului. După o serie de peripeţii hiperdramatice, cu care ne-au ţinut la curent mediile occidentale, Sfinţia Sa a fost ejectată în SUA...*

Dorin Tudoran intră în blocul popesc şi îi salutat nominal de miliţiotul de la intrare. Ambasadorul yankeu, cel ce-şi va da demisia în semn de protest faţă de politica preşedintelui Reagan faţă cu România ceauşie, se iveşte personal în faţa uşii buclucaşe, unde doi uniformizaţi jucau table 24 de ceasuri din 24, să ia textul pentru Radio Free Europe, elaborat de Părinţel sub o măsuţă, la luminare, cu pătura pe cap. El însă, ambasadorul, n-are drept la salut miliţiotesc. Nici măcar la ieşirea din bloc.

„Acolo, s-a întâlnit cu George Bush, a militat, a predicat, locului nicicând n-a stat. După aia, după lăsarea cuplului popal la cartierul său, ne-am întors către căşile noastre. Nu direct. Am mai trecut pe la Bobiţă şi pe la Ancuţa, o proafă de greacă veche, unde ne-am întreţinut despre Mihai Nasta şi un elenist beţiv, reciclat pe Ţiganiada, *pe care Trăienel Diaconescu îl măguleşte cu damigene vinoase ori de câte ori vine cu treburi la Bucureşti, căci îi respectuoas cu foştii săi magiştri „chiar cufundaţi în Budai-Deleanu…*

Republica platonică, în versiunea ei dadanubiană postmodernă, nu întâmplător e nedesluşibilă fără conţinutul capodoperei budaico-delene, fără prima parte a *Scrisorii III*, fără limba turnată în bronz de Nenea Nelu Caragiale. În lipsa acestor preţioase auxilii, mare lucru nu pricepi dintr-o dezbatere parlamentoasă & televizată şi te rătăceşti în ultima foiţă iliesciană a giudeţului Vaslui ca într-o selvă obscură. E mereu vie *Ţiganiada*, camarazi; mereu ne ţine loc de paradigmă; cu ea Valachia Minor îşi scade din enigmă. Păcat că Institutul European din Jaşi, prin noua sa colecţie «Opera Magna», nu a luat-o încă la refec, relansând-o bunăoară cu o introducere de Pleşu, Patapievici, Paul Goma ori L.P. Ar fi ieşit ceva straşnic!

…Părinte Calciu, roagă-te Preacuratei, când vei parcurge introducţia mea la opul lui Marcel despre Gogol, nu[xciii] *numai pentru minerii ce, în 1990, asmuţiţi de Voican Clitorescu, îţi luară numele la sudalme; roagă-te şi pentru un păcătos de homo* pataphysicus ex Casvana ventus, aşa *cum ai făcut în 1987, la Sorbona, unde, întâlnindu-te cu Dan Petrescu şi Ioan Petru Culianu, ţi se va fi reamintit escapada cu Dana, Marcel, presvitera şi indignul de mine. Le-ai dat, lui Dan şi Néné, binecuvântarea de neuitat, pomenindu-i în rugi fierbinţi după aceea. Eu, la rândul meu, oi pomeni, la încheierea textulei prezente, câteva din*

*contribuţiile bibliografice ale deţinutului politic, filosofului şi romancierului Petrişor ot Ocişor: prefaţa la propria-i traducere din Bau*delaire«/ lui *Sartre Jean-Paul, transpunerea din Dat*a Tutashia, proz*ă a prinţului gruzin Ciabua, predoslovia la Rom*anţa samovarului, anto*logie de umor rusesc, romanele istorice Măr*easa şi C*ri*şan, Vitraliile, tomu*rile din Sec*retul Fortului 13, Curentele estetice contemporane, răsă*rite în colecţia «Studii» a Editurii Univers, monografia despre La Rochefoucauld din colecţia «Contemporanul nostru» a Editurii Albatros, impresiile de peregrin în Coreea de Nord, China, Mongolia şi Siberia. Da, fratele de cruce mezin al lui Nenea Petrache Ţuţea îi viu, pulsional şi călător. Anglia, Francia, Canada, California, ele, du*pă *1989, nu-i mai sunt etranjere. Va fi testat chiar sentimentul sud-american al fiinţei… româneşti. Când, la o survolare în elicopter a pădurilor amazoniene, ca oaspe al nostalgicului exportator de cahfele cu numele de Procopiu, înregistrează bucuros că brazilienii exprimă aproape cu aceleaşi foneme gândemul că «nu se moare de foame cu o carafă de vin». De fapt, dacă ai pe Marcel alături poţi clama, ca la Waterloo, că «Garda moare… dar nu se predă noilor securicomunişti», că ea perseverează numai, în ciuda multiplelor dezbinări ale ultimilor ei mohicani.*

Pelerinajul la Rohia

Nu m-am preumblat numai cu Părintele Calciu şi Marcel Petrişor: voi fi fost în hagialâc până la îndepărtata Rohie.

Cum s-a întâmplat? Când s-a întâmplat?

Pe la mijlocul lui august 1987… [Tare-aş mai spune 2007, ca să nu aibă prezentul textuşor iz de sertar ori aerul că raportează, aşa cum îi moda literară acum, vitejii săvârşite sub Vechiul Rejim.] Pe la mijlocul lui august 1987, ne-am reîntâlnit aşadar la Vama Veche, am plăjuit

fără costum de baie, am înotat încolo şi încoace, am înnoptat pe digul din Doi Mai şi am pus la cale o vâjâială până la Rohia. Având Costăchel treburi cu definitivatul, ne-am debarasat rapid de el: l-am expediat la Focşani cu primul tren. Câteva zile celibatare le-am mai petrecut în erudita companie a lui Petru Creţia, flancat, distinsul meteorolog, de o junǎ discipolă întru elenism şi pesimism, abilă comentatoare la Fedo*n, da*r inexpertă în craw*l şi* bras*s. Ne* întreţinea dumnealui despre iminenţa ieşirii pe piaţă a Epis*tolarului şi* despre lungile misive încrucişate de Gabriel Liiceanu cu Ion Ianoşi, girantul ideologic al lucrării. Or[xciv]tacul meu de pelerinaj, Liviu Cotrău, îl întreţinea, la rândul său, despre ediţia sa din Poe, al cărei prim tom urma să apară la Univers.

Eram instalaţi în camping nudist, adică detextilizat, şi trăgeam cu ochi dezabuzat de heterosexual! la bronzurile feminine din jur: *comme li se doit*, *comme li se doit…*

Am descins, în jurul sărbătorii naţionale a Epocii de Aur, după un epuizant drum de şaisprezece ore cu ţugui, în oraşul de pe Someş, unde însă nu am făcut mulţi pureci. Imediat am întins-o către Salonta, la instanţa maternă a prietenului meu poesc, înarmaţi cu opuri tari pentru lecturi estivale fundamentale, cu *Arta romanului* de Milan Kundera, *Zoharul*, *Kabbala şi simbolistica sa, Maşina numită literatură*, *Penisul şi demoralizarea*

Occidentului. O săptămână întreagă vom fi boierit în orăşelul câmpiei bihorene. Nutriţi eram *grozav.* Nu aveam probleme: seara ieşeam în vizite, ziua ceteam la umbra pomului ori sporovăiam despre Ady Endre sau doctrina reformaţilor maghiari, când nu răsfoiam o istorie dactilografiată a fotbalului salontan, concepută chiar de paternelul prietenului meu.

Am redescins la Cluj, unde l-am vizitat pe Mircea Zaciu, carele ne aştepta împreună cu Marian Papahagi. Acesta din urmă ne împrumuta exemplarul său din *Epistolar* – primit cu grăbire de la Ion Ianoşi pentru o primă receptură profesionistă, căci *lira bien qui lira le premier* [nu-i aşa?] –, ne desfătarăm cu el şi chiar uimirăm pe împrumutător cu sugestia că Marin Teofil era probabil Tarangul, expatriatul din Pantruche. Ne mai hlizirăm în legătură cu farsa montată de Damaschin şi conceptul, cu totul nou, de poezie persană. În toată povestea asta, Vartic se trezea fotbalist, apoi preşedinte de club şi comanditar al unui imn pentru respectiva echipă clujană din divizia B. Canularul va fi făcut multă vâlvă, la vremea aceea, în burgul someşan. Perşa, mândru că a fost selecţionat dintr-un soviet de concurenţi, aştepta cu nerăbdare şi banii de premiu întâi pentru cel mai bun imn fotbalistic, deoarece diploma i-o expediase deja prin poştă pişicherul de librar, liricul Damaschin.

De fapt, ne urneam greu. Găseam mereu pretext să ne sculăm târziu sau să frigem menta prin târgul transilvan. Greu ne-am pornit, şi abia la sfârşitul augustului. Pe şest. Ca să nu afle şefa cotrăună, susceptibilă de a-l turna la ceceul kăgăbăului local. Autobuzul ne-a lăsat în Târgul Lăpuşului. De acolo mai erau vreo şapte kilometri până la Rohia. I-am parcurs *per pedes apostolorum*, cu sacul în spate şi emoţie la gură, aşa cum le şade bine pelerinilor. Uitasem doar de pelerine. Însă nu a plouat.

Fiindcă tot mergeam la mănăstire, editorul lui Poe şi-a luat de recitit *Numele trandafirului.* Nădăjduia să-l inspire decorul într-o relee tură îmbogăţitoare a capodopului umberto-ecologic. [De altfel, un june călugăr îl va surprinde în flagrant de ceti tură şi-l va admonesta blând: «Credeţi că şi la noi sunt monahi din ăia?»]

Drumul a fost lung, obositor, frumos: mai cu seamă urcuşul din sat, prin pădure, spre ermitaj. Am ajuns pe seară, aproape de vecernie. O măicuţă ne-a indicat două paturi într-un dormitor comun, după care ne-am dus la slujbă. Aici ne-a întâmpinat stareţul. Ne-am declinat identităţile respective, ne-am prevalat de *Opinia studenţească*, *Dialog*, *Echinox* + alte publicaţiuni tinereşti de odinioară, şi nu ne-am ascuns dorinţa de a-l zări pe Părintele Nicu Steinhardt. Acesta se va ivi printre nişte coloane, pe nesimţite, dinspre Casa Poetului, şi, într-un prim moment, avurăm impresia că iese, prin metalepsă narativă, chiar din romanul lui Umberto Eco: bărbos, înalt, slab, «amestec de duhovnic şi general ţarist», cum îl zugrăvise undeva Conul Paleologic. Ne-am reiterat literaritatea şi Universitatea, am recitat *Echinoxul, Dialogul* şi *Opinia studenţească*, iar el ne-a recomandat pentru o găzduire superioară de patru zile.

Pot zice că a fost extrem de plăcut, foarte plăcut, chiar plăcut; cu regularitate, am fost chemaţi nominal la mese, nu numai prin toacă. Vieţuiau şi se nevoiau acolo şepte călugări-o măicuţă bătrână + sora Iuliana [o smintită întru Hristos ce avea aparenţele unei evadate dintr-un schit de carmelite: era catolică, recita *Salve*, *Regina* după noua *pronunţiatio restituta*, zicând *Salue, Reghina,* iar un tânăr monastic o corija blând în grai local, propunându-i *Salve*, *Rejina* ca versiune acceptabilă]. Mesele erau bogate, însă fără ostentaţie. Cu noi, comesenii, se aflau întotdeauna zilierii ce ridicau noi construcţii de găzduire şi, în ţinute destul de sumare, dar fără intenţia de a-i ispiti pe cucernicii cenobiţi, Cici, o cunoştinţă a noastră de la mare, cu amicul ei de moment. Între mese aveau loc plimbări pe coclauri, în zonă subcarpatică de foioase, pentru depistări de poieniţe propici lecturii somnifere, ori în satul Rohia, la vale de ermitaj. Din impozanta bibliotecă

a asceţilor maramureşeni ne-a împrumutat Părintele Steinhardt, între altele, un catehism ortodox în limba franceză.

Dieu est vivant, şi *Les vies Des Moines de Moldavie*, traduse de el însuşi la Chèvetogne, în Belgia, şi lăudate când va da Virgil Ierunca pe unde scurte.

La prânz, în lungi voroave zăbovea stareţul cu noi, întreba de domnii Ion Pop şi Mircea Zaciu, care trecuseră cu ani în urmă p-acolo. Avea o idee înaltă despre întâia serie a *Echinoxului*, cea pilotată de trioul Pop + Vartic + Papahagi, iar lui Antonie Plămădeală, mitropolitul incapace de martiriu, prefera să-i laude romanele.

Între orele 15 şi 16, meloman incorigibil, Nicu Steinhardt se replia în cămăruţa din Casa Poetului. La 16 fix ne iţeam noi şi se stârnea taifasul. Ne primea, în pijamale mirene, întins pe pat între un număr din *The New Yorker* şi *The New York Review of Books,* ce i le trimitea deja cetite, din S.U. A., Virgil Nemoianu. Poza «inchizitorului de la Rohia»[xcv] se ivea puţin socratică, amintea şi de postura preferată a lui Noica, însă nu deranja. Simţea şi el că nu ne dăm noi mari felatori ai vreunui *savoir* secret, că nu am venit la dânsul ca să sorbim înţelepciune, ci din sfântă curiozitate livrescă. Am comentat cu dumnealui gâlcevile de la temelia *Epistolarului* + conflictele, numeroase, cu cenzorul univeryeczmtar al *Opiniei studenţeşti*[xcvi], ce-i stopa lui Valeriu Gherghel orice efort de relansare steinhardtiană şi/sau sergiu-algeorgiană. Avea o nouă carte sub teasc [şi – îmi aduc bine aminte – tânărul cenobit surprinzător al lui Liviu Cotrău la *Numele trandafirului* ne va povesti cum trecuse, delegat de amfitrionul nostru călugăresc, pe la Alecu Paleologicul, şi cum acesta îi va fi glăsuit: «Părintele Nicolae să se ocupe de cele sfinte şi de mântuirea

sufletului, că de cele editoriale ne-om îngriji noi»]? Da. Iar cu vocea sa foarte caldă, insistentă, insinuantă, părea foarte monden în intimitate şi dornic de noutăţi din Landemoul literar, de ştiri proaspete din perimetrul poeţilor: «Ce mai scorniceşte Liviu Ioan Stoiciu? Dar Ion Cristofor? Pe unde mai umblă Mariana Marin? Cu ce se mai îndeletniceşte Damaschin?» Trei lucruri va fi narativizat el extraordinar de vibrant [căci ne întreba întotdeauna ce pohtim să ne depene]:

Legăturile familiei sale cu aceea a lui Freud şi unele popasuri la Viana, în casa psihanalistului cu pricina, auctor al scandaloasei cărţi despre *Moise şi monoteism*, devoalatoare a paricidului din pustia Sinaiului.

Puşcăria şi întâmplările adiacente. De soiul: reîntâlnirea cu Noica în 1956, colocviile clandestine de la Câmpulung Muscel, deghizarea paleologică în Crăifăleanu, deconspirarea afacerii, prigoana, interogatoriile brutale [durul durilor cu el adeverindu-se un securist evreu[xcvii], ce des îl izbea cu ţeasta de perete], convertirea la ortodoxie în pandaimos, botezul receptat % într-o dimineaţă, când gardianul nu era foarte vigilent şi se cărau hârdaiele, în celui area cu popi sau cu legionari, care totuşi nu-l maltratau: ştiau că se lipise dreapta credinţă de el[xcviii]. Observăm noi atunci că şi Bergson se afla pe punctul îndreptării spre catolicism. Ce l-a împiedicat să o facă? Venise ocupaţia germană din 1940 a Franciei, şi nu putea să nu fie solidar cu ai săi consângeni + purtător de stea galbenă, davidiană. Părintele N.S., după al doilea rezbel mundial şi instalarea fermă a satanocraţiei moscoveţe pe plaiul miorit, nu avusese însă de înfruntat asemenea sfâşieri de conştiinţă. Pârnaia, contactul intelectual cu Sergiu Al-George + restul se ştiu perfect în clipa de faţă [căci a cunoscut *Jurnalul fericirii* tiraje de *bestseller,* reabilitând cât de cât Editura de Stat a Daciei someşane],

ca şi stupefianta întrebare ce a pus-o tatăl steinhardtian unei patrule de Arhangheli ai Sfântului Mihail în toamna coabitării lui Horia Sima cu Ion Antonescu.

De percheziţia de la începutul anilor optzeci a sosit vorba când ne-am apucat să ne tatonăm reciproc lecturile, când am împins conversaţia către Volkoff şi teologia regalităţii. A menţionat că printre cărţile săltate de Limbricii Belzebuboşi ai Secului, alături de faimosul său jurnal – confiscat şi recuperat de atâtea ori –, de scrierile Monicăi Lovinescu şi ale lui Virgil Ierunca, se număra şi *Le Retournement*, poliţist metafizic al antecitatului Vladimir. Ciudat fu numai că pretorienii năvăliseră în schit doar la câteva zile după vizita unor redactori de la Cartea Românească în frunte cu actualul răposat Mircea Ciobanu, de monarhistă pomenire. În fine: mister, groază şi lapte bătut

La despărţire mi-a dat, pe lângă binecuvântare, şi un bileţel pe care notase trei titluri dragi lui în juneţe, pe care ţinea morţiş să le cutreier: biografia lui Péguy ouată de Fraţii Tharaud, *L'Ancien Régime* de Funck-Brentano şi *Convorbirile* lui Olivier Clément cu Patriarhul Athen agoras[xcix]. Asta… pentru că a văzut că-l tot îmbii cu a regalităţii teologhie ortodoxă din Du R*oy de* v.v.[c]

Liviu Cotrău pretinde că într-o dimineaţă, ieşind la o răcorire pe rouă dintre fagi, va fi auzit o voce puternică umplând spaţiile forestiere. S-a prins că era a Părintelui şi l-a urmărit pe cărărui. Când grăbindu-se, când oprindu-se brusc, dovedind un control perfect al gesturilor, monahul se exersa în vederea predicii din duminica următoare, căci nu cred să se fi adresat, cu intenţii evanghelizatoare, arborilor şi vieţuitoarelor înaripate, asemeni Sfântului Francisc din Assisi, fecundator al lui Pasolini în filmul *Uccellacci e uccellini.*

L-am mai întâlnit împreună pe cărărui şi ni s-a plâns

de inexistenţa la valahi a unei *privacy*, a unui spaţiu de intimitate, neinvadabil de balcanica + tiranica variantă de *glasnost*| în cadrul căreia fiecare ştie – şi spune – tot despre toţi. Pesemne că poporenii confundau instituţia stăreţiei cu aceea a Ministerului Adevărului şi veneau tot timpul să pârască, sub nevoia spovedaniei, la blânzii cenobiţi. Am dat, prin urmare, buzna tustrei în pulsiunea delatoare, am dat buzna teoreticeşte în omeneasca, preaomeneasca pulsiune, soră geamănă cu impulsul dezvăluirii, cu a-lethicul impuls, parte din structura fiinţei individuale şi nu element al istoriei sale. Era limpede: misia duhovnicului, a spoveditorului religios, nu se arăta mai puţin importantă decât aceea a postelniceilor, boţârlani sau ciurlăi, de la Catedra de Auziri contemporane: de triere a informaţiilor, de control al fluxului de date, de gestiune a rumorilor, de încurajare a defulărilor, de ierarhizare a delaţiunii, care delaţiune înseamnă etimologic tocmai ieşire din latenţă, din ascundere, din *privacy*, adică *alétheia.* Nici azi, în prag de mileniu nou, *Dicţionarul latin-român* al lui Guţu nu izbuteşte să mă convingă de paternitatea verbului *deferre, detuli, delatum* asupra neologismului designator al «pârei turnătoare»; şi azi, la finiş de mileniu secund, continui să caut filiaţia respectivei voroave din *lateo, latere*, *la tui.* Şi poate că nu mă înşel de tot.

Am regăsit capitala transilvană prin alt traseu: cu autobuzul până la Dej, de acolo mai departe cu ghezăşul.

Am mai efectuat o ieşire în centrul urbei, la librăria damaschină, ca să aflăm cum devine cazul Perşa şi ce reacţii noi a mai produs Dom Vartic.

A doua zi, *zurück* la Iaşi. Ne dădusem întâlnire pe vara următoare, tot la Vama Veche, de unde aveam să pornim năbădăios la Valea Drăganului.

Apoi? Apoi… Părintele Steinhardt se va fi repliat pe

tărâmul fără vifor şi n-a mai prins momentul epocal din decembrie 1989, când Securitatea şi Nomenklatura de sub burtica sa, printr-o agilă mişcare de restructurare, au aterizat pe moale, succedându-şi lor însele la Putoarea Valahiei Mici, nici epifania editorială a Jurn*alului fericirii în* 1991, ce i-a oferit prietenului nostru L.A. Mod[ci]ele de rezistenţă la totalitarism în… 1988.

Încerc pe de altă parte să crez, dar nu izbutesc nici parţial, că nu din cauza relaţiei cu Paul Hiemstra, cu mine şi cu ermitajul escapadei de fericită pomenire, a ratat eminentul americanist poesc o ieşire de trei săptămâni în Englitera Doamnei Thatcher.

Mi-i dor să-l revăd şi să redesenăm împreună, *dix ans après*, silueta de neconfijmdat [de neconfundat: până când?] a preaiscusitului bibliotecar al Sfântului Duh de la trisilabica ROHI-E.

Ambasadorii întineranţi

Atingerea conceptului se lasă, o ştiu din experienţă personală[cii], însă şi de la cutare argentin nevăzător trecut în lumea umbrelor, cu jubilaţiune intensivă. Ea, jubilarea, se va fi produs, la mine, prin august 1991… în ce priveşte «ambasadorii itineranţi», expresiune culeasă de pe buzele lui Gheorghe Barbul – trăitor la Neuilly, fost interpret de germană al Mareşalului –, pe când codoşeam cu dumnealui ivirea cărţii sale de istorie a «Câinelui Roşu» la Editura Institutului European. Atunci îl întrebasem dacă, înainte de 1989, obişnuiau să treacă pe la dânsul varii cunoştinţe din ţeară ca să sugere că lucrurile nu merg în patrie prea prost, că se construieşte mult, că Tovarăşul N.C. Duce o politică de neatârnare faţă de ruşi, că nu mai există cenzură, că Şefului Suprem nu i se aduc la cunoştinţă disfuncţiile sistemului, altminteri le-ar remedia cu grăbire, că nevastă-sa are oarece înrâurire nefastă asupra lui, că principala primejdie pentru neam îs ungurii, tu-le muma

lor, nu Sizigia Prezidenţioasă şi regimul de sub pântecele dumneaei. Translatorul antonescian a zâmbit a lidere, antamând travaliu de vorbitură şi… expectorând sintagma luminătoare… pentru mine, curentă printre diaspomici: «Aluzionaţi, domnule L.P., la „ambasadorii itineranţi”? Da, veneau şi pe la noi. Îi ascultam politicoşi, pe urmă îi trimiteam la preumblare, după care ne avertizam consângenii de iminenta lor reapariţie, misionaţi de partidul unic filomoscoveţ ori minunata lui poliţie de taină, D.I.E. Botezată, pentru activitatea de păstorire a exteriorului graniţelor natale.»

Tot de la G.B. Am mai aflat că, în cercul său de transilvani uniaţi, cineva redactase deja un *Dicţionar de buzunar al solilor ambulanţi*, publicabil după moartea sa, eventual şi la o editură dâmboviţeană, în caz că ţeara urma să iasă din democratura originală şi să reintre în istoria Occidentului putred, decadent şi indestructibil. Am plecat de la amfitrion, după semnarea contractului de traducere şi reeditare pentru *Al treilea om al Axei*, gângăvind: «Ambasadori itineranţi, ambasadori itineranţi, de bună seamă, dar ce băgăm la înaintare pentru dicţionar ori pentru eventualul studiu de specialitate?»

Apă a curs multă, între timp, şi pe Bahlui. Încet-încet, scriindu-şi diasporalii jurnale intime, epistolarii, memorii, oralizând ei măcar vizitele misionarilor de la Ubucarest, s-au răsuflatără de unele şi de altele. O abordare serioasă a cestiunii rămâne însă de lucrat cu temeinicie. Contăm pe istoricul din avenir, blindat cu metodologhia Şcolii «Analelor» şi sociologia lui Max Weber. *En attendant*, numai Universitatea ieşeană ar putea să ne împiedice să ne dedăm la o minimă inventariere a izvoarelor ce ar documenta apropierea de fenomenul ambasadorial. Cum? Blocând bunăoară avansarea profesională a celor văzuţi călătorind în acelaşi tramvai cu auctorul acestor rânduri,

aşa cum va fi procedat cutare Senat, dominat de foştii politruci hoişieni, cu dosarul lui E.I., al slavistului ce, în calitate de secretar redacţional la *Convorbiri literare*, găzduise modestele noastre investigaţii pe tema respectivă.

Acu, nesfârşite sunt căile Domnului, iară izvoarele orale, nenumărate încă. Amuzant îi totuşi că misionaţii erau pârâţi în patrie, la prieteni, chiar de către ăi vizitaţi, ei înşişi revizitatori neperiodici ai spaţiului mi *o.* Astfel, proafa mea de geo din liceul humorean, celibatară, ieşea fără complicaţii în Vestul german, unde făcea ocolul cunoştinţelor, al foştilor ei alumni de etnie teutonă, cărora le nara ce debitai mai sus. Nimeni nu punea botul la spusa ei dezinformativă, iar foştii elevi, când apăreau pe sol dacic să-şi regăsească rudele ori amicii, dădeau duma din ei la şpriţ, travaliul gagicii deconspirând, asemeni colegului meu K.P., în vreme ce dânsa continua să aserteze despre ăi înstrăinaţi că-s şomeri, muritori de foame sau exploataţi cu sălbăticie de capitaliştii insidioşi. Reamintine-vom frecvent urarea Hertei Perez către fostul ei student A.H., sosit cu treburi ambasadoriale pe meleaguri stuttgartiene: «Mă Andrei, mă, să le spui curat la Iaşi, mă, că m-am măritat cu foametea în Refegeu!» Iar zicerea perezian ă ne era adusă caldă în Dulcele Târg de A.E.W., venit să-şi re vază instanţa maternă, ori de fratele său J. Mai ales că întâiul ortac se aflase la cataramă cu Liviu Cangeopol.

La toate nivelurile societate se derulau istorii din astea, brodate parcă pe aceeaşi canava Misionarii lăudau realizările regimului multilateral developat şi invocau pericolul maghiar în vestul ţării, la întoarcerea acasă diminuând imaginea de marcă a plecaţilor, deplângându-i că o duc rău, că în Apus nu mişună dulăi cu colaci legaţi de coadă[ciii], că intelectuali ca Magistrul M.U. Şterg copii la

cur în orfelinate ori cântă ca dascăli la besearici valahe din Exil: videţi mai la vale, în partea mediană, versiunile avădaniene + hoişiene despre Pelicanul din Ţicău repliat în Texas; videţi-le numai. Apoi să regăsim împreună unele izvoare, orale sau scrise, în ordine nealfabetică, pentru ca să nu dăm chiar mură în gură sociologului istoric din viitura viitorimii:

În Paul Goma: *Jurnal pe sărite XIV*, în *Vatra*, Tg. Mureş, nr. 2/1996, p. 72, acolo depistăm aceste edificatoare rânduri: «Adrian Marino. El nu a scris nimic compromiţător. Da, dar face revista aflată sub conducerea lui Dumitru Popescu-Dumnezeu, în colaborare cu Mihnea Gheorghiu. Şi cu Madam Zoe [altă creatură perfect românească]. Şi care, în ultima vreme, călătoreşte cam în cerc, în jurul Europei Libere [n-am dat, astă toamnă, nas în nas cu el, în locuinţa lui Vlad Georgescu?]». Ai şi *Evadările în lumea liberă*, editate la Institutul European, unde ne dezvăluie Marino însuşi cum peripatetiza cu Gelu Ionescu prin Englischer Park, în München, ca între misionari de înaltă ţinută culturală, adânc îngrijoraţi de soarta domeniului cuţovlah. Cine-l ajuta pe A.M. Să evadeze? Care-i erau complicii şi călăuzele? Nu ne spune în carte, *et pour cause*, nici nouă, nici fostului său coleg naţional-ţărănist dă detenţie, profesorului Metodiu Ciubara, care, el, nu reuşea să prea vază străinătăţurile înainte de 1989.

Nu întâmplător poate, A.C., discipolul marinou favorit, se rotea principalmente în jurul aceluiaşi post radiofonic «duşmănos» ori, cum formula – sub iliescieni – erasmicul Mosch Titus Raveica, «destabilizator»; se rotea amplu, dormind uneori chiar la antecitatul geluţ-ionescian. Acestuia îi ducea la recenzat pe unde scurte suplimentul *Analelor* iaşiote despre literatura germană a veacului 19 şi alte futilităţi informaţionale, genial ficţionalizate în *Montajul* lui Vladimir Volkoff[civ]. Geluţă, el, păpa dolari

americăneşti şi ne intoxica, prin Europa Slobodă, cu date nerelevante privind stadiul cercetinii arheologice în Moesia Inferior. «Abil» fiind, după excelenta formulă a unui emul «interesat» de-al său, A.C. Nu naveta ca fraierul între pleonasm şi oximoron, ci ieşea anual din ţeară şi-l convingea pe Gelu, pe europelul liber, că Liviu Cangeopol, Dan Petrescu, Mircea Dinescu, Doina Cornea şi alţii, din acelaşi aluat cu ei, nu meritau mediatizaţi de mediumul münchenez, nesemnificativi arătându-se faţă cu succesele scientifice ale patriei, din care, iată, el însuşi, asemeni lui Marino, putea evada periodic fără mari piedici.

Pe Geluşor îl voi fi întâlnit eu însumi la Târgul de Carte Frankfurtez, în 1992, şi mi-a suflat multe din astea în prezenţa lui Mircea Martin şi Ion Bogdan Lefter, prevenindu-mă duios: «N-ai de ce să fii rău cu el, că de tine nu a zis nemica, nici de bine, nici de rău, de parcă nu te-ar fi cunoscut Pe ceilalţi însă i-am apărat cât am putut, mai ales cu argumentul că nu avem alţii mai buni de scos la defilare.» Atunci, în octombrie 1992, la terasa din faţa Gării Centrale a Bavariei, mi s-au confirmat bănuielile despre un gagiu des ieşitoriu, cu rude în străinătate, de burse profitorul, pe care-l apăram de bârfe şi alte suputaţii insidioase doar pentru că era un ponderat şi se putea discuta civilizat cu el; atunci, în octombrie 1992, nu avurăm vreme să glosăm cu Gelu scrisorile expediate de A.C. Din ţară, în 1989, lui Cristian Mititelu ot BBC pe aceleaşi teme, unde-l rădea pre cumpănitor pe Cang, aflat deja în Statele Unite. Unora, e drept, le-a răspuns chiar Liviu, pe unde scurte, încât corbescul personagiu, când şi-a succedat sieşi la comanda *Dialogului*, în decembrele veroluţionar, va fi introdus la revistă un text cangeopolian, sub presiunea celorlalţi, dar cu litere mici, înghesuite într-un colţ al publicaţiei ce o diriguia cu mână agilă de misionat interior.

Acum, în anul de graţie 1996, revenind «foştii» precum ciorile pe crăcile anterior găinăţate, redevenind ei şefi de catedre, conducători de doctorate, membri în consilii şi senate, acum, neputându-le bloca avansarea lui Liviu Cangeopol, Dan Petrescu, Mircea Dinescu, lor, că nu-s universitari, i-o blochează entităţile hoişiene lui E.I., pentru că posedă dosarul prost: nu a fost securicomunist înainte de 1989, nu figurează pe lista cu «persoane de sprijin» decelată în biroul prim-secretarei ghiţuliciene, are doar valoare profesională + didactică şi, culmea ororii, scrie uneori în aceleaşi publicaţii cu mine, «denigratoare» la adresa ambasadorilor itineranţi de odinioară, că de ăi noi nu ne-am legatără. Încă.

E.M. Cioran, în *Je souffrais tant d'être Roumain*, din *Le Nouvel Obs*, 28/12/1989, zugrăveşte în treacăt şi măiestria cu care Noica juca un nou rol după ieşirea din pandaimos – pe acela de ambasador itinerant: *de me rappellerai toujours une promenade que fai faite sur le Pont Neuf à deux heures du matin, en compagnie de mon ami Noica, peut-être le plus grand philosophe roumain. Îl me disait: „Qiiest-ce que tu as contre Ceauşescu? Je ne te comprends pas...!" Le croiriez-vous? Noica venait de passer six ans dans les prisons roumaines...!» Da, crede*m, căci ştim, din Rugaţi-vă *pentru fratele Alexandru, că magis*trul păltinişan fusese «întors», reciclat, disponibilizat să accepte «compromisul creator», iar excerptul francez din textul cioranian îi binevenit: acolo, reciclatul misionat încearcă să convingă, el, om cu pârnaie la spate şi bucile tumefiate de bătăi securitante, că Nenea Bâlbă ot Scorniceşti e grozav, mustrându-i pe amicii parizieni că nu-l îndrăgesc.

Se cunosc şi sfadele noiciene cu Monicii, schimbul de bileţele, acuza că-s năimiţi de americani + restul, inclusiv epistula indignată către Occidentul putred + decadent +

cacoşim, lansată în *Viaţa Românească*, la care va primi replica de oţel a lui Virgil Ierunca pe unde scurte.

Noţiunile de *cărturar* şi de *onoare* nu-s totdeauna superpozabile; uneori se suprapun doar *cărturarul* şi *corturarul* [admiţând că Noica nu fusese un guénonian ce, asemeni iniţiaţilor de marcă, vede în Apusul europeic o… contrainiţiere].

Monica Lovinescu, în *Unde scurte V,* Humanitas, 1995, mai cu seamă la paginile 75 – 80, furnizează analize excelente despre misionaţii de la Centru, soli ai Polului Bolşevicios, cu numele Şerban Cioculescu, Vladimir Streinu, George Ivaşcu, Zaharia Stancu, şi ofertele lor: post universitar pentru Ierunca + drepturi de autor în valută, la reeditarea lui Eugen Lovinescu, pentru nevasta aceluia ş.a.m.d.

Nu mică fu indignarea autoarei faţă de misiţii Polului din Ubucarest: «Bine, dar prin cine ajung aceşti bani la mine? Nu prin regimul comunist? Şi credeţi că mi i-ar propune sub formă dă devize dacă nu ar socoti astfel că mă pot cumpăra?»

Mosch Ciocu' îi caută şi acasă, se cainã, izbucneşte în plâns hodorogit. Asta-i morala fabuloasă cu aceşti misionari ejectaţi, cu lesă extensibilă, spre Apus [dar stând grămadă peste Stat]: «Noţiunile de *onoare* şi de *cărturar* nu acceptă superpoziţii – cel mult acelea de *cărturar*, *corturar* şi *itinerant cu sarcină.»*

Irina Petrescu-Mathieu ni-l relata odinioară pe George Uscătescu, pe madrilenul ce avea ca *hobby* filosofia culturii. Tătânele Irinei fusese o vreme consul în capitala Spaniei, sub *con Franco se follaba mejor.* Aşa aflat-am că misionaţi de mai mică anvergură îl chemau pe ilustrul bătrânel să vază, la consulat, filme cu noile blocuri de pe litoral sau din Valea Prahovei, tractoare brăzdând Bărăganul în lung şi-n adâncime, încât plângea sireacul,

pătruns de emoţii, ca Smărăndiţa popii, de i se zgâlţâia cravata şi… i se scutura trandafirul – cum a remarcat Dr. Sandu C. La vizita aceluia prin Institutul European – pre el. Acţiunea reuşise.

Asemenea vizite dese la oficina valahi că îi aduceau acestui *viejo verde* critici din partea Diasporei, care prefera rectitudinea de coloană a lui Vintilă Horia, a unicului carpato-danubian deţinător de Goncourt, însă şi epifania, la Editura Politică, a unora din cărţile sale de popularizare a filosofiei culturii, ivite iniţial, pe sol iberic, în regie de auctor, la editori tot atât de semnificativi cât aceia la care îşi tipărea Ilici ot Cotroceni eseurile-i aproximativ îngermanizate, pe sinergia faptelor axate. L-au recuperatără definitiv după 1989, trimiţându-i ca anilinctor eficac pe plăvănelul Traian Diaconescu, ce îl va fi bombardat şi *doctor honoris pausa* al Universităţii de pe Copou, împingându-i totodată un capodop la Editura Chemarea[cv], unde guvernează Mosch Dvořáček, vechiul colectivizator cu biciul al satelor de pe Valea Prutului, un capodop refuzat cu multă demnitate, totuşi, de Institutul European.

Gura Lumii, tăieturile din presă, corespondenţa de serviciu şi particulară îs izvoare deloc neglijabile.

Aşa se va fi aflat la Iaşi cum avădanescul Stiv, întors de la o misiune de trei ani în S.U.A., unde luase parte, cum relata în ziare chiar dânsul, la simpozioane despre importanţa metodologhiei marxiene în predarea literaturii, dar şi la faimoasa lansare a unei cărţi despre Tovul Nekulay I Ceauşinul ca luptaci inegalabil pentru pace, întors la bază, nara prin Dulcele Târg nu travaliul secret din tabăra de instruire de la Cincu, nu, ci… că Magistrul Ursachian din Ţicău, glorie a poeziei moldave, ştergea copii la fund într-un orfelinat american şi că azilantul din Texas nu izbutise să-şi însuşească decât o brumă de

engleză. De la A.H. Aveam însă versiunea, înalt dezinformatoare, destinată a contracara interviurile de pe Vocea Americii, că Pelicanul cânta ca dascăl într-o bisericuţă de amărâţi emigranţi moldovalahi, împreună cu profesorul Constantin Corduneanu, iar Crenguţa Diaconescu – pe care o scosese de pe listele aniversare ale revistei *Dialog… sub* pretext că nu îşi iubise suficient baştina – freca menta la Neviorc, în Babilonul yankeilor. În aceeaşi vreme, îl «denigra», la Româ*nia literară, pe* Paul Celan, că fusese utemist, când nu-l «calomnia», prin Târgul Cucului, că se aruncase în Sena din remuşcare pentru că… ar fi plagiat Fuga mor*ţii de la I*mmanuel Weissglas.

E adevărat că, în 1990, spăimit că Mihai Ursachi ar putea avea zvon de-tărăşenie, spăimit cam cât Constantin Coroiu, «denigratorul» acestuia din *Convorbiri literare*, s-a dus să-i ceară teza americană despre Celan… spre a i-o publica la Editura Universităţii, pe care, ca şi pe alte funcţii, pusese gabja în vâltoarea voluţiilor decabriste, succedându-şi, ca de obicei, lui însuşi. Păreau atunci că sunt împinşi din spate – de către K.G.B? de către ramuri oculte ale Secului? de către C.E.C. Şi A.D.A.S? – să le ocupe, funcţiile respective, înaintea puţinelor elemente necomuniste, dar era de neimaginat că ar putea reface Academia lui Fane Gheorghiu în chip de Facultate ziaristică nouă cu băieţii de la Dial*og + O*pin*ia studenţească, ai* căror cenzori ideologici fuseseră nu demult şi care, râsul gurului, le cunosc trecutul de «listaşi».

E adevărat că, în 1983, A.H. Se adeverează singurul neînchietat de organe când au avut de suferit percheziţii şi/sau interogatorii Dan şi Tereza Petrescu, Liviu Antonesei, Sorin Antohi, Săndel Călinescu, Mihai Dinu Gheorghiu, George Pruteanu, Dan Alexe, Ioan Voicu, Radu Spemeac şi subsemnatul, adică oamenii din jurul revistelor

studenţeşti de pe Copou. Mai mult: dacă, să zicem, Ioan Voicu rostea, la anchetă, numele hoişian, în legătură cu orientarea culturală a publicaţiilor ori sugestiile primite de la redactorii şefiali, anchetatorii se făceau că nu aud sau schimbau vorba. Aşa că nu ne-am mirat apoi că personagiul în cestiune preia comanda *Dialogului*, îl aseptizează şi iese anual în străinătăţuri, după 1983, fără greţuri, dând târcoale preliminare chiar Europei Slobode a lui Gelu Ionescu, nici nu ne miră acum, indignându-ne numai că a transformat Editura Universităţii în fermă personală, unde publică bunăoară toate cursurile, obsolete, ale clanului familial + prorectoral Jeanrenaud [în locul cărţilor unor juni doctoranzi, asistenţi, lectori, conferenţiari etc.], nevandabile câtuşi de puţin şi depăşite scientific, ori ale unor clienţi siguri, de care necesitate are, în consilii şi senate, ca să voteze pe cine şi când trebuie promovat sau trimis în Apus. De exemplu, E.I. Nu merită să fie conf… pentru că scrie în Conv*orbiri literare, un*de publică şi L.P. Poveşti cu ambasadori itineranţi şi aluzii la contribuţia scrisă a universitarilor pentru promovarea doctrinei mirabile a realismului socialist pe vremea obsedantelor decenii, în *Iaşul nou & Iaşul literar, în* Cron*ica şi* Flac*ăra laşului. Nic*i rectorul popal nu-i poate sta în cale, căci nu ştie să tragă sforile atât de bine ca A.H., nu e un wire *puller aşa* de iscusit, nici nu controlează Editura Universităţii.

Ne surprinde numai că fostul ambasador itinerant nu a reeditat încă prima versiune a cursului de morfologie + sintaxă a limbii franceze, operă a socrului său A.J., unde, spre a se ilustra, să spunem, acordul dintre subiect şi predicat, era oferit un lung citat din cursu-i de socialism ştiinţific despre legea fundamentală a trecerii de la capitalism la socialism atotbiruitor. Ar merita: măcar pentru faptul că instanţa socrală fusese pedant de corectă

la notarea studenţilor şi absolut insensibilă la pile.

Din aceleaşi izvoare istoriografice va fi reieşit că Moş Cutărescu, recuperat de misionari în genul Ţucalului nostru Drag & Troian cam prin deceniul al şeptelea al veacului, ajungea el însuşi ambasador itinerant naţional + coco, intern + extern, după 1970 mai ales: participa la colocvii, se firitisea cu reacţii, proiecţii şi decanezii acelor vremi, când nu se înfunda în nămol la Techiighiol, când nu chefuia la mănăstiri, revenind cel puţin anual în patrie, iar în Vest, după 1985, contribuia la «denigrarea» disidenţilor bănăţeni de origine germană [activitate cu care, din reflex de continuitate, se mai distrează şi astăzi], a Hertei Müller, a lui Wagner, Totok, Frauendorfer, Söllner, Hodjak. Noroc de Herta că, foarte mediatizată, transpusă în toate limbile Occidentului cu ficţiunile ei originale în eonul balcanicomunistic, avea un cuvânt mai greu decât al viitorului *doctor honoris pausa* bahluvian, dramaturg de trei parale, ieşit parcă din mantaua năpârstocului adriopauzesc? nănaşul său.

Păcat de el, că are, ca Ţincoca, precum Celibidache sau Coşeriu, un bun trecut de dreapta şi nici ca memorialist nu stă rău.

De A.B. Gr ăi-vom cum, după izvoarele germano-franceze, hurezianiene sau gomice, pornea în 1988 spre Apus şi evita, clujan fiind, subiectul Doina Cornea, susţinând ritos că tragedia cuţovlahă nu-şi are buba în năpârstocul ceauşin, dar în unguri, tu-le muma lor. Se arăta de p-atunci drăguţul de Augustin bun de încuscrit cu L. Maior [accentul pe a doua silabă a numelui familial] şi uns director la Fund… aţia lui… *turală,* ut culum *& fundum possit ducere, eventu*al din scaun pe fotoliu. Însă, ne reaminteşte şi Ion Simuţ în portretul Clujului din Confesiu*nile unui opinioman, telect*ualii someşeni nu prea le avură cu simpatia, ca să nu vorbim de minima

solidaritate, pentru Doina Cornea. Puţini sau du sără pe la ea, printre ei numărându-se Maître Vasilescu şi Liviu Cotrău cel însoţit de micuţul Andrei. Pretextul lui Liviu fu: să transpună în engleză productele unei poetese oarbe. Imediat l-a atenţionat «colegial» N., fost ambasador itinerant în Marea Britanie şi expulzat, ca lector, din Londra pentru unele târcoale date bazelor americane, dar, în decembrie 1989, iute cam cât A.H. Şi stivui avădanesc la preluat puterea pe Universitate, ca să-şi urmeze lui însuşi la timonă. Şansa fu că, la Napoca, Marian Papahagi şi grupul de universitari democratizanţi + necomunişti + anticomunişti + apolitici activi nu îi vor fi lăsat să-şi facă mendrele pe securicomunişti: şi-au înfiinţat propriul comitet de reformare a instituţiei lor de învăţământ superior, alegând un rector ce, da, da, nu fusese anţărţ secretar de partid muncitoresc unic ca Călin Ignat la Iaşi, că E.C. La Bucale. Ceea ce, vai, în Dulcele Burg al lui Săndel Călinescu, ăla cumpărat cu vilă creanghiană şi puradeii trimişi la studii peste hotare, nu putu să se tâmple. Ba se constitui acolo comisie disciplinară, cu călinelul săndesc în frunte, ce ameninţa cu expulzarea pe profii, gen Mihai Drăgan şi Petru Ursache, amatori de schimbări. Pe când A.C., din primul număr al *Contrapunctului* pe 1990, se marx… turba mai dihai ca înainte, pe bărbosul Karl apărându-l, pe epigonul hegelian de mâna a treia, căruia nobilele idealuri îi va fi întinat pe drumul construirii societăţii socialiste multilateral subdezvoltate Genialul Tov Ce-au; pe câind amicul hoişian punea mâna, între altele, pe Editura Universităţii, unde-şi publica doar clientela + neamurile jeanrenaudiene, graţie cărora, hélas*, az*i poate trece peste rector în Senat, promovând pe cine doreşte, blocându-i pe cei ce nu se vor fi dovedit securicomunişti de nădejde înainte ori se ocupă, uneori, de contribuţia universitarilor iaşioţi la

implementarea realismului socialist, autopromovându-se dumnealui conducător de doctorate contra oricărui regulament [fiind regulamentele alcătuite pentru gestiunea fraierilor], căci nu posedă titulă în germanistică, teza şi-a redactat-o în româneşte la disciplina teoria literaturii, iar germana o vorbeşte anevoios şi cu puternic accent local.

Asta ei Sigur, M.D.G. Va fi fost înţelegător cu el, ca şi Dan Alexe + ceilalţi, când îi exhiba Cristian Mititelu ot BBC expistula hoişiană din toamna lui 1989, expediată din patria noastră, *ubi multaie sylvae sunt*, postului de radio englez, pe care-l mustra că face prea mult caz de Liviu Cangeopol, Dan Petrescu, Doina Cornea, Dinescu, neînsemnaţi faţă de realizările socialismului cu muie ceauşină, ce-i îngăduia anual să iasă prin străinătăţuri. Mihai murmura uneori: «Sireacul Andrei, uite la ce-l sileau securicomuniştii răi + perfizi!» Eu însă, cunoscând ataşamentul corbesc pentru valorile perene ale marxism-staleninismului, cred că prietenul A.H., ştiind bine, în toamna lui 1989, că, mai degrabă sau mai târziu, are să cază regimul bolşevicios şi va fi ruşinat de viitorimea imediată, a dat dovadă de curajul vieţii lui, a înfruntat adicătelea cenzura şi riscul ca epistola-i morigenatoare să fie interceptată de Secii Curişti. De fapt, când M.D.G. L-a întrebat despre răvaşul în cestiune, băietanul nostru, modest + sfios, recunoscu că e scrisul său, însă că nu a expediat-o personal.

Pe de altă parte, curaj se cheamă şi perseverenţa cu care a blocat, apelând la clienţii editaţi în Universitate, promovarea colegului său E.I., nou venit exterior găştilor + întinator al nobilelor idealuri marxiene în cartea pe care o pregăteşte cu privire la literatura jdanoviană din deceniul Cuconului Sadoveanu: cred, personal, că îl deranjează proasta orientare ideologică a colegului său

slavist, incapace să înţeleagă anii de ucenicie ai lui Valeriu Marcu, acest Panait Istrati «alogen», în proximitatea Marelui Ilici, nici buna lui cotare în mediile trotzkiste ale timpurilor noastre postmodernice, dar… poate că într-o bună zi se va pune pe tapet cestiunea dehoişizării învăţământului universitar din «Al. I. Cuza» şi a reaşezării lui pe temelii autonome, pluraliste, deschise, democraticeşti ori nemafiotice.

Poate, poate, măi nepoate şi duşman al nepotismelor instituţionale, căci dacă Emil era nepot, măcar prorectoral, trecea oleacă mai repejor de barierele corbeşti.

Pululează izvoarele, orale + scrise, şi în legătură cu misiile istoricului de serviciu «buzat» de la Institutul «A.D. Xenopol». Acela, deşi avea fratele rămas [ori infiltrat?] în S.U.A., pornea când voia spre Vest, cu toată ignorarea idiomurilor etranjere; supraveghea pe ceilalţi bursieri să nu cetească opul lui Pacepa, *Orizonturi roşii*, «denigrator» la adresa Tovului Suprem; aducea documente de la Hoover Institute pentru ministrul Andrei sau colonelului Horia Brestoiu, istoricului de serviciu duminical; îl curta pe Paul Hiemstra, înalt funcţionar din preajma lui Reagan, momindu-l cu cărţi publicabile în Valahia şi interviuri celebrizante în *Cronica* preholbanianã; pizduia acţiunile «duşmănoase», anticomuniste, ale Părintelui Calciu[cvi]. De la dânsul, de la Buzatu, am aflat cum erau convocaţi istoricii de serviciu la Bucureşti, unde li se dădeau pantofi, costume şi cravate noi, apoi se expediau la comandă să-i combată pe unguri, tu-le muma lor, în diverse congrese de pe mapamond.

Acum îi infiltrează pentru organele de sub burtica astaloşie, pesemne, pe ultimii mohicani ai Legiunii Arhangheleşti, iar în interviuri cu politrucul moldav C.C.[cvii], cu «denigratorul» Magistrului Ursachi în *Convorbirile literare* ale celuilalt deceniu, în ele, îl blamează pe Gorbi

că l-a ameninţat cu moartea pe Marele Patriot din Scorniceşti, înlocuit în inima sa, după 1990, cu Mareşalul Antonescu, ori se dedă la panegiricul deşănţat al SeRelului.

Zi-i istoric de serviciu şi dă-l cucului, chiar uterului matern: poate c-o reveni, într-o altă existenţă, cu labiile mai subţiri, specializat + coprofob.

Doar izvoarele scrise documentează, deocamdată, zelul itinerant al lui M.M. E vorba de câteva numere din *Academia Caţavencu* pe 1966, dar şi de unele epistole receptate cândva de torinezul R.S. Acesta, neizbutind să scoată xeroxuri din Valahia + însurat cu o olteancă «denigratoare» a realizărilor multilaterale, va fi fost nevoit la «compromis creator» cu ginerele ghinărarului de Secu spre a putea să producă o versiune, binişor controlată de Polul bucureştean, din *Eliade e V Italia:* vezi numai desluşirea pe care i-o dă Roberto lui Claudio Mutti, în *Eliade şi Garda de Fier*, pentru bifarea sintagmei «revoluţie legionară» dintr-o epistolă cioraniană interbelică. Virgil Ierunca a criticat pe unde scurte, în 1988, cartea celor doi tocmai pentru cenzurarea – în Italia, nu în România! – a numelor şi situaţiilor nedragi tovarăşilor dâmboviţani.

Stând, prin intervenţie directă la Leana Ce-au, zeci de ani în Peninsula Ciubotică, va fi desfăşurat treabă mare M.M., depolitizând şi formalizând, o bună parte a universitarilor filologi intoxicând cu futilităţi formalisto-structurallste, dacă îi ies pasienţele şi după 1990, când îi păcăleşte pe Vattimo şi Eco de le scoate opuri prost traduse, rău editate, prost mediatizate. Aşa le trebuie. Să înveţe doctrina itineranţei ambasadori ale şi, mai ales, să hie atenţi cu cine se încumetresc prin fostele ţări comuniste şi actuale democraturi.

Dar… cu băi de nămol şi limbi meşteşugite prins-a

ciolovecul nostru, susţinut, zice-se, de bătrâneii Eugenio Coşeriu + Paul Miron, chiar un Herder, ce, din fericire, pe puţini mai impresionează astăzi, când fetişurile proliferează… relativizându-se spornic.

Lingvisticul P.M. Ne nara odată că, pentru nu ştiu ce congres din anii şaizeci, unde trebuia să se producă întâlnirea cu Eugenio Coseriu, a receptat de la minister delegaţia carpatină oale cu sarmale, plăcinte* moldovineşti, cuvântări ceuşine mieroase, ediţii din Sadoveanu cu sublinieri la paginile de efect, gagici rele de muscă şi experte în felaţiuni semantice, titilări pragmatice şi *feuilles de rose* sintactice, başca numere din *Glasul Patriei*, unde transpiraseră Gyr, Crainic, Romulus Dianu.

Mari sunt astuţiile itineranţei ambasadori ale, Doamne!

Inumerabile sunt ele, feţii mei!

Concluzia ce o propun: ne calmăm, studiem la rece, ştiinţific, şiretlicurile de captare a bunăvoinţei etranjere, vicleniile de manipulare a opiniei celorlalţi în interes politic imediat, stratagemele de întreţinere a imaginii dorite pe mapamond. Ceştii eminamente imagologice, nu? Ai ciberneticitate, ai pontificalitate, ai construcţie de legături şi drumuri, fie ele şi negative, prin misionari, cu ajutorul cărturarilor corturari. Iar dac-ar hi să retrăim perioada predecembrie cu mintea de acum şi am avea puradei dotaţi, apţi pentru «compromisul creator», i-am stârni să se facă ambasadori itineranţi în loc de a naveta, cu fraierii, în Budila Express ori între oximoron şi pleonasm, tautologie şi paradox. Că, zău, pre legea mea [neieşită încă de la comisiile de specialitate ale Parlamentului], că merită: dacă ne gândim doar la exemplele tematizate în corpul prezentei lucrări, atât de puţin lucrativă.

Calea uniaţiei

Mi-a fost complet streină calea uniaţiei, ca să nu zic profund necunoscută, până în anul întâi de facultate din urbea bahluviană, când, la căminele studenţine din Tg. Copou, am împărţit o cameră şi cu Sergiu S., actual paroh italian, băiat al unui popă greco-catolic zvârlit în p and ai mo’s materialist-diabolectic şi, după ani de domiciliu forţat + travaliu într-o fabrică sibiană de bomboane, subiect de emigrare în S.U.A. El îmi va fi narat prima droaie de epifenomene ale drumului uniat Din satul natal, bucovinez, mă alesesem doar cu diferenţa dintre neoprotestanţii penticostali şi majoritarii ortodocşi. La Gura Humorului liceal urma să întâlnesc alteritățile etnice, mai cu seamă germană, poloneză, ucraineană + iudaică, dar şi dihotomia religioasă catolic/luteran, însă, graţie coabitării cămin ale cu anglistul S.S., mă voi fi familiarizat îndeajuns cu statutul beseariciii unite, odată cu trecutul zbuciumat al acestei confesiuni «adevărate», neapărat «pontificale».

Mda, în vocabulul «pontifical» auscultam eu un zvon de *pontifex*, carele «făcător de poduri» va să murmure. Edificarea de poduri, ca ăla de la Arta, lucru sfânt se adeverează, cel ce o preizidează îi sacerdot, iar pentru a testa rezistenţa sau asigura durabilitatea căii aruncate peste vid necesare sunt oferte de ofrande şi alte sacrificii. *Sacrum facere* nu înseamnă altceva decât a jertfi în vederea anduranţei cutărui sau cutărui fiind. O restanţă «pontificală» ai, astfel, până şi în cutuma brudinei, în peaj, ce – de le dăm crezare lui Du Cange şi *Glosarului* său, lui Victor Hugo şi romanului *Notre Dame de Paris*, Căpitanului Bourke şi *Riturilor scatologice*[cviii] – era îngăduit prostituatelor să îl plătească în natură… flatulenţioasă, trăgând ele niscaiva bomb*os, ca* pentru a intensifica sacrificial soliditatea arte… factului de la Arta, de pe Sena ori din altă parte.

La chose uniate, eclezia greco-catolică, ortodoxo-

papistaşa comunitate, ea, abia atunci mi s-a înfăţişat ca podeţ între Orient şi Occident, ca punte între Bizanţ şi lumea apuseană, ca linioară de conjuncţie între Roma cea dintâi, Ţarigrad şi Moscova. Un drum iaşte dânsa, un compromis comunicant, o cale care, asemeni tuturor căilor umblate de Soloviov în *Rusia şi biserica universală*, tot la Urbea Veşnică duce, la Urbs Aeterna pe Tibru instalată. Deloc nu reieşea asta, dar deloc, deloc, deloc, din manualele-mi de istoria patriei sau de literatură naţională: ele voroveau despre Şcoala Ardeleană şi redescoperirea latinităţii lingvistice în veacul 18, însă nu suflau un cuvinţel despre unirea unei mari părţi a ecleziei ortodoxe transilvane cu Roma pe baze reciproc avantajoase. Fisa îmi căzuse doar în legătură cu cronicarii moldavi, instruiţi în Polonia, la şcoli iezuite, cu latina ca limbă de predare, unde contactul cu *lingua franca* a catolicismului li se dovedise lui Ureche & Costin preţios auxiliu pentru a pricepe treaba cu *mulier* = «muiere», *gallina* = «găină», *homo* = «om», *virtus* = «virtute», şi că, sub anumite aspecte, de la Râm, nu de la Krîm, purcedem, fie şi în basna lui Simion Dascălul. Numai că, în acelaşi veac 18 al drumului spre Urbea Veşnică, pierzând Petru I + Cantemir bătălia de la Stănileşti – pe-Prut şi numind Poarta Otomană domni fanarioţi[cix], moldovalahii au mai vegetat o sută şi ceva de ani, s-au mai grecizat, balcanizat, turcit, deboierit, sufixul *achi* s-a extins ca pecinginea, repercutându-se pastişial până în epistola dedicatorie la *Ţiganiada.* Atunci Ardealul, graţie Căii Uniate şi fiicei mezine a acesteia, Şcoala Transil vană, va fi fost fruncea, intrând cu fruntea sus şi curul zvelt în istoria Europei Centrale, a Imperiului Habsburgic, a Besearicii lui Petru şi a civilizaţiei occidentale[cx]. Tinerimea studia la Viena, Roma, Veneţia, Padova, Florenţa, relatinizându-se cât de cât, în vreme ce administraţia chezărească însăşi utiliza ca instrument

cancelari al graiul lui Ovidiu, Vergiliu + Horaţiu; atunci a răsărit la valahii ultramontani gustul numelor romane, al limbilor etranjere, al lucrului sistematic şi temeinic, al gospodăririi chibzuite, al studiilor sancţionate de diplome prestigioase, ca şi al neologismelor neoromamce ori nemţeşti, gust ce nici azi nu se va fi evaporat în natură la strănepoţii luminiştilor, în ciuda avertismentelor maioresciene. «Titula» = capitalul simbolic ultim al noii intelighenţii de peste Carpaţi: cum ne-o reaminteşte plăcuţa libelată *Horia Lazăr, doctor în Litere* de pe poarta de acces în curtea tătănească a unui cunoscut francizant someşean.

Efectele benefice ale Căii Uniate s-au răsfrânt şi asupra valahilor neuniţi. Regăsim acilea argumentarea lui Nae Ionescu relativă la necesitatea confesiunilor neortodoxe, ce obligă besearica predaniei pravoslavnice, oficială, să se mobilizeze, să-şi treacă potenţele în act, să-şi reconsidere energiile, să iasă din contemplaţie, să intre în competiţie, să se amestece în veac, să-şi şcolarizeze mai bine ignarii popi, să incite instanţele parentale întru a-şi expedia copiii la studii înalte. Da, uniaţia va fi fost profitabilă, pe termen lung, şi besearicii neunite a vlahilor transilvani: recitiţi-l pe *Budulea taichii*, de Slavici, cu acţiunea plasată în medii ruralo-ortodoxe din Banat… şi vă veţi convinge. Nu uitaţi nici de Lazăr şi Asachi, plecaţi în misiune peste munţi.

Deja, la jumătatea secolului trecut, neuniţii înşişi, «fotienii», cum îi poreclea Joseph de Maistre în *Du Pape*, îs foarte activi pe toate planurile, căci modelul de reuşită socială şi/sau de integrare în civilizaţia Europei Centrale, forjat de greco-catolici, nu-i lasă indiferenţi. Sufletul ortodox şi-l prezervă, dar la cultură apuseană visează, nu? A nu se neglija că, tot sub acest unghi, Părintele Dumitru Stăniloae îi poate şi dumnealui, paradoxal e-primându-ne,

un epifenomen uniat, întreaga eclezie a României Boboloaţe văzându-se silită să-şi reconsolideze identitatea, să-şi aprofundeze propriile surse, chiar în universităţi catolice occidentale, să reargumenteze, să reviziteze autorităţile patristice, să-i cetească pe filosofii religioşi moscoveţi ai Diasporei pravoslavnice în traducţiuni germane ori franţuze, să revină la Athos, Grigorie Palamas, Filocalie, isihasm, stăreţie, antrenând, în urma acestui efort de clarificare întins pe lungă durată, chiar convertiri apusene la ortodoxie, din soiul lui Olivier Clément & Cie.

Înfruntarea şi confruntarea decisivă a uniaţilor cu neuniţii va fi avut loc însă la 1948, când popi ortodocşi secondaţi de x securişti, ori securişti secondaţi de parohi pravoslavnici, au ars Marea Bibliotecă de la Blaj, din polul spiritual al Transilvaniei valahe, frecventat şi de Eminovici, ba au nihilizat şi manuscrise rare sau incunabule inestimabile, achiziţionate pretutindeni de luminiştii lui Maior, Şincai, Bărnuţiu, Cipariu. La data aceea s-a dat şansa comunităţii desfiinţate prin ukaz marxian să pierdureze ca martiră, murindu-i ierarhii – călăriţi de infernali car al îi boţârlani + ciurlăi – în puşcăriile ţearei bolşevizate, sub cizma cazacului reintrodusă. I s-a dat şansa să continue ilegal în frunte cu extraordinarul întemniţat, cu viitorul ei primat, cu monseniorul Todea, care de lacrimi era podidit la televizie când nara cum fu victimizat în preajma-i cărturarul nepereche Gheorghe Brătianu, iar azi să se reconstituie în stratagemă «pontificală», în drum dinspre Răsăritul ortodoxo-marxist către Apusul liberal-capitalist, în fier de lance al revenirii la Mitteleuropa, în adjuvant major al coagulării ecumenice pentru Statele Unite ale Europei lui Aurel C. Popovici.

Calea Uniată îi fraţilor ortodocşi, protestanţi + neoprotestanţi, una «pontificală», vă repet eu până la saţietate; îi o autostradă pe care se poate circula cu sfială,

fără teama de a resuscita revolte durabile ale «fondului nostru nelatin», ogoindu-l totodată şi pe Keyserling, pe cel ce, în *Analiza spectrală a Europei*, recomanda cuţovlahilor să nu renunţe cu grăbire la moştenirea bizantină, la zestrea balcanică, la încărcătura pravoslavnică, în caz că vor să-şi salvgardeze o diferenţă ochioasă, colorată chiar, în corala triburilor romanice, dacă nu în concertul europeic.

Părinţii Calciu + Steinhardt, Galeriu + Cleopa, prin osârdia lor, prin multiplele lor nevoinţi, prin rugile lor nesfârşite ori travaliul bine săvârşit cu intelecţii neconformişti, răscumpără oare o parte din poltroneriile besearicii naţionale ce a preacurvit cu Antihristul din Kremlin, acceptând apoi ca fiii ei cei mai buni să înfunde pământile [când nu i-a dat personal pe mâna Secului, în laba căgăbăului autohton] sau ca lăcaşele ei de cult să fie demolate de Tovul Ce-au, a cărui muie figura de altfel pe pagina întâi a tuturor publicaţiilor ortodoxe de specialitate şi a cărui mamă, Alexandra, fusese calendarizată? Mă întreb numai. Poate că da, de vreme ce esenţialul va fi fost prezervat. Dar esenţialul l-au prezervat şi maranii din Belmonte, ce nu-şi mai amintesc din iudaism decât unica slovă *Adonai.*

Şi totuşi: dacă Nenea Ceauşinschi solicita Arăpasului lărgirea Sfintei Treimi, crearea teologemului Sfintei Cincimi, ca să poată penetra cu Leana în acest loc atopic, ar fi avut acela coragiul să-i reziste? Mă îndoiesc niţel. Şi acum îmi răsună în ambele urechi, nepăroase, scrisorile pastorale ale Preafericirii Sale, calchiate după editorialul din *Scânteia*, organul peceriu. Greu îmi va fi să le uit un timp. De pariat însă am pariat pe supravieţuirea Besearicii Autocefale, care, autocefală sau nu, *en aura vu d'autres… şi* mai jegoase. Martori mi-s Michel Rouan, Lionel Lebel şi consilierul cultural hexagonal Michel. În prezenţa

dumnealor, prin 1979, am proferat, la intrarea principală a catedralei metropolitane a Dulcelui Târg, propoziţiunea că instituţia în cestiune, aşa compromisă cum se prezintă la interval, va supravieţui cezaromaniei scorniceştene… şi va izbuti, în contextul societăţii deschise, să ameninţe Monitoru*l de laşi cu afur*isenia arhierească a mitropolitului Daniel… pentru că-şi deschidea paginile unor preoţi turbulenţi.

N-ai ce-i fii şi n-ai ce-i fa: în rezistenţa la fesenizarea religiei tot pe uniaţi şi papistaşi se poate conta, alături de protestanţi şi neoprotestanţi; doar pentru dânşii, nesadovenizaţii, *ex Occidente venit lux*, doar pentru ei, excentricii, lumina Internetului şi luxul hipermagazinelor se ivesc dinspre Apus, iară sămânţa vrajbei dinspre Levant Cât despre Tradiţia primordială, cât priveşte lectura guénonianà a acesteia ori statutul «contrainiţiatic» al Occidentului fukuyamizat…

Aici se întrerupe manuscrisul cercetat şi corectat de noi. Nici nu ştim dacă e voită nefiniţiunea sa ori efect al economiei de curent electric în judeţul de adopţiune al auctorului bahluvios este. Bănuim însă că, spre închiderea structurală a textului aspirând, paginile ce ar fi urmat îşi propuneau să opereze o ţâră cu ucronia aceasta: «Dacă erau valahii catolici, racordaţi Romei de la bun început, posedând chefalia lor extrateritorială putere arbitrantă în grad maximal, unde s-ar fi ajuns? Poate nu la protestantism, etica reuşitei profesionale şi spiritul capitalismului; poate ca la poleaci?»

Ei da, cunoscut ne e că şi Petru cel Mare a nutrit o trecere forţată la catolicism[cxi] *ca mijloc de europenizare rapidă a medievalei şi barbarei Rusii, a maselor înglodate între stepă şi Urali, a mujicilor repliaţi în izbe şi alte colibe. Credem că-i o cestiune de vârstă la mijloc şi la origina unei atari visări: de vârstă a hegemonului, de*

violenţă juvenilă şi patos revoluţionar; credem că, după 40 de ani ajungând daimonul interior mai puţin turbulent, propensiunea la toleranţă, dialog, negociere, compromis, reforme şi căi uniatorii sporeşte vârtos.

Homo viator: **mersul şi demersul**

„* y… Y j?.; n?*;*

Domnica Mămuţii se ducea la un vecin cajvanian, «mai umblat», mai ştiutor, mai capace de poveţe, şi mi ţi-l ispitea aşa:

«Măi Grigore, tu, care ai văzut atâtea la viaţa ta, inclusiv pe Regele Mihai băietan, pe Maniu şi pe Căpitan, tu, care ai fost cam peste tot, până şi în Piaţa Unirii din Târgul Bahluviaşioţilor, poţi să-mi spui când să-mi mărit featele?»

Grigore, el, a povăţuit-o să le deie după bărbat când li se vor fi făcut ţâţele de-o chilă, ci nu chestia asta mă reţine în primul rând cu amintirea înşurubată la întrebarea muierii rurale; mă reţine în primul rând treaba cu umblatul… fiindcă se înscrie contra lui Kant, ce nu iese din Königsberg, şi a lui Sokrates, ce nu iese din cetate ori te incită delfic la autocunoaştere, la Gnot*i seauton, la* Nosc*e te ipsum. Lu*i Goethe i se părea această formulă un îndemn obscurantist, un slogan de popi ignari [însă fascinaţi de jegul personal]. Adevărata cunoaştere, fie şi de sine, o vedea achiziţionabilă prin confruntare cu ceilalţi şi celelalte, cu lumea, cu natura. Ea vine, adevărata cunoaştere, după ce ai uzat opinci de fier pe drumurile planetei, chiar de îs respectivele drumuri numai trotuare de magalepolis. Autocunoaşterea, autoscopia, autopsia, ele, readuc memoriei noastre încercarea lui Chirac, măluit în Char*lie Hebdo, de* a zări capăt de tunel sub Canalul Mânecii prin zgâire în propriu-i găoz.

Abia după ce te-ai întors de pe potecile mundane,

plein dusage et raison ca Ulisele lui Du Bellay sau ca Iason al aceluiaşi, poţi să sfătuieşti cumătră agrară dacă e cazul să-şi cazeze fătucile şi în ce condiţii – cu lăptăriile de un kilogram, ori numai de două; abia atunci poţi înţelege divinul *Leh leha*, adresat în *Geneză* patriarhului Avram şi traductibil, când eşti Chouraki, prin *va vers toi*, «Mergi către tine»[cxii], spre floarea-ţi albastră[cxiii], întru şinele ascuns[cxiv]; abia atunci eşti îngăduitor cu bucuria oricărui tătâne la întoarcerea fiului risipitor, îngăduindu-ţi, asemeni lui Constantin Noica, şi un encomion paradoxal pentru fratele statornic al aceluia[cxv], rămas să grijească de bordeiul parental.

De stai acasă, înşurubat sau lipit cu scoci la vatra strămoşească, pentru a griji de cestiile părinteşti, pentru ca să administrezi tradiţia, pentru ca să gestionezi eredităţurile, tot mersul îi la originea demersului tău, cum ne instruieşte recursul în etimologhie, fiindcă francicul *markôn* trimite la faptul de a marca, de a imprima pasul, la marcă, la semne, la urme, mai mult ori mai puţin derridiene, măcar că sunt *traces.* A marca, a demarca, a remarca, a lăsa urme: problemul e cu schepsis pentru fratele fiului risipitor, pentru *filii viatoris frater*, când îi vorba de receptat + preluat + moştenit datul, datele, datina. Ele îi sunt date, predate, transmise, dar se adeverează şubrede dacă nu-s reconfirmate de experienţa personală… cam ca Dumnezeul, glosat de Baal Schem Tow, al lui Avraam, al lui Isaac, al lui Iaakov [căci, în vederea unui solid raport cu el, pe Adonai îl primeşti de două ori: o dată prin părinţi, a doua oară prin străduanie individuală, meditaţie, frecuş cu drumurile lumii]. Fără stagiul de drumeţ ce se confruntă cu prejudecăţile şi cutumele celorlalţi, fiul nerisipitor o să rămână citeţ, isteţ, glumeţ, însă nu va hi un bun manager al avutului ce-i revine şi tradiţie se numeşte, nici nu va şti cum se sporeşte.

Contaminare musai iaşte… a lui mark*ôn cu* merg*ere, «a* se scufunda», de la care ne vin «imersia» materială sau botezuală, şi «emergenţa» cu toate conotaţiile ei. Lectorii franţuji de altă dată, Michel Rouan şi Lionel Lebel, cum vor fi aflat că «a merge» derivă în linie dreaptă din merg*ere, nu* mai uzitau On y *va? sau* Allo*ns-y! y ci* **E**mer*geons! în***de**mnându-ne să mergem, să emergem, să producem emergenţe după ce am imers; după ce am plonjat în lucruri; după ce ne-am aşternut drumului ca şi iarba câmpului, manifestându-ne drept ceea ce ar trebui să fim tot timpul: fiinzi mergători, enti*a itineris, am*bu*latores, it*in*érantes, ho*mi*nes viatores, lu*ându-ne adesea ca deviză hiperformula carteziană Merg*, de*ci *eksist. Alt*minteri adus din pix, mersul mi-i… demers, adicătelea:

1. mod de a merge, aer, alură, mers, marş, pas, port…
2. Mod de a acţiona, atitudine, comportament, conduită…
3.
4. mod de a pro… gresa, de a înainta, cu fenomenele adiacente: demersul gândirii, raţionamentului, judecăţii, demersul intelectual, mărşăluirea cogitaţiei, drumul, cărările ce se pierd în incarosabil, potecile obscure ce te conduc la bott*eghe oscure, inst*alate şi în Rue *des boutiques obscures a l*ui Patrick Modiano, unde îşi ţine acesta micul comerţ roman…
5. Tentativă săvârşită pe lângă cineva spre a izbuti o întreprinzătură, pentru a duce la bun sfârşit un biznes, o cerere, o jalbă, o solicitare, o petiţiune, fie ea şi de principiu – tot atâtea demersuri de făcut, refăcut, desfăcut [cinstite, oculte, neoneste], agitaţiuni, intrigi, tractaţiuni şi alte tratative, aşadar demersul ca iniţiativă pură, manifestând pe *homo agens,* pe insul activ, pe fratele de cruce sau asociatul fiului risipitor, antonim al celui

contemplativ ori în preajma tradiţiei parentale intens stătătorul, pelerin, peregrin fantasmat de Bunyan, ce ani mulţi petrecuse la pâfnaie, în *Pilgrim's Progress* [consultat de mine, într-o veche ediţie franceză şi ilustrată, pe când eleveam liceal şi mult mă minuna toiagul călătorului spre Iahveh, fiind respectiva ediţiune una din primele meale cetituri în limbă etranjeră, unul din întâile mele hagialâcuri lecturale pe teren strein], *homo viator* şi în sensul dat de Gabriel Marcel, Bunyan de veac al douăzecilea, acela cu metafizica speranţei, carele, mergând, nădăjduia şi, totodată, îşi amintea că ăl mai laconic răspuns roman la o epistolă a unuia de zicea *E o rus*, «Mă duc la ţară», fusese /, <r*Du-te!»,* imperativul singular de la *e o, are, ivi, itum, iter, itinérantes,* ce în? direct îndemn la de? mers se va fi adeverit

Merg, deci gândesc. Formula reapare, altfel machiată, la Tournier, în romanu-i despre Craii de la Răsărit – Balthazar, Gaspard, Melchior şi Taor [ce nu soseşte de la Apus, cum credea legenda medievală despre Artaban, ci din India şi ca să afle reţeta rahatului lukuminos]. Unul din ei, călătorind spre Bethlehem pe mare, întâlneşte, într-o insulă a Mării Roşii, un trib în daic înşurubat dromomaniei, mersului incontinent, pentru a împlini nu ştiu ce blestem ancestral, dar în context mozaic, nu creştin, nu creştinesc, nu ahasverusian. Blestemul acela, explică ficţionalii «jidovi rătăcitori», îi obliga să reflecteze, să mediteze, să se aranjeze cu existenţa, chiar să concubineze cu ea… după sloganul «Gândim cu picioarele». Aceste organe, membrele inferioare silite la deplasare continuă, la perpetuă mobilitate, sunt suportul compromisului lor cu realul şi eshatonul şi aşteptarea lui Mesia ca sfârşit mântuitor.

Ils pensent avec leurs jambes, şi nu credem că, astfel formulând, Michel Trouniais nu a replicat hipertextual

unui op denis-de-rougemontian cu titulă traductibilă prin *A gândi cu mâinile*, pe care nu l-am explorat încă serios, însă pariem tot mizerul nostru avut pe Biblioteca Mitterrandiană că encomion la mânuri, la organele principale de prehensiune – alături de gură, sex, dinţi, degete picioarelnice ş.a.m.d. – se dovedeşte, nu marxizând că munca l-a genitat pe ciolovec, insistând poate, mcluhanian, că uneltele, instrumentele, armele, ca intervenţii umane în environ, îs prelungiri manuale, gândeme cristalizate, ceea ce se teoretizează şi în Leroi-Gourhan[cxvi], unde ai bune pagini despre antropologia mersului. Mâna modelează, imită, închipuiuieşte, arată, spune; ea este capace de gesteme, mimeme şi nenumărate delictice. Dar… cu asta intrăm…

…la cel mai… [puneţi voi epitetul] antropolog al gesturilor, care II Marcel Jousse, pedagogul ritmo-catehizării, intussuscepţionării şi ingurgitării mimismatice a rostirii, specialistul în culturile palestiniene populare de limbă aramaică, pentru care omul e naturali***ter – nu at***ât Christia***n us, sau fes***senis***ticus [cum ne*** incită să credem Cezar Ivănescu în cartea sa despre Marin Preda], cât – *ambulato****ry căci ia***şte o entitate cu două canaturi, are bilateralitate, merge, marchează, îşi înscrie paşii + mişcările în ambiental; iaşte un fiind mimetic: îşi reapropiază realul prin mimările sale, mersul său stând la origina ritmului melopoetic, a jakobsonienei funcţii poetice limbajiale, a stilului formular, ex presie a bilateralismului său ontic şi ontologic şi logic şi etic şi estetic. Fireşte că-i Jousse, proclamând întâietatea voroavei ca mimeză a bilateralităţii mergătoare, antiderridian, doar că nu-i fonocentrist, dar nici mult nu-i lipseşte, că deseori mai rade algebrozarea şi închistarea limbajelor tehnice din lumea noastră, exaltând, ca şi Eliade, un anumit arhaism rural centrat pe *illud tempus*, numai că marele său guru

continuă să rămână Rabbi Ieşua Galileul, cel ce-a lansat alumnilor săi chemarea la întrecere subsecventă: «Duceţi-vă şi ritmo-catehizaţi-i pe goi!» Marele său guru continuă să rămână Rabbi Ieşua Galileul, alături de instanţa maternă, ritmo-catehizatoare fără pereche a copilaşilor de vârstă pruncie prin formulisme şi cântece de leagăn aidoma cestuia: *Sassons, blutonsJDu son pour les petits nourrissons/Qui sont/Dans la maison.*

Pe drumurile lumii, în cafenelele planetei, în moteluri, în trenuri, în avioane, în pieţe, în baruri de noapte, la Radio şanţ, la *Mundfunk*, în prăvălia lui Florea, pe tăpşanul din faţa fierăriei lui Iocan, în şcoli, moschei, pagode, mănăstiri, biserici şi institute de tot felul, că nu prididesc a le enumerare, îşi vinde ritmocatehizatorul marfa formulară, proverbele, cântecele, strigăturile, colindele, epigramele, doctrinele, sloganele, zvoneriile, rumorile, poveştile, mari sau mici, ajutându-se de mâini, de picioare, de organul bucal, uneori făcându-şi ca dantescul ipochimen din curu-i goarnă, el, *mare hêtre, marchand d'idéologèmes et d'historiettes, pari être, pensêtre d'occasion, persévérêtre de fortune.* Exemplele pululează. Cea mai bună sursă de documentare pentru Orientul Apropiat, Mijlociu şi Lumea MusulmanăII *Kitab alif laila un laila,* plin de oameni mergători, consumatori şi transmiţători de experienţă proprie ori streină; plin de marinari sindbadici foarte simpatici, de neguţitori şi meşteşugari, mobili şi/sau sedentarizaţi, ce-şi împărtăşesc unii altora savoarul cumu lat existenţialmente [*realiter* ori *în mente].* Pentru Evul Mediu occidental a…

…a schematizat gospodăreşte situaţia Walter Benjamin. Po[cxvii]vestaşul acestuia, der *Erzähler, te* ia cu el în călătorie spaţială şi temporală. Doar că ai, la începerea jocului exegetic, două mari categorii de istorisitori: umblătorii + şezătorii. Gura poporană îşi închipuiuieşte

naratorul ca pe cineva care soseşte din depărtări, aducător de stranietăţuri, fapte diverse şi alte trucuri debanalizatoare în gândirostivieţuirea curentă, de unde şi frazarea anonimă, nemţească, aceasta: Wenn *einer cine Reise tut, se* k*ann ei was erzählen. În* fapt, nu cu mai puţină încântare sunt ascultaţi povestitorii ce rămân în patria locală, în Heim*at, şi* cunosc poveştile + tradiţiile acesteia. Drept care cele două grupe de povestaşi se pot întrupa, se pot prezenţifică în instanţele, arhaice, ale agricultorului sedentar şi năierului cu mărfuri pe ape umblător. Cu timpul însă… tipurile acestea mari ajungă să se întrepătrunză, o astfel de întrepătrundere genitând Apusul medievos cu ale sale corporaţii meşteşugăreşti, zise şi bresle. Acolo, lucrau în acelaşi atelier meşterul sedentar şi calfa umblăreaţă. Plus de asta, fiecare patron fusese, la un moment dat din *curriculum vitae, calfă* rătăcitoare, obligat de legile companionajului [a se reciti, de George Sand, Le compa*gnon du tour de France, şi, de* Slavici, da, Mara – pentru informaţii extra], înainte de a se stabili în baştinal ori aiurea.

Acum, dacă peizanii şi oamenii apelor vor fi fost vechii specialişti ai povestitului, atelierele artizaneşti ajung, prin comparaţie, adevărate universităţi naraţionale, unde se întâlneau, unde confluau *die Kunde von der Ferne*, ştiinţa depărtării, aşa cum era ea adusă acasă de migranţi, cu ştiinţa din trecut, aşa cum îi era încredinţată şezătorului de sedentar[cxviii].

Ar mai fi de introdus în colimator hermeneutic narambulatorii, istorisitorii ambulanţi, hoinari, vaganţi, ca specie inconturnabilă de *homines viatores*, căci de ei se va fi îngrijit teoretico-fictional, romanesco-etnologico-filozoficeşte, aşa cum le stă bine cogitanţilor sud-americani, Mario Vargas Llosa în *El Hablador*: El s-a aplecat cu maximum de empatie asupra mersului şi

demersului lor.

Aceia, mergând, deplasându-se din gospodărie amazoniană în gospodărie de acelaşi fel, din aşezare în aşezare, duc vorba, reamintind periodic marile istorii de la temelia comunităţii machiguenga [diseminată, minată de misionarii albi şi administraţia peruviană, în echilibru instabil, desfăşurând ultimele-i resurse de supravieţuire identitară]. Mersul acelora e unul tactic, iar demersul lor strategic iaşte, de vreme ce asigură minima coerenţă societată; de vreme ce izbutesc să frâneze instalarea anomiei, sinuciderii anomice, adică slăbirea până la cote alarmante a raţiunii de a pierdura etnic, fenomen ce avurăm prilejul, noi, supravieţuitorii Ceauşimei, să-l observăm la saşii de peste munte, cărora le-or fi dispărut pesemne *les grands récits volants – avec leurs récitants* –, din moment ce se vor fi destrămat în Ghermania untului abundent şi culturii hedoniste de masă… după ce au ţinut piept, veacuri la rând, incursiunilor mongole, turceşti, vladţepeşeşti, ungureşti, austrieceşti: nu însă şi ororii bolşevicioase.

Ar mai fi şi… arta povestitului, în perioada dinastiei Song, unul din spectacolele de divertisment din parcurile şi pieţele orăşeneşti ale Chinei, unde se produceau, specializaţi pe căprării, după capacitatea lor [întâmplările sentimentale, biografice, emanate de Trip*itaka, ad*icică budiste, războinice, istorice, detectiviste în genul reluat azi de Robert van Gulik pornind de la judecătorul Ti, magistratureşti ori relative la vicisitudinile sorţii], unde se produceau naratorii de huab*erz.*[cxix]

Ar mai fi şi acrobaţiile iarmarocale de *pâlpulim.* Dar câte nu ar mai fi?

EXERCIŢII

*

DE PORTRETIZARE NEOACADEMICĂ

Cine trăieşte pentru societate trăieşte împotriva ei. În bună măsură, portretul ca gen provine din răzbunarea şi coşmarul omului sociabil care şi-a frecventat prea mult semenii pentru a nu-i detesta.

E.M.C.: *Amatorul de Memorii*

Dimpotrivă, adevăratul moralist nu este niciodată interesat şi, fiindcă veştejeşte rele inerente oricărui fel de societate, el exprimă şi atacă vremea lui, totodată depăşind-o: cu alte cuvinte, veninul lui nu poartă o dată istorică anume. El îşi asumă datoria de a-i cunoaşte pe ceilalţi şi de a se defini pe sine, întreprindere cât se poate de ingrată, naturii noastre repugnându-i să devină conştientă de ea însăşi pentru că nu poate ajunge la asta decât în paguba actelor...

ACELAŞI: *Ibidem*

Viaţa şi isprăvile doamnei Rachilde

Născută în Dordogne pe 11 februar 1860, ca fiică a unui melitar amator să-i deie o educaţie virilă progeniturii sale, Marguerite Aymery se stinge la Paris, în 4 april 1953: ea va fi ouat cărţi sub pseudonimul Rachilde, se va fi măritat cu Alfred Vallette şi va fi întemeiat împreună cu acesta persistenta revistă *Le Mercure de France*, glorie a vremilor postsimboliste, al cărei întâi număr răsare în ianuar 1890. Debutul juvenil, foarte juvenil, extrem de juvenil, îi va fi fost tutelat de încurajările unor Victor Hugo, André Houssaye şi Maurice Barrés, ultimii doi propulsându-i chiar prefaţial romanele *Domnul de Noutate* şi, respectiv, *Domnul Venus*, în a doua sa ediţie, din 1889. Barrés o socotea o prozatoare înnăscută şi o poreclea cu plăcere Haroun al-Rachilde, în timp ce Villiers şi Catulle Mendès o prezentau, la 17 ani, bătrânului Hugo: fata va fi îngenuncheat reverenţios în faţa Magistrului, iar acesta,

fără multă ceremonie, o va fi tras pre genunchii săi proprii.

Din spirit de economie sau din idiosincrazie [Dumnezeu mai ştie!], s-a îmbrăcat bărbăteşte, pe cărţile de vizită a trecut «Rachilde, Om de litere», şi-a tuns părul foarte scurt, umblând vorba că şi-ar fi vândut apoi buclele Marelui Şambelan al Ţarului Alexandru al III-lea, care încuie preţioasele relicve într-o răcliţă sculptată. A prins la viaţa ei [1860 – 1953] trei rezbeluri franco-germane, două mondiale, două înfrâhgeri hexagonale şi două victorii, un Imperiu, o Comună din Paris, o Revoluţie Naţională, Afacerea Dreyfus, Marea Poluţie Socializdă din 7 noiembrie 1917 [care va fi avut loc, totuşi, pe 25 octombrie].

Frontul Popular, Ocupaţia germană, Dezocupaţia gaullistă, Naturalismul, Simbolismul, Suprarealismul, Existenţialismul şi timidele bâlbâieli ale Structuralismului[cxx].

Multe a mai văzut în cursul lungii dumisale existenţe şi nu a stat degeaba. Succesul masiv bate la uşa ei cu *Domnul Venus*, lansat de belgicul editor Brancart în 1884. Urmează pe loc scandalul celebrizator: confiscarea exemplarelor romaneşti, ordonată de Parchetul bruxellez, procesul, condamnarea tinerei autrice la doi ani de închisoare şi două mii de franci amendă «pentru inventarea unui viciu nou». O micuţă descindere în orizontul de receptură al epocii ne va signala cât de prizată era cartea în mediile xiecadente ale Luteţiei. Iată, deschidem *Le Courrier Français* din 12 decembrie 1886 şi, la anume pagină, sub pana prozatorului Jean Lorrain[cxxi], cetim următoarele despre «fructul unei isterii ajunse la paroxismul castităţii», adicătelea despre subiectul şi atmosfera diegetică a *Domnului Venus:* «E mult adevăr în această aparentă nebunie: vicioşii sinceri sunt căşti;

adevăratul viciu este imaginaţia, şi nu obişnuinţa mai mult sau mai puţin ruşinoasă: a fi vicios înseamnă a voi *să fii un altul şi în altă parte.* Raoule de Vénérande ar vrea să fie bărbat, iar Jacques Silvert ar dori să fie femeie… Greierele lor sunt de acord, dar, vai, natura, ea, nu este la unison şi amândoi sunt prin însăşi forţa lucrurilor în situaţia spinoasă a domnişoarei de Maupin asaltată de Rosette; ar răspunde sărutărilor damei, însă nu ştie cu ce lemn să aprindă focul.[cxxii]

Dacă aş fi poet simbolist, *Domnul Venus* mi-ar apărea ca un simbol al temperamentului rachildic. Am scris adineaori cuvântul pornografie, îl retractez. *Domnul Venus*, unde auctoarea a descris în termenii cei mai căşti cel mai scabros dintre cazurile patologice, merită mai mult: există nu numai curiozitate, ci şi un drăgălaş de dispreţ furios şi rău în Raoule pentru acel mascul pe care ea îl coboară la rolul de femelă şi apoi îl lichidează, aşa cum un soţ demodat şi-ar. Ucide soţia surprinsă în flagrant delict la fumoarul iubitului ei.»

Printre vestiţii admiratori ai opuşoralui precitat, căci sunt şi din aceştia, avem pe Ludovic al II-lea al Bavariei, cunoscut pentru legăturile sale misterioase şi finanţările-i bayreuthiene, pe Leopold von Sacher Masoch, Colegiul cel patafizicesc şi, *last but not least,* pe însăşi Rachilde.

Îl lăsăm Purgatoriului pe straniul rege bavarez, atât de iubitor cu Wagner, şi reţinem doar cum Cymbalum Pataphysicum apreciază în roman – prin organografele sale nr. 19 şi 20, consultate de noi cu rară acribie – faptul că perversiunea de aici, pe care unii literaţi, asemeni tribunalului belg, o cred inedită, nu îi decât un *quiproquo* îndoit Noutatea nu ar rezida în teatralizarea unor ginandrisme sau travestiri de un soi necunoscut lui Krafâtebing în *Psychopathia sexual is.* O, nu şi nu. Pentru

că, în această controversă a semnului şi/sau cromozomului + cu semnul şi/sau cromozomul –, contrariile nu se anulează, ci se multiplică prin virtutea cerebralităţii. Cei doi eroi – sau cele două eroine? – se culcă unul cu celălalt – sau una cu cealaltă –, deşi criticii profesionişti, practicieni ai navetei inesenţiale între Universitate şi ziaristică, nu au înţeles nici până acum ce practici zguduitoare pun în joc. Aici ne dă o mână de ajutor hermeneutic Subcomisia Poliedrelor, când ne îndeamnă să ghicim între Raoule şi Jacques mai puţin practici erotice noi şi mai mult soluţii imaginare, ce ne înlesnesc «să vedem un alt univers în locul acestuia, cât şi un alt sex în locul aceluia perceput de alţii la partenerul ori partenera noastră». De unde şi *quiproquo* până în înaltul cerului. *Qui pro quo?* Care eşti, mă, femeie? Care eşti, fă, bărbat? Entropie sexuală, ha? Promiscuitate, nu? în imposibilitatea de a răspunde fără bâlbe la astfel de întrebări zace farmecul obsolet, cu toate că imputrescibil, al *Domnului Venus.*

Ziceam adineaori că un alt mare degustător al opuleţului cu pricina este Rachilde însăşi… de vreme ce, în cuvântarea introductoare la Doam*na Adonis, du*lce ne murmura că îi un roman pe care nu îl reneagă şi îl preferă tuturor cărţilor sale, «aşa cum îşi preferă mamele copiii cocârjaţi copiilor drepţi ca bradul».

După triumful *Domnului Venus* în alegerile cetitorilor, auctricea s-a străduit să epuizeze energia procedeului inaugurat în această naraţiune, să exploateze aşadar combinatorica perversităţilor, ce, la ea, se racordează în imaginar, mai bogat în posibilităţi decât realul fizic «al combinaţiilor cu două, trei, patru sau *n* elemente, recenzate, între alţii, de Marchizul de Sade». Deja în *Domnul de Noutate*, protagonistul îşi trişează ibovnica de bază îndrăgostindu-se de un magazin de mode. Poate că

intenţia secretă era evitarea monotoniilor sadiene. De aceea a şi numit Jarry – care amic se dovedea cu soţii Vallette şi, vara, organiza diverse falanstere cu ei –, de aceea a şi comparat el multipla operă rachildiană cu un icosaedru.

Doamna a fost prolifică în cărţi, nu în copii; în *libri*, nu în *liberi.* Cadenţa ei cam de un op pe an era.

Astfel, în 1886, dă *Virginitatea Dianei*; în 1887, *Marchiza de Sade;* în 1888, *Doamna Adonis*, în care Louis o înşală pe Louise cu Marcelle, în timp ce Louise îl trişează pe Louis cu Marcel; în 1889, *Minette*, o prefigurare a îndrăznelilor bunueliene din *Viridiana;* în 1899, *Turnul iubirii*, pe tema necrofiliei şi a îndrăgostirii de un turn; în 1900, *Jongler iţa,* unde o perversă face amor cu un bărbat prin intermediul unei nepoate; în 1903, *Totul în cer*, o istorie «sefistă» premergătrice a filmului *Soylent Green*, pe motivul recuperării cadavrelor spre a fabrica hrană şi «cauciuc umanizat»; în 1905, *Şeful lupoaicelor,* în 1920, *Casa virgină*, cu iubiri ancilare şi braconiereşti; în 1922, *Marele sângerător*, cu erotism vampiric; în 1923, *Castelul celor doi amanţi*, pornind firesc de la căsătoria albă şi menajul triunghiular; în 1924, *Pragul infernului*, culegere de nuvele cu teme insolite: dragostea de un cal [ce nu se cheamă calofilie], strangularea unui materialist-dialectic libidinos, sinuciderea unei logodnice a lui Iisus ce şi-a înşelat alesul, revolverizarea unui travestit sexual, închirierea nevestei pentru a procura fondurile necesare cercetwrii scientifice şi stimulării progresului ş.a.m.d.; în 1927, *Reinventarea dragostei*, cu alte două soluţii patafizice: cum să faci un copil unei reprezentante a sexului frumos prin mijlocirea unui spaniol + cum să dezlănţui patru curtezane cu ajutorul efectului *placebo*, lăsându-le să crează c-au ingurgitat cantaridă; în 1931, *Notre-Dame-des-Rats*, unde montează o atmosferă

crepusculară într-o comanderie a Templierilor, cu scene orgiace, triplul sărut obscen de trezire a şarpelui Kundalini, adorarea Baphometului şi multe altele, unele neştiute nici de Klossowski şi Umberto Eco. Şi multe alte producţiuni romaneşti. Şi multe alte închipuiuiri.

Îi datorăm acestei mari cucoane a imaginaţiei franţuze o restituire biografică a genialului ei prieten, auctor al lui *Ubu Rege*, în *Afli ed Jarry sau supramasculul literaturii*, un pamflet titulat *De ce nu sunt feministă*, nişte *Portrete de bărbaţi* [Jean Lorrain, Paul Verlaine, Paul de Tin an, Paul Léautaud] ori amintirile-i de început, *Când eram junǎ*, în legătură cu vizitele la Hugo, Barbey d'Aurevilly, Sarah Bernhardt, Camille Flammarion; cu nebunia mamei sale pretinzând că nu fiica-i scria romane, ci spiritul unui gentilom suedez de la care aceasta împrumutase un pseudonim; cu intenţia lui Barrés de a merge în Bois de Boulogne însufleţit de un anumit scop, *et coetera.*

Îi mai datorăm acestei femei bărbătoase un conflict cu Max Ernst şi grupul suprarealist, la banchetul pentru poetul Saint-Pol Roux, iscat de neîncrederea rachildiană în posibilitatea unei căsătorii franco-germane[cxxiii], dar şi o replică scuipată unei dudui ce tare se fălea c-a activat în Rezistenţă contra teutonilor de nazişti: se culca, desigur, cu ei, îi trăgea de limbă, nota totul şi ascundea bine între saltele. Pleasna prietenei noastre a căzut necruţătoare: «Nu dumneata ai rezistat nemţilor, ci… salteaua».

Va refuza Legiunea de Onoare şi – dacă neglijăm insinuările unor Léautaud şi Maurice Saillet că va fi meşteşugit pipe divine lui Alfred Jarry, a fost credincioasă lui Alfred Vallette, iar acesta, la rândul său, nu a dezamăgit-o. Aşa că nădăjduim să facă o bună impresie asupra temerarilor lectori ai *Domnului Venus*, înfăţişat, la început dă deceniu zece, pentru întâiaşi dată în straie

cuţovlahe duminicale, graţie Casei editoriale Moldova, colecţiei «Epos & Eros»[cxxiv] şi unei fătuci traducătoare, dornică de afirmare.

Dosarul de cadre al camaradului P.L.

Numitul Pierre-Félix Louis, cunoscut în istoria literelor şi muzicii evropeneşti ca Pierre Louÿs [cu tremă pe y!], se naşte la G and, în Belgia, nu departe de catedrala Saint-Bavon, adăpostitoare a celui *Altar al mielului mistic*, pe 10 decembrie 1870. De ce tocmai la G and, în proximitatea capodoperei lui Van Eyck? Păi, părinţii lui – tatăl din Champagne, mama burgundă – o tăiaseră acolo de teama trupelor irakiene şi saddamiene, pardon: prusace şi invadatoare. În octombrie 1882, numitul intră la şcoala alsaciană din Paris, unde va lega amiciţie cu Gide, colegul său din anul de retorică. Va dura amiciţia asta, agitată şi intensă, până în 1895.

Luându-şi bacalaureatul în sesiunea din iulie 1889, numitul se înscrie la Litere şi Drept, dar se duce rar pe la cursuri. Delegat al studenţilor parizieni, asistă la festivităţile celui de al şaselea centenar al Universităţii din Montpellier, ocazie de a-l cunoaşte pe Paul Valéry, de care îl va uni o mare prietenie, reciproc avantajoasă, ca să nu mai grăim de lunga lor corespondenţă.

Pe 19 iunie 1890 are loc întâia vizită a numitului la Mallarmé, iar în octombrie îl pune pe studentul Valéry în relaţii epistolare cu precitatul Stéphane. Apoi, imediat, adică pe 9 decembrie, îşi face intrarea la poetul parnasian José Maria de Heredia.

În ianuarie 1891 avem semn că numitul nu a pierdut vremea de sărbători: apar gidienele *Caiete ale lui André Walter*, asortate cu o prefaţă semnată de dumnealui; în 15 martie, scoate întâiul din cele 11 numere ale revistei *La Conque*, ce-i va avea colaboratori pe Verlaine, Leconte de Lisle, Swinburne, Valéry, Gide, Pierre Louÿs *etalii.*

An bun se dovedeşte şi 1892: primeşte numitul, la majorat, partea sa de moştenire, 100.000 de franci-aur, pe care o va toca rapid; îi iese placheta de versuri *Astarté*, într-o sută de exemplare; îi încorporat, pe 12 decembrie, pentru serviciul militar, dar, în urma unor intervenţii fraterne, va fi reformat curând. Ca şi Alfred Jarry, contemporanul său esenţial, nu era iubitor nici al uniformei, nici al manierelor cazone.

În februarie 1893 se publică piesa lui Oscar Wilde, *Salomé,* care îi era dedicată; în iulie execută o vizită la Juliette Gautier, unde începe treaba la *Afrodita*. Mai semnalăm că, în 1894, înfrâncizează *Scene din viaţa curtezanelor* de Lucian din Samosata pentru revista *L'Art indépendant*: deducem de aici că se învăţa, în liceele acelor vremi apuse, ceva mai multă greacă decât pe ţărmul veşted al Bahluviului universitar + maiestuos şi, în general, mai multă carte; tot acolo îi ies povestirile *Casa de pe Nil* şi *Ariadna*; produce epistola de ruptură cu Oscar Wilde, cu care ciudate relaţii va mai fi avut; se duce, la sugestie gidiană, în Algeria, pentru o legătură cu Meryem bent Ali, o jună din tribul Ouled-Nail; tipăreşte, în decembrie, *Cântecele lui Bilitis.* Această carte, soi de romanţ liric, de aventură erotică a poeziei şi de aventură poetică a dragostei, se prezenta la început ca traducerea fidelă a unor inedite compuse de Bilitis, poetesă greacă din veacul VI înainte de Hristos, ale cărei stihuri, gravate pe murii unui mormânt, tocmai fuseseră scoase la lumină de un filolog neamţ, pre numele său G. Heim [care vasăzică *geheim*, «secret»: căci farsorului nu-i displace să i se descopere, după o vreme, farsa, textul capcanizant, mai cu seamă când îi scriptural]. Respectivele versuri, vehicul al unei puternice iubiri safice pentru Mnasidika, mititica, dar şi al intemperiilor numeroase de la suprafaţa – atât de

profundă! – a corpului juisor + dârdâitor + pur, ele, urmau să fie o enigmă pentru filologi. Totuşi prietenii apropiaţi ai numitului s-au prins la timp că e la mijloc o superşerie, o păcăleală ingenioasă, un canular. Inclusiv Claude Debussy, pe care l-a inspirat muzical pentru o bucată ce se va interpreta până şi la şezătoarea televizuală a lui Iosif Vissarionovici Sava, cel cu voce păunescianã.

An mare pentru numitul nostru e 1896: când, la Mercure de France, se iveşte din spuma scriiturii *Afrodita*, roman ce fusese dat în foileton sub titulanţa *înrobirea.* Un articol entuziast al lui François Coppée îl lansează pă P.L., iar cartea cunoaşte un imens succes de vânzare. Transpusă de două ori în grai valah până acum[cxxv], întru edificarea amoroasă a clasei mijlocii româneşti – şi chiar a minerilor lui Miron Cozma –, ea propulsează doi protagonişti, pe sculptorul Demetrios şi pe curtezana Chrysis, de care întâiul se îndrăgosteşte în accepţia foarte negreacă a acestui vocabul. Înainte de a-i ceda, peripateticiana exige de la capriciosul copil al decadenţei alexandrine… nu biştari, cum cerea de la iubiţii ei de ocazie, cât o dovadă de amor, o triplă dovadă de curaj nebun, de risc, de punere în joc a capitalului vital. Îl înştiinţează că i se va dărui de-i va aduce trei obiecte: oglinda rivalei sale Bacchis, pieptenul nevestei marelui preot şi colierul sacru al zeiţei cipriote. Artistul se execută, dar, o dată furtul şi sacrilegiul perpetrate, nu-şi mai solicită recompensa, căci, între timp, a realizat superioritatea visului nocturn asupra realului amăgitor; căci, între timp, şi-a satisfăcut oniric dorinţa. Zguduită de atâta temeritate, curtezana se îndrăgosteşte, la rândul ei, de sculptor. Detaşat, apolinic, acesta reclamă o încercare similară, poate şi mai dură: ca ea să facă irupţie, pe străzi alexandrine, împodobită cu obiectele sustrase cultului. Nu are încotro femeia, într-atât îi e de mare pasiunea. Câteva

clipe o ia lumea drept zeiţa Afrodita coborâtă printre muritori, apoi profanatoarea se vede arestată de Securitatea epocii şi aruncată în temniţă jilavă. Aici primeşte mai târziu vizita artistului şi, în culmea încântării de a-l regăsi, îi propunea să bea împreună cucuta socratică. Imortal şi rece, tot atât de impersonal ca Flaubert, da[cxxvi]r de o politeţe perfectă, Demetrios refuză. Pe urmă, ia modelul corpului inert, intrat în rigo*r mortis, în* vederea statuii irealizatoare şi celebrizatoare.

Augu st-septembrie 1896 înseamnă pentru numitul P.L. O şedere în Andaluzia, ce îl va ajuta să iniţieze redactarea romanului *Femeia şi paiaţa*, a cărui acţiune, plasată la Sevilia şi Cadiz, va inspira cunoscutul film al lui Buñuel[cxxvii]. Cu ce actori? în ce an? Asta n-am cădere să mai spun. Oricum, adevăraţii cinefili ştiu mai bine decât mine. Romanul îl va încheia la Cairo, unde fratele numitului avea post diplomatic, în iarna lui 1898.

Un an încărcat pentru el îi 1897: în Algeria, pe 15 martie, debutează în legătura cu băştinoasa Zorah bent Brahim, pe care o va aduce la Paris şi etala prin cele saloane, spre a-şi stupefia contemporanii; în octombrie, la *Mercure de France*, propune o *Pledoarie pentru libertatea morală*; mai iniţiază şi o afacere sentimentală cu Marie de Régnier, soţia poetului simbolist şi fiica lui Heredia.

În fatalul an 1899 se căsătoreşte însă cu Louise de Heredia, a treia fiică a poetului parnasian, şi pleacă, după cum era moda p-atunci, în călătorie de nuntă către Italia.

Anul 1900 vine cu apariţia foiletones-a a romanului *Aventurile regelui Pausole*, editat volumic în anul următor. E vorba de o ficţiune cu dimensiuni de filosofie, utopie şi comedie: Pausole duce o viaţă tihnită, în nepăsare şi huzur, ca şef al unui regăţel imaginar, consacrându-se în principal activităţilor de lenevire şi plăcerilor, în mijlocul unui harem

de 366 de femei. În acest paradis erotic, amintitor de cutare abaţie a Divinului Rabelais, îndeletnicirea preferată este nudismul, ca la Vama Veche, Doi Mai sau Portiţa; în acest paradis există şi un negativ, Marele Eunuc Taxis, auster şi puritan ca André Gide, fostul amic al numitului; în acest *locus amoenus*, amintitor de unele descrieri medievale ale raiului musulman[cxxviii], se iveşte şi o dezordine de tip evenimenţial, altminteri nu am avea peripeţii, deci nici intrigă, nici istorisirea ei, amorul fericit neavând, cum ne-a reamintit Denis de Rougemont în *Iubirea şi Occidentul*, acces la narabilitate. Care-i acest evenimenţel? Ei bine, fiica regelui o şterge cu un paj, ceea ce-l obligă pe nefericitul tătâne la o deplasare de câteva mile: păcătoasa îi regăsită, paternelul o iartă, iar negativul e propulsat în tenebrele exterioare, unde-s enviroane poluate, ecologi deznădăjduiţi, terorişti, slobodani miloşevici, alegeri populiste, fesenari şi mineri mercenari.

Un an de râs-plâns, de *pleurire*, este pentru numitul nostru 1913: atunci scrie scandalosul roman *Trei feate ale mamei lor*, însă divorţează de Louise, antamând, cum se spunea la televedenia valahă a cârlionţatului Răzvan Theodorescu, tot felul de raporturi cu actriţe şi alte genuri de muieri vesele + petrecăreţe. Asta e treaba:

În împuţitul orăşel, în care viat a-i un purcely Trăiau actriţe şi poeţi:

Ele fanate, dânşii beţi.

An nasol se adeverează 1917, când îi moare auctorului nostru fratele şi o dă pe stupefiante.

Similar cu precedentul îi şi 1918: îşi vinde cărţile, rare, unui bibliofil sadea.

An mulţumitor pare 1920: i se naşte numitului un băieţel, concoctat cu o amică, pre numele ei pitoresc Aline Steenackers.

Anul 1922 nu e nici el simplu: RL. Îi numit ofiţer al

Legiunii de Onoare, ceea ce-l onorează foarte, dar suferă crize de emfizem şi tulburări psihice.

În 1923 i se naşte numitului o fată, concocrată tot cu susmenţionată Aline. Moare numitul în 1925, la Pantruche, de o criză de emfizem. Postum i se vor tipări multe cărţi de poezie, poeme în proză, poeme libertine, ficţiuni, ştrengării erotice sau colaborări cu Claude Farrère, inspiratorul lui Matei Caragiale şi al *Crailor.*

Sfârşitul deceniului nouă şi începutul deceniului zece al veacului douăzeci marchează o perioadă a renaşterii interesului pentru numit şi anturajul său. Astfel, în 1988, o biografie louysiană a harnicului Jean-Paul Goujon e oferită publicului larg la Editura Seghers. Acelaşi hipercompetent îi scoate numitului antologie la Jean-Jacques Pauvert sau prefaţează şi notulizează *Cântecele lui Bilitis* + *Afrodita*[cxxix]. Nădăjduim, de altminteri, să hie acest final de mileniu de bun augur şi pentru o receptare gratifiantă a lui P.L. Între iubitorii carpato-danubiano-pontici ai zăbavei cetitoare, nu doar pentru colapsul societăţilor multilateral bolşevizate sau variile penetrări, atât de lubrifiate, în organele Atlanticului de Nord şi/sau Comunităţii Europeice.

Găinăremele ateistului ştiinţific

Dăm prin ciurul nedumeririi mai la vale, în noul texticol, câteva astuţii ale ateologilor scientifici – trecuţi, prezenţi, viitori + multilateral subdezvoltaţi – de pe plaiurile înfeudate dracului principal, bărbosului Karl, şi odioasei sale concubine Engelsica: nu înainte de a ne lămuri asupra rostului gnoseologic al lexemului ce rimează cu ideologem, mitem, filozofem, teologem, gândem, filologem. El va decupa, într-adevăr, o unitate în fluxul acelui gen de găinărie ideocratică[cxxx] numit, în orânduirile satanizante ale Răsăritului balcan + slav, «ateism ştiinţific». Fiindcă, dragii mei, nu a sosit încă mirabila clipă

de a uita că, la arbănaşi, necredinţa religioasă fu cult de stat, trecut la loc de cinste în constituţia marxiană a ţerii, şi că, tot la dânşii, Securitatea se chema *Sigurimi*, «securime», ori că la muscali a fiinţat în interbelic, după lovitura de stat şi de şezut implementată de Troţki & Ilici în 7 noiembrie 1917 [care, ştiţi voi mai ghini decât mine, s-a derulat în 25 octombrie], o Ligă a Bezbojnicilor, a dezdumnezeiţilor, având ca principală sărbătoare Pastele comsomolist, *Kamsamolskaia Pasha.* Parodierea aceasta sacrilegie a învierii Redemptorului nostru iudeo-creştin ne signalează prezenţa masivă a elementului demonocratic în bolşevism, trădându-se botirlanii, brestoii, ciurlăii, chiţacii, wolfii, rotarii, măgurenii, ulierienii, cechiştii, enkavediştii, activiştii şi kaghebiştii nikolskieni – în lumea noastră cu susur bogomil – ca maimuţe odioase şi sinistre ale Domnului.

Degeaba însă se tot holbează macacii [dejieni, ceauşini + iliescani] în oglinzi veneţiene: nu vor zări acolo mutre de *tirthamkaras*, nici chipeşi bărbaţi din *Rondul de noapte* al lui Rembrandt.

Ateism scientific: fier de lemn, desigur; monstru sintagmatic şi conceptual, de bună seamă. Cum s-ar putea împerechea neîncrederea în Fiinţa Infinită – ireligiozitatea ca atitudine personală [convicţiune personală ori manipulare noocratică de soi pozitivist] – cu ştiinţa, instanţă eminamente critică faţă cu obiectul său şi cu sine, alergică la dogmele sustrase cobâlţâirii istoriale[cxxxi]? Şi totuşi… cunnilinctorii dialectici ai Materiei au izbutit performanţa inimaginabilei acuplări, ba şi a propovăduirii ei prin şcoli, universităţi sau cămine culturale.

Recapitulaţi, rogu-vă, la fine aparentă de marxian coşmar, osebirile între credinţă, ideologie, ştiinţă.

Întâia implică aderenţă interioară şi iubire dezinteresată.

A doua presupune *engagement* şi *encagement*, angajare şi încuşcare, angajarea ca încuşcare, dar la suprafaţă: afişare de ecusoane, clamare de slogane, participare la demonstraţii şi la şedinţe, semnare de proclamaţii, votare unanimistă cu mâna ridicată ori cu stiloul erect. Al de crede a fenta prin dedublare, strigând tare «Ceauşescu şi poporul!», iar în gând «Nenea Bâlbu cu boborul/Anchiulează viitorul!», acela, feţii mei, se frige amarnic. Jocul ideologic asta este: exhibiţionism, prezenţă la circ, indiferenţă la profunzime sau gând ascuns. Esenţa se manifestă ca fenomen, fenomenul îi esenţial – şi cu asta basta. Participantului nu-i cere nimeni să crează; de-ajuns e că-i prezent la întrunire, la manifestaţie, la şedinţă, unde ridică mâna ori mimează strigarea lozincii[cxxxii]. Atât exige mascarada ideologică[cxxxiii], al cărei tătâne e Teatrul mundan, a cărei mămuţă Parşivenia se cheamă. [Dreptu-i că, la unii, obişnuinţa ideologică ajunge a doua natură: dar cu acest aspect al fenomenului se vor fi ocupat colegii Alain Besançon, Françoise Thom şi Gabriel Liiceanu[cxxxiv], aşa că-l vom lăsa momentan netitilat, spre marea satisfacţie a cetitoriului grăbit.]

Ştiinţa însă iaşte tărie deconstructivă, permanentă repunere în cestiune, degajare agilă din opinii curente şi prejudecăţi tenaci, reanaliză meree, a datelor şi sintezelor, zgâlţâire a închistărilor din câmp epistemic, deşi există deseori, printre savanţi, inflexibili ceauşeşti ai paradigmelor constituite ale cunoaşterii.

«Nu v-am spus-o, o repet numai»: ateism scientific = fier de lemn, concubinaj al caprei cu şarpele boa, răchită roditoare dă căcărezi. Şi totuşi… regimurile plurilateral decavate, Epocile de Aur, nu s-au sfiit să exploateze cu neruşinare modernă capacitate ştiinţelor de a da soluţii globale ori zonale. Pilde? Câtă frunză şi iarbă. Somitatea medicală justifică la televiziune întemeierea politicii de

subalimentare raţională a p[cxxxv]opo/ului; purtătorul de galon universitar îşi pune signatura pe – sau ceteşte la radio – un «material» vomat de un lacheu semialfabetizat, în dialect de stejar, la judeţana dă pecereu sau «Muma lui, Ştefan Gheorghiu!» Iar Nenea Popo/ul înghite găluşca. Nenea Popo/ul este bou. Dânsul nu bănuieşte că un difuzor de «socialism ştiinţific» – sintagmă tot atât de vexantă pentru gândire cât aceea de ateologie multilaterală –,[cxxxvi] un asemenea difuzor îi titular de doctorat în filosofie, cel puţin aşa scrie pe patalamaua sa, în pofida faptului că şi-a trecut teza cu succesul colectivizării în judeţele Iaşi ori Vaslui, ca[cxxxvii] să mă limitez la două cazuri bine mediatizate în Dulcele Târg; nici că ipochimenii ce utilizează, în mijloacele de comunicare, die *Wissenschaft und die Technik als Ideologie, ei*[cxxxviii] sunt macaci, au popoul stacojiu, maimuţăresc titluri şi grade ale Occidentului medieval, creştin şi indecrotabil, din dorinţă de inversiune malignă, din apetit pentru harababură axiologică şi entropie.

Nu ne dăm la atei aci [cu toate că întrebăm undeva, tot în această carte, despre im? potenţa lor], nici la antiteişti, mai simpatici Pantocratorului decât indiferenţii ori agnosticii. E opţiunea lor. Treaba lor dacă necredinţa proprie, pasivă sau militantă, îi sau nu fructul unui şoc existenţial. Ce mai, nu mă bag în ciorba lor…

La un miting apusean neautorizat dă iama poliţia, trage bastoane şi saltă pă câţiva la întâmplare. Unul din săltaţi protestează: «Greşeală! greşeală! sunt anticomunist şi antialcoolic!» Îi închide gura imediat, cu memorabilă propoziţiune, apuseanul Moş Teacă: «Puţin ne pasă nouă ce fel de comunist sau de alcoolic se în teţi!»

…În ce mă priveşte, m-am recunoscut întotdeauna strein partidului, alien comunismului, legându-mă de

aceste două inconturnabile protuberanţe ale istoriei universale un neraport inclement. Dacă le-aş combate, dacă le-aş profana altarele, aş participa negativ la oribila lor natură. Îmi îngădui numai să le vituperez. Prefer să fac altfel şi altceva. În cel mai rău caz le-am hâţânat când erau agresive şi nu mă lăsau în pace, străduindu-mă să lunec printre interstiţiile lor numeroasă. Ce mai, nu mă bag în ciorba ateilor. În cutare traducţie franţuză a unui samizdat despre opoziţia comunistă în U.R.S.S., confiscat nouă de Oxiurii Găozului Ceauşin la percheziţia din 18 mai 1983, lecturasem o relatare cu unul ce ajunsese, după frământări de conştiinţă în Gulag, la o bezbojnicie sui *generis, îm*pănată cu fărâme de înaltă misticitate, ca la Georges Bataille ori la ultimul Cioran. Eu, Cajvanianul de mine, mă dau la ateiştii scientific! care au vrut aservi instituţia demistific ato are a ştiinţei tembelismului ideocratic şi graiului de plop al gnosticismului marxist, în scopul de a te hui generaţii de liceeni, studenţi ori mulgătoare de elită ale ceapeurilor.

Anecdota exemplară a lui Marcel Petrişor merită cinstea de a figura acilea. E cu privire la disputaţiunea [al teologică, pe scena unui cămin cultural transilvan, între activistul ştiinţific raional şi parohul local. «No, videţi scaunul ista?» chestionează propagandistul necredinţei pe enoriaşi. «Videm.» «laste?» «laste.» «Dar pe Dumnezeu videţi?» «Nu videm.» «Iaşte?» «Nu iaşte.» Intervine păstorul duhovnicesc. «No, videţi pălăria tovarăşului activist ştiinţific?» «Videm.» «Iaşte?» «Iaşte.» «Dar mintea dumnealui o videţi?» «N-o videm.» «Iaşte?» «Nu iaşte.»

Ciolovecul, el, poate fi prostit uşor: cu salam, paşapoarte şi, mai cu seamă, vorbe meşteşugite. E limpede că Tovarăşul Popol locului se ţine, cum a fost aşa române; îi clar că el se dirige spre avenir ca bivolul la apă, ca flămândul la borş cu ştir de hazard, ca marinarul de cursă

lungă la păpuşa gonflabilă sau la primul tractir din port Mai grpu e, poate, să-i fraiereşti pe alumnii Almei Mater, aducându-i la cursuri, facultative au ba, de materialism diabolectic şi isteric, de sifilism scientific sau de teofobie superioară. Şi atunci?... Păi, dacă eşti dezgheţat şi te orientezi în viaţă rapid, le rebotezi filosofie, filosofia istoriei, introducere în democraţie, ştiinţa conducerii, istoria religiilor şi... Şi atunci, când ai geniul nebunatic al lui Titi Eliohim, succesorul Conului Grigoraş la disc[cxxxix]iplina împricinată, meştereşti iute găinăreme de ademenire a eventualilor amatori să consume din doctrina indescriptibilă a neantului divin.

Am să decortichez în rândurile mele – cele multe, cele grele – două asemenea şolticării ideologice: pe a Ateologului şi pe a Religiologului[cxl]. Întâia mi-i de altfel adânc înrădăcinată într-un biografem personal.

Eram, dară, ca jun didact, lucrător la orar şi mă încăpăţânam să nu trec de la 10 la 12, sâmbăta, cursul de ateism scientific. De mă încăpăţânam eu, nu-l puteau pune nici ceilalţi orarişti filologici, fiindcă era comun tuturor anilor IV. Aici irumpe Ateologul, aici survine Titi Eliohim şi cere cauza refuzului meu. «Păi, de la la 12 o trec pe Doamna Ionescu[cxli], femeie în vârstă, francofoanfă şi doctă în istoria picturii.» «Nu-i nemica, mă calmează dumnealui; pune-i-l de la 8: mişcarea matinală e binefăcătoare prepensionarilor, nu?» «Da, este.» «Mai ai vreo reţinere, puiule?» «Mai am: istoria picturii hexagonale îmi apare mai importantă decât inefabila doctrină a inexistenţei dumnezeieşti.» «Aşaaa. Bineee. Am să sulevez cestiunea la judeţ de pecereu.» înfricoşat, am cedat: «Nu sulevaţi! Nu sulevaţi!» I-am oferit orele cerşute cu argument forţos.

Radia dă fericire? Aş! Se reîntoarse după cinci minute de meditaţie transcendentală: «Am o rugăminte mare şi oficioasă la matale. Înscrie, în loc de *ATEISM*

ŞTIINŢIFIC, ce-ţi grăiesc eu, anume: *ISTORIA RELIGIILOR* – cu litere mari, acroşante, iar cu mici, foarte mici – *ŞI ATEISM SCIENTIFIC*. Atrag, prin astă stratagemă grafică, multe ştudeante de la Litere către prelecţiunile mele incocoşabile cât ursul carpatin.»

Mi-ar trebui un număr întreg, de 30 de pagini, din *Convorbirile literare* pentru zugrăvirea năstruşniciilor intelectuale de răsunet ale Ateologului Titi Eliohim, fârtatele grămăticului Zugun. Din ele oi contabiliza câteva. Foarte succint:

- Invitaţia adresată unei unităţi militare iaşiote, unde era trimis de judeţeană să cetească un textuţ în limba de fag pecerie. Impulsionat de discursurile ofiţerilor propagandişti, de patosul graiului de lemn necivil, le-a rostit pe loc îndemnul: «Fraţi ostaşi, dacă sunteţi aşa de bine pregătiţi şi dotaţi, ce mai aşteptaţi? Treceţi Prutul!» Panică în rândul coloneilor, care crezură o secundă că oratorul venise cu dezlegare de sus.

Romanţul său istoric despre *KANT – emii*, unde voivodul moldav convinge de scăpăciunile sale idealiste pe Gânditorul de la Königsberg; unde Principele Dimitrie şi ţarul învins la Stănileşti trec în revistă… lupta dintre materialism şi idealism de la presocratici până la Sartre & Camus.

- Dialogul filosofic, inspirat de un serial televizual asupra tinereţii lui Barbă Stufoasă, asupra iuventuţii lui Karl Marx, unde găseai puneri la punct de feliul: «Fă Engelsino, fă, capitaliştii iştia sunt mult mai şmecheri decât îi crezi tu. Trecerea de la regim burghez la socialism, măcar că ineluctabilă, îi mai întortocheată decât poate pricepe mintea ta de găină porumbacă.» Păcat că L.A., hiperfricos, nu a catadicsit să-l publice, în deceniul trecut, la *Opinia studenţească*! Dădea lovitura cu el… mai dihai decât cu păcălelile de 1 april ale revistei în cestiune.

- Argumentarea că Germania de Vest e o ţară socialistă, sub rezerva de a-şi pune în acord forţele de producţie, avansate, cu relaţiile de producţie, rămase un pic în urmă.
- Ieşirea pasională, într-un seminar de socialism scientific, împotriva unei studente ce susţinea, ciugulind pe furiş rândurile unui curs litografiat, că în Epoca de Aur ar exista două forme ale proprietăţii economice: de stat şi de grup. «În socialism avem o singură formă de avere şi e statală. Totu-i al statului, şi mata şi cursul din care te inspiri şi eu şi ei şi ele», a clamat el neîndurător de apodictic.
- Obiecţiile, neuitabile, la poemul *Socrate şi Alcibiade* în exegeză ursachiană: «Nu se vede clar, dragă Mihai, în lucrarea ta, concepţia lui Socrate despre Alcibiade, a lui Alcibiade asupra lui Socrate, a lui Hölderlin despre amândoi, a celor doi despre Hölderlin, a ta despre tustrei, nici refutarea tezelor idealiste, subiacente poemului, din perspectiva ta materialist-dialectică.» îmi aminti-voi mereu că Pelicanul din Ţicău, vizibil tulburat, l-a pupat şi aşa i-a suspinat: «Pe Luca îl preţuiesc, pe tine însă, Titişor, te iubesc»; apoi mi-a făcut cu ochiul.

Caietul misterios, deschis o singură dată doamnelor Ana Cojan şi Tereza Petrescu, unde păstrează nişte desene învolburate, cu spirale întretăietoare, închipuiuind… geneza poporului maghiar, în vecinătatea unui fragment insolit, *Beşina lui Ging is Han*, monolog al cuceritorului mongol: acesta se laudă cum, după ce dă flatulenţa în lume, curtenii şi poporul i-o venerează, istoricii o notează în anale, filosofii o interpretează în spirit idealist în loc să schimbe societatea, marxienii îi conferă statut de locomotivă a devenirii, poeţii o cântă în stihuri pline de har, iar juriştii îi apără întemeierea legală.

Un alt *homo pictus:* **Religlologul**

Ateismul scientific năpârleşte ca şarpele, simbolul Veşnicei Reveniri a lui Idem, iar năravurile şi le restructurează numai. Peste tot îi întâlneşti deghizările[cxlii].

La departamentul filologic, bunăoară, unde, exaltat, după dispariţia elicopterizată a lui Moş Nekulay I Ceauşinul, anul terminal solicită, între altele[cxliii], un curs de istoria religiilor. Şi peste ce dai cu crucea, în al doilea semestru, la orar? Peste «religiologie», monstru lingvistic fătat *ad hoc*, după modelul lexem băştinos + logos grecesc, dă feliul: găinologie, ştiinţa despre găini; pixologie, cunoaşterea funcţionării pixului; măturologie, studiul măturilor şi al măturatului prin curte, în caz că dăm cu aspiratorul prin casă; bostanologie, băgare dă seamă asupra vicleniilor şi/sau mârlăniilor uzitate la anchetarea studentelor de camaradul maior şi/sau colonel securicomunist Bostan[cxliv] ş.a.m.d.

Culmea culmilor: studenţii terminali, în urma Loviturii de Stat şi de Şezut [prin care nu numai că Securitatea şi Nomenklatura aterizează pe moale, dar îşi succed lor însele la timona Valahiei Mici], cer reparaţii epistemice, vor ore de germană, latină, istoria religiilor, nu? Şi pe orar apare, *horresco referens*, mă cutremur relatând noua coţcărie a bulimicului Al. Călinescu[cxlv]: apare dinozaurul religiologic, domnilor tovarăşi, tovarăşilor domni. Probabil că, din raţiuni de seducţie a iuventuţii studioase, predicatorul antihristic îi nevoit să facă un pas în plus, eliminând abhorata sintagmă de «ateism scientific». Nu o mai scrie cu litere mici, foarte mici; precum Ateologul, predecesorul său la predarea disciplinei Grigoraşiene. O înlocuieşte pur şi simplu cu bestia precitată, găselniţa sa alcătuind al doilea memorabil găinărem ateologic de care ne ocupăm în cartea de faţă[cxlvi]. Cel puţin eliohimicul Titi nu auzise de Mircea Eliade şi combătea vitejeşte conceptul de Dumnezeu şi întemeierea

sa raţională direct după *Călăuza ateistului* – E adevărat că, în vraiştea minţii sale geniale, devenea atât de elocvent încât, după o intervenţie a lui într-o fabrică bahluvioasă, numărul baptiştilor se dubla, şi se tripla… al penticostalilor. Servea şi dumnealui, fără să-şi dea seama, asemeni lui Scaraoţchi, mentorul său, lucrării ascunse a Redemptorului în civi*tas terrena sive diaboli.*[cxlvii]

Neîndoios că nici Religiologul nestorianic nu ştia mare brânză despre Buonaiuti, Tucci, Petazzoni, Hans Jonas, Leisegang, Tillich, Puech, Doresse, Lacarrière, Obolensky, Eliade on Ioan Petru Culianu; neîndoios că, şi el, folosea în continuare bibliografie sovietică, având avantagiul de a o putea consulta direct în originalul rusesc, şi ignora cu superbie că tinerii reclamaseră o iniţiere în istoria ideilor şi credinţelor religioase, nu marxiana explicaţie cu oglindirea deformată a realităţii şi opiul pentru vulg, compatibilă mai degrabă cu fenomenul ideologiei.

Ni-l imaginam cum revenea în pas vioi, după a doua victorie electorală a Veterocomuniştilor Iliescolatri, în semestrul autumnal 1992, spre un monoteism scientific original de românesc. «Nu concep alte osanale decât fes an ale, nici alt Dumnezeu decât fesănău![cxlviii]» îşi va fi mâzgălit el atunci cu tibişir pe tăbliţa necerată a minţii sale makarenkiene…

Ateul şi credinciosul îs, în Setea şi foamea *Eugenului Ionesc, reeducaţi ca în temniţele Piteştiului [rescris de Virgil Ierunca în* Fenomenul *şi de Paul Goma în* Les Chiens de Mort/:

se dă supă aburindă pe la nas, după o lungă perioadă de înfometare, până ce întâiul rosteşte din inimă un Tatăl nostru, iar celălalt îşi abjură credinţa şi profesează o religiologie curat scientifică. La baza stranietăţii acesteia ar fi stat canonirea lui Nichifor Crainic în pârnaie, urmată

de instalarea lui, în chip de marionetă, la Glasul Patriei *ori* Tribuna României, *nu-mi aduc aminte bine.*

Pe de altă parte, testamentul părintelui ţuţean va fi fost, în hebdomadarul cassian-maria-spiridonic al Timpului, *castrat de ultima sa parte, cea mai frumoasă, căci, după recomandările tătâneşti de a nu-şi bate Petre joc de fetele mari, «că-ţi baţi joc de Maica Domnului», şi de a-şi da viaţa pentru neam sau spaţiul miorit, venea finalul stupefiant, suprema vrere a muribundului:*

«Şi să nu fii ateist ca Titu Maiorescu, că-ţi fut feştila mă-tii!»

…Tot se va fi câştigat ceva, în concluzie, după ce lip sarea Neanicului în clic, după ocultarea, pe o plajă cubaneză sau într-o conservă de porc din Pyongyang, a Tovarăşului Nekulay Ateescu ot Scorniceşti. Ce anume? Un ATEI*SM ŞTIINŢIFIC LIBER, cu*m a pictat o mână pişicheră de alumn sub intitularea din mersul cursurilor numit orar, iar Adrian Marino se poate confrunta slobod cu Popa Tatu la televedeniile posteverachiene.[cxlix]

În concluzie: avem religiologia pe care o meritǎm şi pe religiologul cu meclă umană în derivă nesfârşită. Avea-vom şi un cult – nu al morţii lui Dumnezeu, ca la teologii americani pilotaţi de Thomas Altizer, ci – al Evaporării Ceauşii? Va sta oare *Genius Loci Carpathicus*, jertfit cu solemnitate aproape iniţiatică de Crăciun, de veghe pierdurării noastre sub Evanghelia Rozetei Aurii? Cultul lui, cultul lui, cult bulgar + agrar, va fi interferat cu al trandafiutrului, dreptu-i. *Die Rose war der Führer*. Tanti Roza a condus hora, dar, *nunc et în horam mortis nostrae*, dăm cu sâc în Kazantâk!

Aşa suntem noi, ceştialalţi: avem înclinaţii figante.

Ne cearcă bănuiala că nemţii, ei, ctitoresc pe Ungrund, *pe* Abgrund *şi multe alte soiuri de* Grund. *Dar*

niciodată pe… petale rozalii. Unul de-al lor [Meister Eckhart, Jakob Böhme, Angelus Silesius, Heidegger, nu conteste] a predicat că die Rose ist ohne warum. Desc*operind, cu Novalis, că sălăşluieşte albastra floare în ei înşişi, o iau cel mult drept copilot. Ghidajul principal îl aşteaptă ei din altă parte. Într-adevăr, împungându-l, la un seminar, cu insistentă întrebare despre ce iaşte totuşi fiinţa, Bătrânul din Messkirch, Marele Martin, i-ar fi şoptit:*

Das Sein ist der Führer!

Dan Alexe, omul cu tălpi de vânt

Nu despre piesele – drăgălaşele, multele – ale junelui auctor cătăm a grăi în acest portret prefaţial de ocazie: ele îşi adastă încă exegetul calificat la locul de muncă, în uzinele literare ale patriei, în cafenelele hermenăutice ale naţiei sau pe ogoarele epistemologice ale neamului, ba şi regizorul apt a le monta pentru jocuri de societate şi desfătarea unor confrerii secrete de copăţitori ai istoriei universale, *work în progress* către statul mondial şi omogen; nu despre *Spoiala*, nu despre dramatizarea vicleniilor preludice ale fiicelor lui Lot, nu despre *Zburătorul*, teatralizare a preliminariilor naşterii revoluţionare a Anei Ipătescu, nu despre *Rămăieni* şi legătura lor misterioasă cu *Rāmāyana*, nici despre vizita lui Eminovici cu Ion Creangă la cenaclul junimist, unde conversează despre *Povestea poveştilor*, dar şi în jurul unui ciudat ligament comis de poetul ipotesc în «Kamadeva, zeul indic», o, nu, de cinci ori nu.

Altele avem în vizor: pentru zvonerii, răspândacii şi aplaudacii zilelor noastre, indiferent de gradul lor de dacitate. Căci aceştia – zvonerii, răspândacii şi, în general, dacii liberi – ar putea vedea în dramaturgul nostru, atât de fraged şi deja piesar, un

Un volum cu piese de teatru de Dan Alexe urma să apară în 1990, dacă nu l-ar fi dat la fund Editura

Eminescu, cu o prefaţă de Luca Piţu; aceasta (n.red.).

soi de *prodromos*, un fel de înaintemergător al lui Umberto Eco, un gen de pervers ce îşi pune ordine în lecturi şi în fantasme prin recurs la dialogări sau tematizări ficţionale. Au iaşte *Pendulul lui Foucault* altceva? Toate cărţile mari cu templieri, grupuri oculte, conspiraţii ecumenice trebuiau, într-o bună zi, adunate – din biblioteci, din *libraries*, din librării – sub un vocabul fundamental, puse la cetelniţă pe mod nehaotic şi iarăşi la lume date, în chip de ectoplasm epic, teatral ori teoretic, după vocaţie şi puteri.

E drept că Dănuţ a comis şi un romanţ pe vremuri, adică în 1983, ostentator ale unei imaginare, însă foarte verosimile invazii sovietice în ceauşina Spăniuţă de la Gurile Dunării, *culus et cunnus Europaey* fără un Don Quijote al amărăciunilor noastre, dar cu o limbricizare securicomunistă aproape de inumana perfecţiune în Epoca de Aur. L-a rescris şi pe galeză, amânându-şi pentru asta examenul de licenţă; i l-a trimis şi lui Pierre Klossowski, părintele *Bafometului* şi al *Legilor ospitalităţii*, de la care mai aşteaptă încă un răspuns încurajator. Acolo, în acel roman, a portretizat el un imberb invadator moscovit, cu grad de locotenent şi comandant de tanc, întâmpinat cu flori de băştinoşii cisprutici şi rurali, ce au impresia că asistă la a doua venire a eliberării de sub jug: numai că juvenilul panicic are *d'autres chats à fouetter,* numai că tinerelul tanchist îi terorizat de un coşmar punkist, inenarabil camarazilor de arme; numai că el se visează, noapte de noapte, pătrunzând în mausoleul de la Kremlin şi penetrându-l oral pe cine? dându-i-o sus de tot, la muie, cui? Mumiei lui Lenin: îl irumează care vasăzică pe Vladimir nici Katzowsky[cl], apoi e îngrozit că i-ar putea căgăbăul afla taina. Dar taina i-o descoperă doar Alexe,

prin astuţie metaleptică[cli] pesemne, strecurându-se el în universul diegetic al propriului său product fictionesc. Poeticienii[clii] ar susţine, de bună seamă, că o găseşte prin videşug de focalizare internă, de *vision avec*, din moment ce a închipuiuit un narator ce ne deapănă transgresiunea onirică a ofiţăranului bolşe… vicios.

Oricum ar fi, romancierul nostru îi depistează teribila injurie «profanată»[cliii] la adresa orificiului bucal* al marelui revoluţionar, însă nu-l toarnă la Păduchii Neantului din urbea bahluizată, revirginabili ca sereişti după 1989.

În plus, mare noroc avu cu naraţiunea asta la percheziţia – deja faimoasă şi des glorificată de victimele sale – din 1983, de la *Opinia studenţească & Dialog*, când au năvălit peste dânsul Boţârlan şi Bostan, tătucul lui Christiné, când prietena lui a ieşit înaintea lor nudă[cliv], când pretorienii au pus mâna la ochi şi i-au poruncit, spăimiţi, să-şi pună imediat chiloţii, ca să nu fie tulburaţi în munca lor depistatrice a disfuncţiilor sistemului socialist lateral developat Maiorul Bostan, logodnic veşnic al prostiei şi anglofonf indecrotabil, în raporturi familiare cu toate graiurile etranjere, a dat, la scotocire, şi de romanul menit admiraţiei klossowskiene, îngalicizat cum se cuvine, l-a mângâiat reverenţios şi a întrebat, într-o doară, pe progenitorul său: «E lucrarea Dumneavoastră de stat, tovarăşe Dan, nu-i aşa?»

Progenitorul nu avu decât să nu nege… pentru a salva manuscrisul. Klos*sowski valait bien une grosse bourde, fa*ut*e de messe noire. Iar* Alexe a debitat-o dezinvolt Tatălui minciunii, Bafometului cu rât uman.

Mai greu fii cu poemul *Vopsitorul de limbrici*, reperat de ochiul parpanghelic al Boţârlanului printre nişte hârtii nefolositoare, confiscat şi cercetat cu lupa la sediul comitetului judeţean al SeRelului ceauşesc. Părinteşte, la

intervale neregulate, se apropia anchetatorul de auctorul poematic şi-l dojenea, şi-l mustra, şi-l certa, şi-l şicana, şi-i vorovea de strungarul ce părăseşte uzina morţii după paişpe ore de muncă suplimentară, apare acasă, nu întâlneşte mare lucru în frigider, nici la nevastă, deschide revista literară în căutare de inedit şi – oroare, oroare, de o mie **în realitate, după cum îşi va aminti istoria literară a viitorului, era vorba de o simplă sodomizare: ofiţerul cu pricina visa în fiecare noapte că se da în acest scop la mumia lui Ilici, dar nu putea s-o întoarcă, ea fiind, pare-se, foarte grea: atunci transpira din belşug şi se trezea urlând. Irumare de va fi fost, apoi a fost numai după consumarea vană a acestor eforturi şi *in extremis* (n.red.).**

de ori oroare – dă peste zugravul de viermi intestinali. «Gândiţi-vă, oameni buni, ce chef de viaţă şi de travaliu ar mai poseda un asemenea ciolovec de tip nou! Ruşine, Dănuţule, ruşine + vot de blam cu avertisment de la contrainformaţiii!!»

A fost un autentic dialog de surzi între tovarăşul colonel şi domnul student, actualmente apatrid belgie şi *globe-trotter*, as al rezistenţei iaşiote la sodomizarea marxistă, activ în celebrul număr al *Agorei* dorin-tudorane din ianuar 1989[clv] cu *Rămăienii*, perlă a Cântării României, bijuterie a genului epidictic în derivă; agil şi în Parlamentul europeic de la Strasbourg cu discurs + procesul-verbal de percheziţie domiciliară [de unde reieşea confiscarea – şi a – unui Dickens, numai şi numai fiindcă era în engleză, iar Bostanul voia să se deie mare pe lângă Brestoiul şefie]; abil şi la televedenia franţuză, pe 26.01.1989, alături de Maria Mail at şi caseta trimisă din ţeară, după multe peripeţii, cu interviul danpetresc.

Multe a făcut la viaţa lui Alexe şi, cu siguranţă, nu le

regretă chiar pe toate. Dar cea mai tare ispravă a lui îi crez eu, că, la a Secului mănăstire, sub obligaţie declarativă, *astreint à pisser de la copie au profit de Botzy*, *Bosty & Cle,* termina repede treaba, având el de la zei harul succintităţii, apoi scotea repede din buzunar fesier[clvi] un roman poliţist şi se recufunda în ce ţi tură, aşa cum ar fi procedat la Costineşti după un înot răcoritor. Când reveneau interogatorii, trăgătorii de limbă şi de pix, maieuticienii gradaţi, socratizatorii galonaţi, aproape că turbau de atâta… ataraxic, închideau pumnul… pentru a-şi ascunde firele de păr, numeroasă, din palmă, şi-l ridicau apodictic.

Deci: Dănuţ Alexe – ori Dan Ataraxescu?

Oricum l-am boteza, fapt e că a practicat din fragedă pruncie, prin Cochirleanca sau Buzău, nepăsarea la uraganul istorial, asortând-o cu lecturi nesfârşite şi poliglotizare infatigabilă, iar această praxă comportamentală ni-l poate explica mai bine pe viitorul migrant, devenit ulterior nomad adevărat: al gândirii, al rostirii, al vieţuirii, al gândirostivieţuirii.

Dacă Mircea Eliade şi Ioan Petru Culianu ar fi avut necesitate de succesor [urmaş, hered, calif], ăsta ar fi putut fi: Dănuţul acesta multilateral dezvoltat şi plurilateral curios, ce l-a cetit pe Şestov în rusă[clvii], consultă Biblia în greacă, latină şi ebraică, traduce din teoreticienii Renaşterii, nu-i e greu să refuteze dumézilianа teză a trifuncţionalităţii, tulbură – cu trecerea sa meteorică pe la Alma Mater – atât pe colegi cât şi pe profi, îndepărtează enigmele textuale din Geoi-es Bataille, cu toate că nu-i lipsesc talentele de actor, necum strategiile de impresionare a ignarilor şi credulilor; cu toate că n-are intenţie să nihilizeze fumistul de moţăie în fiece individ cogitant.

E băiatul nostru, fără umbră de dubiu, un *homo europaeus:* se simte peste tot acasă în peisagiile bătrânului continent, însă pariez pe ce vreţi[clviii] că nu s-ar simţi alien printre hinzi, tibetani, chinezi, japonezi, pakistanezi[clix]; cunoaşte esenţialul de pretutindeni şi, ca atare, îşi merită cu prisosinţă titlul, necâştigat încă, de *homo planetarius ad honorem.*

Are la purtător puzderie de fapte bune. A depistat, bunăoară, prezenţe gitane în *Finnegans Wake*, colaborând, pe această temă, cu un studiu savant la *Revue tzigane.* Atent la evoluţiile, involuţiile şi voluţiile jazzului contemporan, la mişcările sefiste, politice sau religioase, nu a neglijat deloc stratagemele teologiei apofatice ori ale peratologiei liicene[clx]. Niciun anticariat din Bruxelles, oraşul său predilect, nu mai are arcane pentru el, ceea ce nu l-a împiedicat, la caz de urgenţă majoră, să transcrie integral – de pe casetele scoase fraudulos din ţară – cartea amicilor săi Liviu Cangeopol şi Dan Petrescu despre ce ar mai fi de spus atunci când convorbeşti liber într-o ţară ocupată…

A găsit flăcăul vreme pentru toate, s-a hrănit cu puţin, a dormit pe unde s-a putut, lăsându-se transportat cu brişcă dispensarului sătesc de însuşi Elisei, frăţânele nostru.

Ce este Dan Alexe şi ce vrea el? întreba-mă-vor unii, nebunii şi hunii. O hi el savant de renume mondial ca Thales din Milet, Demetrios din Phaleron şi Leonardo da Vinci, dornic adicâtelea să pună stăpânire pe tot savoarul din – şi despre – lumea asta? Posedă el adevărul absolut? Urmează el să se instaleze într-o comoditate cloacală de venerabil taoist, într-o duminică a vieţii de huzur cumpătat şi de indiferenţă bestială? Urmăreşte cumva un ideal non-acţional, ori unul de sfinţenie heterodoxă?

Probabil că nu: de vreme ce scrie; de vreme ce

recurge la vanitatea vanităţii, la *é-cri-ture,* la ţipătul încremenit în urme negre, derridiene *chiures de mouches* pe tablele mundane; de vreme ce vrea să-i pierdureze amintirea vitejiilor, căci nu-i bănuim a poseda nevoie imperioasă de a-şi exorciza demonii rărunchilor sub chip de porcuşori de cerneală pe hârtia virgină a environului noosferic. Avem credinţa că e frivol din prea multă profunzime, iar în scriitura-i percepem musai strigătura, *el gr ido,* ţipuritura – bezmetică şi postmodernă – a juisorului cultural, ce îşi refuză grăunţele Morarului Suprem din acest holon. Distruge el oare prin frivolitatea actelor sale – piese pentru iniţiaţi, şcolii pentru hermeneuţi neînregimentaţi, studii pentru ţiganologi eminenţi, filme pentru politologi flamanzi, reportaje pentru imagologi blazaţi –, distruge el cumva energia solară din dânsul, atâta câtă a acumulat la Cochirleanca, la Costineşti, la Buzău, la Iaşi, la München, spre a se goli în vederea reintegrării Pleromei, a patriei ascunse şi acosmice?

De Târgul Bahluvian îl leagă nişte fire tare încâlcite: ani universitari foarte vagi, doar era, este şi, presupunem, va fi un vagant al cunoaşterii; iubiri multiple şi policrome; experienţe social-politice de tot genul, inclusiv-acela al opoziţiei la limbricizare marxiană. De câte ori l-a ridicat miliţia de la Sorin Simion, prietenescul său gază, şi l-a trimis cu primul tren către curbura Carpaţilor? De varii ori: Epoca de Aur se temea, precum ghiavolul cu tămâia, de mijlocitori, microbi informaţionali, proxeneţi culturali, acceleratori ai istoriei globale. De câte ori însă l-a expediat, de tot atâtea ori s-a şi întors[clxi].

Nu s-a sfiit să-l viziteze pe Dan Petrescu atunci când acesta ieşise pe ring epic, încât, până la urmă, mirosind că pregătea interviu pentru *Libération*, i-au dat paşaport şi şut de plecare spre Belgia, nu înainte de a-l avertiza că o

încurcă instanţa maternă dacă fiul face prostii anticomuniste în Apus[clxii]. Totuşi: a revenit prin Dulcele Târg, după decembrica lovitură de televizie, *coup de télé's il en est*, fie şi numai pentru a lua un interogatoriu maiorului Bostan, reconvertit la noile idealuri feseniste, a-şi revedea prietenii, a asista la alegeri sau a se gini cum trag sforile păpuşarii Putorii neoleniniste, Yoni Liescu, Petre Lingam-Voiculescu şi Gelu Roman-Clitorescu.

E şi ăsta un mod, cam kojevian, de a împinge la şareta iureşului spre catastrofă, spre Armaghedon şi Giudeţul de pe urmă ai drepţilor cu strâmbii.

Alexe is a going man.

Alexe is a coming man.

He is a gocoming guy: el se duce, revine, pleacă din nou.

Alexe, cu tălpi de vânt şi inima tăiată împrejur, e totuşi un înger falofor:

IACA, O SPUSEI ŞI PE ASTA!

Sincategorematicul înger Aurel Dumitrascu

Despre bunii prieteni nu vorbeşti, cu ei discuţi numai… atâta vreme cât, istorial exprimându-ne, îs. De se retrag din fiinţare, din gândirostivieţuirea empirică, regula etică severă, în fraza precedentă formulată, poate fi înfrântă.

Aşa cum voi proceda eu cu Aurel în rândurile ce urmează, după mai mult de zece ani de la ultima mea descindere în Sabasa Dumitraşciană, unde pierdurează acum casa memorială a poetului, camera lui personală, odaia unde voi fi mas în 1986, chiar în noaptea micuţului cutremur, fântâna, ocultată însă de viloiul frăţânesc în stil *nouveau riche* local, muntele ce se înalţă din spatele gospodăriei, instanţa maternă grijulie cu amintirile, vecinii, drumul ducător spre Culmile Stânişoarei, râul[clxiii], ramul…

Cu Adrian A lui Gheorghe, cu Nicolae Sava, cu Daniel Corbu, cu instanţa maternă Dumitraşciană şi Cristian Livescu, pe la mijlocul lui octombrie 1996, mă văzui dornic a sporovăi în jurul absentului drag, al Tudoriţei, măritată, zice-se, cu un tractorist, ori al Ilenei B., cu a cărei surioară mă plimbam fudul, *davnim-davno*, prin faţa Universităţii bahluviene, la vremi de admitere. Peste ultima, peste Ileana, dădurăm, Adrian & eu, cu crucea puţin înainte de a merge să tragem o ochire solarei cruci aduse tocmai din Maramureş pentru a marca şi instruţa locul veşnicului[clxiv] repaus al empirici aureliene: tânăra scrii to ară, fostă elevă a celui dispărut, receptase tocmai nu ştiu ce premiu literar…

…Am firitisit-o şi ne-am preumblat încă o dată prin lumea fenomenală a Borcii. Întâia oară o făcuserăm, înainte de 1983, când îl călcaserăm pe prietenul nostru împreună cu Lucian Vasiliu şi Georg Wellmann, când vom fi ieşit la fotbal duminical în amontele Sabasei, adăugându-se grupului nostru Radu Florescu, Johnny Alămâie + şcolăriţele Ileana şi Tudoriţa. Înainte de întoarcerea în Dulcele Târg al Iaşioţilor ne aştepta, la capătul ascensiunii pe Ceahlău, în cabana Dochiei, o autumnală noapte cu lună şi cai nechezatori sub ferestre.

Borcanul[clxv] însă, *lui, ne paraissait pas être d'ici.* Era un mesager? Al cui? Al cui trimis era Sabaseanul?

O să evit, spre a răspunde la întrebările pe care tot eu mi le pun, limbagiul misticoid ori excesiv de angelologie în favoarea unuia cibernetic sau hermeneutic[clxvi], *faute de mieux.* O să înţelegeţi mintenaş al opţiunii mele *warum.* Pentru că acum când, anii trecând ca apa Topologului, Aurel Dumitraşcu se risipeşte – cum excelent formulează Adrian[clxvii] – în amintiri, acum când fragmentele mnezice se preschimbă şi în volumioare de stihuri[clxviii], amicul nostru îşi devoalează tot mai limpede structura-i de functor[clxix], de

sincategorem, de conjunctor. Începusem să-l percep astfel încă de pe la ţinea lui 1979…

…Atunci voi fi făcut cunoştinţă cu el, mergând eu într-o vizită vicinală către garsoniera vasiliuană de pe Corabia Nebunilor din Cartierul Popular al Nicolinei. De pe atunci poseda Aurel o mulţime de cunoştinţe, masculine + feminine, platonice sau intelectuale, şi coresponda cu o groază de lume: feţişoare, eleve de liceu, studente, gagici experte, nana*s à haut risque, do*amne coapte, dramaturgi, romancieri, universitari, critici literari, simpli prozatori, sportivi, artişti. Umblase prin multe locuri. Era viu, mobil, colecţionar, [el pistolar şi dăruitor. Rapid a acceptat, ca şi Adrian A lui Gheorghe de altfel, sugestia vasiliuană a perpetrării, la fără frecvenţă, de studii superioare: ocazie, mai cu seamă, de a reveni periodic pe malul mâlos al Bahluviului, de a face înconjurul prietenilor, dormind când la Lucian Vasiliu, când la mine, când la Nichita Danilov, când la Liviu Rusu, Marcel Vâri an sau Teodor Pană, arătându-ne bucuros noile misive receptate de la Octavian Paler, Adrian Marino, Livius Ciocârlie, Gheorghe Grigurcu, Bogdan Lefter, Mircea Nedelciu, Nicolae Manolescu, Ana Blandiana, Mariana Marin, Eugen Negrici, Mircea Zaciu etc. Lor, dânşilor, le grăia despre noi; nouă ne vorovea cu privire la ei. Şi tot aşa mai departe: întreţinea legăturile vechi, nexuri noi crea, promova şi intensifica, pe îngerul sincategorem atic făcea, inumerabile conjuncţii mijlocea, admirabil go-*between cul*tural se dovedea, de Inte*rnet loc* ne ţinea.

A nu se uita că II Aurel diseminat[clxx], printr-un *sparagmos* dionisian ce o fi durat vreo douăzeci de primăveri, şi în epistole. Nicolae Sava îmi mărturisea, taciturn poet nemţean, la escapada octombrică de la Durău cu «banda lui Liviu Ioan Stoiciu», că deţine numai el peste o sută de scrisori Dumitraşciene, şi împreună evocarăm

posibilitatea editării acestui neobişnuit de bogat corpus [dacă luăm în calcul totalitatea corespondenţilor aurelini], vioaie analiză spectrală a deceniului nouă, radiografie culturală a generaţiei optzeciste, în adidaşi & blugi, dar şi a decadentei Epoci de Aur ceauşine, cu toate splendorile ei urât mirositoare.

Îşi avea cartierul general, ştabul, în inima Carpaţilor Orientali, în centrul munţilor carpatici, unde n-a dus Mircea Muthu iapa, nici nu tranşează Victor Surdu ceapa, departe de lumea dezlănţuită, însă comunica scriptural pe linie internă şi pe linie exteynă, primea şi expedia cărţi, vederi + atlase, bâhtuia anticariatele, cenaclurile, colocviile de tot soiul, fiind de multe ori mai pe fază, «mai branşat» decât noi, cei din Falnicul Burg Iaşiot, sau decât «provincialii de la Centru».

Nemilos, intransigent, vitupérant chiar se adeverea cu securicomuniştii şi alţi curlingăi marxieni, ca să nu mai pomenim pe impostorii de varii tendinţe. Va fi reuşit, cu ajutorul factorului poştal, o cimotie de-a sa, depistarea chiar a turnătorului principal, a «persoanei de sprijin» baziale, din şcoala generală a comunei Borca, unde îşi desfăşura profesia magisterială… înainte de a se muta la Piatra Neamţ.

Plasat cu domiciliu forţat acolo în 1988 – 1989, Anton Uncu, ziaristul rebel de la *România liberă*, se putea întovărăşi plăcut cu Aurel, cu Adrian, Cristian Livescu şi alţi prieteni curajoşi, ce au comis, la bicentenarul Revoluţiei franţuze, misive de solidarizare cu defensorii lui Mircea Dinescu, expulzatul de la *România literară* şi titilatorul bâlbelor scorniceştene, dar şi *epistulae indigna taie* către tandemul Viorectului Barbuin şi Ţumburucului Andriopauzesc, silit de Secii Curişti să monteze cu Baba Vali Agrig propria noastră îndepărtare din Universitatea «Al. I. Cuza».

Acum, unde voiesc să agiung? La definirea, la înţelegerea noiciană a lui Aurel, posibilitată de cele *Şase maladii ale spiritului* Acolo ai povestea cu Evul Mediu şi preferinţa pentru substantivitate, Renaşterea şi aplecarea pentru adjectiv, secolul al optşpelea şi aplecarea pentru adverbialitate, acolo dai de povestea epocii noastre – dominată de Norbert Wiener, Odobleja, *agir* comunicaţional, chiverniseală cibernetică[clxxi], legături neprimejdioase şi interpretanţe multicolore, pusă adicătelea sub semnul conjuncţiei intermedce[clxxii]. De acolo îmi vine sugestia cu Aurel Conjunctorescu, sugestia cu Aurel Functoreanu, sincategorematicul înger, atlet al conexiunilor bine făcute. Căci ne lega chiar pe noi, iaşioţii, ce comunicam, certaţi fiind şi cu ambasadele retrase, ce comunicam unii cu alţii indirect, prin energizantele lui intermedieri: el ducea vorba, masajul şi mesajul.

Va fi întrupat, istorial, prietenul nostru o misie de *kybernein?* Mai mult ca sigur. Şi pesemne că, de unde s-a cocoţat, de la etajul superior al macrantropului cosmic, din paradisul *jaina* şi vecinătatea celor douăzeci şi patru de *tirthamkaras*, cu toate că nu are a-şi nu poate – interveni, decât în visele noastre premonitorii, ne cântăreşte cu infinită îngăduinţă actele, succesele, înfrângerile, scăpările, scăpăciunile şi bucuriile vremelnice.

A, era să omit povestioara Grupului Sigma, din care, la începutul anilor optzeci, ar fi urmat să facă parte şi Aurel, celibatarul Dumitraşcian. În autoprezentarea ce şi-a concocrat-o pentru *Dicţionarul scriitorilor* coordonat de Mircea Zaciu, Marian Papahagi şi Aurel Sasu, tomul întâi, pretinde Liviu Antonesei a fi participat la preacinstita formaţiune… alături de M.D. Gheorghiu şi dumneaeu: aşa se nasc istorietele ficţionante, cancanurile şi alte gogoşi mondene.

Atragem ferm atenţia posterităţii că grupului cu

pricina i s-au alăturat, pentru câteva săptămâni, doar holteii puri + duri, la data aceea, Liviu Cangeopol, Dorin Spineanu, Lucian Vasiliu şi amărâtul de mine. Holtei: adică inşi momentan liberi şi apţi să-şi deie obolul la jocuri societate de tipul bâzei, fazanului, şepticului, lecturii presei literare, ascultatului Europei Slobode. Întrunirile aveau loc în garsonierele de pe Corabia Nebună, din Cartierul Latrin al Nicolinei, sau în Casa lui Cang de pe Moara de Vânt. Taţii buni de familie, în stilul lui Liviu Antonesei, se dovedeau incompatibili prin statutul lor civil cu exigenţele burlace ale firavei bande, ce… se va destrăma repejor… din cauza conflictelor intestine, relative fie la debutul colectiv prin mijlocirea Editurii Litera, fie la urgenţa opţiunii matrimoniale. Prietenului Antonesei i-a plăcut însă vocabulul sigmatic, l-a prins din zbor şi băgat cu forţa la dicţionar.

Bietul vocabulî

Neîntâlnirea cu Noica

Dacă ar fi să rechem amintirii o întâlnire ce nu a avut loc, un moment ce ar fi putut constitui răscruce dă destin, aş coborî în anul de universală agitaţie studenţină[clxxiii], când, în nu mai ştiu ce ocazie de convent filologic[clxxiv] sau lingvistic, am mers, însoţit de nepoata-i stavresciană, la auctorul *Despărţirii de Goethe.*

Din [ne] fericire, marele filosof nu era acasă şi m-am întreţinut doar cu nev astă-sa, vreo zece minute, despre serialul din *Cronica* bahluiaţă, dedicat vechilor rostiri valahiceşti şi recomandat atenţiei noastre de profesorul Ioan Constantinescu[clxxv], dar şi despre ale lui Porfir + Dexis + Ammonius *Comentarii la categoriile lui Aristotel,* traduse, prefaţate şi adnotate de soţul ei în contul Editurii Academiei pe 1968

Un an mai târziu, la mijlocul lunii iulie, întâlneam, bursier estival, într-o librărie de pe bulevardul Saint-

Germain, *Le Precis de décomposition.* Restul decurgea aproape firesc. Dar, în 1971, la Casa Universitarilor Iaşioţi, ascultam – alături de Sandu Vornicu şi Seigiu Streza – conferinţa cu privire la *Eminescu, uomo universale*, în vreme ce Sandu Ţenchea o înregistra pe mag, iar Herta Perez îi măsura, cu aparatul urecheal, deviaţiile ideologice de la linia Partidului Unic al Clasei Muncitoare, atât de zigzagantă, însă tinzând să-şi intensifice coloratura naţional-comunistă.

Immer hab Ich Emil vorgezogen: e vorba de Cioran, nu de prezidenţialul Convenţiei Demo. Totuşi, fiind în 1981 impronunţabil numele Decompozitorului, găsindu-se el *nomen odiosum*, voi fi recurs atunci, spre a-mi marca preferinţa, la viclenia unei formulări îngermanizatoare de feliul *immer hab Ich Emil vorgezogen.* Alături, în *Dialog*, îmi reuşise figura cu un motto, pentru un articuleţ despre emulul eminesc al lui Hermogenes, tras dintr-un misterios E.M. Naroic.

Pe de altă parte, «ne? fericita neîntâlnire» nu îi neapărat o sintagmă cu rădăcini cinice sau resentimentare în psiheea piţuană. Dacă l-aş fi putut contacta pe El, atunci, poate că n-aş fi fost capace să-i rezist, adecătelea să ucid în mine alumnul, închizându-i, lui, alumnului, gura cu pumnul, iar mai târziu, odată cu maturizarea intelectuală, m-aş fi văzut silit la paricid ori la vreo despărţire în stil cajvanian, după ce îl voi fi asimilat cu geniul ipotescian, cu spiritul carpatin, cu Ştefan cel Mare al gândirii şi, îndeobşte, cu fascinantul obiect totalitar sau monoteist…

Vedeţi, rogu-vă, pentru rest, şi eseul Wozu Noica? *din* Sentimentul românesc al urii de sine, *colecţia «Eseuri de ieri şi de azi», Institutul European, Iaşi, 1997, ediţia a doua, pp. 121 – 128. Nu veţi regreta deplasarea în*

cestiune, însă nu vă duceţi la ediţia întâi a capodopului antemenţionat, aceea din 1991, unde un redactor şefial şi lector de carte îmbâcsit, fără ştiinţa gospodăririi textului şi lipsit de cultură filologică, mi-a preschimbat în drepte cursivele cu care culesesem Wozu Noica? *pe calculator*; *sub pretext că trebuia să intervină şi dânsul cumva, ca să-şi justifice leafa.*

But keep it in mind: *faptul că Noica, păltinişanul de el, îmi cetise* Wozu Noica? *va fi confirmat de Adrian Voica, sonetologul, ce se dusese în pelerinaj estival la* Senex de monte.

…Negăsindu-l la domicil, mi-am construit identitatea culturală (câtă este) cum am putut: uitându-mă – şi reacţionând – la toţi şi la nimeni, acceptând + teoretizând apartenenţa plurală, care-i în apartenenţă la nimic. Acum când, în unele medii intelectuale fabricatoare de mituri compensative, Păltinişul îi la obârşia Marii Veroluţii Decabriste sau a Noii Dezordini Axiologice, sunt încântat că datorez, poate, prezenta mea configuraţie spirituală şi/sau existenţială faptului că l-am neîntâlnit când va…

Deja nişte vecini pizmaşi, care mă tot aud ţăcănind fără rost la maşina de scris cu marca Jost [din lipsă de computeraş silenţios], au făgăduit să-mi scoată vorbe, în târgul udat de impetuosul Bahluviu, că lucrez la o *Carte a neîntâlnirilor esenţiale*.

…Şi totuşi: m-ar fi sfătuit oare şi pe mine să intru în pecereul, ajuns un soi de sindicat socialist, şi să întreţin relaţii bune cu stăpânirea pentru a mă bucura de o recomandare la o bursă în Apus? Habar nu am.

Însă uneori mă întreb dacă *senex de monte*, păltinişanul de el, nu avea dreptate în privinţa statutului de semnificant vid al pecereului, dacă nu m-ar fi învăţat dezvăţul şi nu mi-ar fi ordonat nesupunerea.

Şic rebus stantibus, nu înseamnă câtuşi de puţin că le-am contestat vreodată – Lui şi învăţăceilor Săi[clxxvi] – marea potenţă intelectuală, rolul sau opera vizibilă şi invizibilă. Uneori mi s-a întâmplat chiar să jubilez că am cu ei raporturi de contemporaneitate.

Du beau, du bon, Dubonnet

Mă lăudasem multă vreme către mine însumi c-o să comit când va o paralelă neplutarhiană între Mircea Zaciu şi Adrian Marino, că, adicătelea, o să-i paradigmatizez puţintel.

Pe întâiul îl cunoscusem, aşadar, înainte de 1989, cu prilejul unei descinderi estivale la Cluj, în tovărăşia lui Liviu C., coleg de-al lui Marian Papahagi[clxxvii]. De la cei doi – şi de la alţi universitari someşeni – aflasem cât de primitor [deschis, generos, atent] continua să fie istoricul literar şi coordonatorul *Dicţionarului* blocat de alde Ion Dodu Bălan & Ion Brad, obstinaţii papagali ai Vechiului Rejim Ceauşiu. M-am convins pe propria chele.

Dezvăluind Marian urbei transilvane descinderea noastră, precedată probabil de modestele noastre intervenţii hermeneudee din *Opinia studenţească*, *Dialog*, *Caiete critice* ori *Cahiers roumains d'études littéraires*, profesorul ne-a invitat în casa-i veche, frumoasă, european echipată, unde soseam, Liviu şi eu, cu o întârziere demnă de cauze mai înalte[clxxviii]. Ne-a tratat cu *du beau*, *du bon*, *Dubonnet*, Martini şi alte fineţuri, antrenându-ne în conversaţii despre cenzură, învăţământul academic, ciopragizarea Literelor moldave, noile cărţi ale lui George Steiner, familia deplasată spre Vest, şpalturile opului blocat de sus-numiţii papagali [pe care ni le-a şi arătat cu dragoste filială şi, totodată, sfântă indignare], origina patronimului *Laloy* şi… altele. Liviu, Marian şi eu voroveam, Domnia-Sa ne asculta cu o răbdare nesfârşită

pe care doar la Mihai Sora o mai întâlnisem [poate şi la Petru Creţia uneori: la acesta însă, ca şi la Noica, atenţia politicoasă se adeverea expectaţiune ironică, stratagem socratic]; ne asculta cu răbdare, intervenea rar, nuanţa, completa. Ce mai, interiorul şi omul respirau delicată urbanitate, europenitate, seninătate.

Restul, inclusiv scurta corespondenţă ce va fi urmat, nu are vreo relevanţă pentru textul a de faţă ce gândeam s-o intitulesc… Zaci*u contra Marino dup*ă a doua întâlnire, la Casa Universitarilor Ieşeni, cu auctonil Dicţ*ionarului de idei literare, du*pă ce aflasem că oferise editorului său bahluvian, la micul dejun ardelenesc, pâine cu untură + vin de regiune superior. La a doua întâlnire cu Marino, întâmplătoare, pricepui de ce junii intelecţi napocani îl preferau pe Mircea Zaciu, aşa cum «catarii de la

Păltiniş» îl îndrăgeau pe Noica: pentru ei, pentru intelecţii someşeni, nu avea gură, ci mai cu seamă urechi; pe ei profesorul îi asculta, îi invita la el, îi îndemna la treabă, le facilita contactele cu editorii şi Uniunea Scriitorilor, ceea ce conta, pentru dânşii, mai mult decât faptul că, la cursuri, fusese migălos, hiperexact, plictisitor, deci transilvan luminist, adept al lucrului bine săvârşit.

Îl invitase, dacă reţin exact, chiar pe Sandu Dobrescu să facă un doctorat cu el, măcar că acesta îi răsese o carte într-o recenzie din *Convorbiri literare.*

Marino nu le împrumuta bibliografie. Îi accepta – imensă favoare – numai să vină în biblioteca sa personală, şi cu potol în traistă. *Warum? Why? Pourquoi?* De nu luăm în calcul zgârcenia sau precarităţile existenţei, aveau de-a face, pesemne, cu egolatrul, cu autistul, cu autarhicul aproape desăvârşii Pe malul Someşului, acolo, doar un conf de la Facultatea de Fizică, cunoscut de mine pe plajele Vămii de Altă dată, îl supraclasează… fiindcă îşi începe nu

numai toate frazele – ci şi toate propoziţiunile, cu pronumele de persoana întâi singular.

A.M. Nu are, dară, urechi de auzit aproapele. El posedă gură de proferat neîntreruptul, inebranlabilul + inconturnabilul discurs autoreferenţial. Opera lui ultimă, definitivă şi definitorie în grad maximal, o imaginăm sută la sută autoreferenţială, panglică a lui Moebius scripturală, titulată *Tratat despre mine însumi*, cu rezumate în toate limbile europene şi abordând, de bună seamă, biografemele + scrierile personale, la bibliografie reţinând numai cărţi, articole + recenzii de Marino, iar la iconografie doar poze cu acelaşi. Deja, când se va fi acordat premiul anual la hebdoul bucureştean 22, trebuind să se aleagă între întemniţatul basarabez Ilaşcu şi comparatistul european Adrian Marino, acesta din urmă, aflat în juriu, a dat votul lui… însuşi. Oare de ce? Păi, de respingem recursul la egolatrie, narcisism, egocentrism, ar mai rezista pe tapet o singură explicaţiei. Aceasta: Ilarie Ilaşcu, retrezind tribale rivalităţi între moldoveni şi ruşi, i se iveşte savantului de la Cluj [căruia, în treacăt fie zis, îi admiram enorm *Dicţionarul de idei literare* şi… chiar Herm*eneutica lui Mircea Eliadefor*fecată de nepotul său Zahei Sângeorzan] ca, bănuim, «iraţional», «mistic», «fascist», «hitlerist», «naţionalist», «guénonian», «conservator», «arhaic», «revolut», «de dreapta», «de stânga», şi nu «raţionalist de centru»; i se iveşte, prin urmare, ca asemănător cu Eliade, Ţuţea, tinerii Cioran + Noica, Nicu Steinhardt, Vasile Lovinescu, Evola, Keyserling, Gurdjieff, Abellio, Bergson, Nietzsche. E de presupus că îi preferă transnistreanului de dincolo de gratii pe Z. Ornea, P. Cornea şi A. Corbea, care-s atei, antifascişti, luminişti, raţionalişti, marxişti, «neconvertiţi», nu?

Dânsul nu-i iubeşte pe «convertiţii» Steinhardt,

Vianu, Wittgenstein, uitând însă de noul său editor ieşean de la Polirom, ieşit dintr-o onorabilă familie de evrei creştinaţi, căruia îi va fi îngăduit chiar intervenţii în text şi expurgarea fragmentelor despre proiectul federalizat or. De unde însă afinităţile cu A.H? O fi drept oare ce clamează Paul Goma: că ieşirile-i în străinătate, ca ambasador itinerant voluntar, s-ar explica precum în cazul emulului bahluvian popularizat de ieşenii stabiliţi în Apus, pe la care trecea anual să-i persuadeze că trebile nu merg aşa de prost în ţeară[clxxix]? Nu cred, nu cred, dar merită pusă întrebarea. Căci, înainte de 1989, ne grăia de policentrism cultural sau nevoia de a sfârşi cu primatul spiritual al Bătrânei Europa, când nu producea un opus despre *Étiemble sau comparatismul militant.* Dreptu-i că acela, Étiemble, consilier la Gallimard, îl ajuta să scoată pe frânceşte şi *Hermeneutica lui Mircea Eliade.* Lucru bun. Scopul înalt scuze mijloacele preaomeneşti. Importantă este strategia promoţională. Însă consilierul Gallimarzilor îl apăra în presa hexagonală pe Marino când i se reproşa acestuia că, deşi autoritate mondială în specialitate şi intelectual cu greutate, nu intervine faţă cu Ceauşima.

Aşa era p-atunci. Ştiinţa cerea sacrificii etice. Omul nu se implica pentru a putea ieşi mai des în streinătăţuri.

Problemu-i altul totuşi cu discursul policentrist. Problemu-i cu paradoaxe. Cartea despre descentralizarea culturală a lumii nu o publica la Techirghiol, nici la Tirana, ci la... Paris, adică tot în inima culturală a holonului nostru, ca şi cum utopia ar fi devenit o realitate, ca şi cum Parisul ar fi ajuns un oraş oarecare al noii structuri policefale. Pr[clxxx]oblemu-i altul: asemeni organizaţiilor occidentale de luptă pentru pace, ideologia policentristă primea încurajări + sprijin financiar de la Moscova, cum argumentează o recentă carte a lui V. Bukovski, edificată

pe documente fotocopiate pe şestache în arhivele Comitetului Central al K.G.B. Aţi înţeles? Numai că… acum A.M., ca toată lumea bună, a dat naibii policefalia şi militează pentru integrarea în Europa, recunoscându-i acesteia, cotroceneşte, iliescăneşte, petre-romaneşte, întâietatea civilizaţională.

Deh!…”

Suum Caesari tribuere

Caesarului, avatarului ivănescian al Caesarului, trebuie dat ce îi aparţine – şi de fapt şi de drept

Astfel… a lui e sintagma vocativă «Tatăl al meu», decelată de mine la sugestia lui Tudor Ghideanu, actualul prezident al Partidului Laburist al Muncii, carele îmi semnalase, pe când eram ştudinte, întâia serie din Rod. *Ace*la, Ghideanu, fusese coleg de facultă al celui pe care îl vom numi de aici înainte Dom Caesar [nu Don, nu, căci ţiu la prima particulă: dânsa preceda prenumele monarhilor portughezi şi îşi signalează mai ghini obârşia etimologică… din dominus, *ca în* moliérescul Don Juan*, ca în* restiţianul Dom Boug*re aux États Généraux, că nu-l* mai convocăm pe celălalt Dom Boug*re, portie*r *des Chartreux]; acela* mi-a grăit despre el, despre Dom Caesar de Baaad, în pauza unui seminar de materialism diabolectic & histrionic, la care participam sporadic în vremea fiinţării mele sub deghizarea unui alumn filologic de anul al doilea. În fizicalitatea lui de *came y hueso* îl voi fi întâlnit vreo trei ani mai târziu pe asceticul atlet al răngii: sosise cu o treabă în Forum Philistinorum şi se preumbla pe Bulevardul Ştefan cel Baban şi Sacrosanct cu Pelicanul ursachian din Ţicău. M-am aglutinat grupului lor şi am convorbit de idealuri. Caesar se afla atunci între *Rod* şi *Rod III*, la mijloc de bine şi nebine, dar nicidecum *nel mezzo del. Căminu… ca* acum…

Rod în *se cetea intens, într-una din verile fierbinţi ale*

anilor 1975 – 1980, pe plajele infestate cu naturişti din Vama de Altă dată şi Doi Mai. Acolof în Rod HI, *uzita deja Dom Caesar; cu efectele ştiute, punctuaţia iberică, mai cu seamă semnele de interogaţie şi de exclamare, dar şi refrenele trubadureşti, când nu era subversiv de orfic prin «Marie de la Roumanie» ori hipersubtil cu Kakos-Cacus, incapacele de a ideea o propoziţie inconturnabilă despre moarte, supremul striptiz.*

…Estimp, Dial*ogul şi* Opin*ia studenţească zum*zăiau prin toate cotloanele universitare, mai dihai ca Echi*noxul cel* vechi, iar cenaclurile de la Casa Pogor. Şi Muzeul Teatrului «Vasile Alecsandri» cenacleau de zor. Aureolat de faima-i lirică, marginalul poet baladesc din Bârlad revenea pe mal bahluvian, unde era aşteptat ca suje*t supposé savoir, av*ea fani, dădea recitaluri cântate, gagicărea agil ori mai trimitea câte un avertisment ferm instrumentistului cuţitarian din Schitu Duca, constructor al triumviratului compus din Hiperion, Cătălina + Cătălin, fost maior Secu şi reciclat ca bulibaşă al Editurii Junimea, impostură în care bloca sau cenzura ieşirea pe piaţa cetiturii a noului val de-atunci… în frunte cu Nichita Danilov, Lucian Vasiliu, Aurel Ştefanachi, Cassian-Maria Spiridon, Nicolae Panaite, Liviu Antonesei, Dorin Spineanu, Liviu Cangeopol. Pre mulţi dintre noii valişti cerca de altfel să-i prinză în formulă şi, mai cu seamă, să-i mediatizeze la *Numele poetului*, rubrica sa din *Luceafărul* anteveroluţionar. [Ba, în epistola tainică de recomandare către Doamna M.L. A unui interviu cangeopolian pentru cotidianul Lz*bération*, dădeam drept gaj intelectual pentru amicul Liviu celebrizarea sa la respectiva rubrică ivănesciană, ceea ce Europa Slobodă n-a apreciat excesiv, dată fiind proasta reputaţie generală a gazetei în Vest, deşi la ea trebăluiau şi excepţiile Aurel Dragoş Munteanu + Dom Caesar: aşa era p-atunci!] Subsemnatului, universitar nepoetic, însă ludic,

a izbutit Baaadeanul să-i strecoare, în hebdoul dâmboviţan, o textură cu privire la Pitagora, sclavul lui Zalmoxis, respinsă, în *Dialog*, de Al. Călinescu, săndèlul nostru drag, pe motiv că, preferând pe Abraham cel plecător într-o direcţie streină Uliselui revenitor spre Itaca natală, degaja miroazne filosemite: Caesar va fi reuşit să o intromită, pe la începutul deceniului trecut, în chiar inima *Luceafărului*, speculând faptul că Ungheanu avea încredere în el şi nici nu voia să priceapă mare lucru din esăuaş.

Ar mai fi şi unica noastră întâlnire de la mare, coincidentala întâlnire de pe plajele Vămii Vetuste a lui Caesar cu… Cezar a, viitoarea nevastă a lui Valeriu Gherghel, cu acesta şi cu mine, pe când se ducea poetul, în tovărăşia unei discipole, să perpetreze un scenariu iniţiatic printre anfractuozităţile unei faleze abrupte. Cam p-atunci mi-a apărut marea osebire dintre dand*y-ul ţic*ăuan, obiect al fascinaţiei mele studenţeşti, şi Bârlădeanul Nepereche; atunci mi s-a ivit generozitatea, prietenia ultimului, altruismul său, deschiderea sa către vizajul celuilalt şi/sau celeilalte: îi este de-ajuns să-şi încrucişeze paşii cu un specimen cultural o dată, că îl reţine – cu muie, nume + renume – toată viaţa [poate şi în existenţele ulterioare, de acceptăm doctrina metensomatozei]. M-am convins ultima oară de asta pe terasă, în 1996, la Târgul Livresc, unde se va fi apropiat de masa Mariei şi a Caesarului o entitate mică, pricăjită & vizibil necăjită, încolăcindu-şi policele de la ambele mâini, semn esoteric pe care doar poetul a părut că-i desluşeşte înţelesul. Dar poetul era indispus, ba şi neînstare să se desprindă dintr-o conversaţie relativă la spitalizarea lui Piotr Creţia. Totuşi a angajat voroavă cu degetarul misterios: «Vrei să vin cu tine? E ceva în avantagiul meu? în cazul acesta nu mă interesează. Dacă însă este important pentru tine, al tău îs pentru câteva

minute.»

Anecdota aceasta ne reaminteşte că nu iaşte poet moldav pentru care Dom Caesar să nu fi făcut măcar un singur gest prietenesc, pe care să nu-l fi ascultat frăţeşte, cum numai el ştie să-l asculte, chit că unii i-au arătat apoi curul ingratitudinii lor sau l-au atacat şi în presă, asemeni lui Gogoaşă, sinucigaşul perlocuţionar, odrasla ilegalistei cruciverbiste, fiul cruciverbiste! cu aură ilegalistă. Dreptu-i că el nu poseda narcisismul, egolatria, ptolemaismul ursachian, discursul egologic, adicătelea axat solid pă prenumele de persoana întâi singular: el ştie să deie o sugestie, să rostească o vorbă bună, să descripţionoee atmosfera din coteriile literare, să-ţi portretizeze un Augustin Buzura cu care a călătorit [şi căruia îi va fi mirosit şosetele la hoteluri puchinoase] în Albania Tovarăşului Enver Hodja, să te introducă în practica pâlpulistă, să laude cultura talmudică a lui Aurel Dragoş Munteanu, a celui ce va îndrăzni, înfruntând fulgerele ateiste ale lui Nenea Ce-au, să reaserteze, pe urmele lui Ţuţea, Fustei de Coulanges şi Plutarh, că a întâlnit, în peregrinările sale multiple, cetăţi fără ziduri, nu însă şi fără zei. Mazilescu însuşi, pedepsit la Mogoşoaia cu ranga [faimosul instrument de scriitură corporală proslăvit de un poem tonitruant al lui Ginel Andoni], îi nega multe lui Dom Caesar, cu subiectivitate de adversar, nu însă şi dăruirea literară maximală, pe când Adrian A lui Gheorghe credea, şi poate nu se înşela prea mult, că Dumnezeu, când i se întâmplă să creeze stihuri, atinge niveluri baaadean de ivănesciene[clxxxi].

Ce mai aparţine Caesarului? Faptul că discursul său monden, ca al tătânelui ţuţean, decalogic se adeverează şi iz testamentar posedează. Uneori. Atunci când te consiliază amicalo-patemal: «Să nu fii ateist ca Ion Ilici Iliescu, porc precum Păunescu, politruc precum Eugen

Florescu, dezertor ca Bodnăraş, kaghebist ca Nikolski-Grünberg, arghirofil ca Arghezi, cetăţean retroactiv ca Năstase-Patru-Case, beţiv ca prim-sinistrul Văcăroiu, că îţi… fut feştila mă-tii!»

Ce mai aparţine Baaadeanului? Merg mai departe şi debitez scandalos, cam cum s-a exprimat Sorana Ţopa cu privire la Eliade, în prezenţă paleologică: «E băiat deştept; păcat însă că s-a ratat!» Adică, adaug eu, şi Mircea şi Rangoforul şi-ar fi putut depăşi orizontul specializării vremelnice, hermeneutică ori orfică, spre a se afirma – gurali, guralivi – ca gwn*[clxxxii], în genul lui Gurdjieff, Abellio, Guénon, Evola, Jünger. Bârlădeanul are deschidere intelectuală cât cuprinde, experienţă de viaţă şi contemplativă, organ pentru spiritualităţile Indiei, mai cu seamă pentru budismul Marelui Vehicul, dar şi relaţie solidă cu modernitatea occidentală, această «contrainiţiere», cum o botează René Guénon. Da, Caesar putea agiunge un mare maestru spiritual: am realizat asta odată, înainte de 1989, când l-am convins pe Marcel Petrişor, mai vechiul său prieten [cu care am şi purces, unica dată, la domiciliul poetului, vecin cu al Părintelui Calciu, unde ne vor fi aşteptat trataţiile moldoveneşti ale lui Mary], să-l vizităm pe Caesar în acţiune, la cenaclul său de la Casa Scânteii. Era vremea urâtă, tramvaiele circulau rar, lumea se întrista. Am ajuns cu greu la conclavul muştruluit de amicul nostru, însă nu ne-a părut rău. Vom fi trecut acolo prin toate stările: jenă, admiraţie, veneraţie, spaimă. Am plâns de râs, ne-am râs de plâns, până ne-am pişat pe noi. Niciun dirijor al lumii acesteia nu-şi controla mai bine orchestra, acordându-i maximum de libertate, impunându-i maximum de constrâhgeri. Poate doar Frederic al II-lea cel Prusac ori Gustav Adolf al Svediei, introductorul baionetei la armă şi renunţării la crăcană…

Mi-amintesc de un orchestrat al său, ce-şi începuse

lectura intervenţiei scrise cu un motto din… Dom Caesar, căruia îi adăugase şi unul din Valéry: imediat a fost interzis la grăit… pentru culpă de cultul personalităţii, «ale cărei efecte dezastruoase le simţim din plin în viaţa de toate zilele». Un altul, considerat bufonul adunării, a cerut să iasă la interval fără text scris, fără travaliu de scriitură, dar cu o intervenţie de «vorbitură», în care urma să teoretizeze repejor conceptul de… «cetitură». Lecturase atunci Gabriela Creţan, iar Caesar nu pariase degeaba pe ea. Are acum debut la Editura Eminescu. Dânsa îl numea, cu deferenţă înaltă, *Maître, in*citându-l poate, dar nu voluntar ca Lady Macbeth, spre instalarea în postura de mistagog, orchestrator spiritual, magi*ster ludi ori* mai ştiu eu ce. *Maître, da*, vocabulul acesta, traductibil în japoneză prin sens*ei, ne* devoalează marea ratare a lui Dom Caesar, ce putea fi avansat guru cu acte în regulă. Poate aşa vru zeul, poate că noi n-am meritat un magistru de talie gurdjieffiană, nici măcar o şcoală de înţelepciune ca a lui Keyserling, doar un Păltiniş noician şi o Coastă a Boacii de care prin definiţie nu te poţi desprinde total…

Dacă mă gândesc bine, Maître *de-abia trecu de-a vieţii jumătate.*

*Prin urmare… ocazia nu e încă pierdută în negura vreunui iremediabil. Volumul Pen*tru Marin Preda, scos *de Cassian-Maria Spiridon la Edi tura-i Timpul din Iaşi, intitulabil Mar*in Preda şi eu sau, *mai direct + m*ai *franc + m*ai *elocvent, De* me ipso, ne î*ntăreşte impresia că-i Dom Caesar om complet, că nemica huma*ni a se alienum putat, trag*i-comedia gândirostivieţuirii nemaiavând secrete esenţiale pentru el, şi că îi e îngăduit să se înhame la nevoinţa mistagogică.*

…Mai rău, Caesar, asemeni Magistrului Ursachi şi lui Virgil Mazilescu, nu a fost nici măcar membru peceriu, fiindcă, vai, nu ducea lipsă de membru, de ling*am*

*sus*ceptibil, la o adică, să irameze varii soiuri de Yoni… *Liescu.* Reieşise asta la cea mai minunată dintre serile petrecute în compania lui, în apartamentul lui Liviu Antonesei, unde se adunase mai mult tineret decât la conferinţa lui Sartre din 1946 [când, făcându-se de râsul junilor filosofi deleuzieni, amicul Simonei de Beauvoir argumenta ritos că existenţialismul îi un umanism unanimist şi onanist]. Atunci fu Caesar în vervă absolută, în disponibilitate neînfrânată, la trei paşi de ipostaza gurică: bea cahfele după cahfele şi se desfăşura amplu, maiestuos, cu interludii vijelioase. A mai fost şi întâlnirea de la Bolta Rece, unde rivalizau pentru Dom Caesar, una mai gătită şi mai boită decât cealaltă, Carmen Gheorghiu şi Muguraş Sârbu, în vreme ce el, prea puţin atent la voluţiile lor, întocmea planuri, din cuţite şi pahare de vin cotnaresc, alături de simpatizanţii bahluvieni. Însă cele mai faine poze cu Magistrul din Baaad ni le mijotă în 1995, tot la Târg de Carte, în proximitate de bar terasial, dionisiacul George Vulturescu din Satu Mare, un Lucky Luke al aparatului de imortalizat pă peliculă fotografică şi editor al revistei *Poesis.* El a surprins atunci, la Caesar, disponibilităţile mistagogice, etimologic vorbind şi nu după *Dicţionarul explicativ al limbii române*, iar la mine, natura secretă de Trickster al Epocii de Argint iliesciene. A se vedea şi revedea imaginile în cestiune[clxxxiii].

Da, da: *suum Caesari tribuere opportet.* Şi să mai zic o taină: prezentul texticol fu menit numai ca legendă la poz [n] a mijotată cu ghibăcie de camera ţinută în mână vulturesciană, tributul cel mai grozav plătit reîntâlnirii fortuite, de pe terasă, dintre Dom Caesar din Baaad şi Magistrul din Cajvana, tot atât de fortuită cât aceea, lautră – amontiană, a umbrelei cu maşina de cusut pe o masă de disecţie. Estimp, întâiul dintre fotografiaţi clocea *Timpul asasinilor.*

Un ectoplasm mai puţin obişnuit: Luca Hoişie

Vis năstruşnic visai zilele trecute fix, adică după ce voi fi lecturat, în *Timpul* liviu-antonesian din octombrie 1996, la pagina 2, o *Scrisoare deschisă* către redactorul-şef al *Convorbirilor literare* cassian-maria-spiridoniene[clxxxiv] şi după ce voi fi răsfoit

Prigoana, cartea de adună, la Editura Vremea, documentele procesului intentat intelecţilor din jurul lui Constantin Noica: unor Dinu Pillat, Nicu Steinhardt, Alecu Paleologu, Arşavir Acterian, Sergiu Al-George, Al. O. Teodoreanu, Maneta Sadova, Beatrice Strelisker ş.a.

Se făcea astfel că, pendinte de lotul aceluia, eram izbit furiosamente cu bila în perete de către un anchetator ce mi se prezentase ca maior academician doctor docent + inginer al sufletului omenesc şi care-mi răcnea, printre lovituri + sughiţuri + râgâieli, aceste magnifice palavre: «Ai denigrat, nemernicule, transgresor al limitei imoralităţii[clxxxv], profanator de injurii calomnioase şi/sau pleonastice la adresa Catedrei de Socialism Scientific de la Politehnica „Gheorghe Asachi”, snobule, cosmopo-litule, ludicule, hipermnezicule, sectantule, iudeule, vadimule, pedofilule, cajvanianule, fascistule, hitleristule, bolşevicule, ilegalistule, analfabetule, structuralistule, peratologule, semiotici anule, fesenistule, pedeseristule, naţional-ţărănistule, tudoristule, eseistule *and so on,* ai denigrat măreţele realizări din Uniune, din patria şi ombilicul societăţii fără clase… primare; ai călcat cu copitele-ţi de măgar trandafirii plantaţi de Miciurin la Polul Nord; continui să spurci Academia lui Fane Gheorghiu, fala guberniei noastre dunărene, reciclată ca pepinieră de ziarişti iaşioţi, ca şi pe securicomuniştii politruci, aceşti templieri ai timpurilor noi; ai avut convorbiri duşmănoase despre revizionistul Faurisson, care neagă existenţa

Gulagului şi a camerelor de gazare: l-ai réfutât în doctorala-ţi teză despre Lautréamont şi astuţiile retoricii, ia[clxxxvi]r cărămida tezială mi-ai trimis-o, cu o prefaţă de nevastă-mea, să ţi-o public la Editura Securităţii de Stat şi de Partid, deşi nu conţinea decât un florilegiu de articolaşe disparate + scăpate, în 1988 – 1989, pe mâna Dr. Sorin Pârvu; te-ai dat şi la Garaudy când[clxxxvii]d s-a atins de miturile întemeietoare ale statului evreu, cu toate că ştiai de prietenia mea cu el din vremea obsedantului deceniu; uiţi, ingratule ticălos, că eu te-am creat, că mie îmi datorezi totul: epifania în Opin*ia studenţească şi* Dial*og, a* cărui conducere am preluat-o după îndepărtarea deviaţioniştilor Antohi, Petrescu & Călinescu, intromisia în *Echinox*, *Les Cahiers des Amis de PL, Y Viaţa Românească*, *Luceafărul*, *Caiete critice*, *Vatra, Cahiers roumains d'études littéraires* şi *Cuvântul,* prezenţa în antologia *Despre Perpessicius*, ca şi la Éditions À I*Écart cu Le *chasseur de corbeaux*, avansarea profesională, excluderea din – şi reprimirea în – Universitatea „Al. I. Cu za", căci eşti un ectoplasm de-al meu, un fantasm personal şi ereditar, iară denumirea ta adevărată ar trebui să hie… Luca Hoişie!»

După alte câteva izbituri parietale, sloganizate cu heirupuri ca la înălţarea hidrocentralei «V.I. Lenin» de la Bicaz, toate inspirate din recetirea piţuliană a *Jurnalului fericirii* steinhardtiene, mă trezii ud leoarcă de emoţie. Dar vesel nevoie mare. Drept care mi-am şoptit numaidecât în barbişon[clxxxviii]: «Pe Hercule! Dacă Universitatea bahluvioasă l-ar mâi degreva pe amicul Corbea de unele obligaţii, sarcini şi titluri sforăitoare[clxxxix], că posedează gagiul mai numeroasă decât Nenea Ce-au în deceniul trecut, poate că s-ar întoarce dumnealui cu spor la uneltele sale [sfoara, fişele + notele dezinformative, cursurile, seminariile, suputaţiile + cancanurile şi alte convorbiri

telefonice], nu le-ar mai încurca sau da peste cap, lăsându-i totodată în pace pe bieţii Emil Iorda

77 7R

che, Pan M. Vizirescu, Nicolae Manolescu, Gh. Buzatu, C.M. Spiridon[cxc] ori Dan Doboş [pe care-l rade periodic de la subvenţii Soros la o carte de istoria învăţământului superior dejian], vinovaţi de a nu practica aceeaşi orientare ideologiciană cu dânsul, culpabili de a nu pierdura ca marxieni de trei parale după ocultarea Scorniceşteanului ceauşiu.»

În musteaţă mi-am reşoptit, imediat după aceea, că, la reluarea involumizatoare a textului cu *Ambasadorii itineranţi*, o să bag la înaintare note + notule + documentaţie suplimentară[cxci], ca să dispară orice bănuială de slăbiciune testimonială, cum voi proceda, probabil, şi cu *Gogoaşă*, *sinucigaşul perlocuţionar din closetul profesorului Natansohn.*

O glumă postmodernă e însă chestia cominatorie cu aducerea în faţa nu ştiu cărui Consiliu de Onoare, prezidat de un istoric de serviciu din Vechiul Rejim[cxcii], al cărui fiu şi-a trecut, nu demult, doctoratul cu propriul… tătâne. «Într-adevăr, o glumă bună», îmi şopteşte daimonul cel neadormit şi la curent cu toate secretele mele. «Într-adevăr», adaugă el imperturbat, «voi, foşti cotizanţi zeloşi ai unui partid totalitar şi totalitont, responsabil cu marasmul economic, demografic şi moral din ţara mioriticistă, poate şi turnători la Secu ai Vecinilor, colegilor sau studenţilor proprii, voi, găsibilii pe diverse liste vesele din birouri ghiţuliciene, mai aveţi tupeul să invocaţi onoarea lezată, ca şi posibilitatea de a-i da afară din instituţii ori trage la răspundere pe cei ce «denigrează marxismul», îi vituperează pe secii curişti, pe politruci şi alţi activişti cu părul schimbat, sau afişează dorinţă de

modificare a structurilor cripto-stalenineiste!»

O glumă bună, de bună seamă. Altminteri, e de anvizajat recursul la ceatlău, apelul la par, contactul cu obiectul contondent – spre a injecta niscaiva panică în agenţii patogeni ai b*LE*-A77 Voragiei de tranziţie, în fantomaticii ţucălari ai zilei de ieri. Or – chiar de la dânşii învăţarăm –, de trecut îi musai să ne despărţim cu mari hohote de râs purificator şi/sau nechezator: Mi-ho-ho! mi-ho-ho! mi-ho-ho!

Sinucigaşul perlocuţionar din closetul profesorului Natansohn

Această textulă a noastră se va înhăma la tematizatul omului mnezic, insului memorios, [est] eticii suvenirului, comandourilor amintirii, poruncii a unsprezecea, imperativului neuitării împreună. Da, ea, textul a, va cerca să circumscrie, prin racorduri intertextuale, o altă conotaţie slobozită din curul tancului sovietic eliberator[cxciii]: aceea injectată de ideologii învingătorilor roşii unui vocabul ca «resentimentar», reciclat, acesta, ca sinonim cu «ranchiunos», «incapabil să uite rănile primite ori ofensele suferite», «neînstare să întoarcă spatele trecutului personal şi/sau colectiv… ca să zburde alert către viitorul luminos al Utopiei noi». De fapt, vom naveta între editorialul lui Liviu Antonesei, titulat Era *resentimentului, di*n Timp*ul, nr*. 5/1996, nota-i nesemnată, la articolul Mons*trum eruditionis, di*n acelaşi organ antimnezic, pagina 84 din Unde *scurte V de* Monica Lovinescu, fenomenologul inegalabil al amneziei cuţovlahe care este Paul Goma şi, poate, introducţia aceluiaşi L.A. La romanul Adam*eva.*

Acesta fi-va-ne deocamdată spaţiul interseriptural unde vom pune la cale unele manevre hermeneutice. Pentru deznăucirea unora, dar şi a altora.

Pornim de la editorialul respectiv fiindcă ni se

vădeşte ca o hiperimportantă ocurenţă a conotaţiei negative emanate din anusul tancului stateninist atotbiruitor. Căci, în rezumat, editorialul cu pricina iese la interval cu o mândră structură puiuţo-holbanianã: îi un îndemn tovărăşesc la uitarea trecutului apropiat, o muştruluire a mnezicilor de tot gabaritul şi un elan spre construcţia avenirului radios. Sigur, L.A. Oricând ioan-holban se adeverează, cu singura osebire că-i absent de pe lista cu «persoane de sprijin» decelată când va fi în biroul prim-secretarei ghiţuliceşti, însă fudul, înainte de 1989, că era fiu de mamă ilegalistă. Editorialul dânsului ne vesteşte un viitor apropiat, democratic, fără diferenţe puternice, fără polemici, fără conflicte baziale, lipsit de contestări, atât de indispensabile creativităţii individuale şi societate, înşurubat pe «calmul valorilor» nemoiene. El se războieşte, în principiu, cu mnezicii, cu cei ce nu vor să uite infamiile, şmenurile, găinăriile şi alte ticăloşii ale orânduirilor de ieri ori de azi, trecute sau contemporane. Pe aceşti neuitători îi numeşte «resentimentari», utilizând un adjectiv lansat odinioară de Constantin Noica, reprodus în *Jurnalul de la Păltiniş*, nerefutat încă de exegeţii nicasieni şi vehicul al argumentului că filosofii cu defecte fizice, dacă nu psihosomatice, ouă sisteme biofobe ori măcar mizantropice, esopicii de ei. Punct de vedere astuţios putea fi, nu-i bai, dar ştiutorii îşi vor aminti imediat, pentru a-l contracara, pe splendidul Schopenhauer, *bon vivant* şi, totodată, genitor al unei gândiri pesimiste ce-l va fi înrâurit pe Omul din Ipoteşti, alt «resentimentar» şi, în acelaşi timp, «omul deplin al culturii româneşti». Dr. Nicasus, îi de presupus, parcursese atât *Genealogia moralei*, cât şi *l'homme du ressentiment*, versiunea hexagonală a cărţii lui Max Scheler, neignorând obârşia galeză a lui *das Ressentiment* –, a nietzscheanului neologism. Dacă le-ar fi cetit şi L.A., dacă l-ar fi conspectat vreodată pe Friedrich

cel Mare de la Sils-Maria, ar fi folosit cu mai multă prudenţă sintagma în cestiune, sintagma de «om al resentimentului», cu ajutorul căreia dublul german al lui Zarathustra designează pe iudeo-creştin, pe serv ori pe preotul ce va fi izbutit să impună puternicilor necoalizaţi ideologemele sclavilor slabi, şireţi & mulţi.

Asta e. Prietenul nostru Liviu a pierdut adresa cărţilor bune. După cum el însuşi mărturiseşte în *Jurnalul din anii ciumei*, va fi încetat din 1983, la presiunea locotenentului sec Murariu, să ne mai frecventeze pe Dan Petrescu şi pe mine ori biblioteca Lectoratului Hexagonal. Vom tematiza în altă parte inadvertenţele voluntare ale diaristului, cercând să explicăm de ce nu s-a mutat pe Strada Sf. Atanasie nr. 13, la soţia legală dintâi, lămurind că nu stătuse de vorbă cu mine în octombrie 1989 pentru că eram *en froid* – şi nici nu îi îngăduia Murariu să treacă pe acolo – sau că nu putea lectura în 1988 *Jurnalul fericirii,* de unde să se inspire pentru rezistenţă intelectuală, din elementarul motiv că acesta va vedea întunericul tiparului abia în 1991. Şi multe altele. Doar nevoia de rescriere a trecutului personal ne explică de ce este dumnealui atât de furios pe memorioşii actuali şi-i consideră resentimentari, inclusiv pe Goma, Monica Lovinescu, Virgil Ierunca [la care face o discretă aluzie în finalul editorialului său indignat]. A pus degetul pe rană Nichita Danilov când, într-o intervenţie spectaculoasă din *Monitorul de Iaşi*, a murmurat *le pourquoi du comment de la chose:* pentru că, aidoma Puiuţului Holban, nu are amicul nostru vechi şi drag interese să se răsufle sau popularizeze anumite lucruri – mici revolte infantile, mărunte poltronerii, mari copilărisme, fuga pe geam ca să nu deie ochii cu un strein vizitator al Institutului de Psihologie şi Pedagogie[cxciv], statutul ilegalist al instanţei materne, auctrice a unui sac de nuvele everachiene şi

cruciverbistă înrăită, şantajele periodice cu autosuprimarea, greva foamei, demisia şi «demisia demisiei»[cxcv].

Din fericire, apropiaţii cunosc de ce nu s-a mutat în 1988 pe Sf. Atanasie, unde, contrar spuselor sale jurnaliere, nu va fi mas nicio noapte. El însuşi forjase o versiune credibilă atunci: ca să nu i se asculte, aflându-se în acelaşi corp de case cu opozantul politic Dan Petrescu, telefonul. Unii însă – printre care mă număram şi eu – gângureau că temeiul ar fi fost că, băiat puturos, îi displăcea profund gândul că trebuia să deie o mână de ajutor la recondiţionarea noii locuinţe. Cei mai mulţi pretindeau că vor fi jucat ambele motivaţiuni: şi poltroneria circumstanţială şi lenea-i proverbială, idila erotică antamată în vremea aceea cu o studentă praf în ochii fraierilor adeverindu-se. Pe urmă, soţia intervenind bărbăteşte, măsuri şi greutăţi divorţiale luând, lucrurile s-au înscrisără pe făgaşul binecunoscut., biografilor lidărului iaşiot de nivel judeţean.

Cui et quo prodest, dară, ca dânsul să vitupereze pe «resentimentari» şi să zbiare, din fundul rărunchilor, după «calmul valorilor»?

Aici trebuie invocaţi şi factorii conjuncturali. Aici merită pomenită politica municipală. Fiindcă Manolescu, PAC-ul, Pedesereaua şi Dici păreau puşi pe curtoazii reciproce înainte de alegerile din 1996, ba şi pe invitaţii la o imensă partuză postelectorală, anumite date ale problemului politichesc se regândeau, nu? Cotroceanul recunoştea cu sfială că îl va fi lansat în carieră universitară pe Niki, acesta, Vasile Popovici şi Emil Constantinescu se propulsau defensori ai Măgureanului astaloşiu faţă cu dezvăluirile vadimiene, când nu mi-i ţi-l avansau conf universitar. Acesta fu contextul. Pe de altă parte, Antonesei nu mai poartă tron monarhicesc la chept, a redevenit

republican, se răfuieşte cu comandourile amintirii, se răţoieşte la franctitorii memoriei siluite, subînchiriază Casa cu absidă ori spaţiile partidului, supralicitează cadourile chiriaşilor prin periodice ameninţări cu «demisia demisiei»: totul anunţă conjuncţia, ca să nu zic sinonimia, dintre Marele Titirez Gogoşian şi Ciocoiaşul Iacobănesc de la Iaşi. De aia sloganizează multilateralul nostru fârtate împreună cu Puiuţu: «Să uităm împreună ce-a fost! Să edificăm laolaltă un târg luminos, şmenos şi cu străzi mai drepte! Să sfârşim odată cu trecutul negru!» Cei ce le reamintesc Iacobanilor că fost-au orduri ale Vechiului Rejim, cârpe securicăgăbăuce ori scăpăciuni ale tanchetei sovietice, Andrieştilor că, în impostură dă decani, au listat, pentru Rectoratul Barbuesc şi poliţia politică, numele studenţilor participanţi la marşul intramunicipal din februar 1987, academicienilor ciopragieni că figurează, ca lăudatori ceauşini, în *Antologia ruşinii* întocmită de Exil, intelectualilor din grupa lui Marino c-au făcut niţcai compromisuri, pentru a-şi salva opera şi ieşi des în străinătăţuri, ori Al. Călineştilor că-şi trag vile universitare şi vin supraîncărcaţi cu daruri de la examenele graduale [când nu primesc la doctorat gagicuţe ai căror fraţi le repară televizorul pe gratis], aceia îs taxaţi imediat drept «resentiment ari» sau, precum în nota liviuţiană nesemnată la *Monstrum eruditionis,* cazuri clinice, nebuni, dementi, asociali. La fel li se va întâmpla acelora ce îi vor aminti *à notre leader [qui n aime entendre chanter que ses propres Leader… şi peu alléchants] că,* în 1990, se va fi înscris la doctorat cu cenzorul universecuritar P.I., ateu militant, viitor pe unerist şi nadonal-comunist catedral, apărându-l în presă, ajutându-l să iasă din rahat spre politichie, şi că acesta îi spunea dinainte ce urma să-l întrebe la examenele aferente; la fel li se va întâmpla celor de-l vor întreba de ce nu a trecut niciodată pe la Liviu

Cangeopol, vecinul său, din momentul când acesta din urmă ieşi pe ring epic + anticeauşin, cu toate că acuma se fuduleşte cu admiraţia pentru el, deşi acum Neviorchezul evită cu scârbă să-l revadă; la fel vor păţi ăi de-i vor reproşa că, în loc să stea cu burta pe carte [ca să nu mai gafeze cu Swift ca auctor al Jurn*alului din anii ciumei,* în locul lui Defoe, cu Hieronymus luat drept Jérôme, *La France juive* ţinută drept ziar, şi nu cartea lui Drumont, ori cu doctrina Paracletului luată drept heterodoxă în prefaţa-i l*a Mântuirea prin evrei* de Léon Bloy, neştiind, din lene de a consulta un dicţionar grec-occidental, că Paraclet îi doar un atribut al Duhului Sfânt, nici că apa Le Jourdain îi pur şi simplu nul Iordanului], în loc de a se aşterne studiului, da, câştigă concursuri de halit tochitură la Bolta Rece, de băut beri la Ad-Hoc, de recenzat anuarele liceelor bahluviene în *Monitorul*, de editat, la Polirom, studii de pedagogie în care continuă să ne întreţină, la cutare pagină, despre lupta dintre vechi şi nou în praxa educaţională, cărţilor, rarelor, fericitelor, nemaiparcurgându-le decât prezentarea de pe coperta a patra.

De bună seamă, oamenii lesne se pot grupa şi regrupa, funcţie de momentane interesuri, în: amnezici, hipomnezici, indiferenţi, mnezici, hipermneziei sau antimnezici. Fireşte, antimnezicii, amnezicii şi hipomnezicii îi vor porecli, cu osârdie, pe mnezici şi hipermneziei… «resentimentari», mai ales când primii se întâmplă să fie, ca în locu*s valachicus, fo*ştii politruci, activişti, securicomunişti, ambasadori itineranţi, miliţieni, caralii, torţionari, reveniţi în posturile Ocupate altă dată «asemeni ciorilor» pe crăcile anterior găinăţate, ca să băgăm la înaintare o fericită expresie grigurcuană. Da, foştii securicomunişti îşi taxează victimele, fostele victime, drept resentimentare, ranchiunoase, veninoase + incapabile să şteargă ofensele imprimate în trecutul

corpului propriu, cam cât peizanca Elizabeta Rizea din Nucşoara, promovată cu discurs reparator la Humanitas. Mais *oui, vic*timele îi sâcâie prin simpla lor fiinţare, urmă mnezică în [?] destructibilă, Erin*nerungsspur în [*?] efasabilă. Ei nu pot face ca ele să nu fi fost. Iar SeRelul, adică Secul revopsit democraticeşte, editează cărţi roşii de albe ce îs, unde le dă note pentru purtarea de odinioară, rescrie trecutul schilodiţilor, înlătură date le deranjante, amalgamează colabori cu rezistenţii, sperând ca printr-o astfel de manipulare informaţională să spele memoriile ca în experimentul de la Piteşti, ca în vremea Tătucului, precum sub Mao şi Nenea Ce-au, avânt totalitarismele în amintire pe cel mai mare vrăjmaş al lor, din care-şi alcătuiesc holocaustul predilect.

Antimnezicii îi trag de partea lor şi pe călduţi, pe hipomnezici sau pe indiferenţi, pe cei fără caracter ori giruetali în conduită. Dumnealor ne conced, în cel mai bun caz precum prefaţa liviu-antonesiană la *Adameva*, că Paul Goma trebuie înţeles, şi scuzat, pentru ce ventilează implacabila-i memorie… deoarece a suferit personal!!! Ca şi cum nu ar exista imperativul aletic, imperativul adevărului ca neuitare; ca şi cum Basarabeanul din Paris ar trebui să se explice în faţa emanaţiilor statenineiste, şi nu acestea în faţa lui şi a tuturor pe care îi vor fi poluat decenii în şir.

Deoparte antimnezicii, de cealaltă mnezicii, hipermnezicii de ei, copiii Mnemosynei, păstorii amintirii, agenţii aletici – da, *alétheia* rămâne mereu adevărul ca neuitare grecească, ieşire din ascundere, ţâşnire din Letea Veche a amorţirii mentale, cercetură a noimei fiinţiale prăpădite –, scrutătorii şi purtătorii pravdei memoriale, pleonastic vorovind. *Memini, ergo sum,* iată deviza lor, iar când militează o fac sub îndemnul repropus de Virgil Ierunca, la Piatra Neamţ, prietenilor lui Cristian Livescu şi

Adrian A lui Gheorghe: «Să nu uităm împreună!» Da, da, da: să ne amintim împreună de Gulag, de Buchenwald, de Nikolski, de Emil Bobu, de morţii canalului ce leagă Dunărea de Marea Neagră, de Geniul Carpaţilor, de mineriade ori – de ce nu? – de interdicţiile rectorului popal ca Regina Ana să viziteze Sala paşilor pierduţi ori ca Liiceanu, Monica Lovinescu + Virgil Ierunca să se întâlnească în aula universitară cu studenţii şi profesorii ieşeni, dar să nu neglijăm solidaritatea cumetrială, degradarea titlurilor doctorale ori blocarea avansării lui Emil Iordache sub pretext că nu s-a opus ivirii, în *Convorbiri literare*, a unor aluzii la practicile comu… nepotiste din învăţământul superior.

La lotta continua. Pro memoria. Pro veritate. În virtutea exigenţei aletice. Lupta contra cicisbeilor uitării, cu sicofanţii entropiei cadaverice, împotriva morţii[cxcvi], ca *perseveratio în esse.* Niciun cod «traadiţional» nu proscrie amintirea, chiar dacă recomandă uneori, în anumite condiţii, iertarea. Aristocratul însuşi, portretizat de Nietzsche în *Genealogia moralei*, revizitat de Alain de Benoist în proiectu-i pentru o etică neopăgână de dreapta, uită mult, dar… pentru a nu fi obligat să ierte, ceea ce şiretlic mnezic se dezvăluieşte.

Sandu Muşina: universitarul nou şi teoripracticianul paradigmatic îmi propun, în puţinele rânduri ce vioaie ţâşni-vor din peana-mi, să aduc vorba de Noii Universitari Calitativi, a căror emergenţă în spaţiul epistemic miorii… Tot Tovului Nekulay i se datorează, adică replierii sale strategice, din 25/12/1989, în conservele de porc de la Pyongyang sau în recea zidire de ţintirim ghencean, obiect de veneraţie cultuală pentru pioasele babe uteciste ale Tranzienţei mundane.

Ar fi, întâi, timişorenii din clasa lui Şerban Poartă, Adriana Babeţi, Vasile Popovici, Mircea Mihăieş, Valentin

Constantin, Rodica Drăghincescu, dar nu la ei m-aş opri, că dânşii erau previzibili, îndeosebi Şerban – cu doctoratul său, cu eseul asupra poeziei barbiliene, el auzul at cu visul auctorelui străfulgerat de privirile exegetatului genitore al *Domnişoarei Hus.* La ei nu m-aş opri decât preţ de trei secunde, spre a reaminti maselor populare bahluvioase [şi, cu aceeaşi ocaziune, băbuţei din giudeţul Vaslui ce ne făgăduia anţărţ că-l va alege pe Emil Constantinescu prezident atuncea când, asemeni lui Ion Ilicescu, va fi şi dumnealui preşedinte] ultimele contribuţii ale bănăţenilor: transpunerile foarţiene, hipemotulizante, din Serge Gainsbourg, din *Evghenii Sokolov*, romanul artistului multilateral şi besoman, ori din Dalí, din *încornoraţii vârstnicei arte moderne*[cxcvii] | neuitând noi nici opul de la Editura Amarcord, unde Magistrul de pe Bega, *ex aequo* cu Livius Ciocârlie, unde profesorul de metafizică jurnalieră… deconstruieşte dublul regim, dium şi nocturn, al presei, exploatând, alături de geniul propriu, şi câteva concepte gilbert-durandiene… întru luminarea imaginarului ziaristician. Cum de Mircea Mihăieş şi Cărţile *crude + antolo*gia din Nicolae Manolescu, de Vasile Popovici şi naratologia sa recidivistă, de Rodica Drăghincescu şi poetica sa corporali stă vorbitu – s-a îndeajuns, fie şi pe la colţuri, iar Armele ş*i literele Adriane*i Babeţi d'Aurevilly neparvenindu-ne deocamdată, trecem la materia propriu-zisă a intervenţiei noastre nemirizabile, la Alexandru Muşina, auctorul, practicianul şi teoreticianul paradigmatic.

Sforile de legătură cu anteriorul, elementele anaforice, ar hi două:

1. Şi Sandu Muşina a păşit pe sol universitar după Decembriada din 1989, graţie Marii Ocultări Ceauşine, ce a îngăduit înălţarea Instituţiei de învăţământ superior de la Braşov, cu incipienta – Facultate de Litere,

unde or venitără să se afirme Gheorghe Crăciun, Al. Cistelecan, Virgil Podoabă, Cornel Morarii, Andrei Bodiu, Caius Dobrescu, Virgil Borcan, Jolân Benedek *et coeteri* – o echipă de oameni în putere şi de tineri în stare să relanseze entuziasmul pentru travaliul de cercetură în ştiinţele umane: unii cu multă experienţă în presa literară, în practica literaturii, în lectura profesionistă sau în biblioteconomie, toţi bătându-se răbduriu cu inerţiile securicomuniste moştenite de la Epocile de Aur şi de Argint ori cu Evghenii Petomanovici Gagademion, carele, de la nivel ministerios, le blochează avansările către conferinţă, măcar că au doctorate şi cărţi de specialitate[cxcviii]. Dar asta e digresie. Am fost în asistenţă la un curs de literatură comparată al lui Muşina cu anul al III-lea şi… fu minunat: alumnii ştiau carte, puneau întrebări isteţe sau încuietoare, ce mai! – se adevereau mai buni decât ai mei din anul IV al Filologiei

2.

Bahluvioase. Cursul însuşi, proptit pe cele trei momente de inflorescenţă poetică maximală, dragi şi lui Ezra Pound – grecesc, trubaduresc + modern –, nu avea cum să te lase indiferent

3. Al doilea segment anaforic îi faptul că Sandu, asemeni lui Şerban cel Forţos al Banatului, posedează dublul statut: îi poet modern, explorator adecătelea al posibilităţilor limbajului literar de a construi modele de realitate; îi şi teoretician de mare anvergură, cultivat, agil, speculativ, tezard, glosator, editor de antologii şi reviste ş.a.m.d.

Or, punctul de ţâşnire al eseului muşinian asupra poeziei moderne, ivit în 1997 la Editura Cartier din Chişinăul transprutic + cisnistrean, e şi faptul că auctorele său deţine dublă profesionalitate, că iaşte dânsul teoripractician. După *Budila Express*, poemul Generaţiei

Optzeciste pe care-l recită toată lumea, după *Tomografia şi alte explorări*, după *Antologie*, ne va fi dat – din interior şi din exterior – o teorie a Paradigmei Poezia Modernă, pe care ar merita să o bârfească toţi cercetătorii iubitori de *logos apophantikos*, criticii literari, eseiştii interesaţi de cestiune, antropologii culturali, publicul hipercultivat şi stihuitorii înşişi, fericiţi că, după traversarea opului respectiv, or să poată exclama jourdainian: «Iaca, ţin de schema heurisdcă a Timpurilor Recente, aparţin epistemei Vremilor Noi, şi eu, ca fraierul, mă credeam textouator sau postmodernizant de trei parale!»

Noutatea întreprinderii muşiniene îi că, pentru a însăila Paradigma Poeziei Moderne[cxcix], nu evită vizitarea unor Hugo Friedrich, Raymond Marcel, Maurice Nadeau, Carlos Bousono, Dámaso Alonso, Maurice Blanchot ori atâtor altora, însă, permeabil îndemnului sosit de la Pound – de a nu lua în colimator hermeneutic pe criticul literar ce nu are în spate operă de anvergură – porneşte dinspre teoripracticieni, de la practica teoretizatrice a celor mari, de la baudelairienele *Curiozităţi estetice*, de la prefeţele mallarméene, de la eseurile eliotiene şi valéryene, de la Pessoa, de la William Carlos William, de la Charles Olsen, de la Apollinaire, de la X, Y & Z, destoinici, cu toţii, să clădească explicaţiuni, coerente şi/sau consistente, în legătură cu propriul lor *polein*, înţeles ca demers exploratoriu; capabili să deceleze asemănările dintre investigaţia poematică şi ceea ştiinţifică propriu-zisă… în orizontul dezvrăjit, individualist, antimimetic şi antimetafizic, al modernităţii.

Acum, lăudând noi cartea muşiniană unor lectori ce, surprinşi de buletinul meteo nefavorabil la hoteluri marine sau în căsuţe montane, au ceva de arătat coechipierilor[cc], musai să le spunem că o pot ceti, cu mari şanse de înţelegere, snobii anglofonici, fiindcă prezintă un foarte

substanţial rezumat în limba lui T.S. Eliot, şi specialiştii grăbiţi + dornici să-şi gestioneze randamentual timpul profesional, uşor stimulabili cu o bună prezentare promoţională în limbă universală de prestigiu inconturnabil, după care or merge ei, cu şi mai mare folos, la versiunea dezvoltată în grai vernacular. Păcat numai că nu s-a găsit un editor cisprutic – Humanitas, Nemira, Institutul European, Amarcord ori Rao – ce să implementeze lucrării difuzarea meritată. Mai precizez, cu mina pe inimă, c-avem intenţia să revenim asupra ei în altă parte, în alt context de receptură: poate o seminarizăm undeva, cum făcurăm cu opul cel foarţian despre regimurile presei.

Semnalizăm acum, în muvanţă muşineză, doar că, poezia modernă constituindu-se în paradigmă, ea nu răsare ca o soluţie de continuitate, ci vine în locul celei premoderne, trubadureşti, elene. Funcţia poeziei îi şi ea reînnoită. În lumea desacralizată, nominalistă, convenţionalistă + individualistă a modernităţii, aici, această funcţie îi una exploratoire, investigatorie, consolatorie, inventatorie, creatrice de modele, oferitoare de soluţii… când se întrevăd primejdii şi crize profunde. Căci propune ingenioase apropieri de realitatea dezvrăjită, unde sacrul se va fi camuflat eliadeşte în profan; de limbagiu, ale cărui semne şi-au dezgolit natura arbitrară, unde propune caligrame şi alte compensaţii de ordin motivatorul, remediind ale rostirilor curente deficienţe comunicatorii; de individualismul exacerbat, când în stituie multiple tipuri de euri, asumabile ta, prin + după lectură. Grăit altfel, poeţii par să hie buni la ceva *în dürftiger Zeit*, în vremi de criză triplă – a lumii, a limbajului, a eului; ei te ajută să iubiurăşti holonul tranziţiei, apoi să supravieţuieşti cu minime pierderi în el, unde, fără a băgare de seamă, te trezeşti peste noapte în altă

paradigmă. Glumesc, firește; dar… nu cine știe ce.

Keep it in mind: are trei părți cartea mușinească. Întâia îi descriptoare a paradigmei noastre, a epistemei, a Epocii de Poezie Modernă; a doua ne întreține în privința legăturilor discursului poetic modernizant cu cele trei crize precitate ale veacului, pe când a treia explicitează și concluzionează, deoarece *Preliminariile* vor fi înșirat ce trebuie despre funcția exploratorie a actului poetician. Din moment ce nu mi-am propus s-o zugrăvesc în amănunțire, nici s-o receptez criticamente, nici să-i trag un encomion estival, mă opresc acilea, recomandând-o încă o dată curioșilor, versfăcătorilor, teoreticienilor în epistemologie și specialiștilor în *logos spermatikos.* Merită, pre legea mea [nevotată încă de cele două camere], contactul cu ea. Și va trebui reeditată cisprutic, într-o mare colecție cu prefață savantă și heteronimă, chiar cu obiecții din partea istoricilor mentalişti, care percep lumea ca un continuum, nu – cu Foucault, Kuhn, Mușina – sub specia rupturilor, discontinuităților, închiderilor deschizătoare.

A nu se uita că Al. M. Stăpâneşte toată producția poeticească a modernității, familiar dovedindu-se cu teoripractica unor Kavafis, Pessoa, Maiakovski, Mallarmé, Ungaretti, Eliot, Baudelaire, Poe, Valéry, Lorca, Borges, Tzara, Breton *etalii eiusdem farinae, lyricae*. Bravo lui și noilor universitari brașovioți. Să crape dă necaz Gagademianov, să-și ude șpilhozenul de ciudă, împreună cu faliții săi iliescolatri, ori să latre neputincioși la lună[cci], că altele nu prea le-au mai rămas!

CI FALT LA GESTE QUE LUC PITOU DECLINET

NOTELE
ŞI
9
MULTE

ALTE
REFERINŢE

Un cliché, pour il y plus revenir: «La note, c'eli *le médiocre qui s'attache au beau» [Alain, cité dans Robert]. La haine de la note est un des plus constants stéréotypes ci un certam poujadisme [ou parfois dandysme] anti-intellectuel. Îl fallait que cela fut dit dans une note.*

GERARD GENETTE: *Seuils,* p. 293, n.l

Quant au roman de Gérard Wajeman, L'Interdit *[1986], il ne comporte cu'un appareil de notes à un texte absent: cela devait arriver un jour.*

ACELAŞI: *Ibidem,* p. 295, n. 3

I. LA CAFENEAUA HERMENEUTICĂ

1. «Şi L'interprétation ne peut jamais s-achever, c'est tout simplement qu'il il y a rien à interpréter. Îl il y a rien d absolument premier à interpréter, car, au fond, tout est deja interprétation, chaque signe est en lui-même non pas la chose qui s-offre à i interprétation, mais rinterprétation dfautres signes»:* aşa grăia Michel Foucault la cutare colocviu de la Royaumont, spre care ne împinge Magistrul Deconstructor din Cajvana, căci «alierea în acelaşi cap a pozitivismului şi nihilismului acesta generează un surprinzător amestec: pe de o parte, orice afirmaţie a lui Foucault se înconjură cu un formidabil aparat critic [documente, citate, referinţe minuţioase]; însă, pe de altă parte, s-ar putea construi alte povestiri cu aceleaşi date, iar Foucault îi primul ce se joacă cu astfel de posibilităţi. Au şi spus unii istorici, de altfel, că opera lui Foucault aparţine genului ficţiunii [„a fost odată…", „dac-aş fi rege…"]. Istorisirile sale sunt romane. Concluzie foarte neplăcută, foarte nemărturisibilă pentru istorici, în măsura în care propriile lor lucrări prezintă aparenţe similare cu cele foucauldiene: o construcţie ce seduce şi îşi conferă un

aer verosimil graţiei jocului trimiterilor erudite» [Vincent Descombes: Le Même et *VAutre, Mânuit, P*aris, 1979, pp. 138 – 139]. En vérité, *en vérité, nous pręchait-il, ce Zarathustra de Banlieue, şi rien îi est vrai, tout est permis à V interprêtre.*

2. «Regim», pe alte meleaguri, are şi înţeles de «ciorchine». De unde şi profesiunea de credinţă politică a anarhului: *Mon régime préféré, c'est un régime de bananes; mais... préférer n'est pas choisir.*

3. Austin, Austin, que lui veux-tu au Maître Cajvanien? Let the Magister of Casvana be! Let Him be... hermeneutically corect!

4. Colegiul de Patafizică va fi editat cândva o carte poştală pe care, făcând intertext cu *Le baiser au lépreux*, ti tuia unui roman de Mauriac, scria: *On baise qui on peut.* Însă, la Magistru, remarcăm o uşoară deplasare spre neutritatea lui *ce,* mai abstract, mai nefiinţial; însă, şi la el, *foutre* instituie paradigma oricărui *faire.*

5. Se helfe ihm Gott: cam cât lui Luther în faţa Dietei din Worms.

6. Pete [r] got. What did the Apostle get? Potestas ligandi et deligandi, potestas clavium, de bună seamă, va fi obţinut Sf. Petru.

Murăturile de soiul acesta, trecute pe lista cu publicaţii ştiinţifice, i-au adus ipochimenului, alături de doctorat, ouat pe cestiuni nu prea diferite, îi vor fi adus, în timp, toate gradele academice posibile, mai puţin acela de gagademician, ce se lasă încă aşteptat, curtat, gâdilat... Iar Cristofor Simionescu, patronul tezei eleno-ceauşii, nu-l sprijină suficient, derbedeul de el!

7. Şi al prenumelui gheorghian: aluzie, hipersubtilă, la unul cu care şi-a trecut doctoratul propria-i odraslă, prilej de a trece anume universitate din Iaşi în... Cart*ea recordurilor cumetriale.*

8. Ori să-şi închirieze, de la agenţii specializate din Oradea, unde s-a edificat şi primul Eros Center sofisticat din România, o lectoriţă profesionistă, ce să le dezlege, prin intonaţie, enigmele ficţionare. [Vezi Raymond Jean: *Cititoarea*, Univers, Bucureşti, 1966. Traducere şi postfaţă de Muguraş Constantinescu.]

9. Ne-am crucitără când am văzutără, în 1994, câţi «indici» faimoşi s-au aglomeratără în fruncea Facultăţii iaşiote de Litere! Câţi? Trei – ei mari şi ea lată: Stivui Avădanesc, Iulicul Popesc + Porcuţa Spânu, murseca-i-ar lăţeii sânu, părosu-i sân de *virago.*

10. Depistăm în *Caietele* lui Valéry, din anul rodnic 1917, acest pasagiu pădureţ: *«Creator creat.* Cel ce tocmai a săvârşit o lungă operă, o vede la sfârşit formând o fiinţă pe care nu a dorit-o, pe care nu a conceput-o, pentru că tocmai ea l-a conceput, acela trăieşte umilinţa teribilă de a se simţi *fiul operei sale.»*

11. Un popă din Caracas se duce la spital cu o tumoare stomacală. I se aduce la cunoştinţă, în chip de glumă, că aşteaptă un copil, iar după operaţie i se remite odrasla din flori a unei fete moarte în durerile facerii. Copilul – i se explică pacientului ecleziastic – nu a supravieţuit decât graţie cezarienei a cărei urmă o poartă dumnealui pe burtică. Mişcat, dignul reverend pleacă acasă cu productul pântecului strein şi-l creşte. Trec anii, sfinţia sa e pe moarte, cheamă flăcăiaşul la sine şi-i glăsuieşte: «Fiule, am ceva a-ţi dezvălui. Tu m-ai numit întotdeauna tată, dar mi-a venit sorocul şi e cazul să-ţi spun că nu sunt genitoarele tău: sunt muma ta!» «Dar atunci tatăl meu cine mai este?» întreabă urmaşul, mirat. «Episcopul de Caracas!» răspunde muribundul.

12. Vezi Alenka Puhar: *Zadruga*. *Motivaţiile educaţiei infantile în declanşarea conflictului din Iugoslavia*, în *Echinox*, nr. 3 – 4 – 5/1995, p. 27: «Socrii îşi violează

nurorile, pe scurt, oricine trăieşte cu o femeie, indiferent de relaţia de familie.»

13. Trimitere la calamburul despre Tovarăşul Kim Ir Sen, cârmaci nord-coreean inegalabil, şi Chim-ir-gol, omologul său ceauşiu.

14.

15. E.M. Cioran: *Exercices d admiration,* Gallimard, 1986, p. 168: *de me rappelle exactement le moment où, au Café de Flore, je pris la décision d'explorer V Utopie. Sur ce sujet, que nous avions abordé en passant, elle me cita d Ortega un propos cu elle commenta sans insistance; – je résolus à l'instant même de in appesantir sur le regret ou l'attente de VAge d'or. C'est ce que je ne manquai pas de faire par la suite avec une curiosité frénétique qui, petit à petit, devait s'épuiser ou plutôt se muier en exaspération. Îl n empêche que des lectures étendues sur deux ou trois ans curent leur origine dans cel entretien.»*

Generarea fără concursul elementului feminin nu e nici ea o chestiune mai puţin uşchită. O întâlnim la naşterea Atenei, a lui Dionysos, la ivirea homuncuiului printre alchimişti şi, de altfel, a oricărui *puer spiritualis.* Acuşica o vom titila şi prinde în schemele noastre puternice. În ce priveşte partenogeneza, generarea fără mascul, nu-i ignorăm implicaţiile din biologie [insecte ieşind din oosfera nefecundată, mamifere ivindu-se numai din ovul ş.a.m.d.], mitologie, mariologie. Nu va fi neglijată, deci, în studiile noastre, căci nu a ocolit-o nici catalanul Dalf, nici exegetul său, Dr. Roumeguère. Acesta, în *Mistica dalinainã faţă cu istoria religiilor*, reprodusă în anexă la *Jurnalul unui geniu* [Gallimard, Paris, 1974, p. 308], ne dă a înţelege că *«le mouvement tourbillonnaire des brouettes autour de la tête de la Vierge, don't nous savons cu elle est le siège de la naissance de l'épi-Jésus, reçoit son explication du mythe de l'accouchement d'Athéna par*

Jupiter: ce dernier, avant să délivrance par la hache de Vulcain, a éprouvé des maux de tête; ce tournoiement est V expression des sensations de vertige liées à V accouchement, et ce îi est pas un hasard şi un récent article de la Revue de Psychanalyse *nous apprend que les maux de tête et les vertiges sont liés chez Dalí et Jupiter au traumatisme de la naissance».* Graţie sus-pomenitului doctor nici nu ne mirăm că Salvador atribuie lui Iisus, nu Fecioarei, puterea procreatoare, nici că Adam îi generator de Eva, fie şi involuntar. Pe de altă parte, Ernest Robert Curtius a inventariat ocurenţele literare ale gestaţiei craniene în volumul său despre Evul Mediu latin, pe când Comei Mihai Ionescu, her*menautul* drag multora, a luat în colimator şi productivitatea «gliei» spirituale în mentalităţile alchimice. Studiul său pe această temă a ales să ni se înfăţişeze în *Cahiers roumains d'études littéraires*, nr. 1/1986, pp. 43 – 54. Ne întristează numai că a lăsat deoparte parabola evangheli că a semănătorului hărnicit, cu sacul subsuoară, şi a bobului de grâu picat pe sol fertil, la glia permeabilă a inimii, în mintea ucenicilor şi a celorlalţi împrieteniţi cu Verbul divin.

16. «Les enfants de V école viennent avec fracas! vêtus de hoquetons et jouant de V harmonica! Ils cueillent des colchiques qui sont comme des mères/filles de leurs filles et sont couleurs de ţes paupières.» De ce-s mamele fiice ale propriilor fiice? A dat un răspuns la interogaţia noastră herboristul, botanistul de ocazie şi amantul clonilor, el, Lévi-Strauss, în *Une petite énigme mythico-littéraire*, din *Le regard éloigné*, Pion, Paris, 1983, pp. 291 – 299: la *colchicum autumnale*, florile apar cu multe luni înaintea frunzelor, de unde şi poreclirea sa latină ca *filius ante patrum.* Restul, feminizarea apollinariană a vegetalului în cestiune, asocierea cu o temă mariologică [Fecioara = mamă şi fiică a lui Dumnezeu], autogenerarea

semnificautului, se deduce uşurel.

17. Cestiunea paternităţii + maternităţii sonetelor şi dramelor shakespeariene găsitu-ne-a nepregătiţi la acest început de toamnă. Jarry însă ar merita câteva rânduri chiar acum. Căci au existat multe discuţii în epocă despre maternitatea lui Ubu: a existat o farsă elevească, au fiinţat nişte colegi de clasă ai lui Alfred, fraţii M., Jarry a recunoscut totul; s-a mulţumit doar cu rolul de doică ubuescă, apoi a adoptat copilul ieşit din conlucrarea cu ai săi camarazi, iar în cele din urmă i s-a identificat: vorbea şi se comporta ca Nenea Ubu. Mai târziu, acesta l-a dominat şi fasonat, l-a direcţional şi muştruluit, de a ajuns Alfred prunc al pruncului său, precum brândusele apollinariene. Pentru Thibaudet, în *Reflecţii asupra literaturii*, Jarry îi numai un descoperitor, un rescriitor, un auctor de gradul al doilea. Cum *învenire* = a afla, nu a inventa în senz modern, auctoritatea se poate prezenta la interval ca o *inventioy* opera ivindu-se ca un bebeluş părăsit: părăsit pe treptele bisericii, pe munte oedipian ori pe apă, ca Moise, şi reperat de fete faraonice şi alţi păstori.

Michel Tournier, ce-i dedică pagini în *Zborul vampirului*, crede că Lou avea o vocaţie clară pentru platonism şi virginitate perpetuă, spre marele necaz al soţilor şi amanţilor. Poate că toată viaţa ei a încercat să recreeze condiţiile copilăriei şi adolescenţei. Fusese într-adevăr singura fiică a unei familii cu cinci copii. Pesemne că a vrut să joace rol de surioară grijulie pe lângă marii intelectuali pe care i-a pătruns cu inspiraţia ei, fecundându-i ocular, auricular şi bucal. Între ea şi el fu relaţie ca între Animus şi Anima la Claudel: a fost bărbată cu ei şi mult i-a matemizat, iar pe Nietzsche l-a şi exegetat. Cf. şi H.F. Peters: *My Sister*; *My Spouse*, W.W. Norton, New York, 1962, Partea a Doua, Cap. IX: «Naşterea lui Zarathustra». Cartea ei despre N. Iese la Viena, în 1894.

18. Răzvan Theodorescu, Paul Everac: astea-s nume… sau proverbe din Epoca de Argint, din vremea Marelui Trek?

19. «A scrie o carte – insinuează Legman la pagina 542 a versiunii hexagonale, lansată de Tehou, din *Raţionale of Dirty Joke* – înseamnă a face implicit act de maternitate masculină. Această maternitate este în genere foarte conştientă şi, dat fiind grupul pe care îl vizează, perfect exprimată.» Ca ta, bunăoară, Philip Sidney, excelent formulator al parturiţiei auctorioase în *Astrophil şi Stella*, unde poetul se autozugrăveşte după cum urmează: *«Ainsi plein d'un enfant, me faut-il mettre bas! Nul ne vient în assister au milieu des douleursJJE mordille ma plume et mon corps se débat J Idiot, me dit ma muse…».*

20. Rivalitatea sexelor cât de veche iaşte? De când lumea, de când sexul, care îi tăietură, ruptură, secţionare, separaţie, sfâşiere, beanţă sfidătoare, figantă, ameninţătoare, fascinantă. Dovada religioasă a rivalităţii lor mimetice: existenţa cultelor şi misteriilor feminine, cât şi a curiozităţii feminine pentru ele, pentru ritualurile secrete ale muierilor, ce-s toate ritualuri ale fecundităţii. Aminti-ne-vom aici nu de paginile consacrate lor de Eliade, chiar şi în *Nostalgia originilor*, ci de intruzia bărbatului travestit la nevasta lui Caesar, unde se celebrau arcanele celei Bona Dea. Iese cu scandal, Cezarul îşi repudiază nevasta, îi dă cele patru fuse, catrafusele, înapoi şi o trimite la mă-sa. Ce să-i faci? Travestind, ca orice bărbat, are *Vaginaneid;* invidiază la femeie putinţa de a genera viaţă suplimentară, de a multiplica fiinţa, el fiind constrâns la fecunditate simbolică, la producere de fapte şi cărţi, care, firește, nu fac pipi în scutece, nu ţipă noaptea, nici nu cer de potol.

21. Amanţii sunt mai astuţioşi decât soţii,

traducătorii decât traduşii. Cioran *[Aveux et anathèmes*, Gallimard, 1987, p. 39] mărturiseşte: *«Tai connu des écrivains obtus et même bêtes. Les traducteurs, en revanche, que fai pu approcher étaient plus intéressants et plus intelligents que les auteurs quils traduisaient. C'est eu il faut plus de réflexion pour traduire que pow créer.»*

22. Apud Legman: *Op. cit. F* p. 546. Revezi şi, *supra*, nota 15.

23. Michel Rouan: *La Fête des pères et des pépères*, Éditions du Réverbère, Luçon, 1990, p. 69.

24.

25. De la *protes*, «copii», «urmaşi», «vlăstari», şi *facere.*

26. Cf. Sigmund Freud: Lj *théories sexuelles infantiles*, în la vi> *sexuelle*, P.U.F., Paris, 1969, p. 22. Traducere de J. Laplanche.

27. Ştiu eu? Poate fiindcă oamenii se gândesc mult la prostii.

28. Éditions du Beaujolais Nouveau, Lyon, 1988, p. 96.

30. Cf. Roberto Lionetti: *Le lait du père*, Éditions Imago, 1988, pp. 130 – 132. E adevărat că imaginaţia populară evreiască asociază *lactatio mas cul a* cu tema sărăciei, zgârceniei şi a preţului ridicat cerut de doică. De unde, în şcolile rabinice, gluma cu elevul ce-l întreabă pe magistru, după ascultarea comentariului la *Cartea Esterei*, de ce a recurs Yahweh la o minune antinaturală când putea să-l ajute pe Mardoheu altfel: făcându-l bunăoară să găsească lângă nepoţică o pungă cu bani. Răspunde învăţătorul: «Dacă Dumnezeu poate săvârşi miracole, de ce să cheltuiască parale fără folos?»

31. Revezi Roberto Lionelli: op. cit., pentru legenda bretonă cu doicile ce fac de şapte ori ocolul capelei din Langon ca să obţină tămăduirea sânilor şi lapte din

abundenţă. Un flăcău, pentru a-şi râde dă ele, repetă actul lor şi se trezeşte cu ţâţe umflate, pline de conţinut galactic. Valahii pezevenghi au bancul cu odraslele, posesoare de voce groasă, ce «au supt la tata».

32. Petites proses, Gallimard, «Folio», 1986, pp. 190 – 191.

33. Cf. Theodor Reik: *Das Ritual*, Imago Bücher XI, Internationaler Psychoanalytischer Verlag, Leipzig + Wien + Zürich, 1928. Capitolul întâi al cărţii propune, pe lângă studiul a două tipuri de cuvadă – pseudomatemă + dietetică –, o familiarizare cu psihogeneza «fricii de represalii». Personal, bănuiesc o persistenţă a respectivului ritual, în transfigurare ficţională, la începutul poveştii humuleştene cu drobul de sare. Muierile de acolo, mama şi nevasta, par a se teme de o posibilă agresivitate paternă la adresa copilaşului din leagăn. De verificat rentabilitatea ipotezei piţuliene.

34. Op. cit. Vezi şi Klaus von Bescheisser: *Die Metaphern des dichterischen Durchfalls*, Halbinsel Verlag, Ingolstadt, 1969, p. 45.

35. Thomas Pavel: *L'Univers de la fiction*, Seuil, Paris, 1988, p. 34.

36. Rezerva de date e la Jean-Paul Goujon: *Pierre Lou.s. Une vie secrète*, Seghers & Pau vert, 1988, pp. 348 – 356.

37. Apud Goujon: *Op. cit.,* p. 353.

Molière debutează în *Nicomède, Heraclius, Rodogun*, *Cidul, Cinna*, piese de Corneille. Plasele în viersuri ale comediantului, primele sale plase, nu vor fi tipărite decât în 1663. La 1659, în vârstă de 38 de ani, nu publicase niciun rând, niciun stih: nu avea nici pseudonimul «ce-i ţine loc de nume şi pe care l-a furat de la un mort».

38. Această trimitere o singură justificaţiune posedează: teama de par. *Impari Deus numéro gaudet.*

Atotputernicului îi produc mare bucurie numerele impare.

39. Vezi Pieire Lou.s: *Femeia şi paiaţa*, Casa editorială Moldova, Iaşi, 1991, în româneşte de Ioana Naum, şi *Afrodita*, Casa editorială Moldova, Iaşi, 1991, tradusă de Fulga Grigoriu.

40. A se vedea, mai la deal, *Monstrum eruditionis*, antiprefaţa heteronimă.

41. Recunosc de bunăvoie: finalul deschis al romanului îmi hâţână puţintel teza, iar Concha îmi cam scapă printre deştele-mi hermeneuticeşti.

42. Cartea Românească, Bucureşti, 1980, p. 31.

43. Mergi la Gilles Deleuze: *Présentation de Sacher-Masoch. Le froid et le cruel*, Éditions de Minuit, 1973, mai ales la paginile 133 – 134, unde vei afla că îi sado-masochismul un «monstru semiologic», «o denominaţie prost fabricată», şi că aparţin sadismului, între altele, facultatea speculativ-demonstrativă, negativul + negaţia, reiterarea cantitativă + suspensul calitativ, negarea mamei + inflaţia tatălui, antiestetismul, dimensiunea «instituţională», supraeul şi identificarea, iar masochismului, facultatea dialectico-imaginativă, denegaţia + suspensivul, denegaţia mamei + anihilarea tatălui, estetismul, dimensiunea «contractuală», eul + idealizarea. «Apatia sadică» şi «răceala masochistă» ar alcătui un soi de «diferenţă radicală». Fiindcă «geniul lui Şade şi geniul lui Masoch îs total deosebite; lumile lor, necomunicante; tehnica lor romanescă, fără legătură. Şade se exprimă într-o formă ce uneşte obscenitatea descrierilor cu rigoarea apatică a demonstraţiilor, Masoch, într-o formă ce multiplică denegaţiile ca să stârnească, la rece, un suspens estetician. Confruntarea lor nu-l defavorizează neapărat pe Masoch. Suflet slav, acesta…»

44. A cărei poveste se găseşte şi în piţulienele *Fragmente dintr-un discurs în? comod.* Institutul

European, Iaşi, 1993, pp. 182 – 183.

Du-te la Otto Weininger: *Geschlecht und Charakter*, Wilhelm Braumüller, Wien & Leipzig, 1908, p. 306, unde ceti-vei că *«die Koketterie ist also ein Mittel, den aktiven sexuellen Angriff von Seite des Mannes herbeizuführen, die Intensität dieses Angriffes nach Belieben zu steigern oder abzuschwächen und seine Richtung, dem Angreifer selbst unmerkbar, dorthin zu dirigieren, wo ihn die Frau haben will; ein Mittel, entweder bloss Blicke und Worte hervorzurufen, durch welche sie sich angenehm kitzeln betastet fühit, oder es bis zur „Vergewaltigung" kommen zu lassen.»*

45. Nicio aluzie nu fac, Doamne, la fostul căpitan Şoric, securistul de pe Strada Sf. Atanasie, imortalizat ca mârlan şi hoţ de şepci disidenţiale într-un reportaj din *Timpul* cassian-maria-spiridonic de altă dată. Revin mai degrabă la *fica,* la «smochină» şi la reflecţiile pe care ochiosul fruct le trezeşte unei Marie Balmary în *Le sacrifice interdit,* Grasset, Paris, 1985, pp. 265 – 266, unde, *«considérées en relief ou en creux, les figues peuvent évoquer les deux sexes, masculin et féminin. Une bonne représentation de la différence qui se cache* înainte *nant, sous des feuilles de figuier, en Eden. Ce qui confirmerait, s il en était encore besoin, la correspondance fruit-sexe et i arbre-humain puisque „l'homme et la femme se cachent face à Yahweh Elohim au sein de l'arbre du jardin".* Il*s sont cachés l'un de Vautre, l'un dans l'autre, dans ce même arbre cu'ils sont devenits avec ces feuilles qui cachent leurs fruits.»*

46. În *Breviarul nebuniilor curente*, Timpul, Iaşi, 1996, p. 155.

47. Raymond Queneau + Sally Mara, celle-là je vous la dois, ma foi!

48. Revezi, în *Heur et malheur du guerrier*,

Flammarion, 1985, capitolele despre al treilea păcat al războinicului, pp. 72 – 130.

49. Pierre Vidal-Naquet ne descrie mirifica formaţiune statală în V7 *nătorul negru*, Editura Eminescu, 1985, 316 – 317. Traducere de Zoe Petre. Din păcate, dumnealui, ocupat cu grecii, nu ne familiarizează cu Bachofen, etnologul şi juristul hegelian, contemporanul lui Masoch şi inspiratorul lui Pierre Klossowski, mai cu seamă în *Les dames romaines*, *Le bain de Diane* şi *Les lois de V hospitalité.* Acela, Bachofen, în *Matriarhatul*, distingea trei stadii istoriale: *1.* Momentul hetairic, afroditic, ivit în haosul mlaştinilor luxuriante, întemeiat pe relaţii multilaterale şi capricioase între bărbaţi şi femei, cu dominaţia principiului feminin, tătânele rămânând un *nobodaddy,* o *père sonne*, cu urme durabile în curtezanele domnitoare ale Asiei şi instituţia prostituţiei sacrale;

momentul demeterian, apărut în societăţile de amazoane, ce instaurează o ordine ginecocratică şi agricolă severă, ducând la secarea mlaştinilor, cu taţi şi soţi menţinuţi sub papuc; *3.* Momentul patriarhal sau apolime, odată cu degenerarea matriarhatului în forme amazonice corupte şi chiar în manifestări dioniziace. Cf. Gilles Deleuze: *Le froid et le cruel y* Éditions de Mânuit, Paris, 1973, p. 52.

50. Mărturie ne stau Mario Praz cu *la carne, la morte e il diavolo nella letteratura romantica* [Sansoni Editore, Firenze, 1986, pp. 145 – 245] şi Allan Janik & Stephen Toulmin cu *Wittgensteins Vienna* [Simon and Schuster, New York, 1973, p. 95 şi passim].

51. Cf. Jacques Le Rider: *Modernité viennoise et crises de Videntitéy* Presses Universitaires de France, 1990, pp. 82 – 83, 134 – 135, 190 – 193, 214.

52. Care stihuri aşa sună, în *Satira VI: «Tamen ultima cellamJClausit, adhuc ardens rigidae tentigine*

vulvael, Et lassata viris nec dum satiata recessit.»

53. Annie Le Brun: *Comme c'est petit un éléphant*, postfaţă la ediţia scoasă de Jean-Jacques Pauvert din *Le Surmâley* Paris, 1990, pp.'143 – 214.

54. Ibidem, p. 181.

55. Ibidem, p. 182.

56. Jacques Le Rider: *Le caz Otto Weininger*, Presses Universitaires de France, coll. «Perspectives critiques», Paris, şi 982, p. 133.

57. Acuzându-l totodată pe Redemptor că a castrât universul: vezi introducerea lui I. Michaut, pagina XIV, la Vassili Rozanov: *Feuilles tombées*, Éditions l'âge d'Homme, Lausanne, 1984.

58. Jean M. Goulemont: *Ces livres qu'on ne lit que d'une main. Lecture et lecteurs de livres pornographiques au XVIII-e siècle*, Éditions Minerve, 1994, mai ales pagina 54, unde ni se convoacă, din Cartea I a *Confesiunilor* rousseau-iste, pasagiul pădureţ relativ la «acele cărţi primejdioase pe care o frumoasă doamnă din lumea înaltă le găseşte incomode pe motiv că nu le poţi, glăsuieşte ea, ceti decât cu o singură mână».

59. Azi ţi-ar trebui un suflet de fesenist, pedeserist, pe unerist, pesemist, păunescian, iliescian, văcăroist, nu?

60. Cele două cărţi-surori se lăfăie acum la Gallimard, în colecţia «Pléiade», tomul II al *Operelor complete* ale lui Alfred Jarry. Mai înainte le propulsase – şi prefaţase – Thiéri Foule la Eric Losfeld. Colocviile de la Cerisy nu le-au scăpat nici ele din vedere. Pentru contribuţia lui Annie Le Brun, vezi, *supra*, nota 55. Mady Solomon, ea, a tradus şi adnotat – în profitul Editurii Moldova, Iaşi, 1991, colecţia

61.

«Epos şi Eros» – *Supraomul şi... femeia lui. Ins*titutul European, el, anunţa deunăzi Căut*area Messalinei,*

*în*românizată + prefaţată + notulizată de noi înşine: să vedem ce-o ieşi.

62. Scutim răbduriul cetitor de raportarea Messalinei şi a supervirilului la figurile obţinute prin inversarea lui Ubu, la retardatori, la amânători şi la căutători ai împlinirii, după cum nu-l vom plictisi cu o scrutare a sadianismului inerent unor gesturi jarry ce, la care totuşi nu face aluzie paleologicul fragment din *Despărţirea de Noica*, *op. cit.,* pp. 31 – 32, atât de sagace în circumscrierea instinctului bazial din fiinţa amoroasă: «Iubirea neîmpărtăşită dar tenace, fie că e tenebroasă, fie că e suspinătoare şi elegiacă *[„tous les élégiaques sont des canailles"* – cine a spus-o? Baudelaire? Gautier?], e în obscura ei esenţă un fenomen atavic de agresivitate bestială şi violatoare; *Pe lângă plopii fără*

soţ, această splendidă şi emoţionantă romanţă, deloc dulceagă cum o găseşte I. Negoiţescu, ci aprigă şi cutremurătoare, nu exprimă în fond altceva decât această agresivitate. Chiar poetul genial", amantul refuzat şi neînţeles", dacă nu-şi cată de drum, dovedeşte că nu a reprimat bine fiara ce zace în străfundul fiinţei noastre, a bărbaţilor.»

63. Vezi Pamfil Şeicaru: *Rechizitorii,* Jurnalul literar, Bucureşti.

1996. Cu o prefaţă de Nicolae Florescu.

64. Tradus, în premieră, la Institutul European, cu minunata introducţie a lui Ilie Gyuresik, a timişoreanului coleg al lui Mircea Mihăieş, la *Apocalipsa timpului nostru,* colecţia «Eseuri de ieri şi de azi», Iaşi, 1993.

65. Asemănându-mă eu, în acest soi de căutare, cu baba iaşiotă ce, întrebată la cofetăria din Piaţa Unirii dacă doreşte o cafea mare ori una mică, va fi dat bine cunoscutul răspuns nicomahic, expresie a măsurii ce dintotdeauna va fi caracterizat populaţiunile cisprutice *[et*

pătaţi et pătata]: *«Potrivită, maică, potrivită».*

66. Prietenul meu S.P. A pus, la Editura Institutului European, simboluri hristologice chiar pe coperta orficului şi tracofilului Dan Botta, de-am căzut în cur de stupefacţie!

67. Arkadie Şevcenko relatează, în *Ruptura cu Moscova,* că, la bordul vasului sovietician ce transporta delegaţiile estnice la un mai ştiu ce sesiune a O.N.U., Hruşciov, îmbătându-se, îi numea pe ai lui Gigi Dej ciraci… mama*lâjniki.*

Ce e aia o conotaţie? Am putea vota cu Bloomfield *[Language,* Henderson & Spalding, London, 1955, pp. 151 + 155] pe tema asta, cu poziţia pe care o stabileşte între denotaţia unui termen – definiţia obiectivă a respectivului, valabilă pentru toţi vorbitorii – şi conotaţie ca ansamblul valorilor subiective ataşate cuvântului în cestiune şi schimbătoare în funcţie de locutori. Varietăţile conotative rubricate de omul nostru: vulgară, familiară, academică, provincială, rustică, arhaică, tehnică, savantă, străină, ironică, argotică, infantilă. O ignora, fireşte, pe cea ejectată din anusul tancului moscovit, absent, acesta, de pe solul yankeu, unde doctrina marxiatică nu face pui decât pe la unele universităţi.

68. Întrebându-l Dorin Spineanu, într-o zi, pe fiul său, Alexandru, noima unor slove ca «snob» şi «cosmopolit», află cu indignare că întâiul înseamnă «prost», iar al doilea «duşmănos faţă de patrie», «trădător», «dezertor». Asta se întâmpla în noiembrie 1996. Copilul, el, nu a fost decât uimit să afle, din Micul Larousse, alte definiţii decât cele învăţate în şcolile naţiei. Ambii au dat vina pe manuale, aceste emanaţii de gradul întâi ale tancului ocupant, şi pe profesori, emanaţii de gradul doi, efluvii ale cărţilor liceale.

69. Auctori, pe vremea când Ilicescu îndeplinea misie de prim-secretar al giudeţului işenesc, ai unor docte studii

sociologice despre avantajele «sistematizării rurale», puse în lumină mai târziu de reportajul lui Silviu Alupei din *Monitorul* bahluvianic.

70. Şi Gheorghe Grigurcu şi Ileana Mălăncioiu, de pe poziţii osebite, vor fi fost sensibili la dimensiunea dirijistă, ukaziană, a opului mari/z om antemenţionat. Unde? în *România literară* a anului 1966.

71. Vezi *L'Histoire de la folie à l'âge classique*, Gallimard, coll. «Tel», Paris, 1995, învalahizată la Humanitas *anno Domini* 1996, ceteşte-o, apoi împrumută-i-o şi omului marinou.

72. Shoshana, Shoshana, ce frumoase erau falezele dintre Vama Veche şi Doi Mai când îmi ocazionai plonjon în *la folie et la chose littéraire*, celebrizată de Seuil! Cam cât sălciile de pe Valea Arieşului exhibate de securicomuniştii aiudani… Principelui Ghica, neatent la coşuri de fabrici şi uzine, darmite la blocoteţe.

73. Ioan Petru Culianu: *Eros şi magie în Renaştere*, Editura Nemira, Bucureşti, 1994, pp. 247 – 254. Traducere de Dan Petrescu.

74. Întrebat de ce îşi iubeşte tatăl, un copilaş din Tg. Frumos, cu necazuri de adaptare şcolară, a răspuns psiholoagei, umflându-şi cheptul cam cât italiotul cerbonic, aşa: «Pentru că ne aduce harbuz!»

75.

76. Verba volant! Le-am scăpat în vânt şi scăpăciune chemase-vor, că, din Schopenhauer, fie şi glosat de specialiştii alcătuitori ai impresionantului *Caiet L'Herne*, nu reiese a avea răposaţii vreun *Wille zu… ceva*, în vreme ce Dial*ogurile morţilor se* constituie în instrument ficţional cu repetiţie.

77. Ter tuli anum, «de trei ori cărai cotoroanţa», sună mesagiul ascuns în numele literar al antiheideggerianului repliat, împreună cu Georgeta Horodincă, pe malurile

fluviului înţesat cu buchinişti, unde scoate apă şi din piatră seacă. Pariem c-a luat preţ bunicel, la talciocul de lângă Porte de Clignancourt, şi pe carnetul peceriu, cu număr mititel, însă cu cele cotizaţii plătite la zi până în anii şaptezeci.

78. Confesiunile unui opinioman, Editura Cogito, Oradea, 1996, p. 91.

79. A se revedea, *supra*, textul a *sunt oare impotenţi… ateii?*

80. Dovadă intervenţia convocată de Magistrul din Cajvana în *Sentimentul românesc al urii de sine*, Institutul European, Iaşi, 1991, p. 59.

1997, Bunăoară, când asertează, în *Jurnal de noapte-lungă* [Nemira, p. 323] că lectorul francez Thomas Bazin se frecventa, în Dulcele Târg al Bahluieţilor, şi cu Liviu Antonesei, ceea ce perfect contrar adevărului se adeverează, martorii locali putând reconfirma şi necunoaşterea antonesiană a limbilor neromâneşti şi spaima viitorului preşedinte de soviet judeţean faţă cu occidentalii, pe care-i evita. Agil chiar fugind pe geamul institutului unde, înainte de 1989, obţinuse, graţie bunei cooperări maieutice a Mămuţei cu El Puha, o sinecură frumuşică. A se revedea, sub acest unghi instructiv, pagina 236 din Liviu Cangeopol şi Dan Petrescu: *Ce-ar mai fi de spus. Convorbiri libere într-o ţară ocupată.* Editura Minerva, Bucureşti, 1990.

81. Emisiunea se numea *cu cărţile pe faţă*, iar tu, Bedroase, ai interpelat telefonic atunci, în 14 mai 1997, pe Magistrul din Kantschwana cu privire la posibilitatea ca nepotul Jupânului Ştrul din Cheatra Neamţului să se adevereze personagiu al prozatorului ardelean şi odraslă naturală a Harabagiului creangăuan. Întâiul său răspuns nu l-ai receptat televizual, ci, mai târziu, epistoliceşte, nu?

82. Epitet derivat din *Malka*, numele nurorii ştruliene

căruţate de Mosch Nekifor von Kotzk… între Târgu şi Piatra.

83. Îl admitem bucuroşi, dimpreună cu aserţiunea lacanianului transfug François Périer că iaşte Moartea o bortă în Real.

84.

85. Consultaţi *Breviarul nebuniilor curente*, Editura Timpul, Iaşi, 1996, la paginile 196 – 197.

86. A se revedea *Naveta esenţială*, ediţia a doua, Editura Moldova, Iaşi, 1996, pp. 173 – 180, unde se devoalează strategia seducţională a Moşului Nechiforesc, întemeiată pe efecte *by saying.*

87. Pentru o mai bună explicitare a vicleniilor metaleptice, şi nu numai, recomandăm relee tura paginilor 289 – 305 din *Sentimentul românesc al urii de sine*, Editura Institutului European, Iaşi, 1997.

Valeriu Gherghel şi Constantin Andrei l-au întrebatără pe miliţiotul de la circulaţie: «Nu vă supăraţi, tprarăşu', dar nu ştiţi în ce direcţie se află Strada Bedros Horasangian?» Organul, neşocat de chestionare, le grăi: «Nu se cheamă aşa şi e ceea de colo, tot la dreapta». Neşocat, dar şocându-i, le vorovea şi Antirabbiul din Kotzk, pe la 1830 şi ceva, studioşilor săi. Unuia din alumni, ce i se plângea de lacunele Creaţiei, ca şi de imperfecţiunile ei, îi retorca: «Tu ai realiza-o mai bine, băiete? Atunci nu mai aştepta: Pune-te la treabă!» «Este scris», mai spunea el, «că Dumnezeu şi-a contemplat opera mundană şi a găsit că îi bună. Nu şi eu, care-s mai pretenţios, mai exigent decât Dânsul. Lumea, aşa cum iaşte, nu-mi place… decât să mă şterg undeva cu ea.» Sfânt furios, magistru fără voia sa, divinul răzvrătit, călăuzul cel mai enigmatic al comunităţii hasidice, şi-ar fi dat-o în petec la 1839, când, zice legenda, aflând că noi pogromuri pustiau evreimea, s-ar fi ridicat, cu prilejul sărbătoririi pascale, şi ar fi trântit cu pumnul în

masă strigând: «Cer să se facă dreptate şi ca Nomotetul Suprem, Legiuitorul Absolut, să se supună legilor sale!» Şi, narează la rândul său Elie Wiesel [în Célé*brations hassidiques, Se*uil, 1976, p. 235], Kotzkarul Mendel, comentând episodul veterotestamentar al târguirii lui Esau cu Iaakow pentru dreptul întâiului născut, ar fi adăugat: «Scrie în Talm*ud că E*sau, mai târziu, va fi vărsat trei lacrimi de regret pentru compromisul săvârşit; aceste trei lacrimi le plătim, de-a lungul Exilului nostru, cu sânge ce nu încetează să curgă. Ei bine, până când oare o să continuăm cu plătitul? Nu o să se termine, dară, niciodată? [...] De ce vă uitaţi aşa la mine? Vă e teamă? De cine? Frica asta din voi îmi repugnă, mă dezgustă! Sunteţi nişte mincinoşi, linguşitori, laşi; duceţi-vă, lăsaţi-mă; înţelegeţi că vreau să rămân singur!» Şi singur a rămas, până la moarte, în camera unde-l duseseră discipolii după ce-şi pierduse cunoştinţa. Avea dreptul, ca iudeu, când gura deschidea, să-l invoce pe Adonai, să-i amintească făgăduinţele făcute odinioară poporului evreu, să-l certe, să contesteze, să nispeteze, să chestioneze. «De aceea, în toate istoriile ce-l au personagiu, accentul îi pus pe întrebări, nu pe răspunsuri, pe căutare, nu pe găsire, pe setea arzătoare, nu pe ceea ce o potoleşte, pe drum, nu pe capăt, având importanţă mersul, demersul, chiar disperat; lipsa, chiar de nu e niciodată exprimată; dorinţa, chiar de nu-i vreodată împlinită.» Pentru Antirabbiul din Kotzk, omul, «omul se dovedeşte un combatant singuratec ce, dincolo de anume limită, nu mai aşteaptă pe nimeni nici nemica: „Mesia va veni, damti va mai găsi pe cine să elibereze!”» Ca ho*mo viator, l*a propriu ori la figurat, ca mărşăluitor neabătut, se întâlneşte oarecum Omul din Kotzk, din târguleţul polonez, cu Harabagiul Nemţean, posibila sa umbră... în senz jungian, de bună seamă. Aici se opreşte paralelul dintre ei. În cazul că n-or fi rude

sangvine, cum presupuneam mai la deal, sau că unul din ei nu va fi ascultat, la Cafeneaua Hermeneutică, povestirile celuilalt. «În dulcele meu târg, trăia, altă dată, un bătrânel ce debita istorisiri; mi-era drag să-l ascult. Depăna ce-i plăcea şi ce ştia; iar eu reţineam ce-mi trebuia.» «Iată cum am devenit hasid», conchidea Antirabbiul Mendel. «Iată cum am ajuns harabagiu», concluziona Mosch Nekiphor, Anticăruţaşul din Coţcul humuleştean, coţcariul creangăuan, putativul tătâne al lui Iţic Defectoriul.

88. A se regăsi pp. 161 – 163 din *Sentimentul românesc al urii de sine*, ediţia citată *supra*, că nu se va lăsa cu plictis, nici cu sictir… şi a nu se uita că Zăpa*da mieilor, ti*tula ficţiei horasangiene, s-ar transpune pre francie hexagonală ca la n*eige du coucou [arménien, pre*supunem noi, amicii lui Bedros].

89. De bună seamă că, în versiunea de la Nemira a cărţii lui Ted Anton despre *Eros, magie şi asasinarea profesorului Culianu*, de care a răspuns însăşi sora alumnului eliadesc din Chicago, numele unor George Pruteanu, Dan Alexe, Sorin Antohi ori Luc a Piţu nu răsar – cu bună? cu rea ştiinţă? – în paginile reconstituitoare ale iaşioticului episod anchetoperchezitionar din 18 mai 1983, ca şi cum actul eliberării de certificate disidenţioase, iliescane au nu, ar hi mai presant decât exigenţa mnezică a rostirii-întra-adevăr. Mde! Sau cade măgăreaţa, şi de astă dată, pe Ted? *Ignoro, lectores dilectissimi!*

Numele în cauză nefiind în textul originar, cu greu ar fi putut apărea în textul-ţintă: decât doar printr-o interpelare expresă şi vehementă, cum fu aceea a lui D.T., care nici el nu se regăsea printre cei cărora autorul le aducea mulţumirile sale. Or, acuma este! Căci numai interpelarea naşte interpolarea! (n.red.).

D. FRAGMENTE DINTR-UN DISCURS

DROMOLOGIC

1. Ştiu de extensiunea şi intensiunea conceptului, de sfera şi conţinutul noţiunii; ştiu – şi cred – că noţiunea de *cajvanian* are un conţinut mai bogat decât aceea de *european*, dar că aceea de *european* posedează o sferă mai largă decât aia de *român*, iar aceea de *valah* decât aia de *căjvănar*.

2. După colectivizare a fost şi mai şi: până la descoperirea «şiroiului» de către două cumetre ce, întorcându-se pe jos de la târg, se vor fi oprit, cu intenţii micţionatoare, în apropierea unei ferme avicole, de unde şi-au umplutără trăistile cu «risipă» bună de dat la găini, porci, raţe şi alte vietăţi domestice. Despre poemul găinaţului, despre «risipa g alin ac ce lor» [a cărei narare, în casă la Dan Petrescu, mult îi impresionase pe Anna Alassio şi Mihai Sora], despre de voi grăi altă dată – şi cu unelte sociologice apropiate. Căci şirotul a deschis era de coprosperitate a sătucului cajvanian. Înflorirea comerţului cu godaci îngrăşaţi hormonal, deturnarea materialelor de şantier pentru construcţii individuale, cutrieratul ţării în căutare de avicole «curăţabile» şi de grajduri ale lui Augias exploatabile, coruperea miliţienilor din zonă, sporul demografic impresionant, prestanţa neoprotestanţilor locali, numărul mare de camionete pe cap de gospodar, aptitudinea patronală, şmenul, da, lui i se datorează, Măriei Sale Găinaţul. Reprivatizarea din 1990 aproape că nici nu s-a observat pe fondul acesta de emulaţie liberal-capitalistă.

3. Îmi dau lacrimile şuvoi când mă gândesc la aceste două episoade, cu ţăranca reală şi cu ţăranul ficţional al lui Koestler, aşa cum îi dădeau lui Sam Beckett când îşi amintea de amicii hebrei nihilizaţi la Auschwitz, ori lui Kundera la vederea pozei lui Hitler, ce îi reamintea de ireversibilitatea scurgerii timpice; îmi dau lacrimile şi

pentru poetul Virgil Mazilescu, auctor al celor zece argumente despre apartenenţa romică a Bâlbului Scornicoios [… locul casei parentale în afara vetrei satului, prenumele surorilor, lungimea faiului, grosimea nasului etc.]: a crezut în iminenţa ocultării sale şi nu a prins-o, asemeni jonglerului

Una din învăţăturile minunatei naraţii, în limba franceză expusă atunci, s-a tras în felul următor: mare eroare a făcut amicul nostru, M.D.G., exilându-se în preajma lui Bourdieu ca să practice o sociologie liberă (ce s-a dovedit cu timpul o sociologie de stânga, violent de stânga), când fenomenul cajvanian, atât de apropiat, nu-şi găsise încă sociologul! (n.red.).

Intrat în bătălia de la Hastings cu *Cântecul lui Roland* pe buze, vestind victoria normanzilor, însă rămânând pe câmpul de luptă. N-au prins destrucţia colhozului nici Lelea Vironea a lui Bornei, nici Badea George al lui Toader Bucşa, vecinii genitorilor mei, deşi o vor fi aşteptat cu disperare… şi credeau în promisiunile ianchee.

4. În Romanţul părintelui stavrofor C.V.G. Are Valahia formă de blid şi, ca atare, mereu atrage hulpavii. Numai că în acest castron fesenesc, utilizat şi de Bozan, personagiul lui Sahia, pentru a-şi păcăli copiii mâncăcioşi, nu mai găseşti mare lucru: două-trei felioare de salam cu soia pentru babele lui Ion Ilicescu, atât de nedomice să-şi vândă ţeara, pe care oricum nu dădea nimeni *un pet d îne mort.* În ce priveşte continentul, pe o hartă veche, alegorică, reprodusă în cartea lui Denis de Rougemont, el are forma unei femeiuşte, Delta Dunării corespunzând cu triunghiul personal, iar Dobrogea apărând drept *culus et cunnus Europae*.

5. Cajvanienii cu care am fost, în adolescenţă, la

clacă, pentru fester, mai nădăjduiau încă la revenirea Arhiducelui Otto în Vi ana bunicului meu şi în decolectivizare. Eu însă nu ştiam p-atunci de Aurel C. Popovici, nici de încercarea lui avorată de a crea Statele Unite ale Austriei Mari. Păcat că protectorul său, Arhiducele F.F., fu asasinat la Sarajevo şi nu l-a mai putut numi prim-sfetnic al său. Adevărat, adevărat vă grăiesc: dacă baba ar fi avut *cojôn* ajungea numaidecât ministru de război.

6. Trecea miliţiotul pe drum: «Ce faci, Şofronie?» «Ce să fac? Iaca, o ţâră de ţuică dă sfeclă.» Organul crede că ea glumeşte şi trece mai departe fără s-o amendeze ori să arunce o privire mai scrutătoare în curtea cu alambicul.

7. Mătuşa nu era acasă şi n-a prins conversaţia despre naveta Europei între Asia şi America. Se dusese cu o vecină, martoră a lui Iehova, şi cu un văr, ortodox nepracticant, să ia din hambarul lui Dumnezeu, adică de pe lanul ceapeului botoşenesc. Îmi amintesc şi că nu s-a întors cu mâna goală: Atotputernicul avea gri je de ai săi pe vremea aceea.

Unde ajungea cărat în camion transportator de legume şi însoţit numai de o mână de apropiaţi, în centru cu Marcel Petrişor. Parohul local, înfricoşat de SeReltatea iliescolatră, a mântuit slujba rapid şi a şters-o fără să se mai uite în urmă, pe când bătrânii de extremă dreaptă abia la căderea serii s-au apropiatără, pe furiş, de mormânt… să-i cânte din frunză un cântecel arhanghelesc din vremi interbelice.

8!!!

9. Vezi Marcel Petrişor: *Gogol sau Paradoxurile literaturii moderne*, col. «Eseuri de ieri şi de azi», Institutul European, Iaşi, 1996, pp. 5 – 13. Pe de altă parte, sub un titlu mai adecvat conţinutului, *Etica şi poetica lui Gogol*, cartea marcelină ar fi prins un alt impact. Poate c-

ar fi recenzat-o elogios, în *Adevărul literar şi artistic*, însuşi Coroiu, odraslă aleasă a pecerelei judeţene din Iaşi şi corespondent de vază al *Scânteii.* %

10. Ce va fi îndepărtat din volum, ca nepotrivite cu atmosfera-i solemnă, dialogul petresco-antohian şi propria noastră *Scrisoare despre superstiţiile locului*, că nu credem să le fi alungat din motive ideologice.

11. Aşa-l botezase Andrei Pleşu în contribuţia-i la *Epistolar*, mâhnit de articolul steinhardtian despre «catarii de la Păltiniş».

12. Au cine nu-i cunoaşte numele, acum că moţăie pe unerist în Parlamentul patriei? Au cine nu a auzit de Ioan Pentru?

13. Aluzie la *Prigoana. Documente ale procesului C. Noica, C. Pillat, N. Steinhardt... Edi*tura Vremea, Bucureşti, 1996, pp. 89 – 91, 102 – 104, 162 – 167, 313 – 315, 333 – 336, 363 – 367, 406 – 408, 482 – 488. Jacques Simon o fi fost numele anchetatorului?

14. Lor li se datorează *l'envoyé de l'archange,* din 1939, bine cunoscuta – de către istoricii interbelicului – monografie a Căpitanului codrenesc.

15. Voi da de ele abia în 1993, într-o fermă reciclată din Masivul Central, la Chelles… que *aime, und*e le păstra cu sfinţenie Marie-Thérèse Karlen, alsaciana cu preocupări ecumenice.

16. De Vladimir Volkoff, bineînţeles, pe care aveam să-l întâlnesc, în came şi oase, la o expoziţie nancy ană de producte editoriale, prin 1992, ca să conversăm o clipă în jurul lui Leontiev, antologatul lui Berdiaev, eroul filosofic din *Complexul lui Procust.*

17. Revezi *Jurnal din anii ciumei*, Polirom, Iaşi, 1990, p. 236.

O săptămână mi-a săltat inima de voioşie gnoseologică în clipa când, pe la sfârşitul clasei întâi

primare, graţie învăţătoarei, mi-a căzut fisa că tot ce percepeam – arbori, bondari, văi, zăpadă netopită, pârâul Căjvănii cel mititel, eleşteele gospodarilor, păsărelele mii, stelele-făclii, poienile, gropile cu argilă, muncelurile, dealurile etc. – se subsuma unui singur vocabul, acela de *natură.* Repetam, euforizat: *Natură, natură, natură*, te-am întâlnit fără să te cunosc; te-am cunoscut *sans le savoir*, ca Domnul Jourdain.

18. Aşa l-a avertizat Dumitru Irimia, ce petrecuse trei ani în Italia untului şi a culturii, pe fostul său coleg de facultate Ermil Botez. A fost bun băiat întâiul, că l-au şi promovat decan feseniştii în 1990, spre nemulţumirea generală a neludicilor.

19. Vezi Luca Piţu: *Breviarul nebuniilor curente*, Timpul, Iaşi, 1996, mai ales textul a cu *Montajele valahe în lumea capitalului decadent*, pp. 28 – 29.

20. «Imbecililor, daţi-vă la o parte, „mă cheamă” Partidul!»

21. A îndrăznit asta şi în prezenţa mea, la Casa Universitarilor, prin 1987, însă i-am dat-o scurt şi energic la muie. Asta şi voia, probabil; altminteri nu mă provoca.

24. Îmi pare că există asemănări certe între Coroiu, Corbea şi Vădim: tustrei devin, când se află la ananghie, maeştri ai ştiinţei felatului, isteţi ai limbilor cati-felate; tustrei şi-au dat măsura în 1990: primii doi şi-o vor fi dat cu Mihai Ursadhi [despre care păpaseră niţel rahat pe vremea exilului californian al acestuia], drept care Poetul din mahalaua celestă Ţicău l-a şi angajat pe corespondentul *Scânteii*, pe «denigratorul» său din *Convorbiri literare*, ca ţucalofor principal, rezervându-i celui de-al doilea un rol mai modest de ţuţer ocazional; al treilea cu răposatul Corneliu Coposu şi-o va fi dat, carele însă a refuzat orice cooperare cu viitorul tribun. Este posibil totuşi ca Vădim să se fi comportat cu ceva mai

multă demnitate decât iaşioţii noştri, la întâlnirea cu Seniorul.

25. Cf. Captain John G. Bourke: *Scatologic Rites of All Nations*, American Anthropological Society, New York, 1934, chapter XIII.

26. Capabili, adicătelea, să se preschimbe în văcăroi şi hrebenciuci sau alţi Fraţi Păuneşti, transformând semantic pe *kybernein* – «a pilota», «a guverna», «a conduce» – în «act de chivernisire», cum judicios va fi notat Vlad Georgescu în *Istoria Românilor*.

27. Că până şi Saint-Simon menţionează, în *Memoriile* sale pe anul 1707, cum *«Rabutin rentra en Transylvanie»* şi *«fit lever aux Mécontents le blocus de Deva»* [Editions Ramsay, 1978, p. 42].

28. La drept vorbind, Petru I admira mai mult modelul de reuşită protestantă din ţările germanofone, Olanda, Suedia, Danemarca, Scoţia, cu populaţii intrepide, harnice, deschise înnoirilor tehnice, şi nu credem c-ar fi schimbai tutela religioasă a patriarhului moscovit cu a

29.

Papei de pe Tibru. Vezi şi Henri Troyat: *Petru cel Mare*, Humanitas, Bucureşti, 1994, pp. 42 – 71… despre neme*tkaia sloboda din* inima statului rus. Plus de asta, nici sociologul Mihai Dinu Gheorghiu, tezardul lui Bourdieu, nu greşeşte când vede în Calea Uniată şi în opţiunile neoprotestante ale românilor modalităţi de a obliga la ceva mai multă modestie o confesiune ce vrea să înşface singură prada reprezentaţi vităţii naţionale. Ai, în Vatr*a, nr*. 9/1996, pp. 58 – 59, intervenţia sa titulată Nu c*red că uniţii sunt croaţii noştri.*

30. Geneza, XII: 1. Chouraqui regăseşte apelul acesta, invitaţia la călătorie, şi în *Cântarea cântărilor*, îi 10 – 11, unde transpune astfel chemarea îndrăgostitului către iubita sa: *Lève-toi vers toi-même, mă compagne, ma belle,*

et va vers toi-même. Amantul îl grăieşte dragei sale ca Yahweh lui Avram. Pe de altă parte, nu doar goetheana incitare *Ştirb und werde!* are treabă cu ek-staza, cu ieşirea din sine pentru a descoperi adevăratul sine. Ai şi pe Nietzsche, cu *Werde wer du bist,* ai şi pe Vienezul Nepereche, pe dânsul, cu *Wo es war, soll Ich werden*, «Unde era şinele, trebuie să advin eu». Revedeţi comentariul Mariei Balmary, în *Le sacrifice interdit*, Grasset, Paris, 1986 pp. 123 – 125: «Acest apel, printr-o viclenie a istoriei, nu va fi fost reţinut în literalitatea sa de cei ce voiau să-l transmită pe Dumnezeu; el a fost găsit, fără să-şi dea seama, de cei care credeau omul bolnav din cauza religiosului [Nietzsche, Freud, bunăoară]. Ca şi cum căutarea omului ar fi o cale mai bună de găsit pe Dumnezeu decât căutarea lui Dumnezeu, iar boala un mai bun acces la adevăr decât teologia.»

31. Identificarea «florii albastre» cu şinele ascuns, ori măcar cu *anima*, se poate prevala de acest pasagiu grăitorul din *Discipolii la Sais:* «Unul izbuti – ridică vălul zeiţei din Sais – Dar ce văzu? Se văzu – minune a minunilor – Pe sine însuşi.» Cf. Novalis: *Discipolii la Sais. Heinrich von Ofterdingen*, Editura Univers, 1980, p. 65: traducere de Viorica Nişcov.

32. Că la capătul călătoriei şi, implicit, al anchetei noastre ai o întâlnire cu sine, iată ce tematizează, să zicem, inşi atât de diferiţi ca Attar, în *Colocviul păsărilor*, şi Borges, în *Căutându-l pe Almotasim.*

33. Alături de şcoala fără profesori, fără elevi [dar nu, Doamne fereşte, în înţelesul ce i-l dă Ivan Illitch în *The Deschooling Society*], fratele fiului risipitor bântuie *Jurnalul filosofic* din 1944 al Păltinişanului, căruia bunii prieteni – Eliade ori Cioran – i se repliaseră în Occidentul untului abundent. O hi vorba de o mascată pledoarie *pro domo?*

34.

Lecturii noiciene îi preferăm o mai subtilă apropiere de rosturile odraslei prodigale, revizitată de Marie Belmary. Pentru aceasta *[Le sacrifice interdit*, pp. 127 – 128], «tânăral iese dintr-o relaţie dual㠄 matemantă, cu tătânele; advine ca subiect, asumă persoana întâi a singularului, ceea ce face din el un nou născut, un fiu pe bune, în vreme ce frăţânele-i va fi rămas lipit de curul instanţei paterne». El, junele, a călătorit prin lume, a cunoscut mizeria şi necazurile curente, l-au crezutără mort, el însuşi decedat şi-a crezut paternelul, procesul individuaţiunii şi-a urmat cursul, pentru ca să poată cei doi, tătâne şi fiu, «încetând a se cunoaşte, să se recunoască».

35. Gestul şi cuvântul, I-II, Editura Meridiane, Bucureşti, 1983, traduse de Maria Berza, pp. 94 – 98 ale tomului întâi.

36. În *Illuminationen*, Suhrkamp Verlag, «Taschenbuch», Frankfurt am Main, 1977, pp. 385 – 410.

37. Ibidem, p. 387.

38. Cf. Mira şi Constantin Lupeanu: *Prefaţă* la Wu Jingzi: *Întâmplări din lumea cărturarilor*, Editura Minerva, Bucureşti, 1982, p. XIV.

39.

III. EXERCIŢII DE PORTRETIZARE NEOACADEMICĂ

1. Reamintim că *Principiile de fonologie* ale Prinţului N.S. Trubetkoi se traduceau, împreună cu diverse articole de Roman Iakobson, la Paris, în 1949, aproape la aceeaşi dată cu publicarea tezei doctorale a lui Lévi-Strauss despre *Structurile elementare ale rudeniei* şi cu *Introducerea în opera lui Marcel Mauss*, prefaţa aceluiaşi, pentru Presses Universitaires de France, la *Sociologie şi antropologie*, unde se arată că, graţie «noţiunilor de „variante facultative”, de „variante combinatorii”, de

„termeni grupali” şi de „neutralizare”, analiza fonologică urma tocmai să permită definirea unei limbi printr-un mic număr de relaţii constante, cărora diversitatea şi complexitatea aparentă a sistemului fonetic nu fac decât să le ilustreze gama posibilă de combinaţii autorizate».

2. Vezi Patrick Favardin & Laurent Bouexière: *Jean Lorrain ou le dandysme de la putréfaction*, în *Le Dandysme*, La Manufacture, Lyon, 1988, pp. 173 – 180. Cel mai cunoscut roman al său: *Monsieur de Phocas*, unde îi va atribui lui Robert de Montesquiou, pe care îl detesta aşa cum «îşi urăşte locatarii o portăreasă», trăsături homosexuale + decadente «aparţinând mai degrabă universului noroios şi obsesiilor auctoriale». Pe de altă parte, legăturile lui Marcel Proust cu Montesquiou îs mai complicate, iar asemănările ficţionalului Baron de Charlus cu respectivul dandy real «nu împiedică personagiul să se erijeze într-o totalitate şi să opereze o adevărată distanţare faţă de modelul său». Degeaba însă l-a asigurat Marcel că Charlus venea din scandalosul văr al Doamnei Obemon, după lectura *Căutării timpului pierdut*, Robert a exclamat cu întristare: «De-acum înainte nu ar trebui să mi se spună decât Monteproust.»

3. Ceea ce se prezintă la interval ca definiţia, aproape literală, a bovarismului abordat de filosoful Jules de Gaultier în opu-i din 1902; ceea ce ne reaminteşte de «puterea dată omului de a se concepe altul decât este». Vezi Jules de Gaultier: *Bovarismul*, col. «Eseuri de ieri şi de azi», Institutul European, Iaşi, 1993, p. 9. Traducere de Ani Bobocea.

4. Trimitere la titlul unui roman de Théophile Gautier, însemnat mai cu seamă pentru prefaţa-i autori/mă cu rost de manifest parnasian şi defensor al «artei pentru artă».

5.

6. Subcomisia Poliedrelor ar putea, până la un punct, alcătui casă bună cu mirabilul Doctor Lacan, cu psihanaliticul de el, căci nu e mic rolul acordat de acesta din urmă imaginarului în analiza fenomenului uman al dragostei. Pornind de la relaţia lui Alcibiade cu Socrate în *Banchetul* platonic: *l'amant* caută în *l'aimé*, în *cromenos*, ceea ce îi lipseşte lui ca *crastes*, însă «ceea ce-i lipseşte unuia nu se află ascuns în celălalt». Nu-i mai rămâne iubitului, drăguţului de *cromenos*, decât să se schimbe din obiect în subiect al amorului, decât «să întoarcă dragostea». Clipa sublimă a iubirii lacanizate se descrie ca un *retournement* lautréamontian, ca o «inversare ce are loc atunci când obiectul iubirii începe să se salveze din impasul posturii sale, din neputinţa de a onora exigenţele subiectului iubitor, îmbrăţişând el însuşi postura de *crastes*, întinzând mâna spre cel care-l iubeşte şi răspunzând în felul acesta dorinţei [lipsei] aceluia cu propria sa dorinţă [lipsă], nu?». Vezi Slavoj Zizek: *Enjoy Your Symptom! Jacques Lacan în Hollywood and Out,* Routledge, New York, 1992, pp. 57 – 59: iluzia pe care se înalţă amorul ar fi că întâlnirea celor două dorinţe [lipsuri, *manques*, *lacks*] izbuteşte să recompună *a new harmony.*

7. Cf. Maurice Nadeau: *Histoire du surréalisme*, Seuil, coll. «Points», Paris, 1964, pp. 77 – 80: naiba o pune pe Rachilde, în cursul banchetului, să declare sus şi destul de tare că o «franţuzoaică nu se poate mărita cu un neamţ». Breton se ridică şi-i atrage atenţia că l-a injuriat pe prietenul său Max Ernst, prezent la petrecere. Se aruncă cu fructe în personagiile oficiale, suprarealiştii clamează în cor «Trăiască Germania!», începe caftul general, iar Philippe Soupault, atârnat de o lustră, mătură cu picioarele farfuriile + steaclele de pe masă. Rachilde va pretinde mai târziu c-a primit un picior în burtă de la o namilă cu accent nemţălău, adică de la însuşi pictorul

german ofensat. E chemată poliţia să pună capăt «scandalului suprarealist». În vreme ce unii continuă să strige «Trăiască Germania! Trăiască şi China!», Michel Leiris deschide geam pentru «Jos Franţa!».

8. Vezi Rachilde: *Domnul Venus*, colecţia «Epos & Eros», Casa editorială Moldova, Iaşi, 1991. Cu o prefaţă de Luca Piţu.

9. O dată înainte de Marele Rezbel Mundial, într-o versiune recomandată, în prezenţa noastră, de Alecu Paleologu, la Casa Scriitorilor, lui Virgil Mazilescu drept… «foarte sculativă», drept extr*êmement bandante, dr*ept cetibilă d'un*e seule main: din* păcate, B.C.U. Din Târgul Bahluvienilor nu mai posedă niciun exemplar din ea; a doua oară, la

10.

Casa editorială Moldova, în 1991. Nu îi deloc exclus ca a treia învalahizare a capodopului respectiv să vizeze colecţia «Maeştrii literaturii erotice» de la Institutul European.

11. Vezi Luca Piţu: *Hiasmul camaradului* RL., în *Naveta esenţială*, Moldova, Iaşi, 1991, pp. 44 – 48.

12. Ceva mai târziu, adică în martie 1991, Opera din Lausanne va oferi, în premieră mondială, o dramă muzicală inspirată unui helvet din *La Femme et le Pantin*, întru nesfârşita delectare postmortemă a lui Bizet, căruia nu-i prisoseau epigonii muzicali, dar şi pentru desfătarea publicului mediu, consumator încă de Carmencite, Conchite, exotisme iberice, toreadori şi peripeţii andaluze.

13. Cf. Abdelwahab Bouhdiba: *La sexualité en Islam*, Presses Universitaires de France, coll. «Cvadrige», Paris, 1986, paginile despre «orgasmul infinit» din capitolul VIII al Părţii întâi. Eşantion grăitor ar fi şi acesta: «Orice bărbat ce ţine postul întregii luni de ramadan îi unit de Dumnezeu cu o hurie de soi special, *H'űr avain* [ochi

negru] şi instalat într-un cort săpat dintr-o perlă albă. Fiece hurie îi înfăşurată în şaptezeci de văluri. Fiece bărbat dispune de şaptezeci de alcovuri săpate în hiacinţi roşii. Fiecare alcov conţine şaptezeci de paturi, pe fiecare pat Alesul e aşteptat de o femeie înconjurată de o mie de negrese ce ţin în mâini câte un bol spre a nutri soţia şi soţul. [...] Devii tot mai frumos pe zi ce trece. Pofta ţi se însuteşte. Mănânci şi bei cât vrei. Potenţa bărbatului este şi ea supramultiplicată. Dragoste se face ca pe pământ, doar că fiecare juisanţă se prelungeşte, se prelungeşte şi durează... optzeci de ani.»

14. Vezi Pierre Lou.s: *Les chansons de Bilitis* + *Pervigilium mortis avec divers textes inédits,* coll. «Poésie», Gallimard, Paris, 1990: ediţie prezentată, stabilită şi adnotată de Jean-Paul Goujon; *V Oeuvre érotique*, coll. «Sortilèges», Les Belles Lettres et Jean-Jacques Pauvert, Paris, 1994: ediţie stabilită şi prezentată de Jean-Paul Goujon; *Aphrodite*, coll. «Folio», Gallimard, Paris, 1992: ediţie prezentată, stabilită şi adnotată de Jean-Paul Goujon; A.F. Herold & Pierre Lou.s: *Journal de Meryem*, Éditions du Limon, Paris, 1996: prezentat şi adnotat de acelaşi. A lucrat mult – şi bine – băiatul goujonic, nu?

«Dintre toate tiraniile, prietene Maeztu, pentru mine cea mai odioasă este tirania ideilor; nu există o *craţie* pe care s-o urăsc mai mult ca ideocraţia, care aduce cu sine, ca o urmare obligatorie, ideofobia, persecuţia, în numele unor idei, a altor idei, la fel de respectabile sau nerespectabile precum cele dintâi. Urăsc orice etichetă; dar dacă ar fi să găsesc vreuna cât de cât suportabilă, aş alege-o pe aceea de *ideoclast*, distrugător de idei. Şi cum aş vrea să le distrug? Ca pe nişte cizme, purtându-le şi uzându-le» [Miguel de Unamuno: *La ideocrâcia*, în: *Obras complétas*, t. I, Escelicer, Madrid, 1966, p. 954. Traducere

de Ovidiu Drimba în *Eseistii spanioli*, Editura Univers, Bucureşti, 1988, p. 155].

15. Dovadă relativ recentă pentru respectiva alergie în controversele – dure, nemiloase, cu recurs la arbitrajul tribunalelor – dintre istoricii afirmaţionişti + exterminaţionişti, pe de o parte, şi ăi revizionişti + negaţionişti, pe de alta, relative la realităţile găsibile sub conceptele de *Holocaust*, *Soay genocid*, *camere de gazare*, *crematorii*, *Jurnalul* Annei Franck, *săpunul fabricat din cadavre umane*, *cifra de şase milioane*.

16. În prezenţa activiştilor, fireşte, care nu-s monştri oarecari [cu toate că nu li se poate bănui vreo profunzime dialogică], scăpând încercărilor de circumscriere fenomenologică. Ei nu se pricep, teoretic grăind, la nimic. «Vin totuşi la şedinţe în instituţiile serioase, unde se discută lucruri de specialitate. Ascultă, notează, tac, veghează. Vorbesc doar într-un târziu, poate la sfârşit, sau nu vorbesc deloc. Ei sunt astfel emblema ambulantă a puterii; sunt puterea *de faţă*, ubicuitatea ei, memoria ei. Prezenţa lor este suficientă; ea intimidează. Pot fi gravi, ursuzi, solemni; atmosfera e atunci încărcată. Pot fi bine dispuşi, relaxaţi, glumeţi chiar; atmosfera e atunci destinsă, oamenii râd slugarnic. De cele mai multe ori „trag concluziile”. Nu spun nimic, de fapt nu are importanţă ce spun. Principalul e că se manifestă» [Gabriel Liiceanu: *Meditaţie despre activist*, în *Apel către lichele*, Humanitas, Bucureşti, 1996, p. 8]. Traduşi în idiolect lacanian, activiştii ce-ar putea da? Iaca… nişte semnificanţi fără semnificat, asemeni Numelui Tătânesc din care purced prin emanaţie mefitică.

Nu ignor, Doamne fereşte, funcţiile pozitive ale ideologiei. Şi eu voi fi meditat în marginea cărţilor lui Ernst Bloch, Mannheim, Paul Ricoeur. «Dacă fiecare din noi se identifică deja cu istoria pe care o poate povesti

despre el însuşi, acelaşi lucru este valabil pentru orice societate, cu deosebirea că trebuie să ne identificăm cu evenimente care nu mai sunt amintirea directă a cuiva şi care nici nu au fost decât amintirea cercului limitat al părinţilor fondatori. Funcţia ideologică este atunci tocmai aceea de a servi drept releu pentru memoria colectivă pentru ca valoarea inaugurală a evenimentelor fondatoare să devină obiectul credinţei întregului grup. Rezultă de aici că actul fondator nu poate fi retrăit şi reactualizat decât prin intermediul unor interpretări care ulterior îl remodelează necontenit şi că evenimentul fondator însuşi se reprezintă ideologic conştiinţei grupului... Orice grup durează, dobândeşte consistenţă şi permanenţă graţie imaginii de sine stabile şi durabile pe care şi-o dă. Această imagine stabilă şi durabilă exprimă nivelul cel mai profund al fenomenului ideologic» [Paul Ricoeur: Eseu*ri de hermeneutică, Hu*manitas, Bucureşti, 1995, p. 280].

17. În *Originile intelectuale ale leninismului*, *Limba de lemn* şi, respectiv, *Apelul către lichele.* Tancurile moscovite nu şi-au impus hegemonia fără concursul unor *homines latrantes novi*, securicomuniştilor şi activiştilor plămădiţi la Academia lui Fane Gheorghiu ori nu, sofişti galonaţi, cărora li se va fi încredinţat retorica discursului public, logocraţia, travaliul de intimidare sau persuadare, cărora de multe ori le va fi reuşit afacerea: am întâlnit, în voiajele mele trenuale, pensionari, mici funcţionari + alţi contabili, ce vehiculau în nume personal ideea religiei ca şiretlic exploatator de prostire a maselor împilate!

18. Fac aluzie la Iulian Mincu, medic privat al Tovarăşului Nikolay I ot Scorniceşti, apoi sinistru ministru al Sănătăţii sub Ion Ilicescu ot Cotroceni, campion al merdofagiei cuţovlahe mediatizate.

19. Vezi încercările lui Althusser, ale strangulatorului nevesticesc, de a face din *Capitalul* marxian o practică

ştiinţifică, o cunoaştere a «ideologiei»… din care ar fi ieşit prin «tăietură epistemologică» în senz bachelardian. Se ştie cum a sfârşit auctorul uxoricid, şi nimeni nu-i invidiază trista carieră!

20. Ocheadă la doi corifei ai Catedrei de socialism scientific: Moş Neculce şi Herşcovici.

21. Însă nu în accepţia lui Habermas, din opul cu aceeaşi câtulanţă, pentru care, în epoca postmodernă a acţionării comunicaţionale, ştiinţa + tehnica se substituie ideologiei ca furnizoare de motivaţii şi credinţe colective sustrase criticii. Vezi şi Ricoeur: *Op. cit.,* p. 281. În falacia de care ne ocupăm, în ea, Magistrului îi ia postul cine ştim; aşa: *Scientia dixit.*

22. Legenda studenţină curge că, în plin a vânt antidivin, pe când răzbise la al cincilea argument al nefiinţării Atotputernicului, fu cât p-acilea să-i cază tabla-n cap lui Grigoraş, viitorului etician de serviciu, şi că, în consecinţă, luat de fiorii superstiţiei, va fi transmis învăţăcelului eliohimic făclia dezdumnezeirii.

23.

24. Vezi mai la vale: *Un alt* «r*homo pictus»: Religiologul.*

25. Soacra lui Georges Barthouil, agentul de influenţă… culturală al Bucurescilor totalitonţi la Aix-en-Provence, şi genitoarea Marinei Mureşanu, celebră printre bahluvieni ca secretară de pecerea şi, mai cu seamă, ca interpretă a conceptului satrian de «angajare» drept invitaţie teoretică la intromitere în Partidul Unic al clasei muncitoare.

26. Chiar şi în prestaţiile constantinesciene, la televedenia posteverachiană, faţă cu liber-cugetătorul Ilici de la Cotroceni, sfâşiat între opţiunile «raţionaliste» ale formării sale moscovite şi practica ocazională a semnului crucii, aducătoare de voturi rurale improbabile. De fapt, cu

Popa Tatu, diabolicul stareţ de la Plumbuita, cu Petre Roman, ardeleanul prin alianţă, cu Emilul prezidenţios şi cu Iliciul senatorial, reîntâlnim utilizanţa ideologică a recuzitei ecleziale, afişajul zgomotos, nů adeziunea interioară, *confessio*, nu *fides.* Nu ne e dat nouă să reuşim a-i dezbăra pe nişte statornici coţcari ai statutului peceriu [care prevede *expressis verbis* însuşirea concepţiei materialiste + dialectice despre lume & viaţă], înrăiţi şedinţomani şi luatori de cuvânt lemnos, să reuşim a-i dezbăra de reflexele bezbojniciei multilateral implantate. *On îi apprend pas à de vieux sânges la* perestroďka *de leurs grimaces.*

27. Da, da: între altele. Inclusiv îndepărtarea didacţilor incompetenţi, gen Tetraru, ori propulsaţi în carieră pe considerente tovărăşeşti, gen Agrigoroaie, *la mère phallique à tête de vautour.* Nu le-a mers, căci Săndel Călinescu avea obligaţii medicale faţă de soţul primei, pecuniare faţă de a doua. Universitatea se schimba din Univerjecimtate în *Universe cumetrie.*

28. A cărui odraslă, Christiné, cu prenume atât de chicios, ornamentează prin prezenţa ei, impusă nu ştim cum, echipa redacţională iaşiotă a televiziunii Europa Nova. Estimp, manualele de română continuă a explica alumnilor din noile generaţii că *snob* = prost, iar *cosmopolit* = trădător de ţară. Fraţi imagologi, daţi iama-n manuale şi restructuraţi-le cât de cât, măcar în părţile lor esenţiale!

29. Prorect universitar al acelor ani, cu misia de a asigura aterizarea pe moale a nulităţilor + politrucilor din unitatea pe care o regenta cu talentu-i cunoscut. Ceea ce nu l-a împiedicat să pună mâna pe o viluţă centrală ori să-şi expedieze puradeii la studii în străinătate. Dimpotrivă.

30. Vedi supra: Găinăremele ateistului ştiinţific.

31.

32. Un prieten frânc voia, cu ani în urmă numeroşi, să-l cunoască pe Ateolog. Mult îl uimea existenţa la moldovalahi a disciplinei de neîncredere ştiinţifică în Dumnezeu. Era şi el, occidentalul, ateu mistic şi, în pruncie, dorise să slujească la altar. Când i-am pus faţă-n faţă, s-au întrebat unul pe altul: «Sunteţi un ateist ştiinţific ortodox?» şi, respectiv, «Sunteţi un ateu catolic?»

33. Asemeni Religiologului, succesorul său la cârma ateismului scientific universitar iaşiot, responsabilizat de popi cu predarea istoriei religiilor chiar la Facultatea de Teologie a urbei bahluvioase. Da, da: se poate verifica la faţa – şi chiar la dosul – preacinstitului loc.

34. Democraţiei «originale», clădită pe mineriade şi alte dezbinări etnice ori socio-profesionale, trebuia să-i facă ecou şi un concept «original» de monoteism, uns cu toate alifiile ateist ştiinţifice, acomodat cu noile sosuri post decembriste, nu? Ba da.

*35. Vedi infra: Sunt oare impotenţi… ateii? Vez*i şi Barb*aria cu faţă umană a l*ui Bernard-Henri Lévy, în original sau învalahizată, pentru argumentarea că atotbiruitoarei învăţături marxiene îi venea ca turnată descrierea în termeni de «opiu pentru popor». Calitatea de «opiu al intelectualilor» i-o decelase Raymond Aron cu decenii înaintea «noilor filosofi», într-o carte de referinţă. De aceea îl iubim noi, chiar mort, şi ne repetăm în gând: Mieu*x vaut avoir raison avec Aron que tort avec Sartre.*

36. Ce ai cu mine, Ernesto Sàbato? De ce îmi trimiţi în întâmpinare pe *Abbadon Exterminatorul*?

37. Cf. Luca Piţu: *Don Miguel faţă cu metalepsa*, în *Sentimentul românesc al urii de sine*, col. «Eseuri de ieri şi de azi», Institutul European, Iaşi, 1991, pp. 182 – 191.

38. Alde Pouillon, Todorov şi Genette, nu alţii!

39. Delicioasa expresie ne-a parvenit din orificiul bucal al unui militar imortalizat în filmul *Piaţa*

Universităţii. Regăsind-o ceva mai târziu pe buzele unui ofiţer hexagonal, într-o intervenţie la televizia franceză, am priceput degrabă că sincronizarea lovinesciană cu structurile discursive ale Atlanticului de Nord avusese deja loc şi că trebuia aşteptată împlinirea procesului integraţional.

Ca să-i sparie, *nest-ce past* învăţase şiretlicul din folclorul slav şi teologia răsăriteană, unde sexul femeii face minuni apotropaice, fiindcă ghiavolii şi descendenţii lor securicomunişti vedeau în el nu un iad boccaccian, cât borta Infernului, *le tron de la Sibylle*; îl văd şi o iau la goană ca să nu fie înghiţiţi. În Vestul protestant îi de ajuns un pârţ tras la meserie pentru a obţine efect similar. Luther însuşi dă un exemplu, consemnat în *Tischreden*, cu o babă foarte descurcăreaţă în prezenţă satanică. *Similia similibus curantur.* Leac mai bun contra mefiticului Mefistofel nici că există.

40. O recenzie pertinentă la respectivul număr despre rezistenţa intelectuală în Iaşii carnavalului ceauşiu, datorată penei unse în scârnă a unui pretorian de serviciu ubucureştesc, a dezgropat Petre Mihai Băcanu cu a lui ceată, toţi voinici cu fruntea neînmierdată, la Berevoieştii de tristă pomenire, totodată reproducând-o facsimilic în hebdomadarul *Strict secret*, nr. 57/1991, p. 4.

41. Adică, prevălăhie, bucal.

42. Ba i-a şi prefaţat *începuturi şi sfârşituri*, în versiunea lui Emil Iordache de la Editura Institutului European, Iaşi, 1992, cu o textulă ce apăruse pe vremuri în *Opinia studenţească.*

43. La o adică şi pe valută botswaneză, al cărei semnificam, cu rezonanţe hiperobscene pentru cuţovlahi, nu pot să vi-l indic.

44. I-a vizitat, de altfel, pe aceştia din urmă, acum câţiva ani – cu ocazia travaliului la o documentare filmică

despre confreriile sufite.

45. Dovada: un personagiu din *Rămăienii* îşi tratează, la un moment dat, interlocutorul, dispreţuitor, injurios chiar, de «peratolog». Noi am fi murmurat mai discret: *Espèce de pératologue, va je ne te hais point, car, sans toi, le monde serait moins beau.*

46. La el va fi făcut aluzie Poetul când îngâna sibilinic: *De câte ori deschid fereastra! De-atâtea ori o şi închid.*

47. Vezi Serviciul Român de Informaţii: *Cartea albă a Securităţii*, Editura Presa Românească, Bucureşti, 1996, pp. 383 – 384: «Securitatea judeţului Buzău […] va insista, în cadrul pregătirii contra-informative ce i se va face la plecare, asupra necesităţii de a adopta o atitudine corectă în exterior. La ieşirea din ţară i se va face un control temeinic, pentru a nu scoate materiale cu conţinut necorespunzător. Având în vedere că mama acestuia…»

48. Ce peu profond ruisseau, la mort [Mallarmé: *Le Tombeau de Verlaine*]: asta îmi evocă pî? râul sebasean deocamdată.

49. Adică secularului, ce în conflict nu intră cu teologemele Judecăţii de Apoi şi rezurecţiei trupurilor.

50. Aşa-l înscriam pe lista de cărţi împrumutate!

51.

52. Adică tutelat de Hermes, patronul mijlocirilor izbutite între oameni şi zei, între zei şi zei, între oameni şi oameni, între oameni şi texte, între texte şi texte, culturi şi culturi, natură şi cultură, biosferă şi noosferă ş.a.m.d.

53. Vezi *Panteon*, nr. 1/1996, Piatra Neamţ, p. 24.

54. După *Furtunile memoriei*, *Biblioteca din Nord*, s-au ivitără, postum, *Tratatul de eretică* şi *Mesagerul*, unde răsar tulburătoarele rânduri: «să ştii, iubito, /câinele tău doarme, / în manuscrisele mele/şi redactori fricoşi/vor să-mi pună cătuşe/la gene.»

55. Termenul îi sinonim cu acela de *operator*, carele, în senz matematic, însenineză «element al unei mulţimi asociat cu elementele altei mulţimi şi definind o lege de compunere externă» *[Le Petit Robert,* Paris, 1978, *sub verbo].* Restul îi extrapolare metaforică, translaţie logico-filozofică şi tot ce doriţi.

56. În accepţia conferită termenului de Jacques Derrida în *La Dissémination* [Paris, Éditions du Seuil, 1972, pp. 319 – 399], pentru care împrăştierii înţelesului nicio lectură cu vocaţie unificatoare, globalizatoare, identificatoare şi reductoare nu-i poate veni de hac.

57. Ierte-mi-se pleonasmul irepresibil!

58. Ierte-mi-se şi perseverarea în eroare, căci e o *felix culpa.*

59. Anul 1968, nu?

60. Mi-am amintit cu ce prilej: ne dusese Sanda Stavrescu – pe Costel Popescu, Virgil Ghemaru şi pe mine – să vedem ce e aia un Congres internaţional de Lingvistică şi Filologie romanică şi cum arată Alain Guillermou, Antonio Badia Mărgărit, Alain Rey, László Gâldi, Carlo Tagliavini sau Alf Lombard. La întâlnirea, întâmplătoare, de la părinţii asistentei noastre, Noica s-a întreţinut preferenţial cu Puiu Ghemaru… pentru că era din Câmpulung Muscel şi-i reamintea de… ceea ce ne restituie Prigoana*, Editur*a Vremea, Bucureşti, 1966, la paginile 11 – 13, 42 – 49, 72 – 74, 116 – 118, 131 – 138, 140 – 145, 147 – 167, 169 – 178, 207 – 216 etc.

61. Într-o pauză a seminarului său de literatură comparată.

62. Reproduse fidel de Editura Moldova din Iaşi… anţărţ.

Cum rezultă din a noastră *Scrisoare despre superstiţiile locului [La cafeneaua hermeneutică*, Moldova, Iaşi, 1991, pp. 9 – 16] şi din răspunsul dat ei de Gabriel

Liiceanu în *Cearta cu filosofia* [Humanitas, Bucureşti, 1992, pp. 190 – 199]. Neincluderea misivei piţuliene în *Epistolar*, unde iniţial i se prevăzuse un locuşor călduţ, alături de dialogul lui Sorin Antohi cu Dan Petrescu pe tema *Jurnalului de la Păltiniş*, e o altă istorioară pe care nu am de gând s-o depăn acilea. Dialogul celor doi, agrementat cu un comentariu al lui Noica însuşi, se poate consulta în Sorin Antohi: *Civitas imagina lis,* Litera, Bucureşti, 1993, pp. 175 – 206: dă o idee bună despre ecourile nicasiene printre junii cercetori ieşeni ai deceniului trecut. La discipolii ce, descoperindu-i recent trecutul de extremă dreaptă şi exaltarea idiomaticului, s-au dezis de Păltinişan cu ostentaţie televizuală, la ei, aluzionăm *supra*, în *Superioritatea lui Adrian Marino.*

63. Veze *supra: Pelerinajul la Rohia.*

64. Cauza întârzierii noastre nu era prea înaltă: ne încrucişasem paşii cu ai lui Marcoş, echinoxist faimos, între altele, pentru mariajul cu o tânără din Marea Britanie, stabilită în Ardeal de dragul lui, ce-i dăruise o fetiţă pe care o hrănea cu lapte de la capra personală. Comuta o hrănea femeia cu iarbă adusă la sac spinărial tocmai din Pădurea Mănăşturului. Soţul o exhiba adesea pe englezoaică şi o dădea ca pildă… prietenilor apropiaţi, adăugând sentenţioase: «Iaca, aşa s-a clădit Imperiul Englezesc!» Ne încrucişasem paşii cu el şi mai sporovăirăm. Şi el merita cunoscut în ciuda erorii de lăţinie cu *toto pro pars*, *totum* şi *pars* declinându-se altminteri, ori a definirii cam hegeliene a arhetipurilor.

65. Ori de «lista veselă» de la Casa Pătrată.

66. Aluzie perpetrez acilea la o mai veche întâmpinare critică a lui Dan Petrescu, reluată de acesta în *Tentaţiile anonimatului*, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1990.

67. Vezi Adrian A lui Gheorghe: *Dacă Dumnezeu ar*

scrie poezie, în *Panteon*, iunie 1996, p. 29.

68. Plural piţulian de la *gurul*

69. Vezi *Dialoguri piţuliene*, în *Poesis*, nr. 8/1996, Satu Mare, p. 17.

70. Probabil că misiva deschisă către redactorul şefial al *Timpului* ne va fi dat s-o parcurgem, odată ş-odată, în *Convorbirile literare* abhorate pentru a fi găzduit un interviu cu Pan M. Vizirescu şi critici la adresa disfuncţiilor universitare: imposibilul nu-i moldav, chiar de-şi lipeşte zornăitoare titluri academice la coadă.

71. Depăşind limitele imoralităţii, rec azi oare în moralitate pură + simplă?

Vezi Luca Piţu: *Ultima noapte de dragoste şi întâia noapte de filosofie*, Junimea, Iaşi, 1992, pp. 108 sq. Revezi şi *Fragmente dintr-un discurs în? comod:* Institutul European, Iaşi, 1993, la paginile 198 – 199. Vezi, revezi + rerevezi şi cearcă de te convinge că pe dogmatici – fie ei marxişti, sionişti ori catolici – îi ţâştuie neplăcut la bulbul rahidian, la ideologicul dumnealor bulb rahidian, chiar simpla menţionare, în context ironico-deconstructiv, a «numelor odioase», contraproductive pentru mitologiile veacului.

72. Cf. Luca Piţu: *Cogitaţii de soi discontinuu*, în *Vatra,* nr. 8/1996, pp. 63 – 64. Vezi şi *supra: Disjecta membra.*

73. Ghidi, ghidi, Nea loniâe vezi după barbişon/C-ai dat iama-n bulion! Fără nicio aluzie obscenă. Ca şi fără supărare, nu?

74. Unele din ele, precum acela de conducător doctoral, obţinute prin încălcarea unor simple regulamente de funcţionare universitară. Ştiu că maximul de fudulie îi ca în cazul lui Dalí ori al lui Bill Clinton, să nu mai adaugi nemica după grupul nominal, presupunându-te cunoscut de tot mapamondul, dar nu ignor nici complexele de

inferioritate ale celor asemenea hoişienilor ceauşini, neprindiditori cu zurgălăii aglutinabili la coada entităţii lor instituţionale.

75. Sperăm să nu-i monteze ceva acestuia la Ministerul învăţământului, după ce i-a blocat avansarea pe plan local pe motiv că e secretar general de redacţie la *Convorbiri literare* şi, în această postură, îngăduie «denigrarea» nobilelor idealuri colaboraţioniste.

76. Pentru că şi-a publicat un op despre sufletul cărţilor la Editura Moldova a poeţilor Ştefanachi şi Panaite, cam neprietenă cu internaţionalismul proletcultural.

77. Ambasador itinerant ca şi el, însă editor al unor documente, culese prin arhivele P.C. US. Şi K.G.B., ce pun într-o lumină cam nefavorabilă pe tovarăşii Anna Pauker, Nikolski, Miron Constantinescu, Walter Roman, Leonte Rău tu, Leonte Tismăneanu sau Pantiuşa, mai vechii săi idoli, mai vechile sale idealuri de eu.

78. Editor al lui Petre Ţuţea, al fugarului de la *Stânga* interbelicoasă, dar şi al unor Nichifor Crainic şi Marcel Petrişor.

79. Vedi, supra, «Ambasadorii itineranţi», reluaţi din *Convorbiri literare,* nr. 4 – 5 – 6/1996.

80. Parcă Platon îi zice, dacă-mi amintesc bine de Gheorghele în cauză.

81. Regăsiţi, la deal, «Conotaţiile emanate din curul tancurilor sovietice», reluate tot din *Convorbiri literare*, nr. 4 – 5 – 6/1996.

82.

83. În capitolul al cincilea, *Emmerdeurs et salauds*, din broşura sa despre *Les gros mots* [P.U.F., «Que sais-je?», Paris, 1975, pp. 77 – 78], ne luminează Paul Guiraud că *ressentir, c'est «éprouver vivement, sentir Veffet d'une cause extérieure»; et que le mot a signifié, au Moyen Âge,*

«sentir les odeurs, avoir de l'odorat». Resentimentul îi modern exprimându-ne, *le fait d'éprouver, de ressentir, de se souvenir des maux, des torts cu on a subis, etc.*

84. Napoi la Dan Petrescu şi Liviu Cangeopol, Minerva, Bucureşti, 1990, p. 236: «Noutăţi din Capitală: Sorin Dumitrescu dispare, indignat, de la o serată unde fusese invitat şi Radu Filipescu – el vrea doar să circule, să vândă, să nu fie compromis! Întâmplarea seamănă izbitor cu aceea deja cunoscută nouă: la institutul unde un prieten de-al nostru are o sinecură, s-a prezentat un străin, însoţit, cu acte în regulă, cât se poate de oficial; zărindu-l la institut, prietenul nostru a încuiat uşa biroului, clamând: „Pe mine nu mă vor compromite!!!" Natural, străinul n-avea nicio treabă cu el personal»; natural, ajunsă instanţa antonesiană pe post de redactor şefial la *Convorbiri literare*, în 1990, nu a tolerat nicio aluzie scrisă la cartea antecitată a celor doi amici ai săi, pe care, după ce intraseră în opoziţie cu Vechiul Regim, încetase de a-i frecventa. Vedeţi şi Lászlo Alexandru: *între Icar şi Anteu*, Dacia, Cluj, 1996, pp. 119 sq.: «Tăcerea îşi are vremea ei, şi vorbirea îşi are vremea ei», clamează Ecleziastul. De ce să-i uităm pe colabori de ieri şi de alaltăieri, mai ales când îs la timona ţării cârduri de securicomunişti, puţind folosi chiar forţa poliţiei ori uneltele de lucru ale SeRelriei? «Şi atunci, de ce să legitimăm, prin uitarea noastră, folosirea imorală a persuasiunii? Riscul prea mare, pe care ni l-am asuma, ar fi să devenim complicii lor!» *Et ce serait du propre!*

85. Asupra lor nădăjduim să poposim în *Gogoaşă, sinucigaşul perlocuţionar din closetul Profesorului Natansohn*. Vedeţi *supra*, până una alta, *«Disjecta membra* şi alte căcăţişuri», fragmentul 12, că n-o să regretaţi deplasarea intratextuală.

86. Da, împotriva dânsei, căci, vorba cetitoriului

grăbit al lui Radu Gyr, *doar flocării şi codoşi HJoacă – n hora Morţii Roşii.* Pentru amănunte suplimentare, şi delicioase, invităm la fragmentul 12 din aceleaşi *Disjecta membra* antemenţionate.

87. Ambele lansate la apă de fugosul Samuel Tastet, cel cu Editura Est, în condiţii hexagonale, că băiatul are cultură, gust, relaţii şi simţ al afacerii culturale, nu ca alţii, secretari pecerii de la bahluvioasele

88.

Uzine Tehnotonice au ba, reciclaţi în viteză, la diverse *publishing brothels,* ca proxeneţi ai tranzientelor cărţi de tranziţie şi tranzacţie.

89. Poate-l cheamă Marin Soretele, într-o bună zi, pe Semionov la el, că s-ar descătuşa frumuşel energiile academico-universitare, zău! Şi l-ar jeli aceleaşi pioase babe uteciste de ghenceană pomenire, nu? Poate s-o întoarce auctorele plurislujbal în locul de unde va fi purces înainte de Ultimul Rezbel, în situl numit şi *Black Hole*, poate, măi nepoate, ce te-ntrebi şi te socoti, scoţând limba de trei coţi… înspre gagademioţi.

90. În accepţia lui Kuhn din *Structura revoluţiilor ştiinţifice*, de pildă.

91. Cum se va fi întâmplat cu primele ediţii ale *Cuvintelor şi lucrurilor* de Michel Foucault, exhibate pe plajele Coastei de Azur, în anii şaizeci, de intelectualii plecaţi la agăţat şi nemaiştiind cu ce să impresioneze fătucile ahtiate după cultură demasificată!

92. Astfel: HAM! HAM! HAM! HAM! HAM! HAM! HAM!

FINIS CORONAT NOTULAS MORE CANIN O!

TABLA DE MATERII

În loc de prefaţă: *Monstrum eruditionis*, 11

I. LA CAFENEAUA HERMENEUTICĂ

În Cafeneaua Hermeneuţilor, 21 – Reîntâlnire cu lumea lui «ca şi cum», 23 – Cestiunea maternităţii şi a paternităţii în autoriâcul literar, 31 – Masochismul nu iaşte inversul sadismului, 52 – *11 potere della fica*, 55 – Despre dublul genitiv messalinian şi *the basic instinct*, 61 – Sunt oare impotenţi... ateii? 71 – Conotaţiile emanate de tancurile sovietice, 76 – Superioritatea lui Adrian Marino, 81 – Encomion pentru Goma, nebunul-întru-adevăr, 88 – O hi Iţic Ştrul Dezertoriul odraslă a lui Moş Nechifor Coţcariul? 91 – *Disjecta membra şi* alte căcăţişuri [Niscaiva cerceturi dezordonate], 95

H. FRAGMENTE DINTR-UN DISCURS DROMOLOGIC

În căutarea Europei, 135 – Escapada cu Părintele Calciu şi cu Marcel Petrişor, 143 – Pelerinajul la Rohia, 152 – Ambasadorii itineranţi, 159 – Calea uniaţiei, 173 – *Homo viator:* mersul şi demersul, 178

În EXERCIŢII DE PORTRETIZARE NEOACADEMICĂ

Viaţa şi isprăvile Doamnei Rachilde, 189 – Dosarul de cadre al camaradului P.L., 194 – Găinăremele ateistului ştiinţific, 199 – Un alt *homo pictus:* Religiologul, 206 – Dan Alexe, omul cu tălpi de vânt, 209 – Sincategorematicul înger Aurel Dumitraşcu, 215 – Neîntâlnirea cu Noica, 220 – *Du beau, du bon, Dubonnet,* 222 – *Suum Caesari tribuere*, 226 – Un ectoplasm mai puţin obişnuit: Luc a Hoişie, 232 – Sinucigaşul perlocuţionar din closetul profesorului Natansohn, 235 – Sandu Muşina: universitarul nou şi teoripracticianul paradigmatic, 242

NOTELE ŞI MULTE ALTE REFERINŢE, 247

Apariţii recente în colecţia TOTEM:

Andrei Cornea TURNIRUL KHAZAR **ÎMPOTRIVA RELATIVISMULUI CONTEMPORAN**

Roger Caillois OMUL ŞI SACRUL **Traducere din limba franceză de DAN PETRESCU**

Gilbert Durand FIGURI MITICE ŞI CHIPURI ALE OPEREI **DE LA MITOCRITICĂ LA MITANALIZĂ Traducere din limba franceză de IRINA BĂDESCU**

Roger Caillois FLUVIUL ALFEU **Traducere din limba franceză de ADRIAN ISTRATE**

Georges Bataille EROTISMUL

Traducere din limba franceză de DAN PETRESCU

Următoarele apariţii în colecţia TOTEM:

Michel Onfray **RAŢIUNEA GURMANDĂ** Traducere din limba franceză de CLAUDIA DUMITRIU şi LIDIA SIMION

Daniel Dubuisson MITOLOGII ALE SECOLULUI XX DUMÉZIL, LÉVI-STRAUSS, ELIADE Traducere din limba franceză de LĂCRĂMIOARA PETRESCU Postfaţă de SORIN ANTOHI

Raymond Ruyer **GNOZA DE LA PRINCETON** SAVANŢII ÎN CĂUTAREA UNEI RELIGII Traducere din limba franceză de G INA ARGINTESCU-AMZA

René Girard

DESPRE CELE ASCUNSE DE LA ÎNTEMEIEREA LUMII CERCETĂRI ÎNTREPRINSE ÎMPREUNĂ CU JEAN-MICHEL OUGHOURLIAN ŞI GUY LEFORT Traducere din limba franceză de MIRUNA RUNCAN

René Girard ŢAPUL ISPĂŞITOR Traducere din limba franceză de THEODOR ROG ÎN

Următoarele apariţii în colecţia PURGATORIU:

Daniel Bănulescu CEI ŞAPTE REGI AI ORAŞULUI BUCUREŞTI (roman)

Petre Barbu
ULTIMA TRESĂRIRE A SUBMARINULUI LEGIONAR (roman)

Sebastian A. Corn SA MĂ TAI CU TĂIŞUL BISTURIULUI TĂU, SCRISE JOSEPHINE (roman)

Marele Premiu Nemira 1997

Ion Creangă POVESTEA POVEŞTILOR **oi**

Mircea Nedelciu POVESTEA POVEŞTILOR GEN. *80 (cu o prefaţă cinegetică de LUCA PIŢU şi ilustraţii de MIHAELA GABRIEL SIMON) ediţie bilingvă (română/franceză, în traducerea lui JEAN-PAUL şi a MARIANEI GOUJON)

Paul Goma SCRÂSURI. 1977 – 1997 Prefaţă de LUCA PIŢU

Apărut 1998, Bucureşti

i
ii
iii
iv
v
vi
vii
viii
ix
x
xi
xii
xiii
xiv
xv
xvi
xvii
xviii
xix
xx
xxi
xxii
xxiii
xxiv
xxv
xxvi
xxvii
xxviii
xxix
xxx
xxxi
xxxii
xxxiii
xxxiv

xxxv
xxxvi
xxxvii
xxxviii
xxxix
xl
xli
xlii
xliii
xliv
xlv
xlvi
xlvii
xlviii
xlix
l
li
lii
liii
liv
lv
lvi
lvii
lviii
lix
lx
lxi
lxii
lxiii
lxiv
lxv
lxvi
lxvii
lxviii

lxix
lxx
lxxi
lxxii
lxxiii
lxxiv
lxxv
lxxvi
lxxvii
lxxviii
lxxix
lxxx
lxxxi
lxxxii
lxxxiii
lxxxiv
lxxxv
lxxxvi
lxxxvii
lxxxviii
lxxxix
xc
xci
xcii
xciii
xciv
xcv
xcvi
xcvii
xcviii
xcix
c
ci
cii

ciii
civ
cv
cvi
cvii
cviii
cix
cx
cxi
cxii
cxiii
cxiv
cxv
cxvi
cxvii
cxviii
cxix
cxx
cxxi
cxxii
cxxiii
cxxiv
cxxv
cxxvi
cxxvii
cxxviii
cxxix
cxxx
cxxxi
cxxxii
cxxxiii
cxxxiv
cxxxv
cxxxvi

cxxxvii
cxxxviii
cxxxix
cxl
cxli
cxlii
cxliii
cxliv
cxlv
cxlvi
cxlvii
cxlviii
cxlix
cl
cli
clii
cliii
cliv
clv
clvi
clvii
clviii
clix
clx
clxi
clxii
clxiii
clxiv
clxv
clxvi
clxvii
clxviii
clxix
clxx

clxxi
clxxii
clxxiii
clxxiv
clxxv
clxxvi
clxxvii
clxxviii
clxxix
clxxx
clxxxi
clxxxii
clxxxiii
clxxxiv
clxxxv
clxxxvi
clxxxvii
clxxxviii
clxxxix
cxc
cxci
cxcii
cxciii
cxciv
cxcv
cxcvi
cxcvii
cxcviii
cxcix
cc
cci